Bundel - Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 15 februari 2024

1 Opening

2 Vaststellen van de agenda van 15 februari 2024

3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)
Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.
Behandelvoorraad 15 februari 2024 Commissie Veiligheid Bestuur en Financiën
Agenderingen commissie VBF 015022024PROCEDUREEL

3.1 Raadsvoorstel Verlenging contract externe accountant
Raadsvoorstel verlenging externe accountant 2024 e.v_

3.2 Komst Islamitische prediker naar Utrecht
DENK wil met spoed in debat over berichtgeving in het kader van de komst van de islamitische prediker Mohamed Hoblos naar Utrecht. De fractie wil onder andere in debat over de drang om een islamitische prediker te weren uit deze stad en hoe de inzet en houding van de burgemeester in deze kwestie zich verhoudt ten aanzien van andere kwesties die hebben gespeeld in de stad.
De CU, VVD en het CDA willen met het college in debat over het voorgevallen incident en de rol van het college daarin. Daarnaast willen zij bespreken hoe dergelijke situaties in het vervolg eerder ondervangen kunnen worden.
Voorgesteld wordt dit onderwerp inhoudelijk te bespreken op en toe te voegen aan de agenda van de commissie VBF van 15 februari 2024.

3.3 Raadsvoorstel Wijzigingsbesluiten Financiële verordening en Controleverordening
Raadsvoorstel Wijzigingsbesluiten Financiële verordening en Controleverordening
Raadsbrief Rechtmatigheidsverantwoording & actualisatie Financiële verordening
Wijzigingsbesluit Financiële verordening gemeente Utrecht
Wijzigingsbesluit Controleverordening gemeente Utrecht
Financiële verordening gemeente Utrecht - wijzigingen zichtbaar
Controleverordening gemeente Utrecht - wijzigingen zichtbaar
Was-wordt-lijst Financiële verordening gemeente Utrecht
Was-wordt-lijst Controleverordening gemeente Utrecht

3.4 Raadsvoorstel Normenkader rechtmatigheid 2023
Raadsvoorstel Normenkader rechtmatigheid 2023 (002)
Normenkader rechtmatigheid 2023

3.5 Uitvoeringsprogramma Vergroten Digitale Weerbaarheid

3.6 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven
Raadsbrieven 20 december 2023 tot en met 8 februari 2024

4 Verslagen
Ter vaststelling:
Conceptverslag commissie Veiligheid, bestuur en Financiën 11 januari 2024.
Conceptverslag commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 11 januari 2024

5 Toezeggingen/Moties
Ter vaststelling.
Toezeggingenlijst commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024
Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024, ter

6 Ingekomen stukken
Geen.

7 Verslag Adviescommissie Controle en Financiën
Ter informatie.
Adviescommissie CF 30-11-2023

Wethouder: Schilderman, Beleidsterrein: Financiën
Indicatieve behandeltijd: 60 minuten
Geagendeerd door: Ruud Maas (Volt), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Margreet Ramaker (VVD)
Naar aanleiding van de bespreking van de managementletter met de accountant in de adviescommissie Controle en Financiën. In de presentatie van de accountant werd duidelijk dat er met name zorgen zijn over de capaciteit en de gevolgen daarvan voor de uitvoering. Daarom willen de agenderende fracties graag met de wethouder(s) in debat over de inhoud van de managementletter, de aanbevelingen en de reactie van het college daarop, alsmede de mogelijke gevolgen voor de gemeente, het college en de raad.

Dossier 3864 voorblad
Managementletter 2023 gemeente Utrecht
Raadsbrief Reactie Managementletter 2023
30605 Presentatie managementletter 2023

9 Initiatiefvoorstel "Open uitnodiging Gemeenschapsraad "
Wethouder: Oosters, Beleidsterrein: Participatie
Indicatieve behandeltijd: 45 minuten
Ingediend door: Gert Dijkstra (EenUtrecht)
EenUtrecht stelt voor om het instellen van gemeenschapsraden mogelijk te maken, ten einde actief burgerschap en eigenaarschap van Utrechters voor hun wijk/buurt te versterken. Dit initiatiefvoorstel biedt daartoe een kader, met o.a. een uitwerking van de bevoegdheden van de gemeenschapsraden, ondersteuning door de gemeente en andere randvoorwaarden.

Dossier 3865 voorblad
Initiatiefvoorstel Open uitnodiging Gemeenschapsraad

9.1 Reactie Initiatiefvoorstel “Open uitnodiging Gemeenschapsraad”

Raadsbrief Reactie Initiatiefvoorstel Open uitnodiging Gemeenschapsraad

10 Initiatiefvoorstel Bedelverbod
Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid
Indicatieve behandeltijd: 90 minuten
Ingediend door: David Bosch, UtrechtNu!
De afgelopen jaren wordt in Utrecht steeds meer overlast ervaren door bedelaars, onder andere door georganiseerde bendes. Dit voorstel is bedoeld om optreden tegen overlastgevende bedelaars en georganiseerde bendes mogelijk te maken door voor de zomerperiode 2024 een verbod op bedelen in te stellen in de gehele stad. Dit behelst een wijziging van de APV.
De voorgestelde wijziging wordt gezien als pilot. Na afloop wordt voorgesteld de ervaringen vast te leggen en te evalueren.

Dossier 3906 voorblad
Initiatiefvoorstel Wijzigingsbesluit APV Pilot Tijdelijk Bedelverbod
Besluit tot wijziging van de APV Utrecht 2010 tijdelijk verbod op bedelen - DROP
Overzicht van de wijziging APV - tijdelijk bedelverbod - (was-wordt lijst)
Toelichting Tijdelijk bedelverbod

10.1 Raadsbrief Reactie initiatiefvoorstel pilot tijdelijk bedelverbod 2024

Raadsbrief Reactie initiatiefvoorstel pilot tijdelijk bedelverbod 2024

11 Raadsbrief Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden’
Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en veiligheid
Indicatieve behandeltijd: 120 minuten
Geagendeerd door: Bert van Steeg (CDA), Derk van Bergen (ChristenUnie), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Tess Meerding (VVD), Hester Assen (PvdA), Maarten Koning (D66),
Lisanne Snippe (PvdD), Ruud Maas (Volt),David Bosch (UtrechtNu!), Mahaar Fattal (GroenLinks), Esma Kendir (Student & Starter)
Naar aanleiding van de raadsbrief van d.d. 28 november 2023 over de voortgangsrapportage van “Grenzen Stellen, Perspectief Bieden” willen de fracties van CDA, CU, VVD, US, D66, PvdA, PvdD, Volt, UtrechtNu!, GL en S&S in debat. In de voortgangsrapportage van “Grenzen stellen, perspectief bieden” wordt de stand van zaken en de resultaten van de aanpak, die twee jaar geleden zijn geïntroduceerd, beschreven. De genoemde fracties willen in debat over de voortgang en willen de aanpak bijsturen. Zij willen in het bijzonder stilstaan bij de vraag in hoeverre de aanpak succesvol is om criminele carrières en doorgroei te voorkomen. Daarbij zullen de effectiviteit van de persoonsgerichte aanpak (PGA) en de aanpak van plofkraken belangrijke onderwerpen zijn in het debat.

Dossier 3806 voorblad
Raadsbrief Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden’
Voortgangsrapportage Grenzen stellen, perspectief bieden 2023

#RAAD030#

Behandelvoorraad Vergadering Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën (PROCEDUREEL)

Openbare orde en Veiligheid (incl. mensenhandel en drugscriminaliteit), Handhaving en Vergunningen, Representatie, Bestuurlijke zaken, Internationale zaken, Participatie, Burgerzaken incl. verkiezingen, Personeel en Organisatie, Financiën en inkoop, Ombudszaken en Klachtafhandeling

Burgemeester/ wethouder Streefland	
Openbare Orde en Veiligheid Raadsbrief Herijking Utrecht zijn we samen PvdA, CDA, Volt, ChristenUnie, Student en Starter, GroenLinks, VVD en EenUtrecht,	RIB/ Technische Bijeenkomst 12 maart 2024 (nader te bepalen) Cie xx Besloten 11/1/2024

Wethouder Schilderman	

Te verwachten Raadsvoorstellen/Raadsbrieven

Financiën Actualisatie financiële verordening	Verwacht Q3 2023
Financiën Raadsvoorstel Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa	Verwacht Q4 2023
Personeel en Organisatie Uitvoeringsplan digitale weerbaarheid	*Verwacht Q4 2023*
Openbare Orde en Veiligheid (Herijking) programmaplan Utrecht Zijn We Samen: aanpak polarisatie en radicalisering.	*Verwacht Q1 2024*
Financiën *Actualisatie financiële verordening*	*Verwacht Q1 2024*
Participatie Herijking Programma Samen stad maken (participatie en initiatief)	*Verwacht Q1 2024*
Financiën Zienswijze meerjarenbegroting BghU	*Verwacht Q2 2024*
Financiën *Voorjaarsnota 2023 en 1e Bestuursrapportage en meelopende stukken*	*Verwacht Q2 2024*
Financiën Eerste begrotingswijziging 2024	*Verwacht Q2 2024*
Financiën *Jaarstukken 2023 en Resultaatbestemming*	*Verwacht Q2 2024*

Personeel en Organisatie Zienswijze begroting Het Utrechts Archief 2025	*Verwacht Q2 2024*
Personeel en Organisatie Ontwerp wijziging Gemeenschappelijke Regeling HUA tgv gewijzigde WGR	*pm*
Openbare Orde en Veiligheid *Zienswijze voorlopige jaarstukken 2023 en ontwerpbegroting 2025 VRU*	*Verwacht Q2 2024*
Participatie Adviezen burgerberaad jaarwisseling	*Verwacht Q2 2024*
Financiën *Tweede begrotingswijziging 2024*	*Verwacht Q3 2024*
Financiën *Programmabegroting 2025 en Tweede Berap 2024 en Verordeningen*	*Verwacht Q4 2024*

Komende commissievergaderingen commissie VBF

Komende RIB-avonden commissie VBF
06 februari 2024

Agenderingen Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën
(Ter vaststelling op 15 februari 2024)

Stukken afkomstig vanuit het college

Datum: 6 februari 2024 Soort stuk: Raadsvoorstel Wijzigingsbesluiten Financiële verordening en Controleverordening Wethouder: Schilderman Beleidsterrein: Financiën Commissiegriffier: Jelmer Lok	Door verandering van de Gemeentewet verschuift vanaf verslagjaar 2023 de verantwoordelijkheid voor de rapportage over de rechtmatigheid van de jaarrekening van de accountant naar het college. Het college is vanaf nu verplicht om zelf een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen ten aanzien van de financiële beheershandelingen, waarin de overeenstemming met wet- en regelgeving wordt bevestigd. De accountant controleert vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording. Om dit mogelijk te maken is aanpassing van de Financiële verordening en Controleverordening op korte termijn noodzakelijk. Aanvullend op de nu voorgestelde wijzigingen zal de Financiële verordening later dit jaar integraal geactualiseerd worden.	Voorstel: 1. Het voorliggende voorstel wordt op 15 februari besproken in de adviescommissie C&F 2. Gelet op de aard en inhoud van het voorstel dit als A-punt door te geleiden naar de raad.
Datum: 6 februari 2024 Soort stuk: Raadsvoorstel Normenkader rechtmatigheid 2023 Wethouder: Schilderman Beleidsterrein: Financiën Commissiegriffier: Jelmer Lok	Het college is primair verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving en moet permanent inzicht hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving. Het normenkader is een verplicht document op grond van de kadernota rechtmatigheid en bevat de externe wetgeving, de gemeentelijke verordeningen en raadsbesluiten waar bepalingen over financiële beheershandelingen in voorkomen. Tot en met boekjaar 2022 werd het normenkader vastgesteld in het college en ter kennisgeving aangeboden aan de raad. Met de geactualiseerde kadernota rechtmatigheid wordt het normenkader vanaf boekjaar 2023 vastgestekd door de raad.	Voorstel: 1. Het voorliggende voorstel wordt op 15 februari besproken in de adviescommissie C&F 2. Gelet op de aard en inhoud van het voorstel dit als A-punt door te geleiden naar de raad.

Stukken afkomstig vanuit de Adviescommissie Controle en Financiën

Datum: 19 januari 2024 Soort stuk: Raadsvoorstel Verlenging contract externe accountant Wethouder: Schilderman Beleidsterrein: Financiën Commissiegriffier: Jelmer Lok	Dit raadsvoorstel betreft de (laatste) verlenging van de accountantscontrole aan de huidige accountant voor het boekjaar 2024 en het mandateren van de aanbesteding vanaf boekjaar 2025 aan de adviescommissie Controle & Financiën. Vanuit de adviescommissie zullen Jantine Zwinkels, Ruud Maas, Joost Vasters en Margreet Ramaker deelnemen aan het verwervingsteam om de documenten inhoudelijk voor te bereiden. De adviescommissie Controle & Financiën stelt uiteindelijk de documenten vast conform de werkwijze in het verleden.	Voorstel: 1. Vanuit de adviescommissie C&F wordt voorgesteld aan de commissie VBF om dit raadsvoorstel als A-punt door te geleiden naar de raad. Indien gewenst kan begin Q2 2024 een technische bijeenkomst worden georganiseerd om input voor de aanbesteding mee te geven.

Stukken afkomstig vanuit de commissieleden

Datum: 24 januari 2024 Soort stuk: Komst Islamitische prediker naar Utrecht Burgemeester Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid Commissiegriffier: Jelmer Lok	Geagendeerd door: Iskender Simsek (Denk), Derk van Bergen (ChristenUnie), Tess Meerding (VVD) en David Bosch UtrechtNu! CDA?, Gert Dijkstra (EenUtrecht) DENK wil met spoed met de andere partijen en de burgemeester in debat over uitlatingen die zij heeft gedaan in het kader van de komst van de islamitische prediker Mohamed Hoblos naar Utrecht. We willen onder andere in debat over de drang om een islamitische prediker te weren uit deze stad, en hoe de inzet en houding van de burgemeester in deze kwestie zich verhoudt ten aanzien van andere kwesties die hebben gespeeld in de stad. De CU, VVD, CDA en UtrechtNu! Willen met het college in debat over het voorgevallen incident en de rol van het college daarin. Daarnaast willen zij bespreken hoe dergelijke situaties in het vervolg eerder ondervangen kunnen worden.	Voorstel: Naar aanleiding van onderlinge afstemming in de commissie VBF: 1. Agenderen voor de commissie VBF van 15 februari 2024 2. Tijd: 60 minuten

Datum: 7 februari 2024 Soort stuk: Uitvoeringsprogramma Vergroten Digitale Weerbaarheid Burgemeester Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid Commissiegriffier: Jelmer Lok	Geagendeerd door: Mahaar Fattal (GroenLinks), Achraf Aït Daoua (D66), Ruud Maas (Volt), Bert van Steeg (CDA), Titus Stam (PvdA), Tess Meerding (VVD), Ruben Snijder (Student&Starter) Victor Paalman (Horizon). In de Veiligheidsagenda 23-26 worden digitale veiligheid en online weerbaarheid als één van de speerpunten genoemd voor ons veiligheidsbeleid genoemd. Verschillende instanties maken zich zorgen om de staat van de digitale weerbaarheid in Nederland. Dat gaat niet alleen om de civiele weerbaarheid – hoe goed kunnen onze inwoners hun eigen digitale welzijn beschermen en trekken ze op tijd aan de bel? – maar ook om de weerbaarheid van overheden zelf. Daarnaast heeft de raad meermaals aangegeven méér in gesprek te willen met elkaar over de individuele programma's die onder het brede digitaliseringsprogramma van de gemeente Utrecht vallen. Dit uitvoeringsprogramma biedt ons daartoe de kans.	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie VBF 2. Tijd: 75 minuten
Datum: 9 februari 2024 Soort stuk: Groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk structureel Wethouder: Schilderman Beleidsterrein: Financiën Commissiegriffier: Jelmer Lok	Geagendeerd door: Margreet Ramaker (VVD), Fred Claassen (GroenLnks), David Bosch, (UtrechtNu!), Ruud Maas (Volt), Joost Vasters (D66), Victor Paalman (Horizon), Ruben Snijder (Student en Starter), Rick van der Zweth (PvdA), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Rik van der Graaf (Christen Unie) De raadsbrief heeft de fracties overrompeld. Daarom willen we deze brief graag met de wethouder bespreken. De technische sessie op 13 februari kan aanleiding zijn voor wijzigingen in deze agendering. Over de inhoud en proces voor het vervolg willen de agenderende fracties spreken over: • De rol van de raad: □ Toelichting van de wethouder waarom de raad in februari is ingelicht, terwijl in september 2023 het inzicht indaalde dat sprake was van miscalculatie? □ de raad is toegezegd een viertal scenario's aan bezuinigingen voorgelegd te krijgen. In hoeverre wordt de raad mede op basis van al het gedane werk waaronder de scenario's tijdig in positie gebracht om weloverwogen een besluit te kunnen maken?	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie VBF 2. Tijd: 120 minuten

	In hoeverre kan de raad ook met de begrotingsbehandeling van het jaar 2025 wijzigingsvoorstellen verwachten? • De aanpak Is de financiële strategie die wordt beschreven anders dan de eerdere opzet van de bezuinigingsscenario's waar ook al gekeken werd naar bijvoorbeeld het realistisch begroten van investeringen? Wat wordt er nu meer gedaan? Naast de begrotingscyclus wijzigen ook de vastgestelde beleidskaders en programma's. Behandeling van de consequenties voor de programma's, investeringen, beleid en uitvoering verdienen ruimte om keuzes te kunnen maken. Wanneer kan de raad de onder punt 4 aanvullende opdracht voor bezuinigingsrichtingen lange termijn verwachten? En in welke vorm wordt deze opdracht de raad gepresenteerd? • financiële impact Zichtbaar maken van de financiële impact op de begroting 2024 en volgende jaren in relatie tot de decembercirculaire 2023. De brief geeft aan bij de VJN nog scherper te prioriteren en te moeten bezuinigingen? Welke wijzigingen vinden in 2024 plaats en welke vanaf 2025 en volgende jaren? • Rol van de wethouder de rol van de wethouder financiën in het tijdig, accuraat en kundig aansturen op te nemen bezuinigingen en interne beheersing van de gemeentelijke financiën In de brief wordt de oorzaak van de ontstane situatie uitgelegd. We lezen dat de interne controle niet voldoende gedetailleerd is uitgevoerd. Hoe kan dat dit niet eerder is opgemerkt?	

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Verlenging contract externe accountant

Opsteller	Adviescommissie Controle & Financiën
Kenmerk	12051984
Vergaderdatum Raad	29 februari 2024
Referendabel/Geheim	Nee

De adviescommissie Controle & Financiën stelt de raad voor te besluiten:

1. De Overeenkomst Accountantscontrole jaarrekening 2019 (op grond van artikel 3.3 van die overeenkomst) met één jaar te verlengen voor boekjaar 2024 en de einddatum van het contract aan te passen naar 1 juli 2025.
2. De Europese openbare aanbesteding voor een nieuwe overeenkomst vanaf boekjaar 2025 op te starten en de adviescommissie Controle en Financiën te mandateren de inhoudelijke documenten op te stellen en de aanbesteding uit te voeren.

De adviescommissie Controle & Financiën

De commissiegriffier
Danielle Rijnders

De voorzitter
Jantine Zwinkels

Context

Op grond van Artikel 3, lid 2a van de 'Verordening op de adviescommissie Controle en Financiën" adviseert de adviescommissie de raad jaarlijks over de opdrachtverlening aan de accountant. Naast de wettelijk verplichte controle, kunnen dit ook bijzondere controleopdrachten zijn. Op grond van Artikel 4, lid 1 van voornoemde verordening, is de adviescommissie het contactorgaan van de accountant.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Overeenkomst Accountantscontrole jaarrekening 2019 (op grond van artikel 3.3 van die overeenkomst) met één jaar te verlengen voor boekjaar 2024 en de einddatum van het contract aan te passen naar 1 juli 2025.
Argumenten	
1.	De gunning in 2019 van de aanbesteding van de controlewerkzaamheden van de jaarrekening is voor de boekjaren 2019 t/m 2021, met optie tot verlenging voor drie jaar, verleend aan Deloitte accountants B.V. De adviescommissie Controle & Financiën is tevreden over het functioneren van de externe accountant de afgelopen jaren en wil om die reden gebruik maken van de laatste verlengingsmogelijkheid van de huidige overeenkomst.
Kanttekeningen/Risico's	
1.	-

Beslispunt	
2.	De Europese openbare aanbesteding voor een nieuwe overeenkomst vanaf boekjaar 2025 op te starten en de adviescommissie Controle en Financiën te mandateren om deze aanbesteding uit te voeren.
Argumenten	
2.	Omdat de overeenkomst met de huidige externe accountant na het boekjaar 2024 afloopt is het noodzakelijk dat de Europese openbare aanbesteding voor deze overeenkomst wordt opgestart. De adviescommissie Controle & Financiën zal conform de werkwijze in het verleden de inhoudelijke documenten, zoals het programma van eisen en de gunningscriteria, vaststellen in Q3 2024 namens de raad. Deze documenten worden voorbereid door het verwervingsteam waar 4 leden van de adviescommissie Controle & Financiën aan deelnemen, naast de commissiegriffier en ambtenaren van de afdelingen FIJ, Concerncontrol en Concernaudit. Indien gewenst zal een technische sessie hierover worden georganiseerd begin Q2 2024 om input mee te geven. Het gunningsvoorstel zal in Q1 2025 aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Dit raadsvoorstel is conform de ervaringen in het verleden een hamerstuk omdat de aanbesteding dan is afgerond.
Kanttekeningen/Risico's	
2.	Een nieuwe overeenkomst kan financiële consequenties hebben voor de begroting 2025 en verder.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties voor de begroting 2024.

Vervolg
De aanbesteding heeft globaal de volgende planning:
- Q1/2024: Algemene voorbereiding (marktverkenning, bepalen aanbestedings- en inkoopstrategie, planning);
- Q2/2024: Uitwerking programma van eisen/ gunningscriteria en eventueel technische sessie;
- September 2024: Vaststellen programma van eisen en gunningscriteria door de adviescommissie Controle & Financiën en de gemeenteraad informeren d.m.v. een raadsbrief.
- Q4/2024: Europese aanbestedingstraject doorlopen inclusief het beoordelen van de inschrijvingen door het verwervingsteam;
- Q1/2025: Voorlopige gunning en Raadsvoorstel gunning aanbesteding accountantscontrole.

Communicatie
-

Niet-Referendabel
De Verordening raadgevend referendum is niet van toepassing. Het betreft een raadsvoorstel ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever waaromtrent de raad geen beleidsvrijheid heeft (artikel 1:2 lid 2 onder k Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Geen bijlagen

Voorstel aan de gemeenteraad

Wijzigingsbesluiten Financiële verordening en Controleverordening

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Stefanie Smith
Kenmerk	12086976
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder k Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het wijzigingsbesluit Financiële verordening vast te stellen, met als belangrijkste wijziging het toevoegen van hoofdstuk 6 Rechtmatigheidsverantwoording.

2. Het wijzigingsbesluit Controleverordening vast te stellen, met als belangrijkste wijziging het vervallen van de controlewerkzaamheden door de accountant ten aanzien van de rechtmatigheid.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
Door veranderde wetgeving is de verantwoordelijkheid voor het rapporteren over de rechtmatigheid van de jaarrekening verschoven van de accountant naar het college. Vanaf verslagjaar 2023 dient het college daarom een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen, die door de accountant beoordeeld wordt op getrouwheid. Om dit mogelijk te maken is aanpassing van de Financiële verordening en Controleverordening op korte termijn noodzakelijk. Aanvullend op de nu voorgestelde wijzigingen, zal de Financiële verordening later dit jaar integraal geactualiseerd worden.

Context
Aanleiding
De gemeente hoort te voldoen aan wet- en regelgeving, oftewel dient rechtmatig te handelen. Daarom gaf de accountant jaarlijks bij de jaarstukken van de gemeente een verklaring over het getrouw beeld én over de rechtmatigheid.

Door verandering van de Gemeentewet verschuift vanaf verslagjaar 2023 de verantwoordelijkheid voor de rapportage over de rechtmatigheid van de jaarrekening van de accountant naar het college. Het college is nu verplicht om zelf een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen ten aanzien van de financiële beheershandelingen, waarin de overeenstemming met wet- en regelgeving wordt bevestigd. De accountant controleert vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is bedoeld om het gesprek tussen de raad en het college over de (financiële) rechtmatigheid te ondersteunen. Het doel hiervan is om de kaderstellende en controlerende rol van de raad op dit vlak te versterken. Daarnaast is het de verwachting dat dit een kwaliteitsimpuls zal geven aan de interne processen en beheersing, zodat het college kan steunen op een adequaat functionerend systeem. Ook is de verwachting dat er meer vooruitgekeken gaat worden naar het oplossen van onrechtmatigheden, omdat het college ook beheersmaatregelen moet formuleren.

De nadere uitwerking van de rechtmatigheidsverantwoording zal nog opgenomen worden in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Vooruitlopend op deze uitwerking, heeft de commissie BBV alvast een modeltekst en toelichting vastgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast heeft zij de Kadernota Rechtmatigheid geactualiseerd (november 2023), aangevuld met de publicatie van een nadere toelichting begrotingsonrechtmatigheid en Q&A rechtmatigheidsverantwoording (november 2023). De Notitie Rechtmatigheidsverantwoording van de commissie BADO is ook herzien (december 2023) en dient als handreiking over de gevolgen van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording voor gemeentes.
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft naar aanleiding van de wetswijziging nieuwe modelverordening opgesteld voor de financiële verordening en de controleverordening.

Door de wetswijziging is het noodzakelijk dat de Financiële verordening en Controleverordening worden aangepast voor de jaarrekeningcontrole 2023 is vastgesteld. De voorgestelde wijzigingen van deze verordeningen zijn gebaseerd op bovengenoemde informatie en zijn afgestemd met de controlerend accountant.

Aansluitend op deze wettelijk vereiste aanpassingen, zal de Financiële verordening dit jaar ook nog verder integraal geactualiseerd worden. De nieuwe modelverordening van de VNG zal hierbij als uitgangspunt dienen.

Juridische context
Op 1 januari 2023 is de Wet versterking Decentrale Rekenkamers in werking getreden. Onderdeel van deze wet is een wijziging van de Gemeentewet met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Dit heeft effect op zowel de Financiële Verordening als de Controleverordening van de gemeente. Het vaststellen van deze verordeningen is een raadsbevoegdheid, conform respectievelijk artikel 212 lid 1 en artikel 213 lid 1 Gemeentewet.

De voorgestelde wijzigingen treden met terugwerkende kracht in werking vanaf 1 januari 2024. Zo wordt afdoende uitvoering gegeven aan de gewijzigde wetgeving en zijn de aangepaste verordeningen van toepassing vanaf de jaarstukken 2023. De voorgestelde wijzigingen hebben geen nadelige gevolgen voor burgers of bedrijven, waardoor inwerkingtreding met terugwerkende kracht toelaatbaar is.

Beslistermijn
Door de wetswijziging is het noodzakelijk dat de Financiële verordening en Controleverordening worden aangepast voor de jaarrekeningcontrole 2023 is vastgesteld.

Beoogd effect
Met de vaststelling van de wijzigingsbesluiten wordt in de Financiële verordening en de Controleverordening invulling gegeven aan de wettelijk vereiste rechtmatigheidsverantwoording zodat deze toegepast kan worden vanaf verslagjaar 2023.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- 23 november 2023, Raadsbrief Reactie op Managementletter 2023;
- 9 november 2023, Tweede Bestuursrapportage 2023: vaststelling van de verantwoordingsgrens voor 2023 op 1,5%;
- 17 juni 2021, Regeling Risicovolle Projecten: wijziging Financiële verordening;
- 21 januari 2021, Verantwoordingsgrens rechtmatigheid: vaststelling van de rapportagegrens op € 500.000;
- 6 juni 2019, Vaststelling Controleverordening gemeente Utrecht; en
- 8 december 2016, Actualisatie Financiële verordening gemeente Utrecht.

Tevens is de adviescommissie Controle & Financiën op 12 oktober 2023 geïnformeerd over de stand van zaken van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het wijzigingsbesluit Financiële verordening vast te stellen, met als belangrijkste wijziging het toevoegen van hoofdstuk 6 Rechtmatigheidsverantwoording.
Argumenten	
1.1	Hiermee sluit de Financiële verordening aan op aanpassingen in externe regelgeving.
	Met ingang van 1 januari 2023 is de Wet versterking Decentrale Rekenkamers van kracht geworden. Onderdeel van deze wet is een wijzing van de Gemeentewet waardoor het college vanaf verslagjaar 2023 in de jaarrekening verplicht is zelf te rapporteren over de rechtmatigheid in plaats van de controlerende accountant. De Financiële verordening moet worden aangepast om de afspraken tussen raad en college met betrekking tot deze rechtmatigheidsverantwoording vast te leggen.
1.2	De voorgestelde wijzigingen sluiten aan op de modelverordening 212 van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).
	In 2022 heeft de VNG een geüpdatete versie van het Model Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) gepubliceerd. Het model is aangepast met aspecten die relevant zijn in het kader van rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording. De betreffende artikelen uit het model vormen de leidraad voor de voorgestelde wijzigingen van de Financiële verordening.
1.3	De voorgestelde wijzigingen sluiten aan op de richtlijnen van de commissie BBV.

	De Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV is de afgelopen periode meerdere malen herzien; de laatste aanpassingen zijn in november 2023 doorgevoerd. Daarnaast zijn een nadere toelichting begrotingsrechtmatigheid en een Q&A rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd (november 2023). Om aan te sluiten bij de meest recente richtlijnen is daarom in overleg met de accountant de modelverordening van de VNG op sommige punten aangevuld.
Beslispunt	
2	Het wijzigingsbesluit Controleverordening vast te stellen, met als belangrijkste wijziging het vervallen van de controlewerkzaamheden door de accountant ten aanzien van de rechtmatigheid.
Argumenten	
2.1	Hiermee sluit de Controleverordening aan op aanpassingen in externe regelgeving.
	Met de vaststelling van de Wet versterking Decentrale Rekenkamers is artikel 213 van de Gemeentewet aangepast, waarin het getrouwheidsoordeel van de accountant centraal is komen te staan. Vanaf verslagjaar 2023 rapporteert het college hierover in de jaarstukken en zal de externe accountant dit niet meer doen. De accountant geeft dan alleen nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. Om deze reden is artikel 213 van de Gemeentewet aangepast, waarmee het getrouwheidsoordeel van de accountant centraal is komen te staan. Dit heeft gevolgen voor de controle door de accountant en daarmee op de bepalingen in de controleverordening. De gemeenteraad is de opdrachtgever van de accountant en is belast met de selectie en de aansturing middels een door haar vastgesteld controleprogramma.

Financiën
Het eerste jaar van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening vergt extra ambtelijke inspanning. Bij de Voorjaarsnota 2022 zijn middelen beschikbaar gesteld voor uitbreiding van de formatie. De additionele kosten van de benodigde werkzaamheden kunnen hierdoor binnen de begroting opgevangen worden.

Vervolg
Na vaststelling zijn de aangepaste Financiële verordening en Controleverordening van toepassing vanaf de jaarstukken 2023 en de daarbij behorende rechtmatigheidsverantwoording. De rol van de raad met betrekking tot het normenkader Rechtmatigheid wijzigt ook. Het normenkader bestaat uit een overzicht van alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien. Het normenkader voor 2022 is nog door het college vastgesteld en ter informatie met de raad gedeeld. Het normenkader voor 2023 dient de raad vast te stellen, zoals voorgesteld in het wijzigingsbesluit Financiële verordening. Hiervoor ontvangt u separaat een voorstel.

Participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel.

Communicatie
Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever waaromtrent de raad geen beleidsvrijheid heeft (artikel 1:2 lid 2 onder k Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming
- Wijzigingsbesluit Financiële verordening gemeente Utrecht
- Wijzigingsbesluit Controleverordening gemeente Utrecht

Bijlagen informatief
- Financiële verordening gemeente Utrecht – met wijzigingen zichtbaar
- Was-wordt-lijst Financiële verordening gemeente Utrecht
- Controleverordening gemeente Utrecht – met wijzigingen zichtbaar
- Was-wordt-lijst Controleverordening gemeente Utrecht

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Stefanie Smith	**Datum**	6 februari 2024
Doorkiesnummer	030 - 29 88 46 40	**Kenmerk**	12086976
E-mail	stefanie.smith@utrecht.nl	**Onderwerp**	Rechtmatigheidsverantwoording en actualisatie Financiële verordening
Bijlage(n)	2 (aangehecht)	**Beleidsveld**	Financiën

Geachte leden van de raad,

Gelijktijdig met deze brief ontvangt u een raadsvoorstel om afspraken over de rechtmatigheids-verantwoording te verankeren in de Financiële verordening en Controleverordening, zoals aangekondigd in de Raadsbrief Reactie op Managementletter 2023.
Door middel van deze brief informeren wij u hierover en geven aanvullend een toelichting op de verdere actualisatie van de Financiële verordening die later dit jaar zal volgen. Hierbij beantwoorden wij ook de openstaande toezeggingen 535 en 415 die gedaan zijn tijdens de vergaderingen van de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van respectievelijk 25 oktober 2023 en 8 juni 2023.

Rechtmatigheidsverantwoording
Achtergrond
Uw raad is eerder over de diverse ontwikkelingen omtrent de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording geïnformeerd, onder andere in de Notitie Rechtmatigheids-verantwoording – Voorstel voor een verantwoordingsgrens (d.d. 6 november 2020), in verschillende managementletters en in het raadsvoorstel bij de Tweede Bestuursrapportage.

Door de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording veranderen de rollen van de raad, het college en de controlerend accountant. Ter informatie is vanuit de bovengenoemde notitie een overzicht van de verschillende rollen in de oude en nieuwe situatie als bijlage opgenomen.

In het kort betekent de wetswijziging dat vanaf nu het college rapporteert over de rechtmatige totstandkoming van de jaarrekening ten aanzien van de financiële beheershandelingen in plaats van de controlerend accountant. Hierbij zijn drie specifieke rechtmatigheidscriteria van belang:

- Voorwaardencriterium: zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen? Het jaarlijks door uw raad vast te stellen Normenkader Rechtmatigheid vormt hiervoor het uitgangspunt. Hiervoor heeft u ook een separaat voorstel ontvangen.

- Begrotingscriterium: handelt het college binnen de door u beschikbaar gestelde budgetten en kredieten?
- Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?

Gevolgen Jaarstukken 2023
Bij de jaarstukken 2023 zullen wij een rechtmatigheidsverantwoording opstellen op basis van een standaardmodel van de commissie BBV. Ook wordt in het jaarverslag een toelichting geven op de rechtmatigheidsverantwoording in de paragraaf Bedrijfsvoering. Daarnaast worden de geconstateerde fouten en onduidelijkheden die de rapportagegrens[1] overschrijden in deze paragraaf opgenomen en voorzien van maatregelen om dit in de toekomst te voorkomen. De accountant zal deze rechtmatigheidsverantwoording beoordelen op getrouwheid. Dit betekent dat de accountant controleert of de verantwoording van het college klopt en voldoende is onderbouwd. Uw raad gaat vervolgens over de bevindingen in gesprek met het college en kan zo uw controlerende rol beter vervullen.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vereist aanpassing van de huidige Financiële verordening en de Controleverordening voordat de jaarrekeningcontrole 2023 is vastgesteld. Voor deze (technische) wijzigingen heeft u nu een voorstel ontvangen.

Bredere actualisatie Financiële verordening later dit jaar
Het aanbieden van de wettelijk vereiste wijzigingen van de Financiële verordening is een eerste stap geweest in een integrale herziening van de gehele Financiële verordening. Hieronder informeren wij u over het vervolg van deze verdere actualisatie.

Door middel van de Financiële verordening regelt uw raad op hoofdlijnen de spelregels voor het financieel beleid, de financiële organisatie en het financieel beheer. Het is een kaderstellend document en, hoewel het een belangrijke basis biedt, is het gebruikelijk dat niet alle spelregels met betrekking tot financiën letterlijk in de verordening staan (maar bijvoorbeeld in onderliggende voorgeschreven beleidsnota's). Ter informatie vindt u daarom in de bijlage een weergave van het financieel kader, aangevuld met de belangrijkste financiële uitgangspunten behorende bij de documenten uit de begrotingscyclus. Hiermee beantwoorden wij de eerdergenoemde toezegging 535 met betrekking tot de financiële spelregels. Deze informatie wordt uiteraard betrokken in de actualisatie, waarbij wij een voorstel zullen doen of en in hoeverre een deel van deze spelregels worden vastgelegd in de financiële verordening.

Het uitgangspunt voor de actualisatie is de nieuwe modelverordening van de VNG, die ook gebruikt is voor de wijzigingen met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording. Hierop zullen aanpassingen gedaan worden die op de eigenheid en gebruiken van de gemeente Utrecht zijn toegesneden.

In de komende herziening zullen wij, in lijn met gesprekken met uw raad de afgelopen periode, in ieder geval de volgende onderdelen afwegen:
- Voorgestelde wijzigingen financiële spelregels zoals geformuleerd in het 'Overdrachtsdossier gemeente Utrecht 2022' (17 maart 2022);

[1] De huidige rapportagegrens is in 2021 vastgesteld op € 500.000, de verantwoordingsgrens voor 2023 is vastgesteld op 1,5%.

- Wijzigingen naar aanleiding van de indeling Programmabegroting 2024 (o.a. noodzakelijk in relatie tot het autorisatieniveau[2]);
- Investeringen (o.a. in relatie tot het autorisatieniveau en ramingen van jaarschijven);
- Informatievoorziening omtrent wijziging bestemming Rijksmiddelen/corresponderende posten[3];
- Raamwerk ‘Sturen en verantwoorden’;
- Werkwijze integrale afweging Voorjaarsnota m.b.t. dekkingstekorten volgend uit de financiële paragraaf beleidsnota’s (toezegging 415, commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 8 juni 2023, zie bijlage voor nadere uitwerking bij de Voorjaarsnota);
- Werkwijze financiële wensen bij moties en amendementen[4];
- Aanvullende aandachtspunten die uit overleg met uw raad volgen.

De werkzaamheden verwachten we dit verslagjaar te kunnen afronden, zodat de herziene verordening van toepassing zal zijn op de rechtmatigheidsverantwoording over 2024.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

[2] Amendement A42 Financieel sturen op huidige programma’s
[3] Motie M397 Samen keuzes maken en verantwoordelijkheid delen leidt tot betere resultaten
[4] Coalitieakkoord 2022 Investeren in Utrecht – financiën, pagina 8.

Bijlage: Wijziging rollen rechtmatigheidsverantwoording

1) Oude situatie[5]

Raad	College	Ambtelijke organisatie	Concerncontrol/ Business Control Concernaudit/(VIC)[4]	Extern accountant
• Neemt kennis van en stelt normenkader vast • Bepaalt goedkeurings-tolerantie en afwijkende rapportagetoleranties • Bespreekt rechtmatigheid en getrouwheid met accountant	• Stelt normenkader op en legt normenkader aan raad voor • Schriftelijke reactie op concept controle-verklaring en rapport van bevindingen	• Verantwoordelijk voor de adequate borging rechtmatigheid en getrouwheid in het primaire proces	• Voert verbijzonderde interne controle op thema's uit en rapporteert intern	• Voert controle op rechtmatigheid uit en vult (deels) verbijzonderde interne controle op rechtmatigheid in • Voert controle op getrouwheid uit • Controleverklaring over getrouwheid en rechtmatigheid en rapport van bevindingen

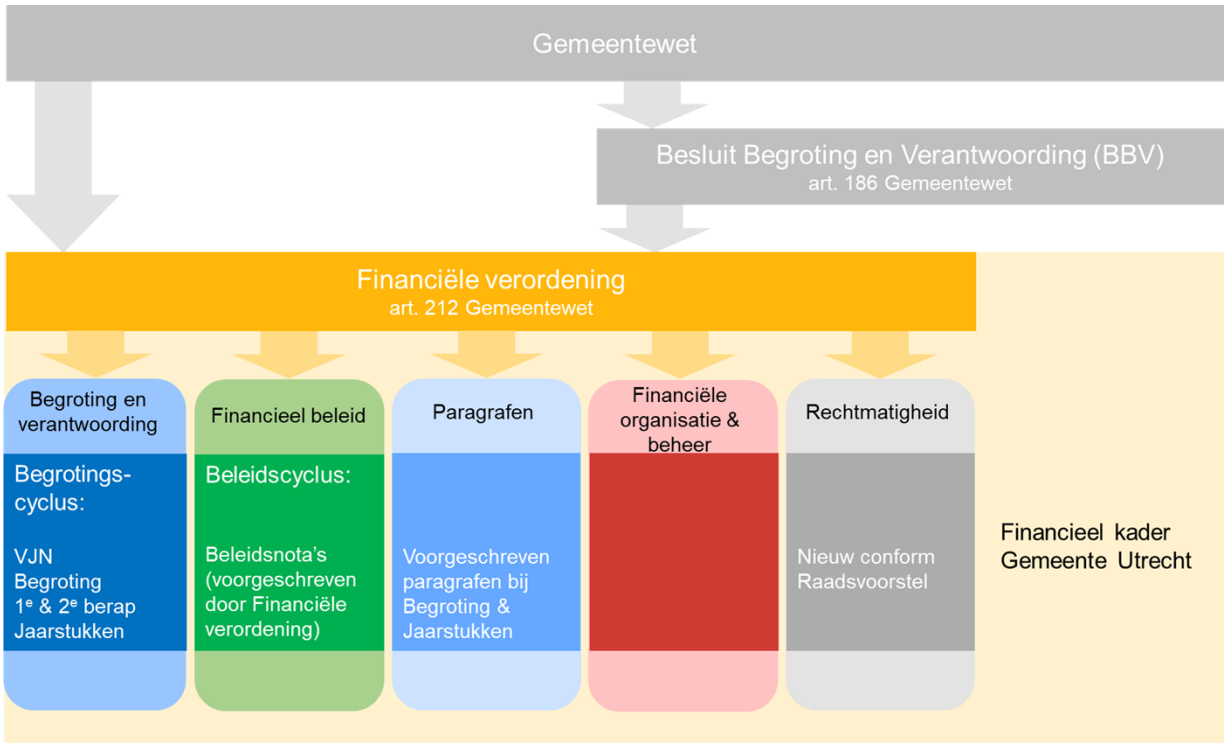
2) Nieuwe situatie (vanaf verslagjaar 2023)

Raad	College	Ambtelijke organisatie	Concerncontrol/ Business Control Concernaudit/(VIC)[4]	Extern accountant
• Neemt kennis van en stelt normenkader vast • Bepaalt verantwoordingsgrens rechtmatigheid • Bespreekt getrouwheid met de accountant • Bespreekt rechtmatigheid met college	• Stelt normenkader op en legt normenkader aan raad voor • Vraagt de organisatie alle rechtmatigheids-criteria te controleren • Schriftelijke reactie op concept controle-verklaring en rapport van bevindingen • Rapporteert resultaten interne controle in de rechtmatigheids-verantwoording aan de raad	• Verantwoordelijk voor de adequate borging rechtmatigheid en getrouwheid in het primaire proces	• Voert verbijzonderde interne controle op rechtmatigheid uit en rapporteert aan college • Vormt totaalbeeld ten behoeve van rechtmatigheids-verantwoording van het college	• Voert controle op getrouwheid uit waaronder de onderbouwing van de rechtmatigheids-verantwoording • Controleverklaring over getrouwheid en rapport van bevindingen

[5] Erratum: In de oude situatie werd het normenkader vastgesteld door het college en ter informatie met de raad gedeeld.

Bijlage: Overzicht financieel kader

Het stelsel van financiële regels binnen de Gemeente Utrecht wordt gevormd door landelijke wet- en regelgeving die in de Financiële verordening worden vertaald naar Utrechtse praktijk.
Dit financieel kader kan als volgt worden weergegeven:

Gemeentewet en BBV
De Gemeentewet geeft de belangrijkste kaders voor de gemeentelijke financiën. In titel IV van deze wet staan de algemene wettelijke bepalingen over de begroting, de jaarrekening, de administratie en controle en de gemeentelijke belastingen. Deze bepalingen worden uitgewerkt in het Besluit Begroting en verantwoording gemeentes en provincies (BBV). Om een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV te bevorderen is er een commissie ingesteld. De stellige uitspraken in de notities van de commissie BBV moeten door gemeenten opgevolgd worden.

Financiële verordening
Naast de wettelijke eisen heeft de gemeente ook ruimte om zelf keuzes te maken bij de inrichting van het eigen financieel beleid, beheer en organisatie. De Financiële Verordening bevat op hoofdlijnen deze aanvullende regels. Binnen de Gemeente Utrecht gaat het hierbij over de begroting en verantwoording (begrotingscyclus), het financieel beleid, de paragrafen, de financiële organisatie en financieel beheer en sinds dit jaar de rechtmatigheidsverantwoording. De raad maakt door middel van deze verordening over al deze onderwerpen afspraken met het college en stelt deze vast.

Verplichte beleidsnota's Financiële verordening
In aanvulling op de hoofdlijnen uit de Financiële verordening, worden voor specifieke onderwerpen de (financiële) regels in afzonderlijke beleidsnota's uitgewerkt. Deze beleidsnota's worden ook door de raad vastgesteld.
In de Gemeente Utrecht zijn de onderstaande nota's opgenomen in de Financiële verordening:
- Beleidsnota Grondbeleid
- Beleidsnota Beheer Openbare Ruimte
- Beleidsnota Kapitaalgoederen

- Beleidsnota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA)
- Beleidsnota Reserves
- Beleidsnota Lokale heffingen
- Financieringsstatuut
- Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen
- Beleidsnota Publieke geldverstrekkingen
- Regeling Risicovolle projecten

Uitvoering
De raad stelt door middel van de Financiële verordening het financieel beleidskader vast. Het college is vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering van het (financiële) beleid binnen deze kaders. De uitwerking van het kader door het college is onder andere vastgelegd in uitvoeringsregelingen, maar ook in het Coalitieakkoord 2022 Investeren in Utrecht[6]. De verdere vertaling naar praktische toepassingen in de ambtelijke organisatie is geregeld in het Handboek Financiën.
Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste spelregels met betrekking tot de documenten uit de begrotingscyclus.

Voorjaarsnota
Heroverweging van de vastgestelde begroting, inclusief investeringen, reserves en voorzieningen, vindt plaats bij de Voorjaarsnota. Hier ligt het zwaartepunt van de integrale afweging. Het college stelt hierbij het maatschappelijk effect van financiële ontwikkelingen voorop, bijvoorbeeld als er extra rijksmiddelen komen. Daarom verwerken we deze ontwikkelingen zo snel mogelijk in de begroting, op een cyclusmoment zoals vastgelegd in de Financiële verordening[6].
Op een aantal financiële ontwikkelingen hebben wij geen invloed; we noemen dat knelpunten. Dit zijn significante autonome ontwikkeling (> €0,1 mln.) die beleidsmatig niet bijgestuurd kunnen worden. Knelpunten worden alleen in de Voorjaarsnota opgenomen indien deze voldoen aan drie criteria:

- Onvermijdbaar: de activiteit is een wettelijke taak of verplichting;
- Onoplosbaar: binnen doelstelling of programma;
- Onuitstelbaar: de activiteit moet starten in 2024/2025

Eventuele resterende voordelen uit de Resultaatbestemming (zie hieronder) worden ingezet bij de integrale afweging.

Zoals is toegezegd bij het raadsvoorstel Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting (toezegging 415) zullen nog ongedekte beleidsvoornemens uit vastgestelde beleidsnota's worden meegewogen bij de integrale afweging en prioritering in de Voorjaarnota. Hiervoor zal een overzicht worden verstrekt.

Programmabegroting
Ieder jaar presenteert het college de Programmabegroting, waarin de keuzes die gemaakt zijn bij de integrale afweging in de Voorjaarsnota worden uitgewerkt voor het komende verslagjaar.

De begroting sluit: inkomsten en uitgaven zijn structureel in evenwicht[6].

We kiezen voor een nieuwe norm voor de netto schuldquote, in lijn met het financieel toezichtkader van de provincie[6].

Eerste en Tweede bestuursrapportage
Door middel van de bestuursrapportages wordt de raad geïnformeerd over majeure ontwikkelingen met betrekking tot de laatst door de raad vastgestelde begroting en de voortgang van de uitvoering van het coalitieakkoord. Daarnaast worden budgetneutrale bijstellingen (inclusief actualisatie investeringskredieten), technische bijstellingen en corresponderende posten in de Programmabegroting verwerkt.
Majeure afwijkingen kunnen worden gevoegd door politiek-bestuurlijke overwegingen.

[6] Coalitieakkoord 2022 Investeren in Utrecht – financiën, pagina 8

Voor majeure financiële afwijkingen gelden de volgende richtlijnen:

1) Majeure ontwikkelingen

Majeure ontwikkelingen zijn niet budgetneutraal en leiden niet automatisch tot een begrotingswijziging. Het betreft:
- financiële afwijkingen van meer dan 10% van de lasten/baten per programma;
- en/of een afwijking groter dan € 500.000 ten opzichte van de begrote lasten of baten per programma;
- en/of een afwijking groter dan € 100.000 per doelstelling;
- én is het onvermijdbaar, onoplosbaar en onuitstelbaar (drie O's);
- óf het voldoet niet aan bovenstaande spelregels maar is politiek-bestuurlijk relevant (bv. beleidswijzigingen).

2) Budgetneutrale bijstellingen

Dit zijn wijzigingen die budgetneutraal zijn en leiden tot een begrotingswijziging:
- financiële afwijkingen van meer dan 10% van de lasten/baten per programma;
- en/of een afwijking groter dan € 500.000 ten opzichte van de begrote lasten of baten per programma;
- en/of een afwijking groter dan € 100.000 per doelstelling;
- én bij verhoging baten en lasten een directe samenhang tussen beiden;
- én overheveling alleen voor incidentele budgetten;
- én reservemutaties conform doel reserve;
- óf het voldoet niet aan bovenstaande spelregels maar is politiek-bestuurlijk relevant of een SPUK (bv. beleidswijzigingen).

3) Technische bijstellingen

Dit zijn wijzigingen die zijn budgetneutraal en leiden tot een begrotingswijziging. Het betreft een technische aanpassing of een verwerking van een reeds genomen raadsbesluit. Er zijn twee niveaus van autorisatie mogelijk:
- College: mutatie binnen het programma en/of cluster, maar tussen doelstellingen en/of producten.
- Raad: een programma en/of clusteroverstijgende mutatie.

Aanvullend gelden de volgende uitgangspunten:

- Het College neemt geen besluiten zonder dat de financiële consequenties en risico's volledig in beeld zijn gebracht en gedekt.
- Het verwachte rekeningresultaat dat in een bestuursrapportage wordt vermeld, is een prognose. Pas als het definitieve rekeningresultaat bekend is, is resultaatbestemming aan de orde. Zie hieronder bij 'Jaarstukken – Resultaatbestemming'.
- Tegenvallers in de exploitatie worden in beginsel gecompenseerd in het begrotingsprogramma (of doelstelling) waar het tekort is ontstaan. Zoveel mogelijk door vermindering aan de lastenkant van de begroting. Dat wil zeggen het vertragen, verminderen of stoppen van ambities, dan wel vergroten van doeltreffendheid en doelmatigheid.
- In principe worden de risico's binnen een project opgevangen binnen het project en de desbetreffende opgave.
- Meevallers door extra rijksinkomsten voor een specifiek doel beoordelen we in relatie tot de gemeentelijke inzet voor dat doel[7].

Jaarstukken - Resultaatbestemming
Jaarlijks wordt na afloop van het jaar, gelijktijdig met het opstellen van de jaarstukken, de bestemming van het rekeningresultaat voorbereid. De resultaatbestemming wordt gevoed vanuit organisatieonderdelen door zogenaamde resultaatbestemmingsvoorstellen (ook wel bestedings- en dekkingsvoorstellen).

[7] Coalitieakkoord 2022 Investeren in Utrecht – financiën, pagina 8

Als er een positief resultaat blijkt uit de jaarstukken ná toekenning aan resultaatbestemmings-voorstellen, wordt dit in de eerste plaats ingezet voor aanvulling van het weerstandsvermogen tot 1[8]. Eventueel resterend positief saldo, wordt betrokken bij de integrale afweging bij de Voorjaarsnota.

Een resultaatbestemmingsvoorstel moet in (minstens) één van de drie onderstaande categorieën vallen[9]:

1) Resterende incidentele budgetten

Budgetten voor incidentele programma's of projecten kennen niet altijd een voorspelbaar kostenverloop. Indien project- of programmadoelstellingen nog niet zijn gerealiseerd en er resteert nog budget dan kan dit via een resultaatbestemmingsvoorstel worden doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar. Indien project- of programmadoelstellingen sneller zijn gerealiseerd kan een dekkingsvoorstel worden ingediend vanuit het volgende jaar. Hierbij wordt in de toelichting aangegeven uit welk raadsbesluit blijkt dat het budget incidenteel beschikbaar is gesteld voor een bepaalde activiteit waarvan de uitvoering nog niet is afgerond of sneller is afgerond in het afgelopen begrotingsjaar.

2) Stortingen in reserves conform het vastgestelde doel van de reserve

Reserves worden gevormd om te sparen voor een specifiek doel, om bepaalde kosten en opbrengsten over jaren heen te egaliseren of om eenmalige bijdragen ten behoeve van investeringen die afgeschreven dienen te worden meerjarig beschikbaar te houden (vaste activa reserve). Het doel van de reserves staat toegelicht in de begroting en de jaarstukken.

3) Onttrekkingen aan reserves conform het doel van de reserve

Er wordt onttrokken aan een reserve als er uitgaven zijn gedaan in de exploitatie waar geen exploitatiebudget voor is maar waar wel een bestemmingsreserve/egalisatiereserve met ruimte voor aanwezig is. Het doel van de reserves staat toegelicht in de begroting en de jaarstukken.

[8] Coalitieakkoord 2022 Investeren in Utrecht – financiën, pagina 8
[9] Tot en met de Resultaatbestemming 2022 werd gebruik gemaakt van een tweedeling in A. Beleidsrelevante bestedings- en dekkingsvoorstellen en B. Technische bestedings- en dekkingsvoorstellen*. Door het instellen van de reserve gemeentefonds en de systeemafspraak voor diverse reserves zijn de voorstellen nog vooral beleidsmatig van aard. Het onderscheid in beleidsrelevant en technisch wordt daarom vanaf 2023 niet meer gemaakt.

Besluit tot wijziging van Financiële verordening gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht

- Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van <datum >
- Gelet op 212 van de Gemeentewet;
- Gezien het advies van de adviescommissie Controle & Financiën;

Overwegende dat door de inwerkingtreding van de Wet versterking decentrale rekenkamers het college met ingang van verslagjaar 2023 over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen aan de raad verslag uitbrengen en niet meer de externe accountant;

Besluit de Financiële verordening gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

De Financiële verordening gemeente Utrecht wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 1 Definities wordt na de definitie van ‘Administratieve organisatie’ de volgende definitie ingevoegd:

   Begrotingsonrechtmatigheid:

   er is sprake van begrotingsonrechtmatigheid

   - als het college bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringskredieten overschrijdt;

   - bij toevoegingen of onttrekkingen aan reserves die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld;

   - als bij onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast of deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

B. In artikel 1 Definities wordt na de definitie van ‘Rechtmatigheid’ de volgende definitie ingevoegd:

   Rechtmatigheidsverantwoording:

de rapportage van het college waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

C. Artikel 6 Jaarlijkse verantwoording derde lid, komt te luiden:

3. In het financiële deel van de verantwoording geeft het college een overzicht van:

- de balans;
- de staat van baten en lasten per programma;
- een toelichting op de hiervoor vermelde onderdelen; en
- de rechtmatigheidsverantwoording.

D. Aan artikel 22 Paragraaf Bedrijfsvoering wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

3. Het college neemt in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken een toelichting op van alle afwijkingen in rechtmatigheid die niet als acceptabel zijn aangemerkt voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 29a lid 3, overschrijden en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

E. Aan artikel 25 Interne controle wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

3. Het college stelt een controleplan vast waarin is beschreven op welke manier de jaarlijkse rechtmatigheidsverantwoording is geoperationaliseerd.

F. Na hoofdstuk 5 wordt een hoofdstuk toegevoegd, luidende:

Hoofdstuk 6 Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 29a Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. De raad stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.

2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het college aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van een door de raad vastgesteld percentage van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan een door de raad vastgesteld bedrag nader toegelicht.

Artikel 29b Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

2. Het college biedt de raad jaarlijks vóór 1 maart ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 29c Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;

2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 4.

3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag.

4. Uitgangspunt is dat overschrijding van de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringskredieten als onrechtmatig wordt beschouwd.

   Deze overschrijdingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

   a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.

   b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.

   c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad en niet eerder bij de raad gemeld hadden kunnen worden, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

6. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringskredieten en baten zijn onrechtmatig als deze niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld. Deze zijn tijdig gemeld als deze zijn opgenomen in een tussentijdse rapportage of begrotingswijziging gedurende het begrotingsjaar danwel toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening over het betreffende begrotingsjaar.

Artikel 29d Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

2. Het college zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking in werking vijf weken na bekendmaking in het gemeenteblad en werkt terug tot en met 1 januari 2024, met dien verstande dat het tevens van toepassing is op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>

De burgemeester

Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Merel van Hall

Wijziging: Toelichting bij Financiële verordening gemeente Utrecht

Artikel 22 Paragraaf Bedrijfsvoering

Het domein van de ambtelijke organisatie is de verantwoordelijkheid van het college. Beleid op dit gebied wordt in de eerste plaats vormgegeven door het college. Bedrijfsvoering is echter van belang voor de raad omdat het welslagen van de programma's afhankelijk is van de resultaatgerichtheid en effectiviteit van de ambtelijke organisatie.

De raad kan invulling geven aan zijn eigen informatiebehoefte over de middelen en de bedrijfsvoering. Deze informatiebehoefte dient vooraf kenbaar gemaakt te worden aan het college.

Derde lid

In verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarstukken ook een grotere rol gekregen. De Commissie BBV doet hierover een aantal stellige uitspraken:

- **Het college geeft in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.**
- **Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het college hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering.**
- **Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en de bijbehorende ministeriële regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.**

Het college moet in de paragraaf Bedrijfsvoering een nadere toelichting geven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en die niet als acceptabel zijn aangemerkt, voor zover deze de rapportagegrens overschrijden.

Artikel 29 Financiële organisatie

In dit artikel worden uitgangspunten voor de inrichting van de financiële organisatie gegeven, waaraan het college bij het stellen van regels voor de ambtelijke organisatie invulling moet geven. De uitgangspunten vormen kaders voor het college, waaraan hij zich moet houden.

In de onderdelen a. en b. worden eisen gesteld aan de toedeling van taken aan organisatieonderdelen van de gemeente en de toewijzing van functies aan functionarissen. Voor de eisen van interne controle (artikel 24, onder b.) geldt de toelichting van artikel 6.

In de onderdelen c. t/m f. worden eisen gesteld aan de budgettoedeling en de verantwoording daarover.

Artikel 29a Uitgangspunten rechtmatigheidsverantwoording

Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Het college legt verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening. Zie Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV voor de criteria en bijbehorende toelichting. De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn het calculatiecriterium, valuteringcriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid. Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:

- **begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;**
- **voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;**
- **misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.**

Eerste lid

In relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is in het eerste lid opgenomen dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode vaststelt op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden over rechtmatigheid (Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV).

Tweede lid

In het tweede lid stelt de raad de verantwoordingsgrens vast, waarboven het college moet rapporteren aan de raad (Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV). Deze grens moet tussen 0 en 3% liggen van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

Voor 2023 is de verantwoordingsgrens vastgesteld op 1,5% (raadsbesluit Tweede Bestuursrapportage 2023 d.d. 9 november 2023).

Derde lid

Het derde lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens).

In het raadsbesluit Voorstel verantwoordingsgrens rechtmatigheid (d.d. 21 januari 2021) is de rapportagegrens vastgesteld op € 500.000.

Artikel 29b Voorwaardencriterium

Eerste lid

In het eerste lid wordt de definitie weergegeven van het voorwaardencriterium, het zogenaamde "normenkader".

Tweede lid

Artikel 29b geeft aan dat jaarlijks het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording door de gemeenteraad moet worden vastgesteld en voor een bepaalde datum aan de raad moet worden aangeboden.

Artikel 29c Begrotingscriterium

Eerste lid

Artikel 29c gaat expliciet in op de begrotingsrechtmatigheid. In het eerste lid wordt het begrip begrotingsrechtmatigheid gedefinieerd.

Tweede lid

De baten en lasten moeten zich bewegen binnen de door de raad goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds. Dat is geregeld in het tweede lid.

Derde en vierde lid

Indien er een overschrijding plaatsvindt van de lasten of investeringskredieten (op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag) is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. In het vierde lid wordt bepaald wanneer deze overschrijding als acceptabel wordt beschouwd.

Zesde lid

Over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen betreffen op zichzelf geen begrotingsonrechtmatigheden, maar het kan wel onrechtmatig zijn als deze afwijkingen niet tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt.

Artikel 29d Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Eerste lid

Dit artikel voorziet in het zogenaamde "misbruik en oneigenlijk gebruik criterium". In het eerste lid wordt het criterium gedefinieerd. Van misbruik is sprake bij het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Van oneigenlijk gebruik is sprake indien bij het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving is maar in strijd met het doel en de strekking daarvan is.

Tweede lid

Aan het college wordt opgedragen om regels op stellen voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Besluit tot wijziging van de Controleverordening gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht

- Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van <datum >;
- Gelet op artikel 213 van de Gemeentewet;
- Gezien het advies van de adviescommissie Controle & Financiën;

Overwegende dat door de inwerkingtreding van de Wet versterking decentrale rekenkamers het college met ingang van verslagjaar 2023 over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen aan de raad verslag uitbrengen en niet meer de externe accountant;

Besluit de Controleverordening gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

De Controleverordening gemeente Utrecht wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 1 lid 2 vervallen sub b en f en worden sub c, d en e geletterd tot b, c en d en wordt sub g geletterd tot f.

.

B. In artikel 1 vervalt lid 3 en wordt lid 4 omgenummerd tot 3

C. Artikel 1 lid 3 komt te luiden:

Verslag van bevindingen**:** rapport van de accountant bij de jaarstukken op grond van artikel 213 Gemeentewet en bevat in ieder geval bevindingen over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de daarin op te nemen rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders, en de rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële verhoudingswet.

D. Artikel 5 sub a komt te luiden: de toe te passen wettelijk voorgeschreven goedkeuringstoleranties en (afwijkende) rapporteringstoleranties bij de controle van de jaarrekening;

E. In artikel 5 sub g worden de verwijzingen naar sub f en sub g aangepast in respectievelijk sub e en sub f.

F. Artikel 6 komt te luiden:

Artikel 6

Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening met rechtmatigheidsverantwoording conform de geldende interne en externe wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle.

G. Artikel 7 komt te luiden:

Artikel 7

Het college zorgt ervoor, dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, collegebesluiten, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. voor haar eigen rechtmatigheidsverantwoording en voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.”

H. Na artikel 9 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende

Artikel 9A

De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het college zo veel mogelijk gebruik van het namens het college uitgevoerde onderzoek.

I. In artikel 15 wordt ‘rechtmatige’ vervangen door ‘getrouwe’.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking in werking vijf weken na bekendmaking in het gemeenteblad en werkt terug tot en met 1 januari 2024, met dien verstande dat het tevens van toepassing is op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>

De burgemeester

Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Merel van Hall

Verordening financieel beleid en Beheer gemeente Utrecht

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- Actief grondbeleid:

  het beleid waarin de gemeente zelf grond koopt, deze de bouw- en woonrijp maakt en deze verkoopt of inerfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren;

- Administratie:

  het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van hetbesturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Utrecht en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;

- Administratieve organisatie:

  het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden vande goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding;

- Begrotingsonrechtmatigheid:

  er is sprake van begrotingsonrechtmatigheid
  - als het college bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringskredieten overschrijdt;
  - bij toevoegingen of onttrekkingen aan reserves die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld;
  - als bij onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast of deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

- Bouwgrond in exploitatie:

  gronden in eigendom van de gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld;

- Doelmatigheid:

  het streven om met een zo beperkt mogelijke inzet van de beschikbare middelen het gewenste resultaat te bereiken;

- Doeltreffendheid:

  de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden bereikt;

- Faciliterend grondbeleid:

de bouwkavel is in het bezit van een private partij (ontwikkelaar, particulier, etc.) en wordt door deze partijontwikkeld. De gemeente treedt alleen op als overheid, die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is;

- Financiële administratie:

  het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningenbetreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Utrecht, teneinde te komen tot een goed inzicht in:

  - de financieel-economische positie;
  - het financiële beheer;
  - de uitvoering van de begroting;
  - het afwikkelen van vorderingen en schulden;

  alsmede tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover;

- Financieel beheer:

  het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en de uitoefening van rechtenvan de gemeente Utrecht;

- Grondexploitatiebegroting:

  De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijnin de tijd, met een richttermijn van 10 jaar;

- Grondexploitatiecomplex:

  een ruimtelijk plan voorzien van een financiële vertaling;

- Netto schuld:

  bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van langlopende uitzettingen, vorderingen, liquide middelen en overlopendeactiva;

- Organisatieonderdeel:

  organisatorische eenheid, onder leiding van een integraal resultaat verantwoordelijk manager (IRM) binnen de gemeentelijke organisatie die als zodanig een eigen verantwoordelijkheid aan het college heeft;

- Rechtmatigheid:

  het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen,raadsbesluiten en collegebesluiten;

- Rechtmatigheidsverantwoording
  de rapportage van het college waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

- Verbonden partijen:

die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft;

Hoofdstuk 2 Begroting en verantwoording

Artikel 2 Beleidscyclus

1. Het college biedt de raad de volgende documenten aan

- de voorjaarsnota (Jaar T);
- de programmabegroting (Jaar T+1);
- 1e en 2e Bestuursrapportage (jaar T);
- de jaarstukken (jaar T-1) die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening;
- het Meerjarenprogramma Stedelijke Ontwikkeling (jaar T).

2. In deze jaarcyclus biedt het college de raad de volgende producten aan op de volgende momenten:

- uiterlijk 1 juni de voorjaarsnota (jaar T+1) met de eerste bestuursrapportage (jaar T);
- uiterlijk 1 juni de jaarstukken (jaar T-1);
- uiterlijk 1 juni het Meerjarenprogramma Stedelijke Ontwikkeling (Jaar T) ;
- uiterlijk 1 oktober de programmabegroting (jaar T+1);
- uiterlijk 1 oktober de tweede bestuursrapportage (jaar T) .

3. De raad stelt de voorjaarsnota uiterlijk 14 juli vast, gelijktijdig met de jaarstukken, de 1e bestuursrapportage en het Meerjarenprogramma Stedelijke Ontwikkeling.

4. De raad stelt de programmabegroting uiterlijk 14 november vast, gelijktijdig met de 2e bestuursrapportage.

Artikel 3 Voorjaarsnota

1. Het college biedt de raad de uitgangspunten aan voor het volgende begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren. Hierbij worden de bevindingen betrokken uit de actuele bestuursrapportage over de uitvoering van de lopende begroting en uit de jaarstukken van het afgelopen begrotingsjaar.

Artikel 4 Programma begroting

1. De raad stelt per programma, voor het betreffende begrotingsjaar, vast:

- de beoogde maatschappelijke effecten uitgedrukt in indicatoren;
- de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken;
- de baten en lasten per programma;
- toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

2. Tevens geeft de raad per programma

- voor de drie opvolgende jaren een globaal overzicht beoogde effecten en baten en lasten in de toekomst;
- de relevante beleidsmatige kaders waarbinnen het programma uitgevoerd dient te worden.

3. Het college stelt, naast de verplicht voorgeschreven indicatoren op grond van de BBV artikel 25

lid2A, perprogramma indicatoren voor met betrekking tot de beoogde maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken.

4. In de programmabegroting wordt een overzicht opgenomen van economische activiteiten die in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h lid 5 Mededingingswet onder de integrale kostprijs wordenaangeboden (Wet Markt en Overheid).

5. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma en deinvesteringskredieten.

6. De raad is bevoegd gedurende het jaar de begroting aan te passen voor zover de begroting wijzigt op hetniveau van

- de baten en lasten van een programma;
- de onttrekkingen of toevoegingen in de reserves.

7. De begroting kan door de raad worden gewijzigd als gevolg van

- een beleidsinhoudelijke aanpassing;
- een financieel technische aanpassing die geen invloed heeft op de uitvoering van de in de programmabegroting gemaakte afspraken.

8. Het college is bevoegd tot het onderverdelen van taakvelden naar activiteiten (producten) ten behoevevan nadere sturing door het college.

9. De raad wordt geïnformeerd over de nadere verdeling van de taakvelden bij de programmabegroting.

Artikel 5 Bestuursrapportage

1. De inrichting van de bestuursrapportage sluit aan bij de programma-indeling van de begroting.

2. Het college informeert de raad door middel van een bestuursrapportage over de majeure afwijkingen enbijsturingsvoorstellen op basis van de verwachte realisatie van de begroting.

3. De bestuursrapportage gaat in op afwijkingen van de uitvoering en de bijstelling van het beleid ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting door de raad. Bij de behandeling van de bestuursrapportages in de raad doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerdebudgetten en de investeringskredieten en het bijstellen van het beleid.

4. De bestuursrapportage wordt op twee momenten in het jaar aangeboden aan de raad. Het eerste momentis bij de aanlevering van de voorjaarsnota. Het tweede moment is bij de programmabegroting.

Artikel 6 Jaarlijkse verantwoording

1. Het college legt verantwoording af over de uitvoering van de programma's. In de verantwoording isopgebouwd uit een beleidsmatig en een financieel deel.

2. In de beleidsmatige verantwoording geeft het college per programma aan:

- welke effecten zijn bereikt hoe de resultaten zich verhouden tot de in de begroting gestelde doelen;
- op welke wijze de effecten zijn bereikt;
- de gerealiseerde baten en lasten;
- toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- de relevante beleidsmatige kaders waarbinnen het programma uitgevoerd is.

3. In het financiële deel van de verantwoording geeft het college een overzicht van:

- de balans;
- de staat van baten en lasten per programma;
- een toelichting op de hiervoor vermelde onderdelen; en
- de rechtmatigheidsverantwoording.

4. Het college draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de maatschappelijke effecten, en de wijze waarop deze gerealiseerd worden, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid vanhet beleid zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.

Artikel 7 Meerjarenprogramma Stedelijke Ontwikkeling

1. Het college stelt jaarlijks een Meerjarenprogramma Stedelijke Ontwikkeling op. Hierin wordt een geactualiseerde stand gegeven van alle grondexploitatie projecten. In het Meerjarenprogramma StedelijkeOntwikkeling wordt een inhoudelijke analyse gegeven op het terrein van woningbouw, commercieel vastgoed en stedelijke vernieuwing.

2. In het Meerjarenprogramma Stedelijke Ontwikkeling wordt een actualisatie van alle lopendegrondexploitatiebegrotingen gegeven. De raad autoriseert de bijgestelde begroting voor de grondexploitatie.

Hoofdstuk 3 Financieel beleid

Artikel 8 Financiële positie

1. Het college draagt er zorg voor, dat besluiten van de raad in de uiteenzetting van de financiële positie ende meerjarenramingen zijn opgenomen.

2. Het college stelt regels die waarborgen dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt.

3. Het college draagt er zorg voor dat de lasten van de programma's zoals geautoriseerd in de (gewijzigde)begroting niet worden overschreden.

4. Het college stelt kaders in afzonderlijke nota’s ten behoeve van het financieel beleid op en legt deze tervaststelling voor aan de raad. De kaders worden op de momenten aangeboden indien de actualiteit hiertoe aanleiding geeft.

Artikel 9 Grondbeleid

1. Het college biedt een nota grondbeleid aan. In deze nota wordt het beleid van de gemeente Utrechtvoorgelegd waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- te voeren grondbeleid van de gemeente in relatie met de programma's van de begroting;
- de strategische visie van het grondbeleid van de gemeente;
- het proces van verwerving en uitgifte van gronden in vol eigendom of erfpacht;
- de verwerking van de bovenwijkse voorzieningen;
- de systematiek ten aanzien van winstneming op nog lopende projecten ;
- het beleid met betrekking tot de verwerking van voorbereidingskosten;
- het beleid en de methodiek omtrent de toe te rekenen rente aan Bouwgrond in Exploitatie.

2. De raad stelt de nota grondbeleid vast.

Artikel 10 Kapitaalgoederen en investeringen

1. Het college biedt meerjarige (integrale) beleidsplannen inzake het onderhoud kapitaalgoederen aan ophet moment dat dit noodzakelijk is, op basis van de actualiteit. In deze nota's wordt het beleid van de gemeente Utrecht voorgelegd waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- Het onderhoudsniveau van groen, water, wegen, riolering en gebouwen;
- de kaders voor de inrichting van het onderhoud;
- de beoogde onderhoudskwaliteit;
- de normkostensystematiek;
- het hieraan gerelateerde meerjarige budgettaire beslag.

2. De raad stelt de meerjarige (integrale) beleidsplannen inzake onderhoud kapitaalgoederen vast.

3. Het college biedt de nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa aan. In deze nota wordthet beleid van de gemeente Utrecht voorgelegd waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- de grondslagen voor waardering en activering van vaste activa;
- de afschrijvingsmethode van vaste activa;
- het moment waarop de afschrijving van vaste activa begint.

4. De raad stelt de nota Waarderen, activeren en afschrijven vaste activa vast.

5. Voor de exacte afschrijvingstermijn en –methode per actief stelt het college een tabel vast, onderhouddeze en past deze toe. De raad wordt geïnformeerd over de afschrijvingstabel.

6. De raad autoriseert met het vaststellen van de financiële positie in de programmabegroting deinvesteringsruimte per programma.

7. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel aande raad voor.

Artikel 11 Reserves

1. Het college biedt de nota reserves aan. In deze nota wordt het beleid van de gemeente Utrechtvoorgelegd waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- de gewenste informatie ten behoeve van een nieuw in te stellen reserve;
- het aantal reserves, de maximale en minimale hoogte en de looptijd;
- het niveau waarop de bestemmingsreserves worden ingesteld;
- de niet bestede middelen uit de bestemmingsreserves;
- het proces van de jaarlijkse beoordeling van de reserves;
- het proces van de toegestane toevoegingen en onttrekkingen;
- de rentetoerekening aan reserves.

2. De raad stelt de nota reserves vast.

3. Nieuwe reserves worden ingesteld bij expliciet raadsbesluit.

Artikel 12 Lokale heffingen, tarieven en kostprijs

1. Het college biedt de nota lokale heffingen aan. In deze nota wordt het beleid van de gemeente Utrechtvoorgelegd waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen;
- de verdeling van de druk van de belastingen over de verschillende type huishoudens en belanghebbenden;
- de kostendekkendheid van de heffingen;
- de druk van de lokale belastingen en heffingen;
- het kwijtscheldingsbeleid en het tarievenbeleid.

2. De raad stelt de nota lokale heffingen vast.

3. Het college biedt jaarlijks de verordeningen en tarieventabellen aan de Raad aan ter vaststelling van de tarieven voor de leges en heffingen. De verordeningen zijn voorzien van de actueel geraamde kosten enopbrengsten van de daarin opgenomen door de gemeente verstrekte diensten.

4. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van de geleverde producten en diensten ten behoeve van detarieven van de gemeente Utrecht worden de directe kosten toegerekend en een opslag voor de overhead.

5. De overheadkosten worden onderscheiden in:

-generieke overhead : De overhead voor de gehele gemeentelijke organisatie;

-decentrale overhead : De overhead voor een specifiek organisatieonderdeel.

6. De generieke en decentrale overhead wordt binnen de wettelijke kaders toegerekend aan de tarieven. Detoerekening geschiedt op basis van formatie.

7. In afwijking van lid 6 wordt de decentrale overhead voor een aantal tarieven toegerekend met eenverdeelsleutel op basis van de aard van de gemaakte kosten.

Deze toerekening wordt toegepast op de volgende tarieven:

- rioolheffing;
- afvalstoffenheffing;
- marktgelden;
- begraafplaatsrechten;
- brug-, schut- en havengelden.

Artikel 13 Financieringsfunctie

1. Het college biedt het financieringsstatuut aan. In deze nota wordt het beleid van de gemeente Utrechtvoorgelegd waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- De opzet en inrichting van de financieringsfunctie;
- Het financieringsbeleid: missie, doelstellingen, taakvelden, richtlijnen en limieten;
- De organisatie rondom de financiering: verantwoordelijkheden, bevoegdheden, administratieve organisatie, planning & control en informatievoorziening;
- Het beleid inzake de interne rente.

2. De raad stelt het financieringsstatuut vast.

Artikel 14 Weerstandsvermogen en risicomanagement

1. Het college biedt de nota risicomanagement en weerstandsvermogen aan. In deze nota wordt het beleidvan de gemeente Utrecht voorgelegd waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- de gewenste en beschikbare weerstandscapaciteit;
- het achterliggende financieel beleid;
- de inventarisatie van risico's, de weging en de beheersing.

2. De raad stelt de nota risicomanagement en weerstandsvermogen vast.

Artikel 15 Publieke geldverstrekkingen

1. Het college biedt de nota Publieke geldverstrekkingen aan. In deze nota wordt het beleid van degemeente Utrecht voorgelegd waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- het beleid ter versterking van de regie op de geldverstrekkingen en de vergroting van de doelmatigheid
- het beschreven beleidskader heeft betrekking op de volgende onderwerpen:
- overheidsopdrachten (inkoop en aanbesteden);
- subsidie verstrekking;
- gewaarborgde geldleningen (= garantstellingen);
- verstrekte geldleningen;
- deelnemingen;
- verstrekkingen in de vorm van bijdragen in natura.

2. De raad stelt de nota Publieke geldverstrekkingen vast.

3. Het college biedt de Algemene Subsidie Verordening aan de Raad aan ter vaststelling. In de Algemenesubsidieverordening wordt de hoofdstructuur van het subsidieproces neergelegd.

4. Het college biedt de nota inkoop aan. In deze nota wordt het beleid van de gemeente Utrecht voorgelegdwaarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- de kaders voor het inkopen van leveringen, diensten en werken;

- de uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het inrichten van de inkoopfunctie.

5. De raad stelt de nota Inkoop vast.

Artikel 15a Risicovolle projecten

1. Het college biedt de regeling Risicovolle projecten aan. In deze regeling wordt het beleid van degemeente Utrecht voorgelegd, waarin onder meer de volgende inhoud is opgenomen:

- de procedure tot aanwijzing van risicovolle projecten
- de vast te leggen kaders per risicovol project
- de wijze van informatievoorziening over risicovolle projecten

2. De raad stelt de regeling risicovolle projecten vast.

Hoofdstuk 4 Paragrafen

Artikel 16 Paragrafen algemeen

1. Het college presenteert in aparte paragrafen in de begroting en de jaarstukken respectievelijk de beleidsuitgangspunten en de voortgang en verantwoording voor de volgende beheersmatige activiteiten:

- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen (inclusief investeringen)
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen;
- grondbeleid.

2. In de begroting en jaarstukken van de gemeente Utrecht wordt in relatie tot de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de paragraaf wendbaarheid en weerbaarheid opgenomen.

3. De in artikel 8 lid 4 genoemde specifieke onderwerpen kunnen aanleiding geven tot toevoeging van extra paragrafen.

Artikel 17 Paragraaf Lokale heffingen

1. In de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen over op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies engemeenten.

Artikel 18 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt hetcollege naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en

verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- een inventarisatie van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's (als geheime bijlage);
- het beleid omtrent het weerstandsvermogen en risicomanagement;
- een risicokaart waarin alle geïnventariseerde risico's zijn weergegeven naar financiële omvang en mate van waarschijnlijkheid;
- de mutaties in de risico's ten opzichte van de meest actuele stand van het weerstandsvermogen.

Artikel 19 Paragraaf Wendbaarheid en weerbaarheid

1. In de paragraaf wendbaarheid en weerbaarheid bij de begroting en de jaarstukken geeft het college eenduiding van de financiële positie om inzicht te geven in de financiële wendbaarheid en weerbaarheid.

2. In de paragraaf wendbaarheid en weerbaarheid bij de begroting en de jaarstukken verwerkt het college deverplichte onderdelen op grond van artikel 11 lid 2D van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Artikel 20 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen en investeringen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provinciesen gemeenten in ieder geval op:

- de voortgang van het geplande onderhoud openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering, gebouwen;
- de omvang van het achterstallig onderhoud openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering, gebouwen.

2. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is een toelichting opgenomen inzake de voorgenomeninvesteringen (programmabegroting) en de realisatie van de geplande investeringen (jaarstukken).

Artikel 21 Paragraaf Financiering

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf Financiering naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeentenin ieder geval op:

- de financierings- en schuldpositie, waaronder:
    - de financieringsbehoefte en het EMU-saldo;
    - omvang, samenstelling en ontwikkeling van de netto schuld;
    - interne rente (conform de vanuit BBV voorgeschreven presentatie);
- het risicobeheer;
- verstrekte geldleningen;
- gewaarborgde geldleningen en verleende garanties;
- het kas- en saldobeheer.

Artikel 22 Paragraaf Bedrijfsvoering

1. In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag wordt gerapporteerd over de bij de begroting beschrevenonderwerpen aangaande de bedrijfsvoering alsmede over nieuwe ontwikkelingen. Het college stelt de doelen op het gebied van de bedrijfsvoering vast in relatie tot de door de raad

periodiek vastgestelde programmadoelstellingen. De raad wordt in de paragraaf bedrijfsvoering geïnformeerd over het actuele beleid.

2. Het college rapporteert in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken over de voortgangvan de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid, bedoeld in artikel 213a Gemeentewet, ende uitputting van de bijbehorende budgetten.

3. Het college neemt in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken een toelichting op van alle afwijkingen in rechtmatigheid die niet als acceptabel zijn aangemerkt voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 29a lid 3, overschrijden en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Artikel 23 Paragraaf Verbonden partijen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf verbonden partijen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies engemeenten in ieder geval op:

- toelichting op nieuwe verbonden partijen;
- het beëindigen van bestaande verbonden partijen;
- het wijzigen van bestaande verbonden partijen;
- eventuele problemen bij bestaande verbonden partijen.

Artikel 24 Paragraaf Grondbeleid

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf grondbeleid naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeentenin ieder geval op:

- de verwerving van gronden;
- de relaties van het grondbeleid met de programma's;
- grondexploitatiecomplexen met een looptijd langer dan 10 jaar (richttermijn);
- de toegerekende rente;
- de gehanteerde disconteringsvoet voor het berekenen van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening bij verlieslatende grondexploitaties.

2. De te verwachten resultaten in de paragraaf grondbeleid zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 25 Interne controle

1. Het college draagt ten behoeve van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid van de jaarrekening zorgvoor een adequate administratieve organisatie en interne controle. Bij afwijkingen, geconstateerd bij interne controles, neemt het college maatregelen tot herstel.

2. In de paragraaf bedrijfsvoering besteedt het college aandacht aan de administratieve organisatie en de interne controlemaatregelen, en legt hij verantwoording af over het gevoerde interne controlebeleid.

3. Het college stelt een controleplan vast waarin is beschreven op welke manier de jaarlijkse rechtmatigheidsverantwoording is geoperationaliseerd.

Artikel 26 Administratie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de organisatieonderdelen;
- het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa voorraden, vorderingen en schulden, enzovoorts;
- het verschaffen van informatie aan de budgethouders en voor het maken van kostencalculaties;
- het bevorderen van de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving;
- het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid
- van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving;
- de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen.

Artikel 27 Financiële administratie

1. Het college draagt er zorg voor dat:

- de inrichting en de werking van de financiële administratie voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en andere relevante wet- en regelgeving;
- de vereiste informatie verstrekt wordt aan het rijk, de provincie en de Europese Unie, alsmede aan andere instellingen die specifieke verantwoordingsverplichtingen opleggen aan gemeenten.

Artikel 28 Registratie bezittingen, activa en vermogen

1. Het college draagt zorgt voor een actuele en volledige registratie van bezittingen. In de registratie wordenook opgenomen niet-geactiveerde kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde en de niet- of netto geactiveerde investeringen in de openbare ruimte.

2. Het college draagt er zorg voor, dat de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogenvan de gemeente systematisch worden gecontroleerd, met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de (debiteuren-)vorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningenen de (crediteuren-)schulden jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de vier jaar.

3. Bij afwijkingen in de registratie van bezittingen neemt het college maatregelen voor herstel van detekortkomingen. De resultaten van de controle en eventuele plannen van verbetering worden ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

Artikel 29 Financiële organisatie

1. Het college draagt de zorg voor en legt vast:

- de indeling van de gemeentelijke organisatie en de toewijzing van de gemeentelijke taken aan de organisatieonderdelen;
- de scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;
- de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- de regels voor de opdrachtverlening en de verrekening van leveringen tussen de organisatieonderdelen van de gemeente;
- de te maken afspraken met de organisatieonderdelen over de te leveren prestaties, de daarvoor

beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- de regels voor de verlening van décharge over het gevoerde beheer van de organisatieonderdelen.

Hoofdstuk 6. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 29a Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. De raad stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.

2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het college aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van een door de raad vastgesteld percentage van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan een door de raad vastgesteld bedrag nader toegelicht.

Artikel 29b Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

2. Het college biedt de raad jaarlijks vóór 1 maart ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 29c Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;

2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 4.

3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag.

4. Uitgangspunt is dat overschrijding van de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringskredieten als onrechtmatig wordt beschouwd.

Deze overschrijdingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
- Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.

- Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad en niet eerder bij de raad gemeld hadden kunnen worden, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

6. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringskredieten en baten zijn onrechtmatig als deze niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld. Deze zijn tijdig gemeld als deze zijn opgenomen in een tussentijdse rapportage of begrotingswijziging gedurende het begrotingsjaar danwel toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening over het betreffende begrotingsjaar.

Artikel 29d Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

2. Het college zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Slotbepalingen

Artikel 30 Intrekken oude verordening en overgangsrecht

De Financiële verordening 2013 gemeente Utrecht wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij vantoepassing blijft op de programmabegroting, jaarstukken en uitvoeringsinformatie over het jaar 2016.

Artikel 31 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2017, met dien verstande dat de programmabegroting, dejaarstukken en de uitvoeringsinformatie met ingang van het jaar 2017 voldoen aan de bepalingen in deze verordening.

Artikel 32 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als ‘Financiële verordening gemeente Utrecht’.

Toelichting op de artikelen Financiële Verordening

Artikel 1 Definities

Rechtmatigheid: De relevante wet- en regelgeving kan voor een gemeente betrekking hebben op een zeer omvangrijk gebied. Raadsbesluiten en gemeentelijke verordeningen behoren in ieder geval tot dat gebied. Datgeldt ook voor collegebesluiten.

Artikel 2 Beleidscyclus

De invulling van de beleidscyclus staat onder invloed van tal van factoren. Zowel inhoudelijke als praktische. Zo beïnvloedt de start van een nieuwe bestuursperiode met een nieuw programma de invulling van de cyclus. Ook goede aansluiting op essentiële externe ramingsinformatie is een belangrijke factor.

Hoewel bepaalde onderdelen –mede door wettelijke termijnen- redelijk vast liggen, vraagt de precieze invullingvan de cyclus en vooral de verbinding tussen de verschillende instrumenten afstemming tussen college en raad. In de beleidscyclus staat de kaderstelling in meerjarig financieel perspectief centraal.

Artikel 3 Voorjaarsnota

De Voorjaarsnota wordt opgesteld als voorbereiding op de programmabegroting. Het financiële beeld dat debasis is voor onze uitgangspunten en keuzes voor de volgende Programmabegroting wordt daarin geactualiseerd.

Artikel 4 Programmabegroting

Artikel 4 bevat een aantal bepalingen over de inrichting van de begroting waarin de kaderstellende functie vande raad tot uiting komt. De raad legt op basis van dit artikel een belangrijk deel van de structuur van de begroting vast, evenals de kengetallen waarop de raad wil sturen en controleren.

De gemeente bepaalt zelf het aantal en de inhoud van de programma's van de begroting en kan daardoor de begrotingsopzet aanpassen aan de eigen politiek-bestuurlijke wensen. Omdat er een politiek bestuurlijke keuzeten grondslag ligt aan de indeling van de programma’s, stelt de raad de indeling vast. De programma's zijn leidend op beleidsniveau.

Een programma is gebaseerd op de drie w-vragen:

•wat willen we bereiken;

•wat gaan we daar voor doen;

•wat mag dat kosten.

Vooral voor de eerste twee vragen zullen in de praktijk indicatoren nodig zijn. Aan de hand van die indicatorenkan de raad zijn kaderstellende functie vervullen. Ook dienen zij om de raad de gelegenheid te bieden zijn controlerende functie in te vullen door de uitkomsten en resultaten van de programma's te beoordelen.

Artikel 5 Bestuursrapportage

Het college informeert de raad over majeure afwijkingen van de uitvoering en de bijstelling van het beleid tenopzichte van de laatst vastgestelde begroting door de raad in de bestuursrapportages.

Majeure afwijkingen kunnen gevoed worden door politiek-bestuurlijke overwegingen. Financieel gezien wordtvoor majeure afwijkingen de volgende richtlijnen aangehouden:

-financiële afwijkingen van meer dan 10% van de lasten/baten per programma en/of

-een afwijking groter dan € 500.000 ten opzichte van de begrote lasten of baten per programma.

-Een afwijking groter dan € 100.000 per prestatiedoelstelling

De prognose voor het lopende begrotingsjaar in de bestuursrapportages kunnen naast de jaarstukken van hetafgelopen jaar mede een belangrijke basis zijn voor het inzicht voor en het opstellen van de komende begroting.

Artikel 6 Jaarlijkse verantwoording

Artikel 6 is het sluitstuk van de begrotingscyclus, de verantwoording over de begrotingsuitvoering voor hetcollege, c.q. de controle van de raad daarop.

Artikel 7 Meerjarenprogramma Stedelijke Ontwikkeling

De raad stelt budgetten beschikbaar voor de uitvoering van de grondexploitatiebegroting. Jaarlijks vindt eenherziening plaats van de grondexploitatiebegroting. Een jaarlijkse herziening sluit aan bij de gemeentelijke begrotingssystematiek.

Artikel 8 Financiële positie

De raad geeft in dit artikel de uitgangspunten aan die het college voor de uiteenzetting van de financiële positieen de meerjarenramingen moet volgen.

Er is voor gekozen om het ontwikkelen en periodiek actualiseren van de onderliggende beleidskaders niet doormiddel van de verordening aan vaste termijnen te verbinden. Dit is sterk onderwerp- en situatie-afhankelijk. Zo kan bijvoorbeeld de actualiteit om vernieuwing van beleid vragen. In andere gevallen kan beleidsontwikkeling verbonden zijn aan de raadscyclus (bijv. belastingbeleid) of de jaarcyclus (bijv. weerstandsvermogen).

Artikel 9 Grondbeleid

De gewenste ruimtelijke ontwikkeling vraagt bestuurlijke keuzes en kaders. Dat geldt ook voor het verwerkelijken van die ontwikkeling. Bij de verwerkelijking gaat het om planologische voorbereiding, het verwerven van gronden, opstellen van contracten, civieltechnische werken en het (doen) realiseren. Dit brengtbijvoorbeeld keuzes met zich mee als gevolg van landelijk beleid, over de positie die de gemeente inneemt (actief of meer faciliterend), en rond kostenverhaal.

Ontwikkelingsvisies beslaan doorgaans een lange periode en ook in het grondbeleid is consistentie een belangrijke factor. Dit maakt dat ook de nota grondbeleid voor een langere termijn wordt vastgesteld. Belangrijkvoor de actualiteit van de nota is dat een beleidsevaluatie plaats vindt zodra de (verwachte) ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Het Meerjarenprogramma Stedelijke Ontwikkeling gaat in op de gevolgen van de actualiteiten die zich jaarlijks voordoen.

Artikel 10 Kapitaalgoederen en investeringen

De verordening moet volgens artikel 212 Gemeentewet in elk geval bevatten de "regels voor waardering en afschrijving activa". Lid 3 schrijft voor dat het college hiertoe een nota waarderen en afschrijven voorlegt aande Raad.

In lid 5 wordt het college opgedragen om met inachtneming van wettelijke en maatschappelijke normengemeentebrede regels aan te bieden met betrekking tot de afschrijvingstermijnen.

Tevens wordt hier expliciet vastgelegd hoe de raad bij het vaststellen van de financiële positie, de investeringskredieten autoriseert. De autorisatie van deze kredieten zou anders als gevolg van het door gemeenten gehanteerde lasten en batenstelsel buiten de boot vallen. Investeringen van gemeenten wordenvoornamelijk geactiveerd en drukken zodoende in het jaar van aanschaf niet op de onder de programma's verantwoorde lasten.

Artikel 11 Reserves

Met de bepaling van (globale) kaders rond de omvang van het eigen vermogen stuurt de raad op bijvoorbeeldde gewenste dekking van risico's of het bestemmen van ruimte voor specifieke doelen of maatschappelijke investeringen.

In het BBV is een kader voor reserves opgenomen. In dit artikel van de verordening geeft de raad explicietinvulling aan de regels rond reserves.

Voor de reserves biedt vooral de jaarcyclus bij uitstek de gelegenheid om de actuele ontwikkelingen te volgenen te toetsen aan de geformuleerde uitgangspunten. De verdere ontwikkeling van beleid kan dan ook gestaltekrijgen in het onderdeel reserves bij de begroting en jaarstukken.

Artikel 12 Lokale heffingen, tarieven en kostprijs

De nota lokale heffingen beschrijft de actuele kaders voor het beleid. Doel van de nota is het formaliseren vande gemeentelijke beleidslijn. Het vormt de basis voor de gemeentelijke belastingheffing voor de komende periode.

Artikel 212 Gemeentewet vereist dat de verordening minimaal de grondslagen bevat voor de berekening van dedoor het gemeentebestuur in rekening te brengen tarieven (art 229b GW) en heffingen (art 15.33 Wet milieubeheer).

Kostprijsberekening

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie wordt in het nieuwe BBV voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead oftewel het taakveld '04 ondersteuning organisatie'. In de overige programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Het BBV hanteert als definitie van overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van demedewerkers in het primaire proces.

Generieke overhead

Generieke overhead bevat de overhead van diensten die voor de gehele gemeentelijke organisatie ingezet worden. Op basis van de wettelijke voorschriften mag hiervan een deel worden toegerekend aan de heffingenmet kostendekkende tarieven. De formatie wordt hierbij als verdeelsleutel gehanteerd.

Decentrale overhead

Decentrale overhead betreft de overheadkosten van een organisatieonderdeel. Deze wordt ook aan de tarieven toegerekend. Om zoveel als mogelijk consistentie te bereiken in de toerekening, wordt als hoofdregel voor dezeoverhead ook fte als verdeelsleutel gehanteerd.

Vanwege de specifieke kostenstructuur van de in art 12 lid 6 genoemde retributies worden voor de decentraleoverhead verdeelsleutels toegepast die zich het beste verhouden met de specifieke dienstverlening.

Artikel 13 Financieringsfunctie

De financieringsfunctie (treasury) is een belangrijk onderdeel van het middelenbeheer. Gezien de operationele kwetsbaarheid van deze functie bevat artikel 212 het expliciete voorschrift dat de verordening een onderdeel over de financieringsfunctie heeft. In dit artikel wordt uitvoering gegeven aan artikel 212, tweede lid onder c. Hetgaat om de kaders voor het uitvoeren van de financieringsfunctie. Het eerste lid van het artikel draagt het college op nadere regels uit te werken die met name protocollen bevat voor de dagelijkse uitvoering. De uitvoering van de financieringsfunctie komt aan de orde in de financieringsparagraaf in de begroting en de rekening zoals die in het Besluit begroting en verantwoording is voorgeschreven.

Artikel 14 Weerstandsvermogen en risicomanagement

De nota Risicomanagement en weerstandsvermogen gaat in op de manier waarop binnen de gemeente Utrechtrisico's geïnventariseerd, gewogen en beheerst worden. Ook wordt aangegeven welk vermogen nodig is om gebeurtenissen financieel het hoofd te bieden.

Artikel 15 Publieke geldverstrekkingen

Subsidies vormen een belangrijk instrument bij het realiseren van de door de raad geformuleerde programmadoelstellingen. Artikel 4.23 Algemene wet bestuursrecht vereist dat een subsidie slechts door een bestuursorgaan kan worden verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift. Het voorschrift moet regelen voorwelke activiteiten subsidies kunnen worden verstrekt. Dit artikel draagt het college op te zorgen voor een adequate toetsingskaders bij verlening van subsidies.

De regels waarborgen het handelen in overeenstemming met de regels hiervoor van de Europese Unie en degeldende Algemene Subsidieverordening van de gemeente Utrecht.

De inkoop van goederen en diensten en de aanbesteding van werken beslaat een fors deel van het gemeentelijke budget en is in bepaalde gevallen een kwetsbare activiteit. In die zin zijn intern- en administratief-organisatorische regels te zien als een vorm van risicobeheersing. De aansprakelijkheid kan worden beperkt enjegens derden wordt rechtszekerheid gecreëerd.

Artikel 16 Paragrafen algemeen

De paragrafen die deel uitmaken van begroting en jaarstukken behandelen onderwerpen die (voor de raad)belangrijk zijn voor het inzicht in de financiële positie. Via de paragrafen kan de raad beleidsuitgangspunten voor beheersmatige activiteiten en lokale heffingen vaststellen. Een aantal van deze activiteiten en de (minimale) inhoud van de paragrafen is wettelijk voorgeschreven. Hieraan kan op grond van eigen prioriteitextra inhoud worden toegevoegd en/of kunnen extra paragrafen worden gedefinieerd. In de Utrechtse programmabegroting zijn extra paragrafen investeringen en Wendbaarheid/weerbaarheid opgenomen.

Een beperkende factor bij de openbare informatievoorziening in bepaalde paragrafen kan zijn dat

deze geenschade mag toebrengen aan de belangen van de gemeente. Indien nodig legt het college geheimhouding opconform artikel 25 gemeentewet.

Artikel 17 Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen bij de begroting en jaarstukken is het geschikte instrument om de bestaandebeleidsuitgangspunten te toetsen en/of bij te sturen.

Artikel 18 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is in artikel 11 lid 2 voorgeschreven welkeinformatie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in elk geval moet bevatten.

Artikel 19 Paragraaf Wendbaarheid en Weerbaarheid

De paragraaf 'wendbaarheid en weerbaarheid' is sinds het jaar 2014 toegevoegd aan de Programmabegrotingen de jaarstukken. Het doel van deze paragraaf is om met een aantal relevante indicatoren een stand van zaken aan te geven en mogelijkheden om de financiële weerbaarheid en wendbaarheid te versterken aan te duiden.

De weerbaarheid geeft de financiële positie van de gemeente weer en de wendbaarheid geeft de mate waarinde gemeente zich aan kan passen aan gewijzigde omstandigheden weer.

Het Besluit Begroten en Verantwoorden schrijft in artikel 11 lid 2d een aantal kengetallen voor welke opgenomen dienen te worden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In overleg met de Provincie is overeengekomen dat deze kengetallen opgenomen kunnen worden in de paragraaf Wendbaarheiden weerbaarheid, omdat ze op deze plaats van samenhang en duiding kunnen worden voorzien.

Artikel 20 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen en investeringen

In deze paragraaf wordt het totaalbeeld van het onderhoudsprogramma en het investeringsprogramma weergegeven. De onderliggende beleidsnota's inzake de kapitaalgoederen vormen de basis voor het investeringsprogramma. Dit investeringsprogramma is onderverdeeld in onderhoudslasten, vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen. In de programmabegroting en jaarstukken worden deinvesteringen in een aparte bijlage getoond.

Artikel 21 Paragraaf Financiering

De basis voor dit artikel is gelegen in artikel 13. Artikel 20 regelt over welke feiten inzake het financieel beheervan de financieringsfunctie de raad in elk geval in de verplichte paragraaf financiering bij de begroting en jaarstukken wordt geïnformeerd.

Artikel 22 Paragraaf Bedrijfsvoering

Het domein van de ambtelijke organisatie is de verantwoordelijkheid van het college. Beleid op dit gebied wordt in de eerste plaats vormgegeven door het college. Bedrijfsvoering is echter van belang voor de raad omdat hetwelslagen van de programma's afhankelijk is van de resultaatgerichtheid en effectiviteit van de ambtelijke organisatie.

De raad kan invulling geven aan zijn eigen informatiebehoefte over de middelen en de bedrijfsvoering. Dezeinformatiebehoefte dient vooraf kenbaar gemaakt te worden aan het college.

Derde lid
In verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarstukken ook een grotere rol gekregen. De Commissie BBV doet hierover een aantal stellige uitspraken:

- Het college geeft in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.
- Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het college hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering.
- Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en de bijbehorende ministeriële regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Het college moet in de paragraaf Bedrijfsvoering een nadere toelichting geven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en die niet als acceptabel zijn aangemerkt, voor zover deze de rapportagegrens overschrijden.

Artikel 23 Paragraaf Verbonden partijen

Artikel 15 Besluit Begroten en Verantwoorden schrijft voor welke informatie verplicht opgenomen moet wordenin de paragraaf verbonden partijen:

a.de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;

b.de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:

-gemeenschappelijke regelingen;

-vennootschappen en coöperaties;

-stichtingen en verenigingen;

-overige verbonden partijen.

c.de lijst van verbonden partijen.

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

a.de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij enhet openbaar belang dat ermee gediend wordt;

b.het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin ende verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;

c.de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan hetbegin en aan het einde van het begrotingsjaar;

d.de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;

e.de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor definanciële positie van de provincie onderscheidenlijk gemeente.

Artikel 24 Paragraaf Grondbeleid

In de paragraaf grondbeleid bij begroting en jaarstukken kan de uitvoering van het grondbeleid tussentijds worden gevolgd. Deze omvat dan ook de financiële ontwikkeling, de verantwoording van de ontwikkelingen inde grondexploitaties.

Artikel 25 Interne controle

Interne controle is het proces of het stelsel van middelen, maatregelen en procedures dat erop gericht is eenredelijke zekerheid te krijgen over het bereiken van doelstellingen in de volgende categorieën:
-de effectiviteit en efficiëntie van bedrijfsprocessen;
-de betrouwbaarheid van de (financiële) informatieverzorging en
-de naleving van relevante wet- en regelgeving.

Deze interne controle staat ook wel bekend als: interne beheersing.

De raad legt in dit artikel enkele basiscondities vast voor de interne controle. Daarmee verkrijgt de raad de zekerheid dat het college aan de eisen, genoemd in met name artikel 5, eerste lid, zal kunnen voldoen. De verordening geeft in het eerste lid aan het college de opdracht voor de inrichting van de financiële organisatiemaatregelen te treffen op het gebied van interne controle, zoals een adequate functiescheiding, deugdelijke interne kaders uitgewerkt in uitvoerbare regels en procedures, waarborgen van de naleving van de regels en deugdelijke informatievoorziening.

Artikel 26 Administratie

In artikel 25 worden de kaders gegeven voor de inrichting van administraties van de gemeente. In hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens moeten worden vastgelegd en aan welke eisen de vastgelegde gegevens moeten voldoen. Deze verordening regelt niet -inherent aan het dualisme- de regels en activiteiten die daarvoorin de uitvoering nodig zijn. Dat is een taak van het college. Deze zal deze zaken wel in een besluit moeten vastleggen voor de aansturing van de ambtelijke organisatie. Een en ander geldt ook voor artikel 26,27 en 28.

Artikel 27 Financiële administratie

Een belangrijk onderdeel van de administratie is de financiële administratie.

Bij algemene maatregel van bestuur stelt het Rijk eisen aan de verantwoordingsinformatie van gemeenten. In het Besluit begroting en verantwoording zijn onder andere waarderingsgrondslagen, balansindeling en verplichtop te leveren financiële gegevens vastgelegd. Vanuit de financiële administratie moeten gegevens worden aangeleverd voor de financiële verantwoordingsinformatie aan de raad, maar ook aan gedeputeerde staten, in hun rol als toezichthouder, het Rijk en de Europese Unie.

Artikel 28 Registratie bezittingen en activa

Voor een goed beeld van de financiële positie is een volledige registratie van de gemeentelijke bezittingen onontbeerlijk. Om te garanderen dat de registratie actueel en juist is, wordt in dit artikel het college opgedragenperiodiek de registratie te controleren en bij afwijkingen maatregelen tot herstel te treffen.

Artikel 29 Financiële organisatie

In dit artikel worden uitgangspunten voor de inrichting van de financiële organisatie gegeven, waaraan hetcollege bij het stellen van regels voor de ambtelijke organisatie invulling moet geven. De

uitgangspunten vormen kaders voor het college, waaraan hij zich moet houden.

In de onderdelen a. en b. worden eisen gesteld aan de toedeling van taken aan organisatieonderdelen van degemeente en de toewijzing van functies aan functionarissen. Voor de eisen van interne controle (artikel 24, onder b.) geldt de toelichting van artikel 6.

In de onderdelen c. t/m f. worden eisen gesteld aan de budgettoedeling en de verantwoording daarover.

Artikel 29a Uitgangspunten rechtmatigheidsverantwoording
Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Het college legt verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening. Zie Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV voor de criteria en bijbehorende toelichting. De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn het calculatiecriterium, valuteringcriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid. Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:
- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Eerste lid
In relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is in het eerste lid opgenomen dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode vaststelt op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden over rechtmatigheid (Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV).

Tweede lid
In het tweede lid stelt de raad de verantwoordingsgrens vast, waarboven het college moet rapporteren aan de raad (Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV). Deze grens moet tussen 0 en 3% liggen van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.
Voor 2023 is de verantwoordingsgrens vastgesteld op 1,5% (raadsbesluit Tweede Bestuursrapportage 2023 d.d. 9 november 2023).

Derde lid
Het derde lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens).
In het raadsbesluit Voorstel verantwoordingsgrens rechtmatigheid (d.d. 21 januari 2021) is de rapportagegrens vastgesteld op € 500.000.

Artikel 29b Voorwaardencriterium
Eerste lid
In het eerste lid wordt de definitie weergegeven van het voorwaardencriterium, het zogenaamde “normenkader”.

Tweede lid
Artikel 29b geeft aan dat jaarlijks het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording door de gemeenteraad moet worden vastgesteld en voor een bepaalde datum aan de raad moet worden aangeboden.

Artikel 29c Begrotingscriterium
Eerste lid
Artikel 29c gaat expliciet in op de begrotingsrechtmatigheid. In het eerste lid wordt het begrip begrotingsrechtmatigheid gedefinieerd.

Tweede lid
De baten en lasten moeten zich bewegen binnen de door de raad goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds. Dat is geregeld in het tweede lid.

Derde en vierde lid
Indien er een overschrijding plaatsvindt van de lasten of investeringskredieten (op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag) is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. In het vierde lid wordt bepaald wanneer deze overschrijding als acceptabel wordt beschouwd.

Zesde lid
Over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen betreffen op zichzelf geen begrotingsonrechtmatigheden, maar het kan wel onrechtmatig zijn als deze afwijkingen niet tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt.

Artikel 29d Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Eerste lid
Dit artikel voorziet in het zogenaamde “misbruik en oneigenlijk gebruik criterium”. In het eerste lid wordt het criterium gedefinieerd. Van misbruik is sprake bij het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Van oneigenlijk gebruik is sprake indien bij het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving is maar in strijd met het doel en de strekking daarvan is.

Tweede lid
Aan het college wordt opgedragen om regels op stellen voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Artikel 30 Intrekking oude verordening

Deze verordening treedt in de plaats van de vorige op grond van het oude artikel 212 Gemeentewet opgestelde verordening.

Artikel 31 Inwerkingtreding

De wetgever heeft bepaald, dat de nieuwe verordening artikel 212 Gemeentewet bij alle gemeenten op het begrotingsjaar 2017 van toepassing moet zijn. De oude verordening blijft nog van kracht op de begroting en jaarstukken van 2016.

Artikel 32 Citeertitel

In dit artikel wordt de naam gegeven, waarmee men in de gemeentelijke stukken naar deze verordening kan verwijzen.

Controleverordening gemeente Utrecht

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Paragraaf 1 Definities

Artikel 1
In deze verordening wordt verstaan onder:

1) Accountant: de door de gemeenteraad benoemde accountantsorganisatie die is belast met de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening;

2) Accountantscontrole: de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de benoemde accountant van:

a) het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;

~~b) het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties;~~

c) het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met het krachtens algemene maatregel van bestuur vastgestelde Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;

d) het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 Gemeentewet;

e) de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe ~~en rechtmatige~~ verantwoording mogelijk maken,

~~f) onrechtmatigheden in de jaarrekening waarbij de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, zesde lid Gemeentewet , in acht worden genomen.~~

g) de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

~~Rechtmatigheid in het kader van accountantscontrole :~~

~~a) het overeenstemmen van het tot stand komen van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan met de relevante wet- en regelgeving, zoals bedoeld in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden.~~

~~b) Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de accountantscontrole ten aanzien van rechtmatigheid, maar de accountant zal ten aanzien van deze handelingen en beslissingen een oordeel geven over het interne systeem van risicoafwegingen.~~

. Verslag van bevindingen: rapport van de accountant bij de jaarstukken op grond van artikel 213 Gemeentewet en bevat in ieder geval bevindingen over:

~~a) de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;~~

~~b) onrechtmatigheden in de jaarrekening~~
de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de daarin op te nemen rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders, en de rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële verhoudingswet.

Paragraaf 2 Doel

Artikel 2
De bepalingen in deze verordening zijn bedoeld om te waarborgen dat de rechtmatigheid van het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie worden getoetst.

Hoofdstuk 2 Controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Utrecht

Paragraaf 1 Opdrachtverlening accountantscontrole

Artikel 3
De accountantscontrole van de jaarrekening als bedoeld in artikel 213, tweede lid Gemeentewet, wordt opgedragen aan de door de gemeenteraad benoemde accountant.

Artikel 4
In geval van Europese aanbesteding van de accountantscontrole stelt de raad of een door de raad benoemde commissie voor de selectie van de accountant de selectiecriteria vast en per selectiecriterium de bijbehorende weging.

Artikel 5
De raad of een door de raad benoemde commissie stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. In het programma van eisen worden voor de jaarlijkse accountantscontrole opgenomen:

a) de toe te passen wettelijk voorgeschreven goedkeuringstoleranties en (afwijkende) rapporteringstoleranties bij de controle van de jaarrekening;

b) de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;

c) de eventueel uit te voeren aanvullende tussentijdse controles;

d) de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering; voor ieder afzonderlijk te controleren begrotingsjaar;

e) de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringtoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden;

f) de gemeentelijke functies en of organisatieonderdelen met afwijkende rapporteringtoleranties, waaraan de accountant specifiek aandacht moet besteden

g) In afwijking van het gestelde in e. en f. kan de raad in het programma van eisen opnemen, dat de raad jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de posten van de jaarrekening, de gemeentelijke producten en de gemeentelijke organisatieonderdelen vaststelt, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden en welke rapporteringstoleranties hij daarbij dient te hanteren.

Paragraaf 2 Informatieverstrekking door het college

Artikel 6
Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening met rechtmatigheidsverantwoording conform de geldende interne en externe wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle.

Artikel 7
Het college zorgt er voor, dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, collegebesluiten, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. voor haar eigen rechtmatigheidsverantwoording en voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.

Artikel 8
Bij de jaarrekening bevestigt het college schriftelijk aan de accountant, dat alle hem bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.

Artikel 9
Alle informatie die na afgifte van de controleverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in de raad beschikbaar komt en van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het college aan de raad en de accountant gemeld.

Artikel 9A
De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het college zo veel mogelijk gebruik van het namens het college uitgevoerde onderzoek.

Paragraaf 3. Inrichting accountantscontrole

Artikel 10
De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden.

Artikel 11

De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening de frequentie van de uit te voeren controles. De accountant kan de controlewerkzaamheden zonder voorafgaande kennisgeving uitvoeren.

Artikel 12
De raad draagt er zorg voor dat de accountant periodiek een afstemmingsoverleg heeft met vertegenwoordigers uit de raad. Hiertoe wordt door de raad een commissie benoemd.

Artikel 13
De accountant is bij de uitvoering van zijn opdrachten gehouden aan de voorschriften inzake geheimhouding conform de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Regels met betrekking tot de inhoud van de controle zijn opgenomen in de nadere voorschriften controle en overige standaarden (NV COS).

Paragraaf 4. Toegang tot informatie

Artikel 14
De accountant is bevoegd om van alle ambtenaren de mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het college draagt er zorg voor, dat de desbetreffende ambtenaren hieraan hun medewerking verlenen

Artikel 15
Het college draagt er zorg voor, dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden onbelemmerde toegang heeft tot alle data, locaties en informatiedragers van de gemeente, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over de ~~rechtmatige~~ getrouwe totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties en het gevoerde beheer en over de getrouwheid en volledigheid van de daarover verstrekte informatie.

Paragraaf 5. Overige controles en opdrachten

Artikel 16
1) Het college kan de accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid, voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt.
2) De accountant heeft de mogelijkheid om voor anderen dan de raad opdrachten te vervullen. Deze opdrachten worden aanvaard nadat de raad via de in artikel 12 voorgestelde commissie hiervoor toestemming heeft verleend.

Paragraaf 6 Rapportering

Artikel 17
Als de accountant bij een controle afwijkingen constateert die (kunnen) leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan de raad en zendt een afschrift hiervan aan het college.

Artikel 18

Na afronding van de controle legt de accountant het conceptverslag van bevindingen en de concept controleverklaring voor aan het college.

Artikel 19
Het college voorziet tijdig in een schriftelijke reactie op het conceptverslag van bevindingen en de concept controleverklaring.

Artikel 20
Het college legt de gecontroleerde jaarrekening samen met de controleverklaring en het verslag van bevindingen uiterlijk 1 juni voor aan de raad, conform de Financiële verordening gemeente Utrecht.

Artikel 21
De accountant bespreekt overige rapportages met het college, voorafgaand aan het ter beschikkingstellen van de rapportage aan de raad.

Artikel 22
De accountant draagt er zorg voor dat mondelinge mededelingen aan de raad van feiten inzake bedrijfsvoering gerelateerde zaken voorafgaand aan het college worden gemeld.

Paragraaf 7 Afdeling Concernaudit

Artikel 23
De accountant maakt ten behoeve van een efficiënte controle bij de uitvoering van zijn opdracht zoveel mogelijk gebruik van de door de afdeling Concernaudit uitgevoerde werkzaamheden .

Artikel 24
De afdeling Concernaudit is bevoegd de bij de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden verkregen controle- informatie (vertrouwelijk) aan de accountant te verstrekken .

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 25 Overgangsbepalingen
Met het inwerking treden van deze verordening wordt de Controleverordening gemeente Utrecht, vastgesteld op 13 november 2003 (Gemeenteblad Utrecht 2003, nr. 57), ingetrokken.

Artikel 26 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking vijf weken na bekendmaking in het gemeenteblad werkt terug tot en met 1 januari 2024, met dien verstande dat het tevens van toepassing is op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt

Artikel 27 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Controleverordening gemeente Utrecht

Overzicht van de wijzigingen in Financiële verordening gemeente Utrecht

Bestaande tekst:	Nieuwe tekst
Artikel 1 Definities In deze verordening wordt verstaan onder: - Actief grondbeleid: het beleid waarin de gemeente zelf grond koopt, deze de bouw- en woonrijp maakt en deze verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren; - Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Utrecht en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd; - Administratieve organisatie: het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding; - Bouwgrond in exploitatie: gronden in eigendom van de gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld; - Doelmatigheid: het streven om met een zo beperkt mogelijke inzet van de beschikbare middelen het gewenste resultaat te bereiken; - Doeltreffendheid: de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden bereikt; - Faciliterend grondbeleid: de bouwkavel is in het bezit van een private partij (ontwikkelaar, particulier, etc.) en wordt door deze partij ontwikkeld. De gemeente treedt	Artikel 1 Definities In deze verordening wordt verstaan onder: - Actief grondbeleid: het beleid waarin de gemeente zelf grond koopt, deze de bouw- en woonrijp maakt en deze verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren; - Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Utrecht en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd; - Administratieve organisatie: het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding; **- Begrotingsonrechtmatigheid:** **er is sprake van begrotingsonrechtmatigheid:** **- als het college bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringskredieten overschrijdt;** **- bij toevoegingen of onttrekkingen aan reserves die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld;** **- als bij onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast of deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.** - Bouwgrond in exploitatie: gronden in eigendom van de gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld;

alleen op als overheid, die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is; - Financiële administratie: het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Utrecht, teneinde te komen tot een goed inzicht in: - de financieel-economische positie; - het financiële beheer; - de uitvoering van de begroting; - het afwikkelen van vorderingen en schulden; alsmede tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover; - Financieel beheer: het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en de uitoefening van rechten van de gemeente Utrecht; - Grondexploitatiebegroting: De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met een richttermijn van 10 jaar; - Grondexploitatiecomplex: een ruimtelijk plan voorzien van een financiële vertaling; - Netto schuld: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van langlopende uitzettingen, vorderingen, liquide middelen en overlopende activa; - Organisatieonderdeel: organisatorische eenheid, onder leiding van een integraal resultaat verantwoordelijk manager (IRM) binnen de gemeentelijke organisatie die als zodanig een eigen verantwoordelijkheid aan het college heeft;	- Doelmatigheid: het streven om met een zo beperkt mogelijke inzet van de beschikbare middelen het gewenste resultaat te bereiken; - Doeltreffendheid: de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden bereikt; - Faciliterend grondbeleid: de bouwkavel is in het bezit van een private partij (ontwikkelaar, particulier, etc.) en wordt door deze partij ontwikkeld. De gemeente treedt alleen op als overheid, die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is; - Financiële administratie: het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Utrecht, teneinde te komen tot een goed inzicht in: - de financieel-economische positie; - het financiële beheer; - de uitvoering van de begroting; - het afwikkelen van vorderingen en schulden; alsmede tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover; - Financieel beheer: het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en de uitoefening van rechten van de gemeente Utrecht; - Grondexploitatiebegroting: De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met een richttermijn van 10 jaar; - Grondexploitatiecomplex: een ruimtelijk plan voorzien van een financiële vertaling; - Netto schuld: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke

- Rechtmatigheid: het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, raadsbesluiten en collegebesluiten; - Verbonden partijen: die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft;	taak. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van langlopende uitzettingen, vorderingen, liquide middelen en overlopende activa; - Organisatieonderdeel: organisatorische eenheid, onder leiding van een integraal resultaat verantwoordelijk manager (IRM) binnen de gemeentelijke organisatie die als zodanig een eigen verantwoordelijkheid aan het college heeft; - Rechtmatigheid: het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, raadsbesluiten en collegebesluiten; **- Rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het college waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.** - Verbonden partijen: die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft;
	Toelichting: Relevante definities toegevoegd conform Kadernota Rechtmatigheid 2023.
Artikel 6 Jaarlijkse verantwoording 1. Het college legt verantwoording af over de uitvoering van de programma's. In de verantwoording is opgebouwd uit een beleidsmatig en een financieel deel. 2. In de beleidsmatige verantwoording geeft het college per programma aan: - welke effecten zijn bereikt hoe de resultaten zich verhouden tot de in de begroting gestelde doelen; - op welke wijze de effecten zijn bereikt; - de gerealiseerde baten en lasten; - toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;	Artikel 6 Jaarlijkse verantwoording 1. Het college legt verantwoording af over de uitvoering van de programma's. In de verantwoording is opgebouwd uit een beleidsmatig en een financieel deel. 2. In de beleidsmatige verantwoording geeft het college per programma aan: - welke effecten zijn bereikt hoe de resultaten zich verhouden tot de in de begroting gestelde doelen; - op welke wijze de effecten zijn bereikt; - de gerealiseerde baten en lasten; - toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;

- de relevante beleidsmatige kaders waarbinnen het programma uitgevoerd is. 3. In het financiële deel van de verantwoording geeft het college een overzicht van: - de balans; - de staat van baten en lasten per programma; - een toelichting op de hiervoor vermelde onderdelen. 4. Het college draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de maatschappelijke effecten, en de wijze waarop deze gerealiseerd worden, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.	- de relevante beleidsmatige kaders waarbinnen het programma uitgevoerd is. 3. In het financiële deel van de verantwoording geeft het college een overzicht van: - de balans; - de staat van baten en lasten per programma; - een toelichting op de hiervoor vermelde onderdelen; **en** - **de rechtmatigheidsverantwoording.** 4. Het college draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de maatschappelijke effecten, en de wijze waarop deze gerealiseerd worden, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.
	Toelichting: Vanaf begrotingsjaar 2023 geeft het college een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken (in plaats van de accountant).
Artikel 22 Paragraaf Bedrijfsvoering 1. In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag wordt gerapporteerd over de bij de begroting beschreven onderwerpen aangaande de bedrijfsvoering alsmede over nieuwe ontwikkelingen. Het college stelt de doelen op het gebied van de bedrijfsvoering vast in relatie tot de door de raad periodiek vastgestelde programmadoelstellingen. De raad wordt in de paragraaf bedrijfsvoering geïnformeerd over het actuele beleid. 2. Het college rapporteert in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken over de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid, bedoeld in artikel 213a Gemeentewet, en de uitputting van de bijbehorende budgetten.	Artikel 22 Paragraaf Bedrijfsvoering 1. In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag wordt gerapporteerd over de bij de begroting beschreven onderwerpen aangaande de bedrijfsvoering alsmede over nieuwe ontwikkelingen. Het college stelt de doelen op het gebied van de bedrijfsvoering vast in relatie tot de door de raad periodiek vastgestelde programmadoelstellingen. De raad wordt in de paragraaf bedrijfsvoering geïnformeerd over het actuele beleid. 2. Het college rapporteert in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken over de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid, bedoeld in artikel 213a Gemeentewet, en de uitputting van de bijbehorende budgetten. **3. Het college neemt in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken een toelichting op van alle afwijkingen in rechtmatigheid die niet als acceptabel zijn aangemerkt voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 29a lid 3, overschrijden en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.**

	Toelichting: **Lid 3: conform modelverordening VNG.**
Artikel 25 Interne controle 1. Het college draagt ten behoeve van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid van de jaarrekening zorg voor een adequate administratieve organisatie en interne controle. Bij afwijkingen, geconstateerd bij interne controles, neemt het college maatregelen tot herstel. 2. In de paragraaf bedrijfsvoering besteedt het college aandacht aan de administratieve organisatie en de interne controlemaatregelen, en legt hij verantwoording af over het gevoerde interne controlebeleid.	Artikel 25 Interne controle 1. Het college draagt ten behoeve van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid van de jaarrekening zorg voor een adequate administratieve organisatie en interne controle. Bij afwijkingen, geconstateerd bij interne controles, neemt het college maatregelen tot herstel. 2. In de paragraaf bedrijfsvoering besteedt het college aandacht aan de administratieve organisatie en de interne controlemaatregelen, en legt hij verantwoording af over het gevoerde interne controlebeleid. **3. Het college stelt een controleplan vast waarin is beschreven op welke manier de jaarlijkse rechtmatigheidsverantwoording is geoperationaliseerd.**
	Toelichting: **Door vaststelling van het controleplan door het college wordt ook een signaal afgegeven dat de rechtmatigheidsverantwoording van het gehele college is.**
	Hoofdstuk 6 Rechtmatigheidsverantwoording
	Artikel 29a Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording **1. De raad stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.** **2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het college aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van een door de raad vastgesteld percentage van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.** **3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan een door de raad vastgesteld bedrag nader toegelicht.**
	Toelichting: **Lid 2 & 3: Overeenkomstig voorgaande jaren, stellen wij voor om de vast te stellen verantwoordingsgrens en rapportagegrens niet**

	expliciet op te nemen in de verordening, maar deze separaat te laten vaststellen.
	Artikel 29b Voorwaardencriterium 1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. 2. Het college biedt de raad jaarlijks vóór 1 maart ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.
	Toelichting: wij stellen voor om het normenkader vóór 1 maart aan te bieden, zodat de dan geldende wet- en regelgeving meegenomen wordt bij de interne controles voor de jaarstukken.
	Artikel 29c Begrotingscriterium 1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen; 2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 4. 3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. 4. Uitgangspunt is dat overschrijding van de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringskredieten als onrechtmatig wordt beschouwd. Deze overschrijdingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties: a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.

	b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling. c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage. 5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad en niet eerder bij de raad gemeld hadden kunnen worden, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. 6. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringskredieten en baten zijn onrechtmatig als deze niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld. Deze zijn tijdig gemeld als deze zijn opgenomen in een tussentijdse rapportage of begrotingswijziging gedurende het begrotingsjaar danwel toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening over het betreffende begrotingsjaar.
	Toelichting: Lid 4: modelverordening VNG aangepast op advies van de accountant (afwijkingen lasten/investeringskredieten aangepast naar overschrijdingen laten/investeringskredieten). Lid 5: zin toegevoegd op advies van de accountant. Lid 6: toegevoegd op advies van de accountant om invulling te geven aan begrip tijdigheid.
	Artikel 29d Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium 1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen. 2. Het college zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.
	Toelichting: conform modelverordening VNG.

Overzicht van de wijzigingen in de Controleverordening gemeente Utrecht

Bestaande tekst: Nieuwe tekst

Bestaande tekst:	Nieuwe tekst
Artikel 1 lid 2 In deze verordening wordt verstaan onder: 2) Accountantscontrole: de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de benoemde accountant van: a) het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen; b) het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties; c) het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met het krachtens algemene maatregel van bestuur vastgestelde Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten; d) het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 Gemeentewet; e) de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken, f) onrechtmatigheden in de jaarrekening waarbij de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, zesde lid Gemeentewet , in acht worden genomen. g) g) de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.	Artikel 1 lid 2 In deze verordening wordt verstaan onder: 2) Accountantscontrole: de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de benoemde accountant van: a) het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen; b) vervalt c) het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met het krachtens algemene maatregel van bestuur vastgestelde Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten; d) het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 Gemeentewet; e) de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe verantwoording mogelijk maken, f) vervalt g) de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.
Artikel 1 lid 3 Rechtmatigheid in het kader van accountantscontrole : a) het overeenstemmen van het tot stand komen van de financiële beheershandelingen en de vastlegging	Artikel 1 lid 3 Vervalt

daarvan met de relevante wet- en regelgeving, zoals bedoeld in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden. b) Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de accountantscontrole ten aanzien van rechtmatigheid, maar de accountant zal ten aanzien van deze handelingen en beslissingen een oordeel geven over het interne systeem van risicoafwegingen.	
Artikel 1 lid 4 Verslag van bevindingen: rapport van de accountant bij de jaarstukken op grond van artikel 213 Gemeentewet en bevat in ieder geval bevindingen over: a) de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken; b) onrechtmatigheden in de jaarrekening	Artikel 1 lid 4 wordt omgenummerd tot 3 Artikel 1 lid 3 Verslag van bevindingen: rapport van de accountant bij de jaarstukken op grond van artikel 213 Gemeentewet en bevat in ieder geval bevindingen over **de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de daarin op te nemen rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders, en de rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële verhoudingswet.**
Artikel 5 De raad of een door de raad benoemde commissie stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. In het programma van eisen worden voor de jaarlijkse accountantscontrole opgenomen: a) de toe te passen goedkeuringstoleranties en (afwijkende) rapporteringstoleranties bij de controle van de jaarrekening; b) de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen; c) de eventueel uit te voeren aanvullende tussentijdse controles; d) de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering; voor ieder afzonderlijk te controleren begrotingsjaar; e) de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringtoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden; f) de gemeentelijke functies en of organisatieonderdelen met afwijkende	Artikel 5 De raad of een door de raad benoemde commissie stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. In het programma van eisen worden voor de jaarlijkse accountantscontrole opgenomen: a) de toe te passen **wettelijk voorgeschreven** goedkeuringstoleranties en (afwijkende) rapporteringstoleranties bij de controle van de jaarrekening; b) de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen; c) de eventueel uit te voeren aanvullende tussentijdse controles; d) de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering; voor ieder afzonderlijk te controleren begrotingsjaar; e) de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringtoleranties, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht moet besteden;

rapporteringtoleranties, waaraan de accountant specifiek aandacht moet besteden g) In afwijking van het gestelde in f. en g. kan de raad in het programma van eisen opnemen, dat de raad jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de posten van de jaarrekening, de gemeentelijke producten en de gemeentelijke organisatieonderdelen vaststelt, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden en welke rapporteringstoleranties hij daarbij dient te hanteren.	f) de gemeentelijke functies en of organisatieonderdelen met afwijkende rapporteringtoleranties, waaraan de accountant specifiek aandacht moet besteden g) In afwijking van het gestelde in **e.** en **f.** kan de raad in het programma van eisen opnemen, dat de raad jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de posten van de jaarrekening, de gemeentelijke producten en de gemeentelijke organisatieonderdelen vaststelt, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden en welke rapporteringstoleranties hij daarbij dient te hanteren.
Artikel 6 Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening conform de geldende interne en externe wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle	Artikel 6 Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening **met rechtmatigheidsverantwoording** conform de geldende interne en externe wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle
Artikel 7 Het college zorgt er voor, dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, collegebesluiten, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.	Artikel 7 Het college zorgt er voor, dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, collegebesluiten, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. **voor haar eigen rechtmatigheidsverantwoording en** voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.
Nieuw artikel	Artikel 9A De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het college zo veel mogelijk gebruik van het namens het college uitgevoerde onderzoek.
Artikel 15 Het college draagt er zorg voor, dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden onbelemmerde toegang heeft tot alle data, locaties en informatiedragers van de gemeente, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties en het gevoerde beheer en over de getrouwheid en volledigheid van de daarover verstrekte informatie.	Artikel 15 Het college draagt er zorg voor, dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden onbelemmerde toegang heeft tot alle data, locaties en informatiedragers van de gemeente, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over de **getrouwe** totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties en het gevoerde beheer en over de getrouwheid en volledigheid van de daarover verstrekte informatie.

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Normenkader rechtmatigheid 2023

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Sanne Arts
Kenmerk	12043901
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder k en o Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het Normenkader rechtmatigheid 2023 behorende bij de jaarstukken 2023 vast te stellen, waarin een overzicht wordt gegeven van alle geldende externe en interne wet- en regelgeving die van toepassing is bij het opstellen van de jaarstukken 2023 (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording).

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
Het normenkader bevat de externe wetgeving, de gemeentelijke verordeningen en raadsbesluiten waar bepalingen over financiële beheershandelingen in voorkomen. Tot en met boekjaar 2022 werd het normenkader vastgesteld in college en ter kennisgeving aangeboden aan de raad. Vanuit de geactualiseerde kadernota rechtmatigheid wordt het normenkader ter vaststelling aangeboden aan de raad.

Context
Aanleiding
Het college is primair verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving en moet dus permanent inzicht hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving. Het normenkader moet actueel worden gehouden en jaarlijks worden aangepast op basis van de relevante nieuwe externe en interne wet- en regelgeving.

Het college verantwoordt zich door middel van de rechtmatigheidsverantwoording aan de raad (en naar de bewoners en organisaties in de stad) over de rechtmatige totstandkoming van in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en de balansmutaties. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de externe relevante wet- en regelgeving.

Juridische context
In de kadernota rechtmatigheid (november 2023) van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) worden richtlijnen gegeven voor de controle op de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Het normenkader is een verplicht document op grond van deze kadernota. Het college legt het normenkader ter vaststelling voor aan de gemeenteraad. Deze dient vastgesteld te worden voorafgaande aan het vaststellen van de jaarstukken 2023. Tot en met boekjaar 2022 werd het normenkader vastgesteld in college en ter kennisgeving aangeboden aan de raad. Vanuit de geactualiseerde kadernota rechtmatigheid van november 2023 is voorgeschreven dat het normenkader vanaf boekjaar 2023 ter vaststelling aangeboden wordt aan de raad.

Beslistermijn
Het normenkader dient te zijn vastgesteld voorafgaande aan het vaststellen van de jaarstukken 2023 door de raad. De vastgestelde jaarstukken 2023 dienen voor 15 juli te worden aangeboden aan de provincie Utrecht. Het is daarnaast van belang het normenkader te hanteren tijdens de accountantscontrole en het opstellen van de jaarstukken 2023. De accountantscontrole start op maandag 4 maart 2024.

Beoogd effect
Duidelijke vastlegging van de wet- en regelgeving voor de controle op de rechtmatigheid.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Het normenkader moet actueel worden gehouden en jaarlijks worden aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. Het normenkader bijbehorende bij de jaarstukken 2022 werd in college vastgesteld en ter kennisgeving aangeboden aan de raad.
Raadsbrief Normenkader rechtmatigheid 2022

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	Het Normenkader rechtmatigheid 2023 behorende bij de jaarstukken 2023 vast te stellen, waarin een overzicht wordt gegeven van alle geldende externe en interne wet- en regelgeving die van toepassing is bij het opstellen van de jaarstukken 2023 (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording)

Argumenten	
1.1	Het normenkader rechtmatigheid 2023 geeft een volledig overzicht van toepasselijke geldende regelgeving.
	In het normenkader zijn alle in 2023 geldende verordeningen en regels van de gemeente en de externe regelgeving waar bepalingen over financiële beheershandelingen zijn opgenomen. Deze zijn van belang bij het opstellen van de jaarstukken en de controle door de accountant. Het normenkader rechtmatigheid 2023 is bijgewerkt voor de wet- en regelgeving geldend tot en met 31 december 2023.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Vervolg
Met ingang van het boekjaar 2023 legt het college voor het eerst zelf een verantwoording over de rechtmatigheid af als onderdeel van de jaarstukken 2023. De accountant geeft geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid. De accountant oordeelt over de getrouwheid van de jaarstukken inclusief de verantwoording door het college over de rechtmatigheid.

Participatie
Er heeft geen participatie plaats gevonden over dit voorstel.

Communicatie
De accountant wordt geïnformeerd over het normenkader rechtmatigheid 2023.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft ter uitvoering van een besluit van de wetgever waarbij de raad geen beleidsvrijheid heef en betrekking heeft op het interne functioneren en werkwijze van de raad (artikel 1:2 lid 2 onder k en onder o van de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Normenkader rechtmatigheid 2023

Bijlagen informatief
-

Normenkader rechtmatigheid 2023

Rechtmatigheidsverantwoording boekjaar 2023

Datum: 17 januari 2024

Status: definitief

Inhoudsopgave

1 Normenkader 3
1.1 Bepaalt de reikwijdte van de controle 3
1.2 Verplicht document 3
2 Rechtmatigheid 4
2.1 Voldoen aan wet- en regelgeving 4
2.2 Financiële rechtmatigheid 5
Bijlage Overzicht wet- en regelgeving 6

1 Normenkader

1.1 Bepaalt de reikwijdte van de controle

De rechtmatigheidsverantwoording is met ingang van het boekjaar 2023 onderdeel van de jaarstukken. Het college verantwoordt zich daarmee aan de raad (en naar de bewoners en organisaties in de stad) over de rechtmatige totstandkoming van in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en de balansmutaties. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Utrecht is door de raad een onafhankelijke accountant benoemd. De accountant controleert of de jaarstukken, inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording, getrouw is. Met andere woorden, is de uitspraak van het college getrouw en adequaat onderbouwd of komt de accountant tot andere inzichten. De accountant geeft vanaf het boekjaar 2023 geen afzonderlijk oordeel in de controleverklaring af over de rechtmatigheid, wel over de getrouwheid van de jaarstukken. Rechtmatigheid is één van de kernbegrippen van goed overheidsbestuur. Burgers en bedrijven moeten er op kunnen vertrouwen dat overheden publieke gelden rechtmatig verwerven en besteden.

1.2 Verplicht document

In de kadernota rechtmatigheid (november 2023) van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) worden richtlijnen gegeven voor de controle op de rechtmatigheid.
Het normenkader is een verplicht document op grond van deze kadernota. Het bevat de externe wetgeving, de gemeentelijke verordeningen en raadsbesluiten waar bepalingen over financiële beheershandelingen in voorkomen. Voor de controle op de rechtmatigheid is het belangrijk dat de geldende wet- en regelgeving duidelijk vastligt. Het college is primair verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving en moet dus permanent inzicht hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving. Het normenkader moet actueel worden gehouden en jaarlijks worden aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. Het college legt het normenkader ter vaststelling voor aan de gemeenteraad. Dat is een werkwijze die voortvloeit uit de genoemde kadernota rechtmatigheid.

2 Rechtmatigheid

2.1 Voldoen aan wet- en regelgeving

Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelwijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Van een overheidsorganisatie mag verwacht worden dat zij conform wet- en regelgeving handelt. Dit is van toepassing op alles wat een gemeente qua taken op zich neemt. Dit betekent dat alle handelingen van een gemeente moeten voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden (arbo), aanbestedingen, omgevingswet, subsidievoorwaarden en raadsbesluiten.

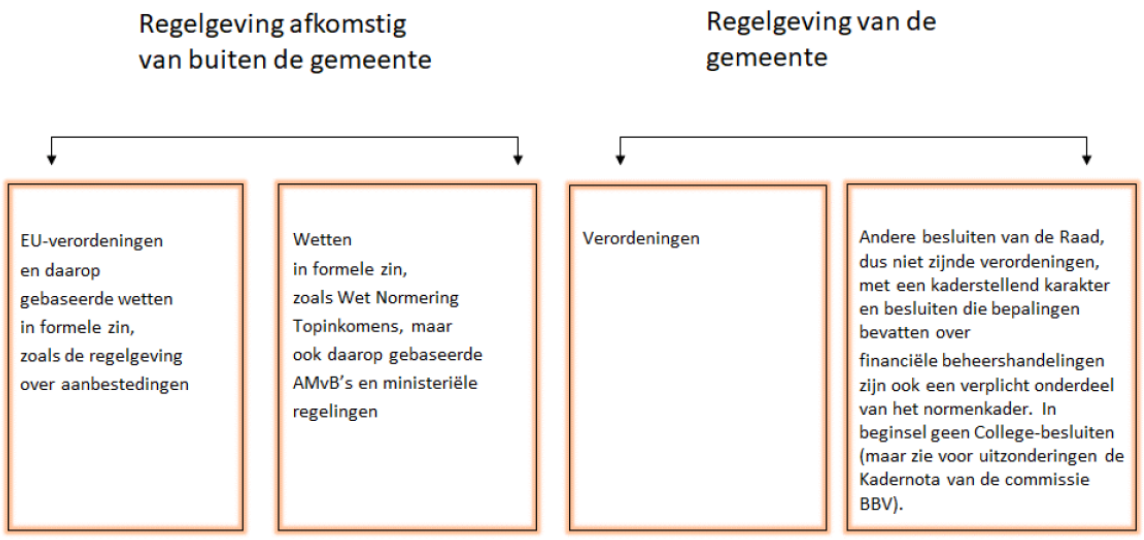
Het begrip rechtmatigheid in het kader van de controle op de rechtmatigheid is echter een minder omvattend begrip. Hierbij bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen.

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard dienen wel in algemene zin te worden betrokken bij de inschatting van het algemene risicobeleid en -beheer van de gemeente. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan claims inzake planschade of informatiebeveiligingsschade. De gedachte hierachter is dat niet-financiële handelingen wel kunnen leiden tot financiële risico’s, waarvoor het college bijvoorbeeld een voorziening moet vormen.

2.2 Financiële rechtmatigheid

Met het controleplan rechtmatigheid 2023 geeft het college van B&W invulling aan de controle op en totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording. Het controleplan bevat de kaders waaraan de rechtmatigheidsverantwoording getoetst moet worden en welke actoren daar een rol en verantwoordelijkheid in vervullen.

Daarnaast dient ieder jaar een normenkader te worden opgesteld en door de raad vastgesteld. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien. De commissie BADO heeft in de notitie rechtmatigheid 2023 onderstaand figuur opgenomen waarmee duidelijk(er) wordt gemaakt om welke soort wet- en regelgeving het gaat:

In de bijlage is het overzicht van de in 2023 geldende externe en interne wet- en regelgeving opgenomen die invulling geven aan de financiële beheershandelingen. Deze 9 criteria zijn: calculatie, valutering, levering, adressering, volledigheid, aanvaardbaarheid, begroting, voorwaarden en misbruik & oneigenlijk gebruik.

De accountant ziet toe op de eerste 6 van de 9 criteria op basis waarvan de rechtmatigheid wordt getoetst. De laatste 3 criteria zien toe op financiële rechtmatigheid en dit boekjaar (2023) is het eerste jaar waarop het college hierover zelf verantwoording aflegt.

In hoofdstuk 4 van de kadernota rechtmatigheid (november 2023) van de commissie BBV is een nadere toelichting gegeven van deze drie criteria en de manier waarop hier in de praktijk mee om kan worden gegaan, belangrijke aandachtspunten voor specifieke onderwerpen, alsmede hoe eventuele fouten te evalueren. Deze nota is te vinden op de website van de commissie BBV: Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

Bijlage Overzicht wet- en regelgeving

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
Algemeen	Grondwet	
	Gemeentewet	
	Algemene wet bestuursrecht	
	Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)	
	Wet ter voorkoming van witwassen en financiering terrorisme (Uitvoeringsbesluit)	
	Wet op de economische delicten	
	Wet markt en overheid	
	Wet gemeenschappelijke regelingen	
	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	
	Verdrag Betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU); artikel 107, 108, 109.	
	Mededingingswet	
	Notities van de BBV	
	Het Besluit Accountantscontrole Decentrale overheden (BADO)	
	Financiële verhoudingswet	
	De-minimisverordening (1407/2013), (360/2012), (DAEB).	
	Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) => wordt AVG	
	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	
	Burgerlijk wetboek	
	Ambtenarenwet 2017	
	Bekendmakingswet	
	Wet Open Overheid	
	Wet Dwangsom en Beroep bij niet tijdig beslissen	
	Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	
	Wet Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)	
	De Wet gelijke behandeling van mensen met een handicap of chronische ziekte	
	VN-verdrag handicap	
	Europese wetgeving met betrekking tot het verbod op staatssteun, verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie art. 107, 108 & 109 (VWEU);	
	De-minimisverordening (1407/2013), (360/2012), (DAEB);	
	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob). 304/2022	
	BBV Notitie Lokale Heffingen	

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
		Uitvoeringsregeling gemeente Utrecht
		Nota lokale heffingen
		Mandaatregeling gemeente Utrecht
		Nota kapitaalgoederen
		Nota reserves
		Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA);
		Nota risicomanagement en weerstandsvermogen
		Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa
		Organisatieregeling gemeente Utrecht
		Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Utrecht
		Notities Parameters 2022.
		Financiële verordening gemeente Utrecht
		Verordening antidiscriminatievoorzieningen gemeente Utrecht
		Algemene plaatselijke verordening
		Privacyverordening gemeente Utrecht
Belastingen en Heffingen	Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR)	
	wet op de Loonbelasting 1964	
	Wet DBA	
	Wet bronbelasting 2021	
	Wet op de vennootschapsbelasting 1969	
	Wet op de omzetbelasting 1968	
	Wet op het BTW Compensatiefonds	
	Wet waardering onroerende zaken (WOZ)	
	Invorderingswet (1990)	
	Wet op de bedrijveninvesteringszones	
	Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen	
		Kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen en heffingen
		Verordening onroerende-zaakbelastingen 2023 gemeente Utrecht
		Verordening op de heffing en invordering van een BIZ-bijdrage en op de subsidie voor de BI-zone Woonboulevard 2021 gemeente Utrecht
		Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2023 gemeente Utrecht

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
		Verordening op de heffing en invordering van Toeristenbelasting 2023 gemeente Utrecht
		Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting 2023 gemeente Utrecht
Inkopen en aanbesteden	Aanbestedingswet 2012	
	Aanbestedingsreglement Werken 2016	
	Drempelbedragen Europees Aanbesteden 2022/2023 (verordening 2021/1952 tot wijziging van Richtlijn 2014/24/EU)	
		Algemene inkoopvoorwaarden gemeente Utrecht 2018
		Nota inkoop en contractmanagement
		Regeling klachtafhandeling bij aanbesteden gemeente Utrecht
Personeel	CAO Gemeenten	
	Pensioenwetgeving	
	Arbeidstijdenwet	
	Werkloosheidswet	
	Ziektewet	
	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen	
	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering	
	Wet financiering sociale verzekeringen	
	Algemene Ouderdomswet	
	Algemene nabestaandenwet	
	Wet langdurige zorg	
	Wet arbeid en zorg	
	Wet verbetering poortwachter	
	Wet Normering Topinkomens	
	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)	
	Ambtenarenwet 2017	
	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers Hoofdstuk 3	
		Handboek Utrechts Personeel
		Regeling rechtspositie burgemeester en wethouder 2019
Burgerzaken	Wet rechten burgerlijke stand	
	Wet basisregistratie personen BRP	
	Paspoortwet	
	Legesbesluit Akten Burgerlijke Stand	
		Beheer- en privacyverordening basisregistratie personen en gemeentelijke bevolkingsadministratie Utrecht
		Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Utrecht houdende regels betreffende het beheer van gemeentelijke begraafplaatsen Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen Utrecht 2012
		Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 gemeente Utrecht

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
Raad		Verordening op de raadscommissies
		Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Utrecht
		Verordening Rekenkamer Utrecht
		verordening Ombudsloket
		Verordening vergoeding aan leden van andere overlegorganen dan commissies
		Verordening op de financiële bijdrage aan fracties gemeente Utrecht
		Instructie voor de griffier gemeente Utrecht
		Verordening commissie personeelszorg raadsfunctionarissen gemeente Utrecht
		Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden gemeenteraad Utrecht
		Verordening op de adviescommissie Controle en Financiën van de gemeente Utrecht
Erfpacht	het Didam arrest	
		Conversieregeling Erfpacht 2017
		Nota Het Utrechts grondbeleid
		Grondprijsbrief 2023
		Verwervings- en taxatieprotocol
Grondexploitatie	Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) met o.a. de grondexploitatiewet;	
	Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg);	
	Onteigeningswet;	
	Besluit Ruimtelijke Ordening BRO	
		Exploitatie verordening gemeente Utrecht 1997;
		Planschadeverordening 2009;
		Nota Het Utrechts grondbeleid
		De Ruimtelijke strategie Utrecht (RSU);
		Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) 2023
		Grondprijsbrief 2023
		Beleidsregel toepassing Wet Bibob gemeente Utrecht 2018
Omgevingsvergunning	Woningwet	
	Wet milieubeheer	
	Wet algemene bepaling omgevingsrecht	
	Huisvestingswet 2014	
	Invoeringsbesluit/-wet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	
	Bouwbesluit	
		Bouwverordening Gemeente Utrecht
		Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2023, gemeente Utrecht

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
		Verordening op de heffing en invordering van leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2023
		Reclameverordening gemeente Utrecht 2017
		Monumentenverordening Utrecht 2010
		Verordening op de Archeologische Monumentenzorg
		Verordening erfgoed gemeente Utrecht
		Nadere regel maatstaf leges omgevingsvergunningen, bouwactiviteiten, gemeente Utrecht
		Uitvoeringsregeling bouwgerelateerde leges
Parkeren	Regeling gehandicaptenparkeerkaart	
	Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer	
		Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen
		Verordening op het gebruik van parkeerplaatsen en de verlening van vergunningen voor het parkeren 2014
		Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2023 gemeente Utrecht
Straatparkeren	Wegenwet	
	Wegenverkeerswet (1994)	
		Beleidsregels Parkeernormen Auto 2021
		Parkeerplaatsenverordening 2014
		Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2023 gemeente Utrecht
		Parkeervisie
		Aanwijzingsbesluit parkeerapparatuurplaatsen gemeente Utrecht
		Aanwijzingsbesluit belanghebbendenparkeerplaatsen
		Beleidsregels uitgifte overloopvergunning
Wegenbeheer	Wegenwet	
	Wegenverkeerswet (1994)	
	Besluit buitengebruikstelling voertuigen (1990)	
	Besluit administratieve bepalingen wegverkeer (1990)	
		Wegsleepverordening 2018 gemeente Utrecht
Stadsbedrijven	Wet milieubeheer artikel 15.33	
	Wet op lijkbezorging	
	Telecommunicatiewet	
		Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing gemeente Utrecht 2023
		Verordening op de heffing en invordering van rechten begraafplaatsen 2023 gemeente Utrecht, inclusief de tarieventabel 2023

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
		Verordening tot vaststelling van de bebouwde kom Houtopstanden 2018, gemeente Utrecht
		Verordening op de heffing en invordering van Brug-, schut- en havengelden 2023 gemeente Utrecht
		Verordening op de heffing en invordering van marktgelden gemeente Utrecht 2023
		Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2023 gemeente Utrecht
		Verordening ondergrond: kabels, leidingen en boomwortels gemeente Utrecht
		Beleidsregel Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen gemeente Utrecht 2018
Sociale uitkeringen	Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen	
	Wet stimulering arbeidsparticipatie	
	Wet Kinderopvang	
	Participatiewet	
	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	
	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
	Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO)	
	Besluit Participatiewet	
	Regeling Participatiewet, IOAW, IOAZ	
	Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoeslag Participatiewet 2021	
	Regeling loonkostensubsidie Participatiewet 2021	
	Besluit gelijkstelling vreemdelingen Participatiewet, IOAW, IOAZ	
	Besluit extramurale vrijheidsbeneming en sociale zekerheid	
	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004)	
	Boetebesluit socialeverzekeringswetten	
	Besluit taaltoets Participatiewet	
	Besluit advisering beschut werk	
	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers	
	Regeling statistiek Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015	
	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	
	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding schulden SZW in verband met de hersteloperatie toeslagen	

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
		Verordening afstemming, bestuurlijke boete en handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ Utrecht 2015
		Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Utrecht 2019
		Verordening re-integratie, studietoeslag en tegenprestatie Participatiewet 2015, werken aan werk gemeente Utrecht
		Verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet Utrecht 2020
		Verordening U-pas 2019 gemeente Utrecht
		Verordening Wet Inburgering gemeente Utrecht
		Verordening beslistermijn schuldhulpverlening
		Richtlijnen bijzondere bijstand
		Beleidsregel studietoeslag gemeente Utrecht
		Beleidsregel vrijlating bedragen onderhuur en kostgeld Participatiewet Gemeente Utrecht
		Beleidsregel vrijlating giften Participatiewet gemeente Utrecht
		Beleidsregel bestuurlijke boete Participatiewet, IOAW en IOAZ
		Beleidsregel bijstand en parttime ondernemen gemeente Utrecht
		Bankreglement van de Gemeentelijke Kredietbank Utrecht
		Beleidsregels behorend bij het Bankreglement van de Kredietbank Utrecht
		Beleidsregels boetes Wet inburgering
		Beleidsregels persoonlijk inburgeringsbudget
		Beleidsregel Schuldhulpverlening gemeente Utrecht
		Beleidsregel Individuele Inkomenstoeslag gemeente Utrecht
		Beleidsregels Beschut Werk
		Beleidsregel inzake opschorting, herziening, intrekking en terugvordering van uitkeringen 2015
		Beleidsregel Verlaging van de bijstandsnorm voor belanghebbenden zonder woonkosten 2015
Sociale uitkeringen (vervolg)		Beleidsregel bijstandsverhaal
		Beleidsregels Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2020 gemeente Utrecht
		Beleidsregel vergoeding kosten kinderopvang gemeente Utrecht
		Beleidsregel Plusbonus en Duurzaamheidsbonus voor werkgevers
		Beleidsregel energievergoeding
		Aanwijzingsbesluit toezichthouders werk en inkomen

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
Sociale werkvoorziening	Wet sociale werkvoorziening	
		Verordening Persoonsgebonden budget Begeleid Werken Wet sociale werkvoorziening
Re-integratie	Participatiewet	
		Kadernota Participatie en Inkomen
Onderwijs	Wet primair onderwijs	
	Wet voortgezet onderwijs 2020	
	Wet op de expertisecentra	
	Leerplichtwet	
	Wet educatie en beroepsonderwijs	
		Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Utrecht
		Beleidsregel bekostiging leerlingenvervoer gemeente Utrecht
		Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs
		Verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht
		Nadere regel duurzame en gezonde schoolgebouwen gemeente Utrecht
		Nadere regel schoolgebouwen volgens gemeentelijk beleid voor kinderen gemeente Utrecht
		Nadere regel speelplaatsen van scholen gemeente Utrecht
Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp	Wet Inburgering	
	Besluit inburgering	
	Regeling inburgering	
	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015	
	Uitvoeringsbesluit wet maatschappelijke ondersteuning 2015	
	Uitvoeringsregeling wet maatschappelijke ondersteuning 2015	
	Wet langdurige zorg	
	Besluit langdurige zorg	
	Regeling langdurige zorg	
	Jeugdwet	
	Besluit Jeugdwet	
	Regeling Jeugdwet	
		Verordening Wet inburgering gemeente Utrecht 2011, incl. 1e wijziging
		Verordening boete Wet inburgering nieuwkomers
		Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2023
		Beleidsregel Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Utrecht 2023
		Nadere regel (inclusief financieel besluit) Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2023

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
		Nadere regel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2023, eigen bijdrage opvang
Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp (vervolg)		Nadere regel artikel 2.2.3 Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht, tegemoetkoming zorgkosten
		Nadere regel artikel 6.1 en 11 Verordeningen Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Utrecht, Materiële controle
		Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2023
		Nadere regel verordening jeugdwet gemeente Utrecht 2023
		Besluit om te anticiperen op de verzamelwet hersteloperatie toeslagen gemeente utrecht
Subsidies		Algemene Subsidieverordening (ASV) gemeente Utrecht
		Utrechtse voorwaarden voor goed bestuur 2018
		Verantwoordingsprotocol gemeente Utrecht
		Accountantsprotocol Subsidies gemeente Utrecht
		Individuele nadere subsidieregelingen
Huren en pachten	Woningwet	
	Leegstandswet	
	Huisvestingswet 2014	
	het Didam arrest	
		Kaderbrief Vastgoed 2017
		Grondprijzenbrief 2023
		Huisvestingsverordening gemeente Utrecht
		Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2019, gemeente Utrecht
		Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2023, gemeente Utrecht
		Beleidsregel inzake bestuurlijke boete, beheerovername en sluiting op grond van de Woningwet 2018 gemeente Utrecht
		Subsidieregeling voor het stimuleren van verduurzaming van het zakelijk en maatschappelijk vastgoed
		Verordening leegstand gemeente Utrecht
Treasury	Wet financiering decentrale overheden (Fido)	
	Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo)	
	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)	
	Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	
	Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (Bldo)	

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
	Wet houdbare overheidsfinanciën (Hof)	
	BBV Notitie Rente	
	BBV Notitie Geprognotiseerde balans en EMU-saldo	
		Kader geldverstrekkingen
		Financieringsstatuut gemeente Utrecht;
VTH		Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
		Beleidsregel handhaving door de reinigingspolitie van de gemeente Utrecht door toepassing van (spoedeisende) bestuursdwang.
		Handhavingsstrategie Milieu Bodem
Verbonden Partijen		Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht 2020
		Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht
		Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht
Overig		Beleidsregel herziening evenementenkalender Utrecht 2021
		Beleidsregel Maatschappelijke Diensttijd Utrecht
		Aanwijzingsbesluit keurmerkorganisatie taxi gemeente Utrecht
		Beleidsregel milieunormen en veiligheid bij exploitatie passagiersschepen gemeente Utrecht
		Beleidsregel Handhavingsstrategie Seksinrichtingen Gemeente Utrecht
		Beleidsregels tijdelijk verblijf (Short Stay) gemeente Utrecht
		Taxiverordening Utrecht 2018
		Verordening horeca gemeente Utrecht
		Verordening op de speelautomatenhallen
		Beleidsregels geur bestemmingsplan Lage Weide gemeente Utrecht
		Kostenverhaalbesluit Kruisvaartkwartier
SISA*	**SISA Regeling informatieverstrekking sisa**	
	BZK C10 Beschikking Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	
	BZK C100 SPUK Beschikking Regeling kansrijke wijk Utrecht	
	BZK C102 Incidentele specifieke uitkering Inrichten Overheidsbrede Loketten.	
	BZK C105 SPUK Startbouwimpuls	
	BZK C106 SPUK gebiedsbudget	
	BZK C109 SPUK Volkshuisvestingsfonds	
	BZK C112 SPUK NOVEX-gebied Utrecht-Amersfoort	

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
	BZK C209 Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA 2023)	
	BZK C28 Bijdrage pilot goed verhuurderschap	
	BZK C31 Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	
	BZK C32 Specifieke uitkering ventilatie in scholen	
	BZK C43 Regeling Reductie Energiegebruik Woningen	
	BZK C55 Aanpak energie armoede	
	BZK C56 Regeling huisvesting aandachtsgroepen	
	BZK C62 Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	
	BZK C64 Tijdelijke capaciteit of externe expertise 14 grootschalige woningbouwgebieden	
	BZK C75 Regiodeals 3e tranche	
	BZK C85 stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	
	BZK C9 Specifieke uitkering woningbouwimpuls tranche 3	
	BZK C92 Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	
	BZK C94 Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma (LAI)	
	BZK C97 Regeling Specifieke Uitkering Huisvesting Grote Gezinnen Vergunninghouders	
	EZK F28 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-.en energiebeleid (CDOKE)	
	FIN B2 Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	
	IenW E104 Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	
	IenW E106 Regeling specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023 – 2030	
	IenW E15B Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 – 2023 (SiSa tussen medeoverheden)	
	IenW E20 Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
	IenW E21 Regeling specifieke uitkering Circulaire Ambachtscentra	
	IenW E27B	
	IenW E42 Incidentele specifieke uitkering Bodemsanering Griftpark	
	IenW E44 Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	
	IenW E53 Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	
	IenW E58 Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	
	IenW E83 Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	
	IenW E84 Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	
	IenW E94 Incidentele specifieke uitkering (Water)Bodemverontreiniging	
	IenW E97 Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	
	IenW23 E3 Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	
	JenV A13 Specifieke uitkering naleving controle CTB 2022	
	JenV A14 Versterkingsgelden 2022; lokale aanpak radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme	
	JenV A15 Maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023	
	JenV A16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	
	JenV A17 Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit	
	JenV A18B Bekostigingsbesluit opvang ontheemden Oekraïne voor Veiligheidsregio's	
	JenV A20 Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	
	JenV A23 Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2023	
	JenV A24 Eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten overlastgevende asielzoekers in 2023 en 2024	
	JenV A6 Specifieke uitkering preventieve aanpak tegen ondermijning (onderdeel BOTOC)	
	OCW D10 Besluit Specifieke uitkering educatie	
	OCW D12 Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten 2020-2024	
	OCW D12A Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2020-2024	

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
	OCW D14 Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	
	OCW D19 Specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	
	OCW D21 Specifieke uitkering impuls jongerencultuur	
	OCW D22 Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	
	OCW D8 Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	
	SZW G10 Specifieke uitkering Wet inburgering 2021	
	SZW G12	
	SZW G13 Specifieke uitkering onderwijsroute	
	SZW G2	
	SZW G3	
	SZW G4	
	VWS H1 Ministeriële regeling heroïnebehandeling	
	VWS H10 Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	
	VWS H12 Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	
	VWS H14 Regeling specifieke uitkering instandhouding en doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp 2021	
	VWS H15 Regeling specifieke uitkering vergroten beschikbaarheid acute jeugdggz capaciteit 2021 - 2022	
	VWS H20 Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021 - 2024	
	VWS H22B Specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022	
	VWS H24 Regeling specifieke uitkering bovenregionale functies aanpak huiselijk geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties 2022	
	VWS H25 Specifieke uitkering zwembaden en ijsbanen COVID-19	
	VWS H26 Specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	
	VWS H30 Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026	
	VWS H31 Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen (SPUK NEAS)	
	VWS H32 Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	

Proces	Wetgeving extern	Interne regelgeving
	VWS H34 Specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	
	VWS H35 Specifieke uitkering SPUK Integraal Zorgakkoord-doelen 2023	
	VWS H4 Specifieke uitkering stimulering sport	
	VWS H7 Specifieke uitkering Geweld hoort nergens thuis	
	VWS H8 Specifieke uitkering voor lokale sportakkoorden en leefstijlinterventies 2022	

* SiSa regelingen volgens publicatie via onderstaande link:

https://teverantwoordenregelingen.rijksoverheid.nl/Teverantwoorden/60344

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 FEBRUARI 2024

Ingekomen raadsbrieven 20 december 2023 tot en met 8 februari 2024

Nummer	Ontvangstdatum	Beleidsveld	Onderwerp	Behandeladvies
1	05-02-2024	Financiën	Raadsbrief Groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk	
2	01-02-2024	Openbare Orde en Veiligheid	Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid	
3	01-02-2024	Openbare Orde en Veiligheid	Raadsbrief Werkwijze bij kraaksituaties	
4	01-02-2024	Handhaving	Raadsbrief Toestaan religieuze en levensbeschouwelijke uitingen bij handhavers	
5	01-02-2024	Openbare Orde en Veiligheid	Raadsbrief Voortgang uitvoering actieplan aanpak straatintimidatie	
6	26-01-2024	Participatie	Reactie Initiatiefvoorstel “Open uitnodiging Gemeenschapsraad”	
7	23-01-2024	Openbare Orde en Veiligheid	Raadsbrief Terugblik jaarwisseling 2023-2024	
8	12-01-2024	Internationale Zaken en Regionale samenwerking	Raadsbrief Deelname COP28	
9	09-01-2024	Handhaving	Raadsbrief Voortgang Darkrooms	
10	22-12-2023	Openbare Orde en Veiligheid	Raadsbrief Reactie initiatiefvoorstel pilot tijdelijk bedelverbod 2024	
11	21-12-2023	Handhaving	Raadsbrief Handhavingsprogramma 2024	

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 FEBRUARI 2024

Ingekomen raadsbrieven 20 december 2023 tot en met 8 februari 2024

Griffie Gemeenteraad Utrecht
Secretariaat raadscommissie Mens & Samenleving
Postadres Postbus 16200 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 – 286 10 69 **Fax** 030 – 286 15 18
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 11 JANUARI 2024

[Typ hier]

Datum verslag	11 januari 2024
Locatie	Stadhuis, raadszaal
Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag	februari 2024

Aanwezigen:
Ochtendvergadering
De voorzitter, mevrouw L. Bode, en van het college de wethouder Schilderman en wethouder Streefland, en voorts de leden: mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer F. Claassen (GroenLinks), de heer D.J. van Vliet (D66), de heer A. Ait Daoua (D66), de heer D. Van Bergen (ChristenUnie), de heer R. van der Graaf (ChristenUnie), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw Raaijmakers (PvdA), mevrouw M. Ramaker (VVD), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), de heer B. van Steeg (CDA), de heer R. Maas (VOLT), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), mevrouw N. Oui Fakir (Bij1), de heer M. Sungur (DENK), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Lok, en de commissiesecretaris.

Middagvergadering
De voorzitter, mevrouw L. Bode en de plaatsvervangend voorzitter van het DB van de raad de heer P. Zwanenberg, van het college de wethouder mevrouw S. Schilderman, de burgemeester mevrouw S. Dijksma en de wethouder mevrouw E. Oosters en voorts de leden: mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer A. Ait Daoua (D66), de heer R. van der Graaf (ChristenUnie), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), de heer R. van de Zweth (PvdA), mevrouw C. Barelds (CDA), de heer R. Brouwer (CDA), de heer R. Snijder (Student & Starter), mevrouw T. Meerding (VVD), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer B. van Steeg (CDA), de heer R. Maas (VOLT), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Lok en de commissiesecretaris.

Avondvergadering
De voorzitter, de heer R. Peters, en van het college de wethouder mevrouw E. Oosters en voorts de leden: de heer F. Dekkers (GroenLinks), de heer A. Ait Daoua (D66), de heer R. van der Zweth (PvdA), de heer D. Van Bergen (ChristenUnie), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw T. Meerding (VVD), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer B. van Steeg (CDA), de heer R. Snijder (Student & Starter), de heer Skori (DENK), de heer M. Usta (DENK), de heer M. Sungur (DENK), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Lok, en de commissiesecretaris.

Aanwezigen:.....- 1 -
1. Opening en mededelingen.....- 2 -
2. Vaststellen agenda van 30 november 2023.....- 2 -

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen ..... - 3 -
4. Verslagen ..... - 4 -
5. Toezeggingen/moties ..... - 4 -
6. Ingekomen stukken ..... - 5 -
7 Verslag Adviescommissie Controle en Financiën ..... - 5 -
8 Raadsvoorstel Regeling risicovolle projecten: startdocument Programma Informatie op orde en actualisatie planning Cultuurcluster Berlijnplein ..... - 5 -
9 Raadsvoorstel Gedragscode 2023 ..... - 22 -
10. Raadsvoorstel doorontwikkeling instrumenten van inwoners: introductie inwonersagendering en inwonersmotie ..... - 27 -
11 Initiatiefvoorstel Wijzigingsbesluit APV Pilot Tijdelijk Bedelverbod ..... - 37 -
12 Raadsvoorstel Zienswijze Kaders begroting 2025 VRU ..... - 37 -
13 Raadsbrief Lobbyregister ..... - 39 -
14 Herijking Initiatievenfonds ..... - 46 -

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, mevrouw Bode, opent de vergadering om 11.00 uur en heet iedereen welkom. Zij heet de heer Paalman (Horizon) welkom in de commissie. Dit is zijn eerste vergadering.

Mededelingen vanuit de commissie
Geen.

Mededelingen van het college
Geen.

1a. Heropening

De voorzitter, mevrouw Bode, heropent de vergadering om 14.00 uur. Zij heet iedereen welkom.

Mededelingen commissie
Op dinsdag 23 januari van 19.30 – 20.30 uur vindt een technische sessie plaats in het stadhuis over het Uitvoeringsplan Diversiteit en Inclusie. De commissie heeft daarover een mail ontvangen. De commissieleden kunnen zich tot 21 januari via de e-mail aanmelden.

Mededelingen vanuit het college
Geen mededelingen.

1b. Heropening van de vergadering

De voorzitter, de heer Peters, heropent de vergadering om 20.00 uur. Hij attendeert op het agendapunt Herijking Initiatievenfonds en hij roept toehoorders ertoe op gebruik te maken van het Initiatievenfonds wanneer zij daarvoor goede ideeën hebben voor de stad.

Mededelingen
De heer Maas van VOLT heeft zich afgemeld.

2. Vaststellen agenda van 11 januari 2023

Het agendapunt 11 is van de agenda afgehaald door de initiatiefnemers; het verzoek is dit onderwerp *tijdelijk bedelverbod* in de vergadering in februari te bespreken. **De**

voorzitter neemt ervan kennis dat de commissie daarmee kan instemmen; aldus is besloten. De commissie stemt in met de gewijzigde agenda.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

3.1 Raadsbrief reactie op managementletter 2023

Voorgesteld wordt dit punt te agenderen voor de commissie van 15 februari 2024 voor 60 minuten.
De heer Maas (VOLT) nodigt daarvoor graag de accountant uit. **De voorzitter** neemt ervan kennis dat de commissie daarmee instemt. Zij concludeert ook dat de commissie instemt met deze agendering: voor de volgende vergadering voor 60 minuten.

3.2 Initiatiefvoorstel: “Open uitnodiging Gemeenschapsraad’ Ingediend door Gert Dijkstra

Voorgesteld wordt voor de volgende commissievergadering voor 45 minuten.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt zich beschikbaar om voorafgaand aan de behandeling vragen te beantwoorden. Hij stelt voor één uur voor de behandeling.
De voorzitter concludeert dat de commissie kennis neemt van het aanbod van de heer Dijkstra en akkoord gaat met dit voorstel van de agendering voor de eerstvolgende vergadering. Aldus vastgesteld.

3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

Dse heer Paalman (Horizon) stelt voor de raadsbrief continuïteitsrisico Zaakgericht werken van 4 december 2023 te agenderen voor de eerstvolgende vergadering. Hij noemt in dit verband het startdocument Informatie op Orde. Op 4 december heeft de commissie een brief ontvangen waaruit blijkt dat een en ander niet goed gaat in het zaaksysteem. Vandaag is te focussen op de inhoudelijke behandeling van het Programma Informatie op Orde. Hij wil waar het mis is gegaan afzonderlijk bespreken in de volgende vergadering.
Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt naar het politieke punt In dezen.
De heer Paalman (Horizon) schrok van de brief van 4 december. Hij ontvangt graag antwoorden.
De heer Van Steeg (CDA) begrijpt de zorgen van de heer Paalman. Ook hij was geschrokken van deze brief. Er komt weer een vervolgbrief op die brief. Hij kan zich voorstellen dat de commissie eerst vragen stelt en dat de raad daarop de vervolgbrief zal worden en dat de commissie het dan agendeeert. Hij kan zich voorstellen dat de commissie dit dan wil bespreken.
De heer Paalman (Horizon) overwoog dat ook. Het tijdpad is de reden voor zijn agendering. Hij kan zich ook voorstellen dat inwoners van deze brief schrikken. Het lijkt hem goed eerder dan in Q2 hierover te spreken.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt de suggestie van het CDA een goede. Zij wacht eerst het debat van vandaag af om daarna te bezien of zij een afzonderlijke commissievergadering nodig vindt. Om die reden steunt zij dit voorstel nu niet.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) wil de onderwerpen zo integraal mogelijk bespreken. Een afzonderlijke agendering lijkt hem niet noodzakelijk.
De heer Paalman (Horizon) concludeert de brief af te wachten en dit niet afzonderlijk te agenderen en vandaag kort stil te staan bij de behandeling.
De voorzitter concludeert aldus.

Mevrouw Assen (PvdA) stelt de agendering van twee raadsbrieven aan de orde.

3.3.1 Het uitvoeringsprogramma ongelijk investeren voor gelijke kansen

Dit onderwerp ligt officieel bij deze commissie. Vanwege de link naar VOWE bepleit zij het stuk in die commissie te bespreken. Dit past het meest praktisch bij de agenda van wethouder Eerenberg. Zij stelt voor eerst een sessie te organiseren met een expert panel om daarna een commissiedebat te voeren.
De voorzitter concludeert aldus.

Mevrouw Assen (PvdA) stelt de agendering van de
3.3.2 Raadsbrief Herijking Utrecht zijn we samen aan de orde.
Zij licht toe dat dit een belangrijk programma is. In de vorige periode is hier vaak bij stilgestaan. Bovendien heeft de commissie een werkbezoek afgelegd. Het lijkt haar goed dit te agenderen voor een commissiedebat. Zij polst of er behoefte is aan een technische sessie dan wel een Raadsinformatiebijeenkomst voorafgaand aan de commissiebehandeling. Voor haar is belangrijk dat de raad invloed heeft op de herijking.
De heer Van Steeg (CDA) steunt het debat. Hij heeft geen behoefte aan een Raadsinformatiebijeenkomst; misschien wel een technische briefing.
De heer Maas (VOLT) heeft behoefte aan in ieder geval een technische briefing.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) agendeert graag mee voor een commissiedebat.
De heer Snijder (Student & Starter) steunt dit en agendeert graag mee.
Mevrouw Fattal (GroenLinks) agendeert graag mee.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) sluit zich daarbij aan.
De heer Van Vliet (D66) sluit zich daarbij aan.
Mevrouw Ramaker (VVD) sluit zich daarbij aan.
De voorzitter concludeert dat er een breed draagvlak is voor zowel een Raadsinformatiebijeenkomst/technische sessie als voor een commissiebehandeling. Zij vraagt de agenderende partijen over de invulling daarvan ruggespraak te houden.
Mevrouw Assen (PvdA) kiest voor een variant voor een Raadsinformatiebijeenkomst met een technisch onderdeel. Zij zal dat voorleggen aan de partijen die deze agendering steunen. Als het gaat om de tijdsplanning komt zij uit op 12 maart aanstaande voor de Raadsinformatiebijeenkomst.
De voorzitter besluit aldus. De commissiebespreking vindt daarna plaats.
Zij rondt hiermee de bespreking van dit agendapunt af

4. Verslagen

Ter vaststelling
Conceptverslag commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 30 november 2023. Het verslag is conform vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

Ter vaststelling
De toezeggingenlijst van 11 januari 2024 is als volgt vastgesteld:
Het viel **mevrouw Raaijmakers** (PvdA) op dat veel toezeggingen verlopen zijn of niet meer up-to-date en dat gewisselde informatie nog niet is opgenomen in het overzicht. Zij roept het college op de toezeggingenlijst te actualiseren en compleet te maken, onder andere een aangenomen motie waarover zij al eerder rappelleerde.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) stelt de toezegging 5.7.1 aan de orde. Die zou afgehandeld zijn in Q4.

De voorzitter deelt mee en bevestigt dat die in december is verstuurd.
Zij adviseert de commissie de afhandeling van de toezeggінglijst goed te volgen.

6. Ingekomen stukken

Openbare lijst van ingekomen stukken voor de commissie VBF op 11 januari 2024
Nr. 1 Reactie op een klacht over illegale infiltratie Transwijk.
Het afdoeningsvoorstel is *in handen gesteld van het college*. De commissie stemt daarmee in.

7 Verslag Adviescommissie Controle en Financiën

Verslag adviescommissie Controle en Financiën 12 oktober 2023
Dit wordt ter kennisgeving aangenomen.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten en heropent die.

8 Raadsvoorstel Regeling risicovolle projecten: startdocument Programma Informatie op orde en actualisatie planning Cultuurcluster Berlijnplein

Wethouder: Schilderman, Beleidsterrein: Financiën, wethouder Streefland: Personeel en Organisatie
De raad wordt voorgesteld het startdocument voor het programma Informatie op orde (als onderdeel van de regeling risicovolle projecten) vast te stellen. Daarmee worden kaders voor de uitvoering van het programma vastgesteld op basis waarvan de raad tweejaarlijks over de voortgang wordt geïnformeerd.
Verder wordt de planning zoals weergegeven in het startdocument Cultuurcluster Berlijnplein naar achter bijgesteld doordat het opstellen van het Voorlopig Ontwerp vertraging heeft opgelopen.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De behandeling vindt plaats in twee termijnen.

De commissie
De heer Claassen (GroenLinks) vraagt of de wethouder iets meer kan vertellen over hoe het komt dat de raad op zo korte termijn geïnformeerd wordt over een jaar uitstel. Doorgaans ontstaan bij uitstel meer kosten. Nu wordt meer tijd gevraagd, maar niet meer geld; gaat de gemeente dan minder kwaliteit krijgen? Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Wat hem betreft mag dit uitstel zeker niet ten koste gaan van toegankelijkheid. Het is buitengewoon lastig om bij het gebouw te komen. Meer tijd geeft wellicht gelegenheid om na te gaan hoe het gebouw beter bereikbaar te maken voor mensen met bijvoorbeeld een rollator. Hij vraagt of het college bereid is hier naar te kijken in afstemming met het Solgu.
Mevrouw Ramaker (VVD) had begrepen dat dit meer doorgeschoven werd in de tijd. Verder blijft de tijdsplanning gelijk.
De heer Claassen (GroenLinks) bevestigt dat daar zijn zorg zit. Een aantal projecten loopt in de tussentijd door en daarmee lopen ook kosten door. Dan is het mogelijk dat uiteindelijk meer geld besteed is zonder meer resultaat te hebben gekregen.
Hij vervolgt zijn inbreng met het startdocument *Informatie op Orde*. Dit document formuleert kaders waarop de raad kan gaan sturen. Dit leidt bij hem tot de volgende vragen: hoe is de gemeente in dit project terechtgekomen? Wat is het beeld van het college van het proces voorafgaand. Te zien is dat het archiefbeheer niet op orde was. Dat is langdurig gesignaleerd. Eerdere verslagen van toezichthouders gaven dat ook al aan. Hoe kwam het dat dit nog niet is opgelost? Hij krijgt hierop graag de reactie van het college.

Daaruit komt zijn vraag voort waarom dit pas in 2023 een risicovol project is geworden. De belangrijkste vraag voor hem is hoe de raad in positie wordt gebracht om te sturen.
Zijn vragen worden ingegeven door zijn twijfel over de methodiek van sturen op risicovolle projecten; dan wordt gestuurd op kaders, op resultaten en op mijlpalen. Het programma bevat geen samenvattende mijlpalen en beperkt mijlpalen op de programmaonderdelen. Hij vraagt waarop het college gaat sturen; waarop kan de raad het college bevragen? Die vraag wordt extra dringend omdat ook gezegd is dat al naargelang het programma nieuwe activiteiten te starten zijn, te stoppen, of een andere prioritering kan plaatsvinden. Dat betekent dat de scope van het programma niet vastligt. Hij vraagt wat er dan aan kaders is vastgelegd waarop de raad sturing heeft.
Mevrouw Ramaker (VVD) ervaart dit zo als GroenLinks. Zij wil graag weten wat GroenLinks vindt van wat nodig is om goed te kunnen sturen. Welke ideeën en/of oplossingen heeft GroenLinks daarvoor?
De heer Claassen (GroenLinks) antwoordt dat het voor GroenLinks zou helpen wanneer er een route cause analysis zou liggen; waarom is het stadsbestuur hierin terecht gekomen?; waarom is het hebben van dit project noodzakelijk of wat is eerder in onvoldoende mate opgepakt waardoor het bestuur in dit project zit zo dat op grondoorzaken wordt gestuurd? Het zou ook helpen wanneer op onderdelen inzichtelijk was gemaakt wanneer wat gereed moet zijn. En het zou helpen wanneer de raad informatie van het college krijgt over de basis; waarom denkt het college dat wanneer dit programma is gerealiseerd, de programmadoelen ook gerealiseerd zullen zijn. Dat wordt wat hem betreft niet helder met wat nu voorligt. Dit zou helpen wanneer de raad hierop moet kunnen sturen. Dan is ook bekend waarom iets in het programma zit en waarom niet of waarom er een storing ontstaat op iets wat niet in het programma zat maar wel voor het resultaat noodzakelijk is; dit is een stuk techniek die niet in de scope blijkt te zitten maar wel belangrijk is voor het resultaat.
Hij vervolgt zijn inbreng met meer gedetailleerde vragen.
Er komt een Uitvoering Digitale Weerbaarheid in 2024 naar de raad. Hij zag dit niet staan in het programma. Hij vraagt of hij dit niet goed gelezen heeft of dat het buiten de scope valt. Hij vraagt de wethouder hierop te antwoorden.
Gezegd is te komen tot sluitende kaderstelling; hij ziet niet welke activiteiten in het programma zitten die ertoe leiden dat er straks een kaderstelling is en alles wat erbij hoort tot en met de handhaving; hij onderschrijft met het college het buitengewone belang daarvan. Hij ziet het graag.
De informatie is zo betrouwbaar en deugdelijk als de mensen die ermee werken; er wordt ook behoorlijk geïnvesteerd in mensen. Hij vraagt hoe het college straks ziet of de medewerkers inderdaad zorgvuldig en toegankelijk omgaan met informatie. Hij vraagt of daarvoor een maat is. Dat helpt de raad om na te gaan of die maat gerealiseerd wordt.
Hij ziet dat een digitaal bouwloket gereed is in het vierde kwartaal 2026. Hij vraagt of dat iets unieks is in Utrecht, of iets dat kan aansluiten op landelijke ontwikkelingen zo dat gemeente Utrecht kan focussen op wat Utrecht zelf moet weten.
Mevrouw Ramaker (VVD) was dit ook opgevallen. Zij hoorde de heer Claassen ook iets zeggen over ook digitale weerbaarheid en een onderdeel over Personeel & Organisatie. Dat zijn onderwerpen die belegd zijn bij andere vakwethouders. Het digitale bouwloket is gelieerd aan de Omgevingswet en hoort bij RO. Dit programma

heeft een aantal onderwerpen in andere domeinen; hoe ziet GroenLinks die verantwoordelijkheid tussen de verschillende wethouders?
De heer Claassen (GroenLinks) merkt op dat dit verbinding houdt met alles wat in de gemeente speelt. Dat maakt het belang ervan en dat maakt dat de wethouder die dit programma managet een coördinerende rol heeft naar haar collega wethouders. Wanneer het voor het op orde hebben van informatie essentieel is, moet dat onderdeel zijn van dit programma. Wanneer het college van mening is dat dit zich redelijk stand alone kan ontwikkelen, ligt de verantwoordelijkheid bij de wethouder RO. Hij laat graag de werkverdeling binnen het college bij het college zelf, zoals ook wettelijk bedoeld is.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat het haar er om gaat dat wanneer het niet goed gaat en het digitaal bouwloket niet van de grond komt, wie dan de verantwoordelijke wethouder is. Zij vraagt hoe GroenLinks dit ziet.
De heer Claassen (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks dan vragen zal stellen aan het college; dan is het aan het college wie het op dat moment verantwoordelijk acht. Hij vindt dit niet zijn rol.
De heer Van Steeg (CDA) vindt van belang te weten wie de raad kan aanspreken. Hij vindt dat het lastig te lezen is, ook als het gaat om de relatie naar andere programma's toe. Hij vraagt of GroenLinks ook in financiële zin de relatie vindt ontbreken en de financiële gevolgen daarvan voor andere programma's wanneer het in dit programma niet goed gaat, juist op ICT gebied.
De heer Claassen (GroenLinks) ziet het graag sterker in het programma.
Hij vervolgt met op te merken dat het programma veel laat afkomen op medewerkers; hij legt de vraag voor of Utrecht medewerkers heeft bij wie het terecht komt. Hij neemt aan die vraag te kunnen stellen aan de wethouder P&O en de wethouder Informatie. Zijn de wethouders daartoe in staat?
Bij ongeveer alles wat nodig is, zijn ook managementafspraken nodig. Daarvoor zijn er veel mijlpalen. Hij gaat er blind vanuit dat die ook worden gemaakt en dat er documenten worden gemaakt; hoe ziet het college erop toe dat er ook wordt gehandeld volgens die afspraken?
Hij ziet graag in antwoord op de vraag van de VVD dat er evenwicht is in het sturen op de ICT-techniek, op het sturen op de processen waarmee de techniek gevoed wordt en op het sturen op hoe mensen dit doen.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) stelt eerst vragen over het startdocument en daarna over het Berlijnplein.
Zij vindt het goed om goed informatiebeheer te hebben. Tot haar spijt heeft deze gemeente daarmee problemen. Zij vindt het goed dat het programma Informatie op Orde er is. Het beslispunt 1 van het raadsvoorstel – het startdocument - lijkt achter de feiten aan te lopen. Zij vraagt zich af wat de raad vaststelt. Waarom zou de raad iets vaststellen dat al niet meer klopt?
Mevrouw Ramaker (VVD) is dan nieuwsgierig naar wat achter de feiten aanloopt inhoudt in dit geval.
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) licht toe dat het over de raadsbrief gaat die de raad heeft ontvangen in december, over het oplossen van het zaaksysteem. Die continuïteit is er niet meer. Die raadsbrief van 4 december kwam later.
Zij vervolgt haar inbreng. Ook haar fractie schrok van de brief over de continuïteit van het zaaksysteem; dat is een flinke kostenpost. Het is voor haar niet duidelijk of dat proces onder controle is. Haar fractie vraagt zich af of dit niet te voorkomen is. Zij

neemt aan deze vraag tijdens dit debat te kunnen stellen. Zij vraagt naar de visie van de wethouder hierop. Ze krijgt graag een duiding van dit proces. Had dit niet anders kunnen lopen? Hoe ziet de wethouder de oplossing hiervan?
Het startsysteem blijkt een kleine update nodig te hebben voordat de raad dat kan vaststellen. Haar fractie is kritisch op tijdige informatie in dit verband. Zij vraagt hoe de wethouder ervoor gaat zorgen dat de informatievoorziening up-to-date is in de toekomst en dat de raad daarin beter inzicht krijgt.
In de inleiding van de startdocument wordt een aantal risico's genoemd die niet terugkomen in het hoofdstuk over de risico's in het startdocument. Gerefereerd wordt aan bepaalde wet en regelgeving. Waarom wordt dit niet benoemd in het desbetreffende hoofdstuk? Zij vraagt of de wethouder dit wenselijk vindt, ook omdat daar de beheersmaatregelen worden omschreven. Haar fractie zou dit graag willen zien.

Zij vraagt of het college de planning van het Berlijnplein beter had kunnen inschatten als het gaat om de risico's. Zij vraagt of er ook zicht is op wanneer de problemen met de netcongestie opgelost zijn. Is dit een blijvend risico in de toekomst, ook in de nieuwe planning? Zij legt de vraag voor of er alsnog een vertraging te verwachten is. Is daarop beter in te springen?
Ten tweede vraagt zij met betrekking tot de planning zelf of die wel haalbaar is. In die planning is een aantal tijdsperioden ingekort; zij refereert aan de desbetreffende inbreng van GroenLinks. Zij legt de vraag voor of het realistisch is dit als raad vast te stellen. Zeker ook omdat het haar niet duidelijk is of de problemen met de netcongestie wel zijn opgelost.
Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt hoe de Partij voor de Dieren aankijkt tegen het moment waarop het definitief ontwerp gereed is en de realisatieovereenkomst. Is de Partij voor de Dieren het eens met de VVD dat het belangrijk is dat de raad daarover geïnformeerd wordt zo dat de raad daarover een inhoudelijk debat kan voeren?
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) is er niet zeker van of over het ontwerp zelf een debat gevoerd moet worden. Daarvoor ontbreekt haar zicht op het proces. De raad moet daarop wel zicht hebben omdat het een risicovol project is en de raad er op moet kunnen sturen, zeker wanneer er iets mis gaat, zoals in de planning.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat het hier gaat om een regeling waaronder allerlei programma's hangen. Het Berlijnplein betreft zowel vastgoed als cultuur; zij vraagt in hoeverre de Partij voor de Dieren bereid is om daarop inhoudelijk in een vakcommissie een debat te voeren, mocht er iets gebeuren waarvan de raad denkt daarop meer te moeten gaan sturen.
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) vindt dat vooruitlopen op de feiten. Wanneer zij van het college verneemt dat de planning wel gehaald zal worden en zij daarin vertrouwen krijgt, lijkt haar een extra bespreking niet noodzakelijk.
Haar fractie ziet graag de twijfels weggenomen over de planning. Ze blijft graag tijdig op de hoogte van ontwikkelingen in het proces.
Zij sluit zich aan bij de vragen over financiën vanuit GroenLinks.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt dat voor haar fractie *de basis op orde* het uitgangspunt is; dat alle inwoners snel en gemakkelijk toegang hebben tot besluiten dat wachttijden bij het opvragen van informatie worden ingekort. Haar fractie vindt het ook van belang dat voldaan wordt aan de wettelijke verplichtingen. Dat is voor de VVD de allerhoogste prioriteit.

Haar fractie stelde vragen aan de ambtelijke ondersteuning over de impact van andere programma's zoals Werk 3.0, Digitale Stad. Zij dankt de ambtelijke ondersteuning voor de snelle beantwoording. Zij geeft prioriteit aan de bescherming van informatie. Zij vraagt of de wethouder een rode draad voor alle programma's kan toezeggen; wat is echt de essentie van dit nieuwe programma. Zij vraagt of de wethouder ook de risico's kan koppelen aan de concrete beheersmaatregelen; haar fractie vond die koppeling niet duidelijk genoeg.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) merkt op dat in het stuk veel tekst staat. Hij zoekt naar waar de VVD extra behoefte aan heeft wanneer zij spreekt over de rode draad.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat er allerlei doelstellingen in staan in een bepaalde volgorde waarvan zij niet weet of het willekeurig is. Voor haar fractie is het het belangrijkst dat wanneer gezegd wordt *de basis op orde* dat wat wettelijk verplicht is in ieder geval gedaan wordt en dat het college zich niet laat verleiden tot andere programma's.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) begrijpt hieruit dat de VVD oproept tot een duidelijke verankering van waar de prioriteiten liggen. De ChristenUnie deelt volledig met de VVD dat die bij De Basis op Orde liggen. Hij hoopt dat de VVD niet een oproep doet tot een extra papierwinkel.
Mevrouw Ramaker (VVD) antwoordt bevestigend: geen extra papierwinkel, maar wel een vereenvoudiging. Zij dankt de ChristenUnie voor de steun.
Zij zoekt ook naar de rolverdeling in het college; wethouder financiën voor de risico-regeling, deze wethouder voor de informatievoorziening, maar ook een wethouder voor RO. Zij legt de vraag voor wie wanneer verantwoordelijk is. Zij benadrukt het belang daarvan voor de raad. Voor de realisatie van een digitaal bouwloket vraagt de VVD antwoord op de vraag naar de verhouding tussen de betrokken wethouders. De VVD vindt de realisatie van het digitaal bouwloket te laat.
Haar fractie schrikt van de lange lijst opgevraagde documenten in het kader van de Wet Open Overheid en schrikt ook van een de niet-vriendelijke website van de gemeente Utrecht. Bezoekers van de website moeten hun best doen om bij de openbare stukken te komen. Zij vraagt in dat opzicht een voorbeeld te nemen aan de gemeente Amsterdam. Daar zijn in één oogopslag alle stukken openbaar.
In het startdocument moet het gereed zijn van de communicatie in het kader van de WOO eerder zijn dan eind 2026. Dat is voor de raad een essentiële wet. Dit moet snel en transparant kunnen zijn. Zij vraagt de wethouder wat te kunnen doen aan de stapsgewijze verbetering van de communicatie en het meer naar voren halen.
Voor wat betreft de planning Cultuur Berlijnplein, sluit zij zich aan bij de inbreng van de haar voorgaande fracties; toch wil haar fractie iets meer toelichting op het momentum tussen het definitief ontwerp en de realisatieovereenkomst en wat volgens het college in die risicoregeling komt. Haar fractie wenst daar iets meer sturing.

De heer Paalman (Horizon) gaat met vragen in op de onduidelijkheid over het nieuwe systeem.
Het doet zijn fractie deugd dat de gemeente haar rol serieuzer en gestructureerder op zich neemt als informatievoorziener. Alle data zijn waardevol voor alle Utrechters. Zoals het college in het plan zijns inziens terecht opmerkt, scheelt het de gemeente veel geld aan dwangsommen en andere routes. Iedereen wordt zijns inziens beter van een Open Overheid.

Hij ontvangt graag meer informatie van de wethouder over de zogenoemde legacy bak zoals in het plan genoemd. Die bak lijkt het zorgenkind te zijn. Het wordt omschreven als de grote container waarin alles wordt gegooid dat niet gestructureerd te bewaren is in het nieuwe systeem. De zorgen van zijn fractie komen enigszins terug in de omschreven risico's in het plan: dat deze legacy bak een doos van Pandora wordt. Hij verneemt van de wethouder graag meer uitleg daarover.
Waaruit bestaat deze legacy bak en hoe wordt voorkomen dat de informatie daarin zo omvangrijk wordt dat informatie wederom onvindbaar is met dwangsommen tot gevolg.
Naar aanleiding van de brief van 4 december vraagt hij hoe het kan dat een CIO pas 6 maanden van tevoren verneemt dat één van zijn belangrijkste stukjes informatievoorziening (het zaaksysteem) niet meer onderhouden wordt; hij vraagt hoe dat proces gelopen is. Zijn fractie is daarover enorm verbaasd.

De heer Ait Daoua (D66) zal ingaan op informatievoorziening en de heer Van Vliet zal ingaan op het Berlijnplein.
Hij vraagt hoe het college de spanning ziet tussen enerzijds dat een kleine groep inwoners gebruik maakt van WOO-verzoeken – dan gaat het vooral om goed geïnformeerde burgers en anderzijds de capaciteit en financiële middelen die daarin worden geïnvesteerd.

De heer Van Vliet (D66) merkt op dat het Berlijnplein het ontbrekende puzzelstukje moet worden; de verbinding tussen Leidsche Rijn en de rest van Utrecht; de plek die Leidsche Rijn nog meer ziel kan geven. Zijn fractie vindt dat een belangrijk project. Hij ergert zich aan de vertraging. Hij vraagt of gekeken is naar meer creatieve oplossingen om de vertraging een beetje te voorkomen.
Stel er worden atelierwoningen voor kunstenaars meegenomen in het plan; kunnen die dan eerder worden aangesloten? Zou dat kunnen helpen? Of is een directe verbinding te maken tussen opwekken en gebruiken?; dat betekent dat alle energie lokaal wordt opgewekt en niet naar het net gaat, maar ingezet wordt om later te gebruiken door de locatie zelf. Hij vraagt of dat een optie kan zijn.
Hij sluit zich aan bij de vragen van alle andere fracties over de planning; heel specifiek daarbij vraagt hij hoe het college zelf de risico's inschat van deze vertraging met betrekking tot het slagen van dit project. Hiermee wordt een risico genomen. Is dit risico verantwoord in de context van het slagen van dit project.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) ziet de noodzaak van deze regeling gezien ook de vragen die nu in deze commissie gesteld zijn. Hij vraagt naar de reden waarom nu de commissie geïnformeerd wordt over twee totaal verschillende andere projecten gezamenlijk. Hij vraagt naar de afweging van het college.
Hij deelt de vragen van de Partij voor de Dieren over hoe de raad geïnformeerd wordt; welke periodieke momenten zullen daarvoor worden gebruikt in het vervolg om de voortgang met de raad te delen. Pakt het college daarvoor één moment of doet het college dat op verschillende momenten? Functioneert dat nog goed of moeten daarin zaken worden aangepast? Hij wil nutteloze besprekingen en papierwerk voorkomen.
Als het gaat om het proces vraagt hij wanneer Utrecht van iets een programma maakt. Welke afwegingen worden daarvoor gemaakt door het college?

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat daarvoor een regeling is die door de raad is vastgesteld: waarom programma's gemaakt worden. Zij noemt in dit verband de Regeling Risicovolle Projecten. Zij vraagt waarom de ChristenUnie deze vraag stelt.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vindt dit interessant. Hij vraagt zich af of dit hetzelfde is. Zijn alle programma's binnen de gemeente risicovolle projecten? Hij vraagt duiding. De Regeling Risicovolle Projecten gaat over de vraag wanneer een project risicovol is en hoe het college de raad daarover informeert. Los daarvan lopen er programma's. De gaan dwars door de organisatie; wanneer is het dan een programma? Hij zoekt hierin duidelijkheid. Hij vervolgt zijn betoog.
Hij vindt het heel belangrijk dat er een programma is op Informatie op Orde. Hij ziet de urgentie om dit direct goed te doen; er liggen veel opgaven die duidelijk in de stukken zijn opgenomen.
De aanleiding om CO_2 te besparen triggerde hem; eerder stelde hij vragen over waar in de organisatie CO_2 wordt uitgestoten en hoe het stadsbestuur daarop gefocust is en hoe die te verminderen is. Is het bekend welke impact de gemeente hierin maakt? Wanneer dat getal bekend is, wordt daarop gestuurd? Wat zijn fractie betreft gaat het bestuur dat doen.
Zijn tweede punt betreft de WOO-verzoeken. Zijn gevoel is dat veel mensen hiervan misbruik maken. Wat hem betreft moet het stadsbestuur dat tegengaan. Ook wordt een WOO-verzoek nog weleens verkeerd gebruikt. Hij vraagt of er in deze wet een soort van intake is: een gesprek tussen de aanvrager en degene die het in behandeling neemt.
Netcongestie is een groot probleem in de stad, zo merkt hij op het kader van het Berlijnplein; waarin zoekt het college de oplossing? Hij vraagt of de risico's zoals die zich voordeden in Almere ook zich voordoen bij andere projecten in Utrecht; hoe groot zijn die risico's en op welke manier wordt de raad daarover geïnformeerd? Hij verneemt die informatie graag.

De heer Snijder (Student & Starter) sluit zich aan bij de inbreng van GroenLinks over de actualisatie van de planning met betrekking tot het cultuurcluster.
In het kader van het startdocument Informatie op Orde merkt hij op dat het huidige zaaksysteem gebreken kent; 10 jaar geleden is bij de invoering te weinig gedaan aan de adoptie en instructie. Zijn fractie maakt zich zorgen over de lage digivaardigheid van medewerkers van informatie goed op te slaan. Hij vraagt de wethouder meer duidelijkheid te geven over de digitale vaardigheden onder de medewerkers en hoe die te verbeteren, vooral gezien het risico dat lage digitale vaardigheden een uitdaging vormt bij invoering van het nieuwe zaaksysteem. Voldoende aandacht moet worden besteed aan adoptie en instructie om herhaling van de fouten te voorkomen.

Daarnaast vraagt hij welke stappen ondernomen worden om het bewustzijn onder medewerkers te vergroten over het belang van adequaat informatiebeheer. Is daarvoor voldoende budget? Hoe zal dat worden geborgd? Al helemaal bij nieuwe medewerkers; hij krijgt hierop graag de reflectie van de wethouder.
Hij vraagt zich af hoe realistisch de ambities zijn om actief te publiceren met een platform.
Daarnaast sluit hij zich aan bij de inbreng van de ChristenUnie over de WOO. Ook hierop vraagt hij de reflectie van de wethouder.

Met betrekking tot de lange termijnborging is in het stuk te lezen dat rond 2027 het project stopt. Hij vindt het van belang dat het project niet wordt verwaarloosd. Hij vraagt naar de plannen om ervoor te zorgen dat dat niet gaat gebeuren en dat de overgang soepel gaat plaatsvinden na 2027.
Met betrekking tot gepensioneerden vraagt hij hoe omgegaan wordt met de grote hoeveelheid informatie van gepensioneerde medewerkers; daarin valt zijns inziens flinke winst te behalen. Is daarover al nagedacht?

De heer Maas (VOLT) dankt zijn collega's voor hun inbreng; hij heeft niet meer zoveel toe te voegen.
Zijn grootste zorg zit bij de financiële consequenties van de vertraging in de ontwikkeling van het Berlijnplein. Hij leest in het stuk dat de vertraging geen consequenties oplevert. Daarbij heeft hij vragen gezien de vertraging van meer dan een jaar externe inhuur, inflatie et cetera. Hij krijgt van de wethouder graag de reflectie daarop.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat veel vragen gesteld zijn over ICT; dat is een terugkomend onderwerp op de agenda van de commissie, ook bij de begroting.
Hij vraagt naar de samenhang tussen de verschillende programma's en hoe dat in financieel opzicht zit. Hij ziet vaak bij de begroting dat zeker op ICT-gebied veel wordt doorgeschoven naar volgende jaren, maar niet hoe dat wordt onderbouwd. Hij wil daarop graag meer vat krijgen, ook binnen dit programma.
Ten tweede legt hij de vraag voor hoe de voortgang te bewaken; andere partijen noemden dit al. Hoe houdt de raad zicht op de voortgang op de verschillende onderwerpen van de programma's?
Met betrekking tot zaakgericht werken merkt hij op dat er momenteel een tekort is van 3 miljoen euro. Hij vraagt naar de impact daarvan op alleen al dit programma. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Hij sluit zich graag aan bij de vragen van de VVD over de verantwoordelijkheid en ICT. Heeft deze wethouder ook de doorzettingsmacht als het gaat om andere programma's?
Het is belangrijk dat de gemeente haar wettelijke plicht zo snel mogelijk vervult, zeker als het gaat om de WOO.
Volt stelde al vragen over het Berlijnplein. Er is uitstel, misschien niet op de einddatum. Maar er is wel uitstel in het proces. Wat hem betreft kan dat niet anders dan leiden tot kostenoverschrijding. Dat staat eigenlijk al in het programma. Er is een post onvoorzien. Die wordt nu gebruikt. Hij vraagt of er al ideeën zijn om na te gaan waar het iets minder kan of waar het mogelijk is om af te schalen. Dat lijkt verstandig in het licht van de ontwikkelingen die gaande zijn.
Hij sluit zich aan bij de inbreng van de Partij voor de Dieren over de inbreng over het in positie houden van de raad en op het juiste moment de raad te informeren. Hij vraagt of de huidige planning realistisch is.
Hij refereert aan het proces rond de Machinerie; hij neemt aan dat over het desbetreffende evaluatierapport gesproken wordt in de raad. In dat opzicht loopt de gemeente een groot risico. Hij vraagt daarvoor de aandacht van het college. Op welke manier zijn die aanbevelingen meegenomen in de planning op dit onderwerp?
Hij verwacht dat het stadsbestuur daarvan veel kan leren.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat het informatiebeheer al lange tijd een taai probleem is voor de gemeente. Daarover zijn vele commissiedebatten gevoerd;

beterschap is ook beloofd; zij constateert dat het blijft misgaan en zij refereert aan de brief van vorige maand.
Zij vindt het goed dat dit programma is toegevoegd aan de Regeling Risicovolle Projecten. Zij sluit zich aan bij de vragen hierover van de ChristenUnie; wat is precies een programma?
Tegelijkertijd is het vreemd omdat dit al lang bestaat en omdat dit een kerntaak is van de overheid. Dat is van een ander kaliber dan bijvoorbeeld de Uithoflijn of een Berlijnplein. Zij vraagt hoe de wethouder dit ziet. Wat is nu een project; terwijl dit ook een kerntaak is van de overheid. Zij refereert aan de vragen van Student & Starter hoe het zit met de borging na 2027. Hoe gaat het college dan van een project naar de basis op orde en kerntaak?
Ten tweede vraagt zij of bekend is wat het stadsbestuur te doen staat; is het lek dicht? Zij verwacht dat het antwoord op deze vraag een ontkennende is gezien de brief van vorige maand. Hoe gaat het stadsbestuur ervoor zorgen dat dit wel compleet is en hoe gaat het stadsbestuur hierop een realistische planning maken? Zij sluit zich aan bij de kritische vragen van de Partij voor de Dieren: waarmee stemt de raad in wanneer de raad dit startdocument vaststelt, terwijl het document deels achterhaald is. Gaat de raad een strekt ter vervanging krijgen.
Met betrekking tot externe inhuur vraagt zij al jaren aandacht, dit noemt zij, gezien de brief van vorige maand waarin voorgesorteerd werd op externe inhuur omdat de gemeente de kennis niet in huis heeft. Hoe zal het college ervoor zorgen dit wel in huis te hebben met het oog op de borging ervan; dit hoort een kerntaak van de gemeente te zijn. Wat haar betreft kan de gemeente hierop niet voortdurend blijven inhuren.
Met betrekking tot het Berlijnplein sluit zij zich aan bij de vragen over de planning en hoe reëel die is. Zij sluit zich aan bij de vraag over toegankelijkheid.

De voorzitter schorst de vergadering voor 5 minuten. Zij merkt op dat veel technische vragen gesteld zijn met soms nog net een politiek randje. Zij attendeert de commissie erop dat veel informatie vooraf op te vragen is en het antwoord dan ter discussie te stellen in het commissiedebat. Richting de wethouder merkt zij op dat de wethouder de technische vragen niet hoeft te beantwoorden.

Beantwoording
Wethouder Schilderman gaat in op Financiën en vervangt ook wethouder Oosters.
Zij licht toe dat het Berlijnplein een project is waarvoor de regeling risicovolle projecten is gemaakt. Er ligt nu een voorstel voor waarvoor de regeling bedoeld is.
Het college kwam tot de conclusie dat het nodig is om de planning voor het Berlijnplein aan te passen. Veel van de vragen gingen over of de nu voorliggende planning nu gehaald gaat worden. De wethouder kan dat niet met zekerheid zeggen. Dat heeft te maken met het ingewikkelde van netcongestie; meerdere van de raadsleden hadden daarvoor aandacht.
De wethouder bevestigt dat de netcongestie niet is opgelost; Er zit nog teveel onzekerheid op de netcongestie om met zekerheid een planning voor te leggen die gehaald gaat worden. Het college vond het belangrijk de raad in positie te brengen met een voorstel voor een wijziging van de planning. Zeker is dat de oude planning niet gehaald gaat worden. Het is de rol van het college om de raad zo goed mogelijk mee te nemen in het proces van realisatie met alle ingewikkeldheden.

De vraag hoe het kan dat de raad op korte termijn deze wijziging ontvangt, beantwoordt de wethouder met toe te lichten dat het verkeerslicht een paar keer op oranje heeft gestaan. Wanneer de planning eerder was aangepast zouden er nog meer onzekerheden geweest zijn.
Gevraagd is of dit meer gaat kosten; de wethouder licht toe dat de extra kosten uit de huidige vertraging voortkomen; de extra kosten kunnen worden opgevangen uit de post Onvoorzien. Daarin was specifiek een risico opgenomen voor vertraging. Dat past hierin. Wanneer er meer uitstel komt, is de verwachting dat de post Onvoorzien onvoldoende gaat zijn.
Het budget is taakstellend; het moet er binnen gaan plaatsvinden. Het CDA deed de suggestie na te gaan wat te optimaliseren is. Het college zal dat gaan afwegen; dat is op dit moment nog niet nodig. Zaken aanpassen vraagt tijd, geld en capaciteit. Het college stelt voor de echte aanpassing te doen op het moment waarop dat nodig is. Het college zal de raad daarin meenemen.
Op dit moment is het college opgeschoten met het Voorlopig Ontwerp. Het college zal dat VO ook aan de raad toesturen. Daarbij is een wensen- en bedenkingenprocedure; wanneer de raad zaken daarin anders wil zien, is dát een logisch moment.
Specifiek is gevraagd naar toegankelijkheid; het Solgu is betrokken bij de plannen en kan daarin helpen. Het moet ook voldoen aan de integrale toegankelijkheidsstandaard.(ITS). De achtergrond van de vraag betreft hoogteverschillen. Die zijn buiten de scope van dit project. Daarvoor is aandacht. Dit project gaat niet alle hoogteverschillen in het gebied oplossen. Zij deelt mee dat “de kiezeltjes” geen onderdeel zijn van dit project.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of in een risicovol project ook wel geleerd wordt voor de toekomst; zij merkt op dat hier overduidelijk zaken met betrekking tot toegankelijkheid fout gegaan zijn die nu niet meer hersteld zullen worden waarvan zij hoopt dat ze bij een volgend risicovol project niet herhaald worden.
Wethouder Schilderman antwoordt dat die fouten bij alle (risicovolle) projecten niet meer gemaakt moeten worden, of de projecten nu risicovol zijn of niet. Wat haar betreft is het veel belangrijker de lessen mee te nemen in de vraag hoe de openbare ruimte in te richten dan dat ze meegenomen worden bij de risicovolle projecten. De wethouder bevestigt dat hiervan geleerd wordt. In dit licht vindt ook overleg plaats. Zij kent de laatste stand van zaken daarvan niet.
D66 vroeg naar creatieve oplossingen; de wethouder zet uiteen dat creatieve oplossingen meegenomen worden in de uitwerking van het Voorlopig Ontwerp. Dat geldt ook voor nadere aanpassingen.
Zij nam kennis van een interessante suggestie voor atelierwoningen; die passen niet in dit project. Dat zou een aanpassing vergen van de kaders en ook van het bestemmingsplan. Dat zou ook gevolgen hebben voor het contract met het consortium. Een aanpassing in die richting zal naar haar verwachting niet direct een versnelling genereren. Het college zal dit niet gaan voorleggen.
Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de financiële vragen.
De heer Van Steeg (CDA) had een vraag gesteld in verband met De Machinerie en de evaluatie daarvan en de observatie van het Berlijnplein en hoe dat terugkomt in deze rapportage.
Wethouder Schilderman antwoordt dat het college de evaluatie meeneemt; ook in de uitwerking van deze plannen. Het college is in dit geval de initiatiefnemer is en eigenaar. Daarmee is dit iets meer in controle van de gemeente dan bij De Machinerie. Dat wil niet zeggen dat deze projecten één op één dezelfde zijn.

De VVD vroeg naar de verantwoordelijkheidsverdeling binnen het college. De wethouder zet uiteen dat het college zich altijd uitermate verantwoordelijk voelt voor alles wat er gebeurt. Zij ziet als wethouder-Control toe op de juiste informatieverstrekking over alle risicovolle projecten, behalve die projecten die in haar portefeuille vallen. Dat doet de wethouder Audit. Dat geldt ook voor het geheel van de risicobeheersing in het algemeen. Voor alle projecten zijn de wethouders zelf verantwoordelijk.
Als het gaat om het informatiebeheer is het de wethouder die over informatiebeheer gaat. De wethouder beantwoordt de vraag over het Berlijnplein vanwege de afwezigheid van wethouder Oosters.
De ChristenUnie stelde enkele vragen over de werking van de regeling Risicovolle Projecten. Gevraagd is hoe het komt dat de onderwerpen bijeen genomen zijn in verband met de risicovolle projecten; de wethouder zet uiteen dat het onderdeel is van de regeling dat het college twee keer per jaar de raad gebundeld informeert. Uit deze bundeling van september kwam een afwijking van deze twee projecten. Het zou dan kunnen er twee voorstellen van te maken; maar dan krijgt de raad ze toch nog tegelijkertijd. Ze volgen op basis van het vastgelegde moment.
Het college gaat de gehele regeling in het najaar van 2024 evalueren. Dan zal die aan de raad gestuurd worden.
De informatie vindt twee keer per jaar plaats op vaste momenten conform het gestelde in de regeling. Daarbij blijft de mogelijkheid bestaan de raad separaat te informeren in het geval van grote afwijkingen of van grote ontwikkelingen. Geprobeerd wordt de informatie te beperken tot de twee vaste momenten.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) merkt op dat hiermee grotendeels zijn vraag beantwoord is. De raad is in september geïnformeerd. De raadsvoorstellen worden dan een paar maanden later besproken; hij vraagt of het logisch is om het raadsvoorstel en de informatie en het raadsvoorstel gelijktijdig te laten plaatsvinden.
Wethouder Schilderman licht toe dat dit te maken had met de tijd die nodig was om het uit te werken; zij merkt op dat het relatief snel daarna was; in september was de informatie, en in oktober zijn de voorstellen toegestuurd. Het staat inderdaad nu pas op de agenda. Zij brengt de informatie naar de raad in verband met het peilmoment.

Gevraagd is door de ChristenUnie wanneer iets een programma wordt en wanneer niet. In het geval van informatievoorziening is een programma aangemerkt als een risicovol project. Vaak wordt meer gedacht aan fysieke zaken, zoals het Berlijnplein of de Uithoflijn. Soms kan iets als programma dusdanig complex zijn dat het er logisch inpast. Daarvoor wordt de puntentelling gedaan die ook volgt uit de regeling; op basis daarvan doet het college een voorstel aan de raad. Het college probeert te voorkomen dat ieder programma een risicovol project wordt. De complexiteit maakt dit een risicovol project.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vindt het klip en klaar dat dit een risicovol project is. Zijn vraag was meer bedoeld als wanneer iets een programma is binnen de ambtelijke organisatie, nog los van het risicovolle project.
Wethouder Schilderman neemt nota van deze vraag en zal daarover nadenken.
De heer Van Steeg (CDA) heeft begrepen dat de vertraging alleen te wijten is aan netcongestie. Hij hoopt dat de wethouder daarover nog iets meer zegt. Welke ontwikkelingen zijn daar en wat betekent dat voor de raad?

Wethouder Schilderman zet uiteen wat gedaan wordt om netcongestie te voorkomen: tijdige aanmelding, de capaciteit op het net te vergroten met bijplaatsing van batterijen. Over het algemeen kijkt het college hier breder naar. Zij vermoedt dat de vraag van het CDA specifiek gaat over wat aan netcongestie gedaan wordt op deze locatie. Zij zal nagaan of zij daarop nog een specifieker antwoord kan vinden; op dit moment heeft zij dit niet paraat. Hiermee rondt zij haar beantwoording af.

Wethouder Streefland licht toe dat de Regeling Risicovol Project en Informatie op Orde te zien zijn als een paraplu op het huis. Daarin probeert het college alle organisatieonderdelen op IT-systemen, op de processen en op de mensen te beïnvloeden, een extra duw te geven voor 4 jaar. Daaraan gaf de raad zijn goedkeuring. De risico's die er zijn, zijn beschreven in het stuk. Het belangrijkste daarbij is het antwoord op de vraag hoe het zo heeft kunnen komen en op de vraag naar de grondoorzaken. Bij de voorbereiding op de WOO was te zien dat dat nog een extra verandering zou bewerkstelligen in de reguliere werkzaamheden voor de kerntaken van de overheid; daarop was echt iets meer nodig. Dit was in 2022. In een onderzoek kwam naar voren dat de gemeente niet compliant zou zijn. Dat betrof de Archiefwet en de AVG. Uiteindelijk wil het college de basis op orde krijgen.
Naast de Regeling Risicovol Project is het mogelijk om wethouders explicieter te spreken in de verschillende commissies over wat in hun portefeuille zit.
De complexiteit maakt dat het niet direct met een schaartje te knippen is. De informatie gaat niet sec over het zaaksysteem. Het valt wel onder IPM waarvoor de wethouder verantwoordelijk is. Om die reden ook de desbetreffende brief. Het is ook een belangrijke voorwaarde om in de toekomst minder zaken te kunnen onderbrengen in het bestaande zaaksysteem zodat er meer ordening en meer helderheid komt. De wethouder spreekt over *comprimeren* in dit verband. Dan gaat het om de mensen die verantwoordelijk zijn binnen IPM voor het zaaksysteem. Zo is een en ander aan elkaar verbonden en zó complex is het. Het aanbod van de wethouder is om naast de halfjaarlijkse update een uitgebreidere verantwoording van de financiering hieraan toe te voegen voor 2024. Zij refereert aan een vraag van de VVD via de mail. Ook het CDA stelde vragen over de samenhang en hoe de financiën te moeten zien. Dit zal terugkomen in de eerste rapportage naar de raad. De wethouder biedt de raad aan meer technische informatie te geven over zowel een deel van het zaaksysteem als over het programma Informatie op Orde.
Digitale weerbaarheid betreft het Uitvoeringsprogramma; die komt vanuit de portefeuille van de burgemeester en heeft de cyclus van de bespreking met de burgemeester. Het gaat daarbij niet over de informatie van de ambtelijke organisatie, maar over de digitale weerbaarheid van de stad.
De vraag welke activiteiten ertoe leiden dat de heldere kaderstelling er is en dat handhaving kan plaatsvinden, beantwoordt de wethouder met uiteen te zetten dat in het verleden op strategisch, tactisch, en operationeel niveau de rollen nog niet zo heel scherp waren ingevuld. Door dit programma gebeurt dat wel veel steviger. Hiermee wordt een belangrijke randvoorwaarde ingevuld om die sluitende kaderstelling in te richten en uit te voeren. De Governance is een belangrijk resultaat van wat dat programma oplevert. De wethouder merkt op dat straks heldere indicatoren functioneren. Dat is het allerbelangrijkste waar GroenLinks naar zocht. Het college houdt bij hoe zich dit in de tijd ontwikkelt. Het college rapporteert hierover periodiek zo dat sturing door de raad mogelijk, ook aan de verantwoordelijk wethouder. Daarover is ook weer te rapporteren in de halfjaarlijkse update die ook naar de raad gaat.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt dit wezenlijk. Nu wordt een startdocument vastgesteld. Zij hoort de wethouder zeggen dat er nu nog geen indicatoren zijn, maar die zullen er in april komen. De vraag is waarop de raad gaat sturen; zal de raad niet alleen een tekstuele voortgangsrapportage ontvangen en weet de raad of het stadsbestuur hiermee op koers ligt?
Wethouder Streefland kan zich de verwarring daarover voorstellen. Dit is hetzelfde als met andere regelingen Risicovolle Projecten. Zij heeft inmiddels hiermee ervaring bij de werven. Dan wordt het heel scherp wat wanneer wordt opgeleverd, wat de indicatoren zijn, hoe ziet het college dit voor zich. Dat komt sterk naar voren in de voortgangsrapportage.
Mevrouw Ramaker (VVD) vindt dit een goede vraag van de PvdA. Zij vraagt waarom dit niet geregeld is in het startdocument.
Wethouder Streefland antwoordt dat de indicatoren soms niet per se wisselen. Het college probeert dit zo goed mogelijk in dit programma te regelen. Het college zou dat uitgebreider kunnen verwoorden. Het college doet dat zeker bij de voortgangsrapportage.
Zij vraagt de raad voor ogen te houden dat het college stuurt op heldere doelen met indicatoren voor het beoogde resultaat. Duidelijk is dat het soms bijgesteld moet worden of gewijzigd. Het college houdt dat goed bij en dat komt ook terug in de voortgangsrapportage. Wanneer de raad zou zeggen heldere indicatoren te willen toevoegen aan het startdocument, zal dat in de tijd consequenties hebben. Dan zal dit niet in de volgende raad besproken kunnen worden maar dan wordt het eind februari. Dan komt er een strekt ter vervanging. De wethouder benadrukt dat dan in april de eerste voortgangsrapportage komt.
Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat Klaar voor de Start een startdocument is met wat de doelen zijn wanneer gefinished is. Zij vindt het dan logisch dat dit in een startdocument komt.
Wethouder Streefland merkt op dat het dan de vraag is in hoeverre de raad dit in een startdocument ernstig heeft gemist bij het lezen ervan. Wanneer de raad zou zeggen een extra indicator per resultaat te willen, kan het college dat toevoegen.
Mevrouw Ramaker (VVD) vindt één lijn belangrijk. Om die reden stelde zij deze vraag.
Wethouder Streefland antwoordt die vraag te begrijpen. Zij zal hierover nadenken en hierop terugkomen aan het eind van dit debat om aan te geven wat wijs is in dit geval, ook als het gaat om wat gaat helpen in de doorgaande lijn. Het is niet zeker dat wat nu beoogd wordt in 2026 zal plaatsvinden; de wethouder kan zich voorstellen dat de raad dat zal begrijpen.
Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de vraag hoe het college erop toeziet dat medewerkers goed met informatie omgaan; zij deelt mee dat er een interne monitor is over de kwaliteit van het informatiebeheer. Daarop stuurt het college ook. Het externe toezicht stuurt daarop ook. Mogelijk is dit ook de vraag die Student & Starter stelde: hoe ervoor te zorgen dat medewerkers bewust zijn van de nieuwe manier van werken voor informatieopslag en daar naar handelen. De wethouder verneemt desgevraagd dat dit de vraag was. Zij zet uiteen dat voorheen iedereen het op zijn eigen manier deed. Dat kan in de toekomst niet meer; dat betekent dat veel strakker gestuurd wordt op de vraag volgens welke manier gewerkt gaat worden. Dat betekent soms ook verlies van autonomie van medewerkers. Sommige IT-systemen zullen niet meer gebruikt gaan worden. Er zal ook getraind worden. Begeleiding zal plaatsvinden on the job. Zaken zullen afgesloten worden

waartoe dan geen toegang meer is. Op die manier zal De informatie op Orde en de juiste manier van informatiebeheer: bewaren en op de juiste manier delen van informatie en die ook weer verwijderen. Daarvoor zullen striktere regels gaan gelden. De wethouder noemt in dit verband het begrip recordmanagement; dat management bestaat bij de verschillende afdelingen om daarop alle medewerkers te begeleiden. Dat begint met e-learning die medewerkers móeten halen.
De vraag of hiervoor voldoende capabele mensen zijn, beantwoordt de wethouder met uiteen te zetten dat het budget er is om goede mensen aan te nemen. Richting de PvdA zet de wethouder uiteen dat in dit programma voor duurzaamheid het van belang is mensen in dienst te hebben; dat is gelukt. Er is geen sprake van externe inhuur. Daarmee zegt de wethouder niet dat externe inhuur nooit zal plaatsvinden.

De wethouder bestrijdt dat het startdocument achter de feiten aanloopt; zij begrijpt de verwarring met het zaaksysteem.
Zij gaat in op de vraag hoe het zo gekomen is; wat aan de late kant ontstond het besef dat het zaaksysteem eerder te vervangen was dan eind 2024. Daarmee is het college direct aan de slag gegaan. Het college zal hierop terugkomen in Q2 met een plan dat hierop gemaakt gaat worden. Dit is voor het totaal van de organisatie cruciaal.
De vraag hoe ervoor te zorgen dat de informatievoorziening bij de tijd is; de wethouder benadrukt dat de informatievoorziening nooit op orde is en nooit af. Het programma geeft een flinke duw in de goede richting: informatie op orde en transparantie. De wethouder verwacht daarmee een verlichting op het grote aantal WOO-verzoeken.

De vraag waarom de wet en regelgeving niet genoemd worden in het hoofdstuk risico's, beantwoordt de wethouder met op te merken dat het hele programma gericht is op het beheersbaar maken van de risico's zoals die in de inleiding zijn genoemd. Het hele programma is een beheersmaatregel om compliant te raken op alle wetgeving die is genoemd in dit verband waarvan het college ziet dat dat er op dit moment niet is. Zij noemt in dit verband paragraaf 7.1.
De VVD noemde het voldoen aan wetgeving. Dit is voor het college ook een prioriteit. Het is zeer ongemakkelijk wanneer het college steeds achter de feiten aanloopt in het kader van de WOO.
Met betrekking tot de rolverdeling in het college bevestigt de wethouder dat zij verantwoordelijk is als vakwethouder voor De informatie op Orde. Wethouder Eerenberg is verantwoordelijk voor het IT systeem dat gemaakt gaat worden om via een bouwloket zo eenvoudig mogelijk vergunningen te laten zien. Het college loopt hier gezamenlijk voor op.
Op de vraag of 2026 niet te laat is, zet de wethouder uiteen dat dit onder VTH valt. Het team Informatie op Orde probeert zo snel mogelijk te sturen op een goede inrichting door VTH. Het is aan de raad de vraag of dat naar voren gehaald gaat worden en versneld. Dat betekent voor VTH een andere prioritering. Het college helpt die afdeling daarbij. Die vraag ligt nu voor.
Zij geeft een eerste doorkijk op de financiële consequenties van het versneld openbaar maken van eenvoudige vergunningen: alle AVG-gegevens moeten dan AVG-proof gemaakt worden - dat kost veel tijd en energie. Dat zal de gemeente 8 miljoen euro kosten. Het is minder gemakkelijk dan gedacht.
Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of er een onderscheid is tussen inhoud en proces.
Wethouder Streefland antwoordt bevestigend.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt wat dan leidend is bij het digitale loket; is dat de inhoud met de wettelijke verplichting, de Omgevingswet en de WOO?
Wethouder Streefland antwoordt dat wel zo te denken. In dat geval zal het zo zijn dat het eerste aanspreekpunt voor het uiteindelijk realiseren en het belang van het online bouwloket, bij haar collega de vakwethouder ligt. Zij zal die wethouder bijstaan in deze fase in dit proces en er op sturen wanneer zij vindt dat het te langzaam gaat.
Dat zal goed zijn net als bij de werven; zij is als eerste verantwoordelijk.
Bij de WOO gaat het om een doorlopend proces. Het college probeert daar alert op te zijn. De WOO-informatie op de gemeentelijke website is verbeterd. Zij denkt dat het nog beter kan en moet.
Zij merkt op dat de legacybak er momenteel niet is. Het gaat om een set aan oplossingen om slecht toegankelijke oude data toegankelijker te maken zolang dat wettelijk nodig is. Het wordt geen vergaarbak of een parkeerbak. Wat nu nog niet te ordenen is in een ander systeem, wordt bij elkaar gezet; dat is net zo vindbaar als het nu vindbaar is.
Zij gaat in op de vraag van D66 over de spanning; momenteel kijkt staatssecretaris Van Uffelen of de WOO en de wijze waarop dat nu gedaan wordt een herziening nodig heeft. Zij ziet ook dat het de bedoeling is om mensen transparant van informatie te voorzien, terwijl tegelijkertijd daarvan misbruik gemaakt wordt. Hierop is het college alert. Het zou het college helpen. Momenteel vindt vaak extra inhuur plaats. De wethouder benadrukt het belang van het doel van de WOO en de transparante overheid. De wethouder hoopt dat de lobby van de raadsleden naar het Rijk zo gedaan wordt waardoor het niet lijkt dat de gemeente een onbeheersbare overheidslaag is. Alle betrokkenen ondervinden hiervan grote hinder.
Met betrekking tot de vermindering van CO_2 uitstoot verzamelt het college inzicht op landelijk niveau. Bekend is dat 1 terabite e-mails gelijk staat aan 9 retourvluchten Amsterdam - New York. Daarop zal het college sturen binnen de wettelijke kaders; het college zal geen informatie vernietigen die wettelijk bewaard moet blijven. Wel zal er minder dubbele opslag georganiseerd kunnen worden en beter opgeschoond; zij legt in dit opzicht een verband met de bewustwording.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) merkt op dat het eerste wat de wethouder noemde de noodzaak bewijst. Hij vraagt of dit een van de indicatoren gaat worden waarop straks te sturen is.
Wethouder Streefland antwoordt dat zij eerder denkt dat het een vervolg gaat zijn. De indicator richting nul zal niet mogelijk zijn. De beweging naar minder CO_2 uitstoot lijkt haar zinvol om mee te nemen.
Student & Starter maakte zich zorgen over de lage digitale vaardigheden van de medewerkers. Momenteel vindt al een stevige training plaats; in de toekomst zal die training nog meer plaatsvinden. Het gaat om een verplichte aanbieding. Het is “to have” en anders niet. De medewerkers begrijpen de urgentie hiervan. Onderzocht wordt hoe bij werving en selectie digitale vaardigheden mee te nemen zijn. Dat betekent niet dat het college alleen maar jonge mensen wil.
Hoe is dit te borgen nadat dit programma is gestopt in 2027; het doel is dat alles dan weer naar de lijn gaat. De wethouder benadrukt dat de aandacht hiervoor niet stopt. Zij benadrukt dat de druk op de ketel blijft. Het gaat er om te blijven voldoen aan de kernactiviteiten.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) begrijpt uit het antwoord van de wethouder dat de gemeente het zoveel mogelijk doet met eigen mensen, of gaat het om meer?

Wethouder Streefland antwoordt dat het uiteindelijk gaat om het behalen van de doelen: Basis op Orde en compliant zijn aan wetgeving. Die borging wil het college eind 2026 behaald hebben met het programma. Nu al wordt er aan gewerkt om ervoor te zorgen dat medewerkers hun kerntaken gaan doen. Dit zal niet voortdurend als programma ten behoeve van hen blijven functioneren. Dit zal zoveel mogelijk met de mensen zelf gebeuren en niet met externen.
Het college denkt momenteel al na over de kennis die verdwijnt wanneer mensen met pensioen gaan; onder meer wordt gedacht aan het veiligstellen van e-mails van medewerkers voor het Utrechts archief.
De samenhang met andere programma's zal aan de orde kunnen komen in de technische sessie. Dan is ook het overzicht te zien van hoe de verhouding is tussen dit programma in het totaal en met de andere kamers van het huis.
De raad stelde geld beschikbaar. Het college zal de raad uitgebreider informeren in de eerste voortgangsrapportage over de besteding daarvan. Het college neemt dit bij de volgende voortgangsrapportage weer mee.
De heer Van Steeg (CDA) had begrepen dat de raad een strekt ter vervanging krijgt over de indicatoren met de toevoeging in de tabel. Hij vraagt of het dan mogelijk is de duidelijkheid in de financiën daarin mee te nemen en dat ook eerder te laten weten dan in de reguliere rapportage.
Wethouder Streefland antwoordt dat in het startdocument nu al behoorlijk veel staat over de financiën. In april is aangegeven dat het college dit nog beter zal doen in de eerste voortgangsrapportage. Dat is de juiste plek. Dan is daaraan na een half jaar in de volgende voortgangsrapportage een vervolg te geven. De financiële uitgangspositie zal het college een voldoende start kunnen geven.
De heer Van Steeg (CDA) had gevraagd dit mee te nemen in een strekt ter vervanging.
Wethouder Streefland ontraadt dat. Zij herhaalt haar antwoord. Wanneer hiervoor een meerderheid in de raad is, zal zij dit zo doen. De wethouder benadrukt dat de raad sowieso de gevraagde informatie krijgt.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt wat het nadeel is wanneer het voorliggende nog niet wordt vastgesteld en wanneer de voortgangsrapportage sowieso komt.
Wethouder Streefland antwoordt dat dat niet kan; dit behoort in de Regeling Risicovolle Projecten. Zij verwijst naar de goedkeuring van de raad in het voorjaar van 2023 dat dit programma meegaat. Het moet formeel vastgelegd worden. Er moet een akkoord komen op de start.
De PvdA stelde terecht vragen over de kerntaak van de overheid terwijl dit een project is. De wethouder zet uiteen dat het met de schotten niet goed genoeg ging. Dit programma is nodig om de organisatie een extra duw te geven richting het voldoen aan de wetten. De wethouder wil graag dat de gemeente weer gaan voldoen aan de wettelijke vereisten.
Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.
Zij komt terug op het deel of iets is toe te voegen aan de strekt ter vervanging van het startdocument. Het college zal in de strekt ter vervanging van het startdocument de aanvulling scherp aangeven met betrekking tot de indicatoren zo dat de raad dat goed kan volgen. Dan gaat het niet om een strekt ter vervanging. Wanneer de raad zegt wel een strekt ter vervanging te wensen, komt het startdocument later in de raad en daarna al snel een vervolg met de voortgangsrapportage. De vraag is aan de raadsleden op welke moment zij dit willen doen.
De voorzitter stelt voor dat de raad hierop kan ingaan in de tweede termijn.

Wethouder Schilderman geeft een aanvulling op haar beantwoording.
Het CDA vroeg haar iets meer te zeggen over wat het college precies doet op deze locatie tegen netcongestie. Ook hier kijkt het college naar creatieve oplossingen. Zij noemt flexibele afname van stroom voor tijden waarop het piekt – bijvoorbeeld tussen 16.00 uur en 20.00 uur. Het college kijkt dan naar mogelijkheden van accu's.
De ChristenUnie vroeg naar waar risico's spelen rondom netcongestie – de wethouder zet uiteen dat het college er bovenop zit; het speelt veel breder. Daarover heeft het college ook een aantal brieven gestuurd naar de raad. Ondertussen is er ook een uitvoeringsprogramma: elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie. Dat heeft de raad ontvangen op 18 december.
De ChristenUnie vroeg ook wanneer van iets een programma gemaakt wordt binnen de gemeente; daarvoor is geen hele harde definitie. Het gaat om samenhang tussen projecten en aanpakken op een bepaald thema. Wanneer het college het verstandig vindt om dat in het programma te zetten doet het dat.
Wethouder Streefland vult hierop aan met op te merken dat in een dergelijk programma meerdere directeuren werkzaam zijn omdat meerdere organisatieonderdelen verantwoordelijk zijn voor de sturing

De voorzitter concludeert dat hiermee het einde is bereikt van de eerste termijn. Zij stelt de gemiste vragen aan de orde.

Gemiste vragen'
De heer Claassen (GroenLinks) had de vraag gesteld of de techniek verder op orde is. Wellicht had hij beter kunnen vragen hoe te weten dat er niet nog meer gevallen zaaksysteem komen.
Wethouder Streefland begrijpt die vraag volledig. Zij zet uiteen dat dit niet helemaal bekend is. Wel is de enorme alertheid te zien en de scherpte ook vanwege deze Regeling Risicovol Projecten en ziet het college hierdoor ook scherper op alle IT-systemen of het die risico's elders ook ziet. De wethouder zegt toe in de Q2-brief aan te geven waar het college andere mogelijke risico's ziet in de IT-systemen.

tweede termijn
Mevrouw Ramaker (VVD) is getriggerd door het startdocument. Voor de zorgvuldigheid en de zuiverheid pleit haar fractie ervoor dat de indicatoren en de financiën toegevoegd worden aan het startdocument. Zij betwijfelt of dit onderwerp volgende week in de raad behandeld kan worden.
De heer Van Steeg (CDA) vindt de strekt ter vervanging wenselijk, zowel als het gaat om indicatoren als om de financiën. Dat geeft een betere start voor dit traject. Dit komt dan terug in de voortgangsrapportage.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of er iets verandert aan de voortgangsrapportage wanneer dit later wordt aangenomen.

De heer Claassen (GroenLinks) vindt dat het past dat het college een definitief startdocument voorlegt aan de raad; dan kan ook de raad vanuit zijn rol controle uitoefenen. Hij zou het fijn vinden wanneer in de toekomst het startdocument ook wordt betrokken bij de gateway review zodat de raad zicht heeft op het totaal.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) dankt de wethouders voor de uitgebreide beantwoording.
Hij heeft begrepen dat de raad twee keer per jaar de stand van zaken ontvangt in de voortgangsrapportages. Het lijkt hem verstandig die alvast te agenderen voor de eerstvolgende commissie VBF nadat de rapportage is verstuurd. Dan is die altijd af te voeren wanneer er geen reden is voor bespreking.
De voorzitter neemt dat punt mee.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of de ChristenUnie van mening is dat dit onderwerp altijd bij de commissie VBF hoort; wanneer het onderwerp meer bij een andere commissie past, zou het bij die andere commissie besproken moeten worden.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vindt het goed om dit standaard in deze commissie te agenderen. Wanneer het dan logischer is de bespreking te voeren in een andere commissie, kan dat altijd.

Beantwoording
Wethouder Streefland zegt de strekt ter vervanging toe op de indicatoren en de verantwoording op de financiën. Dat moet in ieder geval gedaan worden voor de eerstvolgende rapportage.
De gateway review doet het college inderdaad ook om zichzelf scherp te houden. De voortgangsrapportage zal op dat moment weer een belangrijke input zijn. Zij neemt aan dat het voortgangsrapportage het uitgangspunt is wanneer een gateway review wordt gedaan.
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) vindt het fijn dat het college een strekt ter vervanging voorlegt aan de raad. Zij vraagt of dan ook gekeken wordt naar het hoofdstuk risico's.
Wethouder Streefland antwoordt dat de risico's die er nu zijn de risico’s zijn die te zien zijn in het programma. Het hele programma is de risicomaatregel die het college doet om vervolgens weer wel te kunnen voldoen. Zij wil die zo laten als die is.

De voorzitter stelt vast dat dit voorstel niet doorgaat naar de raad.
Toezeggingen
Het college biedt de raad de organisatie van een technische sessie aan over het Programma Informatie op Orde en over de samenhang met andere projecten zoals onder meer het zaaksysteem.
Wethouder Streefland stelt voor dit voorafgaand te doen aan de eerste voortgangsrapportage die naar de raad komt; zij verwacht dit te kunnen realiseren in het voorjaar, eind Q1 2024 en anders begin Q2. Het college zal dit initiëren.
Het college legt een strekt ter vervanging voor aan de raad.

De voorzitter schorst de vergadering om 13.00 uur tot 14.00 uur.

9 Raadsvoorstel Gedragscode 2023

Voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de raad, Beleidsterrein: Bestuurlijke Zaken
De gemeenteraad kent een gedragscode voor haar leden. De huidige ‘gedragscode bestuurlijke integriteit’ stamt uit 2016 en is op punten verouderd. De herziene gedragscode is gebaseerd op vergelijkbare en actuele gedragscodes voor raads- en statenleden.
Daarnaast zijn protocollen opgesteld voor de omgang met vermoedens van integriteitsschendingen en ongewenst gedrag.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda. (zie hierboven). Zij vraagt aandacht voor de tijdsbesteding. De bespreking is in twee termijnen.

De commissie
Mevrouw Fattal (GroenLinks) spreekt woorden van dank aan de opstellers van dit raadsvoorstel en de betrokken raadsleden. Deze code is broodnodig. Zij schetst de bedrijfscultuur voor raadsleden die momenteel aan de orde is. Zij ziet de gedragscode als een middel om het ambt van raadslid weer aantrekkelijk te maken.
Zij roept haar collega's op elkaar te steunen in situaties die onveilig zijn. Die onveiligheid heeft ook te maken met de verharde wereld. Zij brengt de onveiligheid in verband met de sociale media.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) sluit zich volledig aan bij de dank die haar collega al heeft uitgesproken aan iedereen die hieraan heeft gewerkt. Hij vindt de herziene gedragscode heel belangrijk.
Het verbaast hem dat er geen participatie heeft plaatsgevonden over dit onderwerp. Hij vraagt hierop de reflectie van de wethouder.
Deze gedragscode is voor raadsleden en commissieleden. Op het stadhuis werken nog veel meer mensen mee aan allerlei zaken die met de raad te maken hebben. De medewerkers van de fracties zouden hierbij betrokken kunnen worden, wat hem betreft. Hij vraagt naar de afweging om de twee groepen specifiek te benoemen; is het mogelijk de betrokkenen breder te formuleren? Ook de ondersteuning zou zich moeten conformeren aan de gedragscode als het aan hem ligt. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Uiteindelijk gaat het erom wat iedereen die hierbij betrokken is in de praktijk laat zien. Hij pleit voor de inzet daarop met het oog op de verbetering van de situatie.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) spreekt haar dank uit aan de opstellers. Zij kan zich voorstellen dat er nieuwe inzichten komen en vraagt in hoeverre dit document flexibel is. Deze nieuwe leidraad maakt dat op een plezierige manier is samen te werken.
Zij sluit zich aan bij de oproep van GroenLinks om elkaar te steunen in de online wereld. Haar fractie stemt in met de voorgestelde wijzigingen.

De heer Maas (VOLT) spreekt zijn hulde uit en noemt het voorliggende stuk prachtig. Hij refereert aan de input die is gegeven vanuit zijn fractie. Wat hem betreft mag het begrip lobby in het stuk verwerkt worden. Dit is wat hem betreft een kleinigheid en daarover zal nog uitgebreid gesproken worden.
Op het niveau van bestuurlijke integriteit/politieke integriteit is hiermee zijns inziens een slag te slaan. Daarmee is zijn fractie buitengewoon tevreden.
De heer Snijder (Student & Starter) sluit zich aan bij het dankwoord van zijn collega's in de commissie. Hij vindt het goed te zien dat de dat de positieve wijzigingen zijn doorgevoerd in de herziene gedragscode. Hij denkt dat hiermee de raad een voorbeeldfunctie voor de stad kan laten zien. Hij beseft dat ook veel jongeren zich bewuster worden van het belang van dit onderwerp.
Bij het lezen van de gedragscode vindt hij het taalniveau abstract. Hij doet de suggestie daaraan aandacht te besteden.

De heer Van Vliet (D66) valt in voor zijn collega in de fractie de heer Koning en hij spreekt zijn dank uit voor het opstellen van deze gedragscode. Wat hem betreft is dit de goede insteek; daarover heeft hij geen inhoudelijke opmerkingen.
Hiernaast steunt hij de inbreng van GroenLinks elkaar actief te helpen in het geval van haat en discriminatie zowel via sociale media als offline.

De heer Van der Zweth (PvdA) dankt alle betrokkenen voor het opstellen van deze code. Hij steunt de oproep elkaar te steunen. Hij vindt dit een goed voorstel.
Uit recente ervaringen blijkt dat deze code ook nodig is.
Hij herkent het gebeuren op social media. Hij vindt dat raadsleden zich daartegen moeten uitspreken. Dat vond recentelijk ook plaats.
Hij vindt het positief dat de commissies en het raadvoorzitterschap benoemd zijn; dat is echt nodig om dit debat goed te leiden en goed te doorbrengen. Hij brengt dit ook in verband met de werkdruk.
Hij heeft er kennis van genomen dat raadsmail niet doorgestuurd mag worden naar andere e-mailadressen. Het komt vaak voor dat raadsleden niet goed bij de stukken kunnen wanneer zij op hun andere werklocatie zijn. De divices van de gemeente moeten wat hem betreft op orde zijn; dat is nu nog niet goed geregeld. Hij vraagt de voorzitter van het DB of hij dat deelt met hem.

De heer Van Steeg (CDA) heeft waardering voor het proces dat is gelopen in de discussies die daarvoor gevoerd zijn. Dat heeft geleid tot een beter protocol en betere gelieerde stukken. Hij steunt de inbreng van de heer Van der Zweth.
In een eerdere discussie stond de raad stil bij aandelen en financiële belangen; hij is blij dat de verantwoordelijkheid meer bij de raadsleden wordt gelegd. Hij noemt de gebezigde begrippen *relevan*t en *significant* en vraagt daarvan een duiding; het is aan raadsleden zelf wat ze wel en wat ze niet moeten opgeven. Hij vindt het belangrijk dat gesprek blijvend te voeren; dat doet de raad ook en de raad houdt zichzelf ook scherp. Er zou moeten staan dat het aan de raadsleden zelf is om de afweging te maken.
De schorsing van raadsleden wordt in het protocol genoemd; dat zou wat hem betreft ook moeten voor commissieleden en ook geregeld moeten worden.
Op pagina 13 staat een opmerking over gebeurtenissen in de gemeente; hij legt de vraag voor of het ook moet gaan over gebeurtenissen in de gemeenteraad, bij stemverklaringen bijvoorbeeld. Hij legt de vraag voor of dat explicieter zou moeten.
Met betrekking tot sociale media wordt nu *jouw account* genoemd. Hij legt de vraag voor of dat breder zou moeten zijn; een account van een politieke partij; zou dat meegenomen moeten worden, vraagt hij.
De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of de heer Van Steeg van plan is om op *de schorsing* een wijzigingvoorstel te dienen. Hij vraagt hoe hij dat ziet.
De heer Van Steeg (CDA) is daarover geïnformeerd en heeft begrepen dat het niet mogelijk is dit in dit protocol op te nemen. Hij is voorstander van dit gelijk te trekken, hoe dan ook.

Mevrouw Meerding (VVD) brengt in herinnering dat de raad afgelopen augustus al informeel gesproken heeft over deze gedragscode. Haar fractie is blij dat de input verwerkt is die daarin naar voren kwam. Zij vindt dat mooi dat er op die manier ook een vorm van participatie is geweest.

Haar fractie valt een aantal zaken op ook als het gaat om de toegevoegde tekst. Zij vraagt opheldering over het kopje *middellijk* over het onthouden van stemming door raadsleden wanneer persoonlijk belang of het belang van bloed- of aanverwanten of een andere intensieve persoonlijke relatie in het geding is. Maar elders in de tekst leest zij dat raadsleden zich alleen hoeven te onthouden van stemming wanneer zij-
1170 zelf daarover een afweging maken bijvoorbeeld wanneer een bepaald belang meespeelt. *Zelf een afweging maken* of *moeten onthouden van stemming* kan naar haar inzicht niet beide. Zij stelt voor het stukje daarover aan te passen.
Ten tweede vraagt zij opheldering over het gebruik van sociale media en e-mail en de etiquette zoals die door het DB wordt vastgesteld; zij legt de vraag voor of dit door de raad moet worden vastgesteld in plaats van door het DB.
Verder kan zij zich aansluiten bij de inbreng over dat de gedragscode een richtlijn is; nu moeten alle betrokkenen het gaan doen met elkaar. Zij bevestigt dat dat altijd in gesprek moet om de gedragscode goed uit te kunnen voeren.

1180 **De voorzitter** schorst de vergadering en heropent de vergadering na 5 minuten.

De beantwoording
De voorzitter van het DB de heer Zwanenberg dankt de commissie voor haar opmerkingen en hij geeft de complimenten door aan de opsteller.
Hij apprecieert de oproep van GroenLinks de werkomgeving gezamenlijk veiliger te maken en het werk van raadslid aantrekkelijker te maken voor toekomstige raadsleden.
Participatie wordt uitgelegd als met de inwoners; hij vindt het mooi dat gezegd is dat er geparticipeerd is omdat raadsleden konden meedenken. Hij beschouwt dat als
1190 een compliment.
Gevraagd is waarom dit niet bedoeld is voor fractiemedewerkers; fractiemedewerkers zijn in dienst bij de fractie-Stichting. Dat is anders dan commissieleden en raadsleden. Elke fractie kan de gedragscode overnemen. Hij raadt de fracties dat aan.

Student & Starter sprak over het abstractieniveau van de tekst; de voorzitter van het DB bevestigt dat dat het geval is. Hij denkt dat het van belang is dat de commissieleden het goed kunnen begrijpen en dat als het gaat om externe communicatie het van belang is om na te gaan hoe dit op B1-niveau te communiceren. Dat wordt gedaan.

1200 De Partij van de Arbeid sprak over de devices. Hij roept de commissieleden op terughoudend te zijn in het doorsturen van stukken naar persoonlijke e-mail. Hij bevestigt dat het frustrerend is dat het erg lang duurt voordat dit is opgelost. Wat hem betreft moeten de raadsleden op allerlei plekken bij hun werkmail kunnen. Hij pleit voor werkbaarheid in dit opzicht.
Het CDA ondersteunde dit. Die fractie stelde de vraag wat significant is als het gaat om financiële belangen; de voorzitter antwoordt dat dit niet zwart-wit te duiden is. Het blijft altijd een persoonlijke afweging. Wanneer twijfel is, pleit hij ervoor dat in alle gevallen overleg plaatsvindt. Dat overleg is mogelijk met de burgemeester, met de griffie. Het is niet mogelijk dit op schrift zwart-wit te formuleren.
1210 Hij adviseert een motie in te dienen, wanneer de schorsing ook zou moeten kunnen gelden voor commissieleden; dan is na te gaan hoe daaraan handen en voeten te geven.

De politieke accounts zijn genoemd naast persoonlijke; ook dat is aan de raad om te beoordelen. Het DB meent daarover zeggenschap te hebben; dit is om die reden op deze wijze opgeschreven. Ook hiervoor is een voorstel door de raad in te dienen.
Het viel de VVD enkele zaken op; wanneer moeten raadsleden zich onthouden van stemming? Het “moeten” is de uitleg van artikel 28 van de gemeentewet. Hij bevestigt dat het altijd een persoonlijke afweging is; om die reden zijn beide formuleringen gekozen. De afweging maakt de betrokkene zelf. Ook bij sociale media geldt die persoonlijke afweging.

Gemiste vragen
Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat bij sociale media letterlijk in de tekst van het raadsvoorstel staat dat raadsleden zich houden bij het gebruik van sociale media en e-mail aan de etiquette zoals die door het DB is vastgesteld. De vraag van haar fractie is daarbij of het logischer is dat de raad die etiquette vaststelt; of was dit een bewuste keuze?
Zij komt terug op het begrip “middellijk”; zij begrijpt de uitleg van de heer Zwanenberg. Zij vindt dat het niet op een handige manier in de tekst is opgenomen; er staat letterlijk dat raadsleden zich van beraadslagingen en meestemmen moeten onthouden wanneer het om (onder meer) een persoonlijk belang gaat. Dat impliceert dat raadsleden zich van stemming moeten onthouden terwijl dat wettelijk niet het geval is omdat het een persoonlijke afweging is.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) licht toe dat uiteindelijk het raadslid die persoonlijke afweging moet maken. Hij kan niet voor het raadslid bepalen wanneer het raadslid die afweging moet maken; het raadslid maakt die zelf. Hij herhaalt zijn advies, advies te vragen.

De voorzitter constateert dat er geen andere gemiste vragen zijn. Zij constateert ook dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij legt de vraag voor hoe dit in de raad te bespreken.

Nagekomen antwoord op de vraag van de VVD
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) licht toe op de vraag over of de raad hierover besluit en niet het DB, dat wanneer dit wordt aangenomen door de raad, de raad zich eraan committeert.

De heer Van Steeg (CDA) stelt één á twee moties in het vooruitzicht.
De voorzitter concludeert dat daarmee dit agendapunt de B-status krijgt voor de bespreking in de raad.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) overweegt een actie op hoe de fracties te stimuleren.

De heer Sungur (DENK) overweegt een aantal voorstellen in te dienen die betrekking hebben op mogelijke sancties bij misdragingen. Het gaat hier om gedragsregels die de raad gaat vaststellen. De vraag is wat er gebeurt wanneer iemand zich er duidelijk niet aan houdt en dat ook wordt vastgesteld door bijvoorbeeld externen. De vraag is of het dan blijft bij de constatering dat iemand is benadeeld of dat er ook sancties bijhoren. Dat deel vindt hij ontbreken.
De voorzitter stelt voor 30 minuten te reserveren voor de bespreking.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) had graag de discussie gevoerd in deze commissie en niet in de raad over het onderwerp dat DENK nu inbrengt.
De heer Sungur (DENK) heeft dit onderwerp nog niet helemaal uitgewerkt. Om die reden heeft hij op dit moment nog geen concrete voorstellen. Wat hem betreft moet wel gesproken worden over de consequenties. Hij wil hierover met de heer Dijkstra in gesprek buiten de raadzaal.
De voorzitter handhaaft haar voorstel van 30 minuten na het voorstel van mevrouw **mevrouw Fattal** (GroenLinks) en **de heer Van der Zweth** (PvdA) 15 minuten te reserveren voor de bespreking van dit agendapunt. Zij stelt dit als zodanig vast na sondering van de commissie.

10. Raadsvoorstel doorontwikkeling instrumenten van inwoners: introductie inwonersagendering en inwonersmotie

Voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de raad, Beleidsterrein: Bestuurlijke Zaken
De instrumenten 'burgeragendering' en 'burgerinitiatief' worden weinig gebruikt door inwoners, mede doordat zij tegen onbedoelde procedurele drempels aanlopen. Dit raadsvoorstel is een uitwerking van een voornemen van het DB-presidium om een voorstel tot aanpassing te formuleren, om zo terug te gaan naar de bedoeling van de verordening: inwoners de mogelijkheid bieden om op een laagdrempelige wijze toegang te bieden tot het politieke proces. In dit voorstel worden twee vervangende instrumenten geïntroduceerd die aansluiten op (het gedrag van) inwoners: de inwoners-agendering en de inwonersmotie.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De bespreking vindt plaats in twee termijnen.

De commissie
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) is tevreden met dit raadsvoorstel en stemt ermee in. Deze doorontwikkeling van deze instrumenten zal een positief effect kunnen hebben op het weer versterken van het vertrouwen.
Zij vraagt wel goed in de gaten te houden hoe deze instrumenten ingezet gaan worden door inwoners en wat daarvan de impact zal gaan zijn op het raadswerk en op de werkdruk voor de griffie. Wanneer de drempel voor inwoners wordt verlaagd, kan dat impact hebben op die werkdruk.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dit een goed initiatief. Het aantal burgerinitiatieven is niet heel erg hoog. Het aantal petities vindt hij behoorlijk, maar een groot deel ervan bereikt de raad te weinig en heeft te weinig impact, kijkende naar de energie in de gedrevenheid die er achter zit. De vraag is dan vooral waarom die de raad niet bereiken en of de huidige verordening voor burgeragenderingen en burger initiatieven onvoldoende gebruikt worden. Dat heeft zijns inziens te maken met twee redenen: (1) de onbekendheid ervan hij het publiek en (2) de ondertekenaar moet ook zijn adres en geboortedatum opgeven. Het voorliggende voorstel ondervangt die twee problemen nog niet.
De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vraagt waarop de heer Dijkstra zijn probleemanalyse baseert.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt uit eigen ervaring en de mensen die hij heeft gesproken. Veel mensen antwoorden op zijn vragen dat ze niet wisten dat ze een burger initiatief ervan hadden kunnen maken met een adres en geboortedatum bij www.petitie.nl Zo blijft dat staan in het huidige voorstel.
De heer Van Bergen (ChristenUnie) vraagt of de inschatting van de heer Dijkstra is dat mensen hieraan niet voldoen omdat zij hun privacy moeten opgeven wanneer ze de extra gegevens moeten verschaffen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt ontkennend en licht toe hoe mensen het hebben ervaren. De strengere eis maakt de drempel.
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) hoort de heer Dijkstra spreekt over 2000 mensen; volgens haar is voor deze nieuwe instrumenten een gewijzigd aantal van kracht: 100 of 250 mensen. Hoe ziet de heer Dijkstra dat?
De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt bevestigend. Zij redeneren geldt ook voor 100 of 250 mensen; ook dan moeten mensen terug om de ontbrekende gegevens te vragen: adres en geboortedatum. Deze verordening helpt daarin nog niet.
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) vraagt naar de oplossing die de heer Dijkstra ziet in deze verordening.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) zal dit in de rest van zijn betoog uiteenzetten en vervolgt zijn betoog. Hij probeert de petities in een keer de goede plek te geven. Nu verdwijnen de petities vaak van de tafel.
Hij legt de vraag voor of de indiener dit onderkend dat deze twee problemen nog onvoldoende worden getackeld. Zijn voorstel is hier aan meer bekendheid te geven. Zodra iemand een petitie start, is het van belang contact op te nemen met de initiatiefnemer om hem te wijzen op de ontbrekende gegevens van adres en geboortedatum; dat met die gegevens er ook nog een burger of een burgerinitiatief van te maken is. Hij vraagt de initiatiefnemer of dit oplossingen zijn die hierin mee te nemen zijn.
De heer Van Vliet (D66) had verwacht dat EenUtrecht het logisch had gevonden om dit instrument samen met inwoners te ontwikkelen. Hij vraagt de reactie van EenUtrecht.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft begrepen dat de indieners contact hebben gehad met een aantal petitie indieners/initiatiefnemers. Hij antwoordt bevestigend op. de vraag van de heer Van Vliet.
Mevrouw Barelds (CDA) vraagt of de heer Dijkstra weet waarom een geboortedatum en adres gevraagd wordt.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt bevestigend. De gemeente wil kunnen vaststellen of de petitie is ingediend door ingezetenen.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) is blij met het voorliggende voorstel. Zijn fractie beschouwt dit als twee waardevolle instrumenten voor participatie, verder uitgewerkt en vereenvoudigd.
Over het stappenplan vraagt hij waarom ervoor gekozen is en bij de inwonersmotie voor maximaal 1 uur ondersteuning te bieden vanuit het Burgerloket.
Voor zowel de inwonersagendering als de inwonersmotie worden initiatiefnemers uitgenodigd om die toe te lichten in een commissie dan wel in de raad. Bij de agendering wordt bij stap 3 van het stappenplan een voorbereidend gesprek genoemd tussen het burgerloket en de initiatiefnemers. Bij de inwonersmotie ontbreekt een dergelijke stap. Hij vraagt naar de gedachten daarachter. Het lijkt hem dat het ten goede komt aan de kwaliteit en de slagingskans van het initiatief wanneer de initiatiefnemers in beide gevallen ondersteuning ontvangen. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Als het gaat om de houding van de raad vindt zijn fractie het belangrijk dat de raad bij iedere petitie, iedere agendering en iedere motie zich ervan bewust is dat er sprake is van een signaal vanuit de samenleving dat de raad heel serieus moet nemen en welwillend moet benaderen. De inwoners van de stad nemen veel moeite om zich te laten horen; dat moet de raad serieus blijven nemen.

De heer Maas (VOLT) vraagt zich af of de ChristenUnie denkt dat deze instrumenten daadwerkelijk ertoe leiden dat de inwoners zich serieus genomen gaan voelen.
De heer Van Bergen (ChristenUnie) vindt dat dat afhangt van hoe de raad hiermee omgaat. Wanneer mensen de moeite nemen om 250 handtekeningen te verzamelen om de raad iets te laten bespreken, is het van belang dat de raad dat zo serieus mogelijk oppakt.
De heer Maas (VOLT) brengt de afgelopen participatietrajecten voor het voetlicht; in dat licht herhaalt hij zijn vraag wat dit instrument dan gaat opleveren.
De heer Van Bergen (ChristenUnie) roept ertoe op dit serieus te nemen. Handel dit niet als een moetje, maar toon waarlijke interesse.
De heer Maas (VOLT) legt de vraag voor of daarvoor nieuw instrumentarium nodig is; zou de raad participatie wellicht gewoon serieus moeten nemen en dat opvolgen.
De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt bevestigend. Hij denkt dat dit instrument nuttig is om participatie serieus te nemen; het is een stuk eenvoudiger geworden om van dit instrument gebruik te maken. Hij vindt dat zeker een waardevolle stap.
Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat er wel degelijk een succesvol burger initiatief is geweest, namnelijk over de Bussluis Amazonedreef. De raad heeft dat initiatief aangenomen, maar het college heeft dat nooit uitgevoerd. Zij vraagt hoe het ChristenUnie daar naar kijkt. Is het college voornemens dat initiatief te gaan uitvoeren.
De heer Van Bergen (ChristenUnie) is niet bekend met dat dossier. Hij geleidt die vraag door naar het college.

De heer Snijder (Student & Starter) vindt het fijn dat het Dagelijks Bestuur nadenkt over manieren om inwoners van Utrecht een laagdrempelige toegang te bieden tot het politieke proces. Student & Starter juicht het streven toe naar betere participatie toe en betrokkenheid van alle Utrechters.
Hij is al jaren voorstander van burger initiatieven en denkt graag mee over nieuwe vormen.
De vraag die opkomt bij zijn fractie is voor wie deze verandering handig is. Wie heeft hier voordeel van? De voorgestelde instrumenten verbeteren mogelijk de laagdrempelige toegang wel, maar zijn fractie vraagt zich wel af of deze instrumenten daadwerkelijk ruimte bieden aan de diverse groepen in de samenleving, bijvoorbeeld hoe jongeren actief deel te laten nemen aan het proces, en hoe de inwoners te helpen die de weg naar de raad niet zo gemakkelijk weten te vinden. De zorg die vanuit zijn fractie leeft is dat diegenen die vaker hun mening uiten, nog meer ruimte zullen gaan innemen. Hij vraagt hoe ervoor te zorgen dat deze instrumenten de diversiteit aan stemmen vergroot en de niet de bestaande ongelijkheid hierin versterkt.
Hij krijgt hierover graag de reflectie van de wethouder.
Hij hoopt dat de sociale media specifiek gericht op jongeren door kunnen gaan. Zijn fractie vindt dat positief.
Gebrekkig vindt zijn fractie dat er van tevoren niet echt participatie is geweest, maar wel al gesprekken met de heer Dijkstra. De jongeren zijn niet gehoord. Hij legt de vraag voor waar het jongerenperspectief is meegenomen in dit dossier. Hij refereert aan de desbetreffende vraag van D66 aan de heer Dijkstra.
Daarnaast verkent zijn fractie het risico van de verhoogde werkdruk waarop de Partij voor de Dieren doelde. Hij denkt graag mee aan creatieve oplossingen. Hij denkt daarbij aan bijvoorbeeld het maximum aantal moties die per jaar ingevoerd zouden

kunnen worden zo dat de werkdruk te beperken is, al ziet zijn fractie daaraan ook haken en ogen.
Wat hem betreft moet de gemeente zeker doorgaan met participatie. Dat kan wat hem betreft naast elkaar blijven staan.

De heer Maas (VOLT) is sceptisch over het bijregelen van nieuwe instrumenten om participatie te verbeteren. Het gaat wat hem betreft wel om instrumenten waarmee te werken is.
Hij sluit zich graag aan bij de technische vragen van een Utrecht over de invulling van de instrumenten en ook bij Student & Starter bij hoe deze instrumenten tot een succes te maken zijn zodat ze echt iets gaan opleveren. Hij stelt de vraag hoe de raad en het college dit serieus gaan nemen.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) krijgt de indruk dat Volt alsof de fractie denkt dat het gaat om nieuwe instrumenten; hij benadrukt dat het gaat om een vereenvoudiging van bestaande instrumenten.
De heer Maas (VOLT) antwoordt dat goed te hebben begrepen.

De heer Van Vliet (D66) vindt het belangrijk dat gekeken wordt naar mogelijkheden om de inwoners meer zeggenschap te geven en hij juicht toe dat nu ook gezocht gaat worden naar nieuwe manieren. Hij dankt het dagelijks bestuur voor het werk.

Juist bij dit thema lijkt geen participatie van inwoners te hebben plaatsgevonden. Hij ziet dit als een uitgelezen kans om samen met inwoners te onderzoeken wat zij zelf de beste manier vinden om meer zeggenschap te krijgen. Dat maakt het lastig om in te schatten of deze vervangende instrumenten aansluiten bij de wensen van Utrechters om te voldoen aan wat EenUtrecht aangaf over of de idee bestaat dat de Utrechters zich hiermee beter kunnen uitspreken. Hij vraagt het dagelijks bestuur hoe dat bestuur hierop reflecteert. Ziet het DB kans om bij actieve bewonersclubs op te halen hoe de bewoners hier naar kijken. Ziet het DB kans om het gesprek aan te gaan over dit instrument met inwoners die doorgaans niet op de radar staan van de gemeente of van de politiek en die wellicht nog nooit een petitie hebben ingevuld. Dat zou voor zijn fractie een voorwaarde zijn om echt enthousiast te worden over dit voorstel.
Daarnaast is zijn fractie benieuwd hoe het DB deze instrumenten ziet in het licht van de herijking van Samen Stad Maken. Hij vraagt of het DB het college daarin nog iets wil meegeven. Wat zijn fractie betreft wordt ervoor gezorgd dat deze instrumenten een duidelijke rol krijgen in het brede plaatje van mogelijkheden die inwoners hebben om in te spreken, ook bij de raad.
Zijn fractie juicht ieder initiatief tot meer zeggenschap van inwoners toe. Zijn fractie is heel benieuwd naar de effecten ervan. Op welke manier wordt de raad daarvan op de hoogte gehouden. Hij sluit zich ook aan bij de soortgelijke vraag van de Partij voor de Dieren in het kader van de werkdruk. Hij wil graag weten of dat nog kan worden meegenomen. Dat is voor zijn fractie een voorwaarde om enthousiast te zijn.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) herhaalt zijn opmerking over dat het nu tijd wordt om hiermee te beginnen.

Mevrouw Barelds (CDA) zou het jammer vinden om te zien dat de mogelijkheid vervalt zonder een voorafgaande petitie. Zij vraagt of haar interpretatie klopt dat bij

de inwonersagendering de mogelijkheid vervalt om zonder petitie een agendering of een voorstel in te dienen.
Met betrekking tot de inwonersmotie is haar fractie tegen het directe agenderingsrecht van inwoners in de raad. Dat zal haars inziens ten koste gaan van de kwaliteit en effectiviteit van het politieke proces omdat dat een fundamentele verandering zal zijn van de manier waarop besluiten worden genomen.
Daarnaast is het de vraag of dit de participatie wel gaat vergroten; moet de raad de inwoners op die manier het politieke proces willen intrekken. Wordt hiermee de raad niet gedegradeerd tot stemvee, technisch gezien. Dat wil niet zeggen dat haar fractie geen voorstander is van het eenvoudig agenderen door inwoners. Het doel is om zo groot mogelijke inbreng te genereren en tegelijkertijd een effectief en kwalitatief politiek proces.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of het CDA zich ervan bewust is dat nu al in de verordening het burgerinitiatief in feite een soort van motie voorstelt; de petitie die gemaakt wordt, wordt in feite in stemming gebracht in de raad. Daarover moet in de gestemd worden. Ook daarin ziet geen verschil met de huidige situatie.
Mevrouw Barelds (CDA) interpreteert het als dat het scherper wordt: van het voorstel gaat de gemeente over naar een motie; daarmee ontstaat een directe agendering, afkomend van een indirect agenderingsrecht.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) licht toe dat het zijn interpretatie is dat het in feite een motie is die opgeschreven wordt in een petitie. Die wordt dan in stemming gebracht. Hij wacht het antwoord van het DB af.
Mevrouw Barelds (CDA) herkent dit.
Zij merkt op dat dit voorstel is voortgekomen uit een voornemen van het voormalig presidium. Het DB-presidium heeft op 10 oktober 2022 daarvan kennis genomen en kwam van daaruit tot het voorliggende voorstel. Zij vraagt in procedureel opzicht waarom het DB hieraan nu prioriteit geeft en of het aan de DB is om een vrij politiek punt voor te stellen. Haar voorstel is niet te overhaasten en dit nog eens voor te leggen bij de recent opgerichte adviescommissie Participatie. Zij hoopt gezamenlijk te kunnen zoeken naar een passend vervolg.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dit op zich een goede gedachte. Hij vraagt of het CDA er voorstander is van een inbreng van het voorliggende door het college.
Mevrouw Barelds (CDA) merkt op deze vraag ingewikkeld te vinden en hierop het antwoord niet te kunnen geven.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) kan zich aansluiten bij de inbreng van EenUtrecht over wat het CDA zei en wat D66 zei dat hiermee niet teveel haast gemaakt moet worden en dat met inwoners gesproken moet worden over wat voor hen goed werkt. Zij bedankt het DB voor het voorstel. Het is goed om na te gaan hoe deze instrumenten te kunnen versimpelen. Zij voegt eraan toe dat wanneer de middelen niet al te veel gebruikt worden, niet wil zeggen dat ze niet effectief zijn. Het kan ook zijn dat mensen ontevreden zijn over de raad.
Haar fractie maakt zich zorgen over het heel erg toegankelijk maken van de inwonersmotie. Zij schaart zich achter de inbreng van EenUtrecht over de versimpeling van wat nu al plaatsvindt. Zij maakt zich zorgen over erg veel moties die mogelijk niet erg veel bijdragen, waarmee de politiek het eens kan zijn maar die dan verworpen worden. Dat is ontmoedigend voor burgers. Een goede motie schrijven is moeilijk, ook voor raadsleden. De vraag is of de raad dat inwoners wil aandoen.

Zij wil wel heel graag dat de agendering er vaker op de rol komen van een commissie. Nu worden petities vaak aangeboden en daarna in de la verdwijnen. De raadsleden kunnen de petities agenderen. Een inwonersagendering kan een goede manier zijn om te bereiken wat de politiek wil met een inwonersmotie: de raad moet daarover praten. Dan komt de raad met goede voorstellen die aansluiten bij het beleid. Raadsleden kennen het beleid beter dan de gemiddelde inwoner van Utrecht. Hierover denkt haar fractie nog na.
Het besluit over de ontvankelijkheid van de agendering wordt door de raad genomen; bij een inwonersmotie kan dat formeel in één vergadering. Wanneer een agendering eerst ontvankelijk verklaard moet worden in de raad en daarna in de commissie duurt het erg lang voordat een agendering besproken wordt. Zij vraagt of dit iets sneller kan; is te zeggen dat de voorzitter van de raad de ontvankelijkheid bepaald, bijvoorbeeld de burgemeester. Dit voorstel doet GroenLinks.

De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het goed dat gekeken wordt naar laagdrempelige vormen van participatie; participatie is niet zo simpel en veel bewoners proberen het niet eens of komen er niet doorheen of weten de raad niet te bereiken. Daar ligt wat zijn fractie betreft de grote opgaven. Dat neemt niet weg dat veel Utrechters betrokken zijn en participeren. De opgave ligt bij de andere mensen; die andere mensen hun weg te laten vinden naar de raad. Daarvoor moeten de middelen zo simpel mogelijk gemaakt worden, toegankelijk. Hij beschouwt dit voorstel als een goede stap daarin. In bijna zeven jaar zijn ze vijf en zes keer gebruikt. Wanneer het gebruik minder is dan een keer per jaar, stelt hij dat er iets niet goed gaat.
Hij vindt het voorstel dat voorligt goed.
Hij vindt het mooi om aan te sluiten bij de petities.
Hij begrijpt dat er gezegd wordt dat er goed over nagedacht moet worden; hij stelt voor dit te proberen wanneer de huidige middelen zo weinig gebruikt worden. Dan is over een jaar na te gaan of hierin iets anders in moet. Hij zou het zonde vinden nu nog een paar jaar de oude middelen te handhaven.

Mevrouw Meerding (VVD) sluit zich aan bij het eerste deel van de inbreng van GroenLinks.
Twee nieuwe instrumenten voor burgerparticipatie worden nu voorgelegd; die vervangen de burgeragendering en het burgerinitiatief; de inwonersagendering en de inwonersmotie.
Op zich vindt haar fractie het positief dat er is nagedacht over het toegankelijker en gemakkelijker maken van inwonersinitiatieven omdat het tot op heden steeds erg bureaucratisch ging en inwoners daardoor belemmerd en ontmoedigd werden. Toch stelt haar fractie vragen en plaatst zij ook kritische kanttekeningen bij dit specifieke voorstel.
Zij is bijvoorbeeld benieuwd naar wat die beperkte juridische toets precies inhoudt. Dat wordt uit het raadsvoorstel niet duidelijk. Wat is daaraan beperkt? Wat gaat de gemeente nu anders doen dan eerder is gedaan?
Ook vraagt haar fractie zich af of een inwonersmotie een verbetering is; andere fracties stelden die vraag ook al. Het indienen van een motie is wat haar fractie betreft een instrument dat aan raadsleden toebehoort omdat het gaat over het doen van concrete voorstellen.
Bovendien worden moties niet zomaar ingediend; om dat effectief te doen is veel studie nodig.

Haar fractie vindt de input van inwoners wel belangrijk, maar vindt het logischer dat inwoners een thema op de agenda zetten. Dat lijkt haar voor inwoners ook gemakkelijker te formuleren. Dan kunnen zij aangeven in welke richting zij wensen dat de raad daarover spreekt, in plaats van een compleet nieuw voorstel te doen dat juridisch gezien moet kloppen.
Het lijkt haar bovendien ook niet wenselijk wanneer de raad straks om de haverklap moties te verwerken krijgt in de raad gezien de werkdruk die de raadsleden nu al hebben.
Haar fractie is positief over de inwonersagendering; haar fractie vindt het belangrijk dat zaken laagdrempelig op de agenda gezet kunnen worden. De VVD stemt met het onderhavige voorstel in.
Haar kritische kanttekening is de vraag of de huidige participatie-instrumenten goed werken; ooit was er een succesvol burgerinitiatief: de bussluis Amazonedreef in 2018. Dat besluit is nog steeds niet uitgevoerd. Dan is niet te zeggen dat het instrument niet goed werkte; wanneer het college de uitslag niet serieus neemt en er geen gehoor aan geeft, doet dat ook iets met het beeld naar inwoners toe. Dat ligt dan niet zozeer aan het instrument op zich maar aan de uitvoering ervan. Zij roept ertoe op als raad en college zorg te dragen voor een goede uitvoering wanneer het stadsbestuur zich hieraan committeert.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) Is blij dat de raad bestaande instrumenten die weinig gebruikt worden, doorontwikkelt, zoals het voorliggende. De lage drempels maakt het voor Utrechters gemakkelijker en is het belangrijk te participeren.
Zijn fractie geeft een aantal zaken mee. Zij vraagt zich over de nieuwe middelen af of daarmee de betrokkenheid groter wordt; hij hoopt van wel omdat ze laagdrempeliger zijn. Dat werkt alleen wanneer er directe communicatie is en wanneer bewoners er direct bij betrokken worden.
Hij legt de vraag voor wat laagdrempeliger gaat worden. Is het toegankelijker voor Utrechters? Niet alleen dat minder mensen een handtekening hoeven te zetten. Weten de Utrechters dit middel te vinden? Hij ziet daar een zaak liggen voor de raad zelf. Wat hierin anders te gaan doen?
Beperkte juridische toets moet wat hem betreft duidelijk worden. Hij refereert daarbij aan de desbetreffende inbreng van de VVD.
Hij schaart zich achter de inbreng van Student & Starter over de jongeren.
Verder staat zijn fractie positief tegenover het voorstel.
Het moet zo zijn dat dit tot grotere betrokkenheid van de Utrechters zal leiden en tot de besluitvorming van de stad. Communicatie en samenwerking zijn daarbij van belang zodat de burgers dit middel gemakkelijker en eenvoudiger kunnen gebruiken.

De voorzitter schorst de vergadering voor 10 minuten.

De beantwoording
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) dankt de commissie voor de vele positieve opmerkingen. Hij geeft de complimenten door aan de aanwezige ondersteunende ambtenaar. Het DB zal de impact monitoren. Hij stelt voor in de komende tijd na te gaan hoe het gaat.
EenUtrecht ging in op de adressen en de geboortedatum; die zijn niet nodig bij een petitie. De gemeente Utrecht is in gesprek gegaan met www.petities.nl Nu is er een mogelijkheid om ervoor te zorgen dat wanneer mensen petities tekenen direct ook

hun adres en geboortedatum meegeven. De voorzitter denkt dat het van belang is om dat zo te doen. Hij schetst de praktijken op het internet; van belang is na te gaan of mensen echt bestaan.
De heer Van Bergen (ChristenUnie) begrijpt dat budgetargument. Hij vraagt wat aan ondersteuning geboden zou worden om de ondersteuning goed te krijgen wanneer de gemeente al het geld van de wereld had.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) denkt het eenvoudiger te maken door er een motie van te maken; het DB hoopt dan met het uur toe te komen. Hij gaat er voorals nog niet van uit dat er een lawine komt van moties.
Meerdere partijen zeiden dat elke petitie een signaal is en zij vroegen zich af waarom die onder in de la verdwijnt. De raad bepaalt of iets geagendeerd wordt voor een commissie. Hij vindt deze oproep mooi.
Student & Starter vindt het van belang dat iedereen bereikt wordt; de voorzitter van het DB vindt het van belang wanneer dit wordt aangenomen dat het niet alleen een taak is van de sociale media van de gemeente Utrecht, van #raad030; maar dat ook de fracties het nodige naar buiten brengen. De fracties hebben hun eigen doelgroep.
De heer Snijder (Student & Starter) begrijpt wat de heer Zwanenberg zegt. Kijkend naar de petities, is niet veel afkomstig van de jongere populatie. Hij vraagt of een mogelijkheid gezien wordt daarop de aandacht te focussen.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) antwoordt ontkennend. Partijen zullen dat zelf moeten doen. Hij adviseert na te gaan wat de goede manier is om zaken aan de kaak te stellen; een petitie kan één van de redenen zijn.
Opgemerkt is eerst met bewoners te moeten gaan praten. De voorzitter benadrukt dat niet alleen met heer Dijkstra gesproken is. Met alle initiatiefnemers van de afgelopen tijd is gesproken. Zoals de PvdA opmerkte, zegt ook de voorzitter nu eerst hiermee te beginnen. Wanneer het niet goed genoeg werkt, stelt hij voor een vervolg stap te zetten. Er wordt van uitgegaan dat met wat voorligt de deelname laagdrempeliger te maken is. Hij benadrukt ook dat dit niet het eindpunt is. Het DB gaat er vanuit dat dit een volgende stap is.
Meer ondersteuning dan 1:00 uur, zal niet budgetneutraal kunnen. Gepoogd is dit voorstel budgetneutraal te formuleren. Wanneer meer ondersteuning nodig is, komt het DB bij de raad terug met een budgetvraag. Momenteel wordt al ondersteuning geboden.
Hij bevestigt dat het hier gaat om een doorontwikkeling en niet om een nieuw instrument. Hij is het ermee eens dat de raad petities serieus moet nemen.
Het is nog niet zeker of de aanpassingen voldoende zijn.
De heer Van Vliet (D66) licht toe dat zijn vraag niet was gericht op gesprekken met initiatiefnemers; zijn vraag betrof vooral de mensen die doorgaans niet op de radar staan en ook niet bij dat groepje van initiatiefnemers behoren.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) herhaalt zijn inbreng over dat nu eerst gekeken moet worden hoe dit gaat werken.
De herijking van Samen Stad Maken is er niet. Dit is *nagaan hoe bewoners invloed te geven in het politieke proces*. Jaarlijks komt er een rapportage over hoe dit reilt en zeilt.
Het CDA stelde de vraag of de gemeente bewoners het politieke proces in moet trekken; die vraag kan de heer Zwanenberg niet beantwoorden. Het DB denkt dat dit de manier is om bewoners bij het politieke proces te betrekken. Hij denkt ook dat daaraan geen prioriteit gegeven wordt. Hij constateert dat hier een verschil van mening ligt.

Op de vraag of het DB geschikt is om een dergelijk politiek punt in te brengen zet de heer Zwanenberg uiteen dat het DB portefeuillehouder is in de Verordening van de raad. Om die reden zit de voorzitter van het DB op deze stoel en niet het college.
Mevrouw Barelds (CDA) benadrukt dat het gaat om een politiek punt. Zij merkt op dat het DB daarover in mindere mate gaat.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) licht toe dat de raad het straks politiek maakt. Een inwoner komt straks met een politiek punt; daarvan gaat de raad iets vinden. Hij vindt er in politiek opzicht niets van. Het is de verordening van de raad. Wanneer de raad de verordening wil aanpassen, staat dat de raad vrij. Hij bestrijdt dat wat voorligt een politiek punt is.
GroenLinks vreest veel moties. De doorontwikkeling is ingezet omdat weinig gebeurde. De aanpassingen doen zijns inziens meer recht aan het betrekken van bewoners bij het politieke proces.
Petities verdwijnen niet vanzelf in een la.
Of besluiten ontvankelijk verklaard kunnen worden door de burgemeester is nu gemandateerd door de raad aan de griffier. Dat vindt plaats buiten de raadsvergadering. De beperkte toets is alleen een adres en een geboortedatum. En er wordt gekeken of het er over mag gaan. Het kan niet gaan over bepaalde personen, bijvoorbeeld.
Hij is het eens met de PvdA die zei hiermee nu dan te beginnen; het is altijd verder te verbeteren.
Hij gaat niet over de bussluis. Hij nodigt de burgemeester uit daarover iets te zeggen.

Burgemeester Dijksma licht toe dat de bussluis Amazonedreef een complex verhaal is; het komt er op neer dat na de uitspraak van de raad allerlei procedures zijn gevolgd waaronder de Fietsersbond die bezwaar maakte tegen de beslissing van de raad. Uiteindelijk heeft de raad op 6 december 2022 een brief gekregen waarin de herinrichting van de Amazonedreef aan de raad wordt toegelicht, waaronder het weghalen van de bussluis.
De burgemeester bevestigt dat het lang duurt.
Het besluit is wel degelijk aan de raad voorgelegd. Wanneer de raad een dergelijke uitspraak steunt, vindt zij het belangrijk dat het college daaraan opvolging geeft.

De heer Zwanenberg (voorzitter DB) had zijn beantwoording afgerond.

Gemiste vragen
De heer Van Bergen (ChristenUnie) had twee vragen gesteld over het verschil tussen de twee instrumenten en ondersteuning daarvan; zijn tweede vraag werd niet beantwoord, namelijk waarom bij de agendering een voorbereidend gesprek met het burgerloket is en niet bij de inwonersmotie. Hij vraagt een toelichting daarop van de heer Zwanenberg.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) licht toe dat dat ook te maken heeft met budgetneutraal.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) had gevraagd hoe iets te doen is aan de bekendheid.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) herhaalt zijn antwoord over dat het vooral ook aan de raadsleden is om hieraan ruchtbaarheid te geven vanuit de fracties. De gemeente Utrecht bereikt niet iedereen.

Mevrouw Barelds (CDA) miste het antwoord op de vraag of haar interpretatie klopt dat bij de bewonersagendering de mogelijkheid vervalt om zonder petitie een agendering of een voorstel in te brengen.
De heer Zwanenberg (voorzitter DB) antwoordt dat volgens hem die mogelijkheid niet vervalt. Hierover wordt ruggespraak gehouden. Het blijkt daaruit dat dat geen voorwaarde is.

Tweede termijn
De heer Van Vliet (D66) begrijpt dat het DB nu wil beginnen; dan is dat wat het is. Dan volgt het raadsdebat. Hij poogt richting het DB of er nog beweging te krijgen is als het gaat om participatie van bewoners in de totstandkoming van dit voorstel.

Mevrouw Meerding (VVD) hoorde een groot aantal opmerkingen van fracties en zaken die zij aangepast zouden willen zien. Zij krijgt de idee dat het raadsvoorstel niet zonder meer naar de raad door kan en dat er ingrijpende moties ingediend moeten worden.
De heer Van der Zweth (PvdA) vindt het op zich niet erg wanneer er ingrijpende voorstellen worden gedaan. Dat neemt niet weg dat hij het punt van de participatie een lastige vindt. Hij ziet toch de mogelijkheid nog om de verordening aan te passen.
Mevrouw Meerding (VVD) hoorde meerdere fracties zeggen de tijd te moeten nemen om dit goed te doen. Bij haar zijn veel twijfels over de inwonersmotie; wanneer die er uitgehaald wordt, vraagt zij zich af wat er van het voorstel overblijft. Ook daarover is verschillend te denken in politiek opzicht.
De heer Van der Zweth (PvdA) benadrukt dat het hier om een ander soort debat gaat dan doorgaans. Hij herhaalt zijn standpunt. De wijziging kan ook zijn een verzoek om een participatietraject te volgen. Dan kan het om een formele gang van zaken gaan. Participatie kost ook weer geld.
Mevrouw Meerding (VVD) deelt dat op zich met de heer Van der Zweth; dit is een ander soort debat. Zij handhaaft haar punt; zij beoordeelt het voorstel als geheel. Zij ervaart het voorliggende als onvoldragen. Gezien de andere aard, zou dit ook kunnen op de manier die de heer Van der Zweth voorstelt?

De heer Zwanenberg (voorzitter DB) bevestigt richting D66 dat dit het is.
Richting de VVD zet hij uiteen dat hij iets anders beluisterde dan de VVD; hij doet de suggestie voorstellen in te dienen wanneer de VVD dit wil aanpassen. Wanneer de raad tegenstemt, is er een andere werkelijkheid. Hij proeft bij heel veel partijen dat ze hiermee wel iets willen. Het DB denkt dat het kan gaan om voortschrijdend inzicht in een voortgaand proces.

De voorzitter concludeert dat dit voorstel met de B-status doorgaat naar de raad.

De heer Van Vliet (D66) wil iets gaan doen met mogelijk participatie.
Mevrouw Meerding (VVD zal kijken naar een amendement over de inwonersmotie.
Mevrouw Barelds (CDA) kijkt graag mee. Zij zal dan alert zijn op de termen en de namen.
De voorzitter vraagt of het CDA ook iets wil indienen.
Mevrouw Barelds (CDA) antwoordt bevestigend.
De heer Snijder (Student & Starter) gaat nadenken over participatie.

De voorzitter deelt mee dat het voorstel is dit af te handelen in 15 minuten in de raad, gezien het debat dat in de commissie is gevoerd over de inhoud.
De heer Van Bergen (ChristenUnie) denkt iets te gaan doen met participatie.
De heer Van der Zweth (PvdA) denkt dat er meer tijd nodig is.
De voorzitter stelt voor 30 minuten. Zij besluit aldus met de B-status. Zij rondt hiermee de bespreking van dit onderwerp af.

De voorzitter schorst de vergadering voor 2 minuten.

11 Initiatiefvoorstel Wijzigingsbesluit APV Pilot Tijdelijk Bedelverbod

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid
Ingediend door David Bosch (UtrechtNu!)
De afgelopen jaren wordt in Utrecht steeds meer overlast ervaren door bedelaars, onder andere door georganiseerde bendes. Dit voorstel is bedoeld om optreden tegen overlastgevende bedelaars en georganiseerde bendes mogelijk te maken door voor de zomerperiode 2024 een verbod op bedelen in te stellen in de gehele stad. Dit behelst een wijziging van de APV.
De voorgestelde wijziging wordt gezien als pilot. Na afloop wordt voorgesteld de ervaringen vast te leggen en te evalueren.
Dit punt is van de agenda afgehaald door de indieners.

12 Raadsvoorstel Zienswijze Kaders begroting 2025 VRU

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid
De gemeente Utrecht participeert in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De gemeente Utrecht wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen op de kaders voor de begroting 2024 en de geactualiseerde begroting 2024. Zo wordt onder andere een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voorzien.
De gemeente Utrecht kan uiterlijk tot 6 februari 2024 een zienswijze indienen bij de VRU.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De commissie bespreekt het voorstel in twee termijnen.

De commissie
De heer Brouwer (CDA) dankt de VRU voor het opstellen van dit document.
Hij vraagt wat het betekent dat de gemeente nu al zegt dat zij de uitbreiding van de brandweer niet zou kunnen betalen. Dit terwijl de gemeente daartoe volgens de geldende regels verplicht is. Dat is te lezen in het concept zienswijzebrief. Er zijn stellige woorden gekozen. Hij vraagt de reflectie van het college; hij duidt op de TS6 en TS4.
In deze kaderbegroting valt te zien dat er veel financiële wensen zijn. Hij vraagt of ook afspraken gemaakt zijn over prioritering indien er sprake is van overschrijding.

Mevrouw Meerding (VVD) kan instemmen met de zienswijze; zij leest ook dat de burgemeester stelt dat Utrecht de extra kosten niet kan dragen. De VVD begrijpt de opmerking in het licht van de financiële stand van zaken van de gemeente. Anderzijds betreft dit de kerntaken van de gemeente. Haar fractie is benieuwd naar het spanningsveld daartussen en hoe zich een en ander tot elkaar verhoudt en hoe de burgemeester daarover denkt.
De heer Brouwer (CDA) vraagt hoe de VVD aankijkt tegen dat spanningsveld.
Mevrouw Meerding (VVD) vindt dat kerntaken bovenaan staan: dat zijn de prioriteiten voor haar fractie. Dat betekent ook iets in de financiën. De gemeente heeft met de gehele gemeentelijke begroting te maken waarin allerlei keuzes tegen elkaar

afgewogen moeten worden. Voor haar staat voorop dat de kerntaken in ieder geval uitgevoerd worden; daar zit geen spanning.

De heer Van Vliet (D66) verwoordt de verwachting dat de bijdragen van de gemeente aan de VRU fors omhoog gaan in de komende jaren. Dat is ten dele logisch; de stad groeit en daaruit komen meer kosten voort. Het verbaast hem dat in andere gemeenten relatief vaker en meer onder meer nieuwe brandweerposten bijkomen. Gezien de onevenredige stijging van de bijdrage van de gemeente lijkt het alsof de gemeente Utrecht die nieuwe brandweerposten elders moet financieren. Daarom vindt zijn fractie het goed dat de burgemeester daarover het gesprek aangaat met de VRU.
Het uitgangspunt is wat zijn fractie wil meegeven dat de kostenverdeelsleutel echt anders moet, omdat de Utrechtse belastingbetaler nu de veiligheid van mensen in andere regiogemeenten lijkt mee te financieren terwijl de belastingbetaler daarvoor niets terug lijkt te krijgen.

Burgemeester Dijksma probeert alle vragen bijeen te nemen in haar beantwoording. Inderdaad is gezien dat in de huidige kaders meer geld nodig is omdat verhoging van onder meer loon- en prijsbijstelling heeft plaatsgevonden; dat moet de VRU doorberekenen aan alle leden. Richting D66 bevestigt de burgemeester dat het gaat om een solidair stelsel. Dat betekent dat de gemeente Utrecht wel degelijk meebetaalt aan de brandweer elders in de regio. De burgemeester vindt dat begrijpelijk en terecht. Het is niet zo dat de gemeente daarvoor niets terugkrijgt.
Van het gegeven dat de Veiligheidsregio functioneert als zij doet, heeft de gemeente Utrecht heel veel voordeel. Het gegeven dat partijen zaken gezamenlijk organiseren, betekent dat de schaal groter gemaakt wordt, dat het efficiënt is. De burgemeester heeft gemerkt in de afgelopen jaren dat onder leiding van de nieuwe directeur er ook in de topstructuur van de VRU echt ingegrepen is waardoor op het punt van personeelskosten wel degelijk goede stappen zijn gezet. Tegelijkertijd bevestigt de burgemeester dat het CDA gelijk heeft dat in de brief een spanning wordt opgemerkt; de gemeenten gaan een hele zware periode tegemoet. Daarin is de gemeente Utrecht niet de enige.
De burgemeester noemt in dit verband het ravijnjaar in 2026. De burgemeester probeert daarvoor een oplossing te vinden. Dat is nog niet zover. Dat moet uitonderhandeld worden met het kabinet. Het is niet meer dan logisch dat wordt aangegeven dat de gemeente in de komende periode forse financiële ingrepen moet doen in de eigen begroting. Dat kan ook consequenties hebben voor de maakbaarheid van de begroting van de VRU.
Daarom wil het college graag in gesprek met de directie om na te gaan wat met *nieuw voor oud* mogelijk is; welke taken die niet tot de kerntaken behoren kunnen worden geschrapt. Hoe het werk nog veel efficiënter kan om de oplopende kosten voor gemeenten zo beperkt mogelijk te houden. Van beide kanten, ook van de zijde van de veiligheidsregio, wordt een winstwaarschuwing gegeven aan de gemeente, namelijk dat de gemeenten in zwaar weer komen, dat de kosten hoger worden en dat dat kan betekenen dat de VRU een hogere gemeentelijke bijdrage vraagt.
Andersom geeft de gemeente aan ook op basis van de voorliggende cijfers en de middelen die de gemeente verwacht beschikbaar te hebben, dat zij dat niet zomaar kan opbrengen. De burgemeester herhaalt en bekrachtigd haar informatie. Partijen zullen daar gezamenlijk uit moeten komen.

Wanneer de kerntaken in het gedrang komen, zal het gesprek aangegaan worden met de rijksoverheid. Dat doet het college ook rondom de brandweerzorg. Eerder hebben de gemeenten vanuit alle 25 burgemeesters in het Veiligheidsberaad bij het kabinet aangegeven dat er een tekort aan middelen is rondom de brandweerzorg. Zij spreekt in dit verband van een lobby.
Zij benadrukt het belang de solidariteit niet los te laten. Die solidariteit binnen deze organisatie, die ook voor de gemeente Utrecht als centrumgemeente van belang is. Met loslaten zou de gemeente slechter af zijn.

De voorzitter neemt ervan kennis dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij concludeert dat dit raadsvoorstel doorgeleid wordt naar de raad met de A-status.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten.

13 Raadsbrief Lobbyregister

Burgemeester, Beleidsterrein: Bestuurlijke Zaken
Geagendeerd door: Ruud Maas (Volt), Rik van der Graaf (ChristenUnie), Bert van der Steeg (CDA), David Bosch (UtrechtNu!).
Naar aanleiding van de gehouden RIB op 21 november willen de agenderende fracties graag met elkaar en de burgermeester in debat over de raadsbrief Lobbyregister. We constateren dat het vergroten van transparantie en vertrouwen in de politiek hoognodig is, maar dat de materie complex is. Als een lobbyregister geen oplossing is, wat kunnen we dan wel doen? In de RIB werden een aantal opties, zoals een lobbyparagraaf en ‘het goede gesprek’, besproken die we graag met elkaar willen bediscussiëren.

13.1 Rapport Frausen

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven) De bespreking is in één termijn.

De commissie
De heer Maas (VOLT) noemt de kernwoorden van zijn partij voor het bedrijven van politiek: eerlijk, oprecht transparant, en navolgbaar. Dat moet in alle uitingen naar buiten komen. Dat is de reden waarom zijn partij zowel landelijk als lokaal ijverde voor een lobbyregister.
Hij ontving de raadsbrief over dit onderwerp met enige teleurstelling. Hij maakt enkele opmerkingen over die brief:
Het college schrijft dat uit onderzoek blijkt dat een lobbyregister geen effectief middel is voor het vergroten van transparantie. Dat het niet bewezen effectief is, staat buiten kijf; zo staat dat ook in het rapport van de commissie Braun. Daarin staat ook dat er te weinig onderzocht is. Om die reden kan niet worden gesteld dat het niet effectief is; het is niet bekend.
In de motie is niet omschreven hoe een Utrechts lobbyregister moet worden vormgegeven. Transparantie staat bij de overwegingen, maar niet in de opdracht. Expliciet wordt gevraagd om met simpele middelen kleinschalig een aanvang te maken. Dat blijft wat zijn fractie betreft staan. Zijn partij ziet wel degelijk kansen om met kleine maatregelen te komen tot wat in het rapport *gelijk speelveld* genoemd wordt. Hij ondersteunt van harte de gedachte dat een lobbyregister niet mag leiden tot een grotere onderlinge afstand tussen Utrechters, collegeleden, ambtenaren en raadsleden. Wanneer daar al sprake van is moeten partijen daarin niet meegaan.
De heer Brouwer (CDA) zoekt naar lokaal en landelijk. In het rapport van Braun wordt ook gezegd dat het voorwaardelijk is om landelijke richtlijnen op te stellen. Hij

is bang dat lokaal en landelijk elkaar in de weg gaan zitten wanneer er lokaal mee begonnen wordt. Hij vraagt hoe de heer Maas dat ziet.
De heer Maas (VOLT) denkt dat dat niet het geval zal zijn. Lokaal heeft de volledige bevoegdheid om zaken in te regelen in de eigen verordeningen. Zo lang er geen landelijke richtlijn komt op een lobbyregister, heeft het wellicht geen zin om het als zodanig in te voeren op lokaal niveau. Er zijn voldoende middelen die overblijven om het lokaal wel te regelen. Hij vervolgt zijn inbreng.
In de gesprekken met de sprekers op de Raadsinformatiebijeenkomst over het lobbyregister kreeg de raad duidelijke handreikingen voor meer kleinschalige aanpak, vergelijkbaar met de integriteits-discussies waaronder die van vanmiddag.
Zijn partij ziet kansen voor de volgende middelen: een lobbyparagraaf met relevante raadsstukken. Hij realiseert zich dat dat tot extra werk kan leiden; duidelijkheid is zijns inziens geen luxe. Het hoeft niet uitgebreid. Te volstaan is met een korte opsomming van organisaties en partijen.
Om te komen tot een gelijk speelveld zou het goed zijn om te gaan komen tot open agenda's van collegeleden. Hoe dat precies kan, is een kwestie van uitwerken. Dit zou ook voor raadsleden en directies kunnen gelden.
Een volgend voorstel is een tweejaarlijks gesprek met het college over het zogenaamde netwerk; te vergelijken met de gesprekken die bij aanvang gevoerd worden met de wethouders. Dit zou herhaald kunnen worden in een laagdrempelige setting zoals gedaan met de discussies na de start van het reces. De gemeentesecretaris zou iets dergelijks kunnen doen met de directies.
Een training gericht op integriteit in de omgang met externen, zowel voor raadsleden, colleges als voor directies; enkele prominenten hebben zich daarvoor al aangeboden. Ook professor Braun is daarvoor beschikbaar.
Ook dit zou zich goed lenen voor een dergelijke sessie na het reces. Hij vraagt de burgemeester een reactie te geven op de voorstellen van zijn fractie en antwoord te geven op vragen over wat te doen is om te komen tot een meer gelijk speelveld.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) licht toe dat de heer Maas mede namens de ChristenUnie sprak.
De heer Maas (VOLT) deelt mee dat één van de voorstellen van de heer Van der Graaf is om in een verordening op te nemen dat wethouders na hun aftreden gedurende enige jaren geen lobbywerk in de gemeente mogen uitvoeren.

De heer Brouwer (CDA) dankt het college voor de brief. Hij vindt transparantie een groot goed, dat is een belangrijke zo niet de belangrijkste kernwaarde die centraal moet staan in het openbaar bestuur. Hij vindt ook belangrijk dat de commissie dit vandaag bespreekt, ook naar aanleiding van de Raadsinformatiebijeenkomst. Hij dankt de organisator daarvoor; wanneer de transparantie kan worden vergroot, moet dat wat hem betreft gebeuren.
Hij onderschrijft de uitkomsten van het onderzoek van Braun en Frause dat een lobbyregister geen effectief middel is om direct de transparantie te vergroten. Daarnaast levert het ook een potentieel gevaar op; hij refereert daarbij aan de brief, waaraan VOLT zojuist ook refereerde: een extra drempel voor contact met de gemeente voor bewoners.
Hij sluit zich aan bij de inbreng van VOLT over de training voor de raads- en commissieleden.

Zijn fractie is het ermee eens dat wanneer de overheid echt impact wil maken, dit niet moet gaan per gemeente, maar dat hiervoor landelijke eenduidig afgewogen regelgeving randvoorwaardelijk is. Dat sluit aan bij de door hem gestelde vraag zojuist.
Hij vindt het goed dat het college een vinger aan de pols houdt en de raad informeert over ontwikkelingen, wanneer die landelijke regelgeving er komt. Hij legt de vraag voor hoe dat “in de gaten houden” er concreet uitziet; worden er nu al gesprekken gevoerd? Hij vraagt hierop verduidelijking.
Hij vraagt hoe de raad geïnformeerd zal worden; door middel van een brief?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) hecht veel waarde aan het vergroten van transparantie en aan een gelijk speelveld; zij dankt de fractie van VOLT voor het agenderen van dit onderwerp waarover veel te zeggen is.
Zij kan zich voor een belangrijk deel aansluiten bij de inbreng van VOLT en de ChristenUnie; hoewel ook zij niet iets ziet in een lobbyregister, vraagt zij zich wel af waarom het college niet ingaat op andere opties om transparantie te vergroten, zoals het Kabinet ook deed in zijn reactie, zoals een open agenda of een lobbyparagraaf.

Ook de raadsleden worden regelmatig belobbyd, en mogelijk soms zonder het door te hebben. Zij doelt dan op gesprekken met inwoners, op de belangenorganisaties, bewonersgroepen, het maatschappelijk middenveld, de directie van scholen. Het gaat allemaal om belangen. Een training kan raadsleden bewust maken. Dit is ook waardevol voor raadsleden. Zij doet deze oproep ook aan haar collega's.
Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat het lijstje dat mevrouw Fattal opsomt op zich terecht is. Het kan ook zo zijn dat raadsleden belobbyd worden door vrienden of door de buurman. Wil mevrouw Fattal om die reden een training, of moet er een lobbyregister komen omdat raadsleden door al deze mensen belobbyd kunnen worden.
Mevrouw Fattal (GroenLinks) is geen voorstander van het lobbyregister. De VVD vraagt wel terecht naar de consequenties die daaraan hangen; een training is niet voldoende. Wat haar betreft moet begonnen worden met bewustwording, dat is zeker van belang voor beginnende raadsleden. De transparantie van het college moet ook voor raadsleden gelden. Ook een open agenda zou voor raadsleden kunnen; raadsleden zijn haars inziens belangrijker dan collegeleden als het gaat om democratische besluitvorming. Daarin gelooft zij.

De heer Snijder (Student & Starter) vindt het relevant aandacht te besteden aan de werkwijze van de raad in dit kader en hierover in gesprek te blijven binnen en buiten de raadzaal.
De heer Maas (VOLT) vraagt of dan alleen gekeken wordt naar de raad niet naar het college.
De heer Snijder (Student & Starter) antwoordt ontkennend. De raad moet ook naar het college kijken. Hij stelt voor gezamenlijk na te gaan hoe dit het best is aan te pakken en daarin ook gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen.

De heer Van der Zweth (PvdA) neemt het over van zijn collega mevrouw Raaijmakers. Hij vindt het goed dat is aangezwengeld. Hij deelt met het college na het verkennen dat het lobbyregister nu niet zijn voorkeur heeft; het is niet bewezen effectief. En de drempel voor bewoners vindt hij niet goed. Daarin gaat hij mee.

Hij voegt toe aan de discussie dat het niet alleen gaat om transparantie; transparantie is een doel op zich. Het gaat ook om vertrouwen. Vertrouwen is dan ook dat bewoners weten wat er speelt, dat ze niet overvallen worden. Hij denkt hierbij ook nog aan suggesties als deur aan deur gaan en dat raadsleden toegankelijk moeten zijn voor iedereen in de stad, dat er betere toelichting komt op besluiten, waar dat vandaan komt en wanneer de raadsleden betrokken moeten worden. Die discussie is breder dan transparantie van de agenda's van raadsleden. Het gaat ook om bewoners de verbinding te laten vinden met wat raadsleden doen in de raadzaal.
De heer Maas (VOLT) vraagt hoe de PvdA aankijkt tegen *gelijk speelveld* zoals in het rapport Braun is gezegd. Hij licht toe dat met gelijk speelveld wordt bedoeld dat raadsleden in feite dezelfde informatie hebben als collegeleden wanneer zij een besluit nemen. Een van de problemen bij de lobby is dat raadsleden onderling en tussen raad en college niet van elkaar weten wat er speelt; wat was de input?
De heer Van der Zweth (PvdA) weet niet of transparantie dat meteen anders maakt. Volgens hem wordt die transparantie gewenst omdat raadsleden willen weten wie met wie praat. Hij vindt die agenda’s dan ver gaan.
Wanneer een onderwerp wordt besproken kan hij inschatten wie het betreft, wie er belang bij heeft, wie hierover een mening heeft. Hij zoekt die kennis dan zelf op. Hij hoopt dat collegeleden dat ook doen. Hij gaat er vanuit dat zijn collega's dat ook doen. Hij stelt zich voor dat de heer Maas met net andere personen spreekt dan hij; hij vindt dat op zichzelf geen probleem. Raadsleden kiezen zelf voor de informatie; dat is volgens hem goed.
De heer Maas (VOLT) begrijpt dat. Bekend is dat het heel vaak mis is gegaan, bekend is dat heel veel misstanden zijn, het feit dat het bekend is, verlangt een poging van de raadsleden om daarin niet mee te gaan en duidelijke maatregelen te treffen om die misstanden te voorkomen. Hij vraagt hoe de PvdA dat ziet.
De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat hij de indruk heeft dat de discussies door elkaar heen lopen over of iedereen dezelfde informatie heeft, of dat het duidelijk is met wie iemand gesproken heeft, in de zin van transparantie. Op het moment waarop raadsleden in de agenda van wethouders kunnen zien met wie ze hebben gesproken, is nog niet bekend wat de wethouder daar gehoord heeft en kunnen raadsleden slechts een deel van de informatie krijgen. Nu zijn er maatregelen voorgesteld die ook het effect kunnen hebben dat het hoogdrempeliger wordt om contact te leggen met collegeleden of met raadsleden. Hij vindt dat een ongewenst effect. Dat moet wel in het totaal worden overwogen.

De voorzitter schorst de vergadering voor 2 minuten.

De beantwoording
Burgemeester Dijksma complimenteert heer Maas met de agendering van dit onderwerp. VOLT doet dat ook landelijk. De burgemeester vindt het alleen maar goed hierover te spreken en op zichzelf al een bijdrage aan het verbeteren van de alertheid op het beïnvloedbare van bestuursleden.
Naar aanleiding van de reactie van het college is een uitgebreide Raadsinformatiebijeenkomst gehouden waarbij ook onderzoekers hebben kunnen reageren op de voorstellen zoals die voorlagen en ook op de reactie van het college. De burgemeester attendeert er opnieuw op dat het instellen van een register niet bewezen effectief is. Daarover is veel meer gezegd.

Uiteindelijk is in de presentatie gezegd dat in het algemeen geldt dat meer regels stellen niet per definitie leidt tot meer integriteit en dat soms meer regels ertoe kunnen leiden dat er minder intrinsiek integer gedrag is. De burgemeester vindt het van belang dat bestuurders zich daarvan bewust zijn. Tegelijkertijd is na te gaan hoe transparanter te zijn in hoe besluitvorming tot stand komt. De burgemeester benadrukt dat het van belang is voortdurend dit gesprek te blijven voeren.
Vandaag gaat het eigenlijk over vijf voorstellen die gedaan zijn door VOLT en de ChristenUnie. Het college houdt al een lobby-paragraaf bij. Het college stuurt een uitgebreide participatieparagraaf mee met de voorstellen. Daarin is de uitkomst van participatieprocessen te lezen en wie invloed hebben gehad op het voorstel. Wellicht is dat wel belangrijker dan een opsomming van iedereen die wel eens een brief heeft gestuurd en die vervolgens niet is meegenomen. Wanneer het anders zou moeten, kost het veel capaciteit. De middelen daarvoor zijn er niet.
De heer Maas (VOLT) las bij een participatieparagraaf nooit iets over *meespreken van een organisatie op het desbetreffende gebied*. Krijgt de raad daarover meer informatie in de toekomst?
Burgemeester Dijksma vernam zojuist dat soms in een bijlage dergelijke informatie wordt meegegeven. Het lijkt haar goed wanneer het stadsbestuur zich gaat bezinnen op hoe een participatieparagraaf te maken en hoe expliciet die is. Wellicht is daar nog winst te boeken. Dan moet het wel op de manier waarop het bestuur het nu doet; wellicht is dit steviger te formuleren.
De heer Maas (VOLT) heeft daartegen geen enkel bezwaar. Het gaat hem vooral om de informatie en dat de raadsleden inzicht krijgen in met welke organisatie wat is afgesproken. Dat lijkt hem een prima oplossing.
Burgemeester Dijksma vat dit op als *work in progress* om binnen de huidige capaciteit zo expliciet mogelijk daarin te kunnen opereren.
Richting mevrouw Fattal merkt zij op dat wat de raad van het college vraagt ook de raad zelf regardeert. De burgemeester waakt voor een contraproductieve werking.

De burgemeester ontraadt de open agenda's; die gelden dan ook voor de raadsleden; zij waakt voor een schijntransparantie. Dan is te zien met wie gesproken is en ook nog niet in alle gevallen; van de agenda's van de ministers worden ook indikkingen gemaakt. Niet alles is zichtbaar. De mate waarin een gesprek heeft geleid tot beïnvloeding, komt niet tot uiting in de agenda, los nog van het meerdere werk dat daarvoor geleverd moet worden. Haar voorstel zou zijn dat element niet over te nemen.
Met betrekking tot de derde en de vierde, *gesprekken voeren onderling en met expertise van buiten, in een training, over het netwerk, over hoe weerbaar het stadsbestuur is, over het bewustwordingsproces*, dat bestuurders belobbyd worden. De lobby kan ook van een maatschappelijke organisaties zijn. Ook dat is een beïnvloedingsproces. Het lijkt haar een uitstekende gedachte een verdieping te maken van het huidige integriteitprogramma, niet alleen voor de raad maar ook voor het college. Zij zou het derde en vierde voorstel graag willen oppakken, ook samen met de griffie en samen met de secretaris van het college en de gemeentesecretaris om daarvan meer werk te maken.
In reactie op het vijfde voorstel, een verbod op lobbyen voor ex wethouders op onderwerpen waarop zij zelf wethouder waren, zet de burgemeester uiteen dat er vergelijkbare regelingen zijn in ook andere gemeenten. De burgemeester is bereid om dit voorstel met een positief advies voor te leggen aan het college. Zij vraagt de ge-

legenheid na te gaan hoe dat op een verstandige manier vorm te geven en aan de raad voor te stellen. Burgemeester stelt de wethouders in de gelegenheid daarvan iets te vinden.
De burgemeester vindt het verstandig dit onderwerp blijvend op de agenda te houden.
De heer Van Bergen (ChristenUnie) vraagt aan welke termijn de burgemeester denkt om hierop terug te komen bij de raad.
Burgemeester Dijksma antwoordt *voor de zomer*.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt wat er op tegen is om een open agenda bij collegeleden te voeren, met uitzondering van enkele vertrouwelijke gesprekken die plaatsvinden.
Burgemeester Dijksma antwoordt dat het niet zoveel oplevert. Zij herhaalt haar argumenten. Doordat er ook uitzonderingen gemaakt worden voor vertrouwelijke gesprekken, is sowieso slechts een deel van het verhaal zichtbaar. Dat kost wel weer capaciteit. Bovendien neemt de burgemeester aan dat dan ook de agenda van de raadsleden open wordt.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat zijn agenda altijd open is. Hij begrijpt niets van het argument van de burgemeester. Zijns inziens kost het ook geen extra tijd. Hij kent positieve voorbeelden uit het bedrijfsleven die veel opleveren. Wat hem betreft levert het transparantie op, het is navolgbaar wie met wie spreekt - de wethouder Wonen spreekt met een woningcorporatie maar ook misschien met een grote bouwondernemer. Het kan relevant zijn om dat te zien en te weten. De raadsleden kunnen dan in die agenda kijken. Hij kijkt wel eens in agenda's van wethouders en ziet dan lege agenda's. Hij herhaalt zijn vraag; wat er op tegen is om toch een poging te doen tot open agenda's te komen.
Burgemeester Dijksma merkt op dat heel veel contacten plaatsvinden buiten de agenda, via een telefoontje, via apps, via ontmoetingen, bijvoorbeeld op nieuwjaarsrecepties of bij andere gelegenheden. Daaruit ontstaat niet het gewenste beeld. Als het gaat om het raadsvoorstel is het van belang te weten hoe tot de overwegingen te zijn gekomen. Met wie gesproken wordt, zegt niets over wat er gewisseld is.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt een deel van de openheid al positief. Hij hoeft niet alles te weten. Uiteraard zijn er WhatsAp en telefoongesprekken. Hij vindt het buitengewoon interessant te weten wat een collegelid doet. Hij vindt “we kunnen niet alles doen” geen tegenargument. Het helpt al om te weten wie met wie gesproken heeft; dat kan een aanleiding zijn om tot een vraag te komen of om te zien dat heel veel met de één en weinig met de ander wordt gesproken. Dat kan aanleiding zijn tot vragen. Hij vraagt of de burgemeester dat ook ziet.
Burgemeester Dijksma bevestigt dat een open agenda zal oproepen tot vragen; die zullen dan ook beantwoord worden. De vraag is of het doel daarmee behaald wordt. Zij merkt op dat dat de kern van de discussie is. De kern van de discussie ging ook over het dat wanneer het gaat om contacten met raadsleden, het soms van belang is dat mensen daar geen drempels voelen om deze contacten te leggen. Waarom zou dat wel van raadsleden gelden en niet voor collegeleden.
De heer Sungur (DENK) oppert dat de raadsleden in deeltijd werken en dat dat mogelijk een argument is. Hij legt de vraag voor of *open agenda’s* past bij Open Overheid. Hij pleit ervoor met agenda's aan te sluiten bij het principe van transparantie.
Burgemeester Dijksma werpt tegen dat het college alleen voorstellen doet. Het besluit wordt genomen door de raad. De macht zit daar waar het besluit genomen

wordt. Ook daar verdient het transparantie. De burgemeester vindt het niet verstandig om dan een onderscheid te maken tussen raad en college. Dat heeft wat haar betreft niets te maken met deeltijd. Dat heeft te maken met belang en het belang van mensen om de raadsleden te beïnvloeden om bepaalde besluiten te nemen, is minstens zo groot als het belang om het voorstel dat naar de raad gaat te beïnvloeden.
Ten tweede bevestigt de burgemeester de redenering van de heer Sungur over Open Overheid; daarvan is de burgemeester voorstander. De vraag is of het instrument effectief is behalve dan dat veel mensen in de weer zijn met publicatie van agenda's waarin alsnog afspraken er niet in staan of bepaalde contacten niet; terwijl in de Raadsinformatiebijeenkomst over dit onderwerp de drempels aan de orde kwamen die dit kan opwerpen die het gesprek in vertrouwelijkheid zou willen aangaan met een wethouder of een burgemeester.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat vertrouwelijke gesprekken afgeschermd kunnen worden in open agenda's; er wordt niet gepleit van alles in de agenda openbaar te maken. Er wordt gezegd *openbaar tenzij*, het principe dat ook voor de raad geldt.
Burgemeester Dijksma brengt in dat het voor haar niet een principiële kwestie is; het is een kwestie van praktijk en effectiviteit. Zij herhaalt haar argumenten. Wanneer de raad een meerderheid vindt dat het principe van open agenda's zijn intrede moet krijgen, dan kan de raad dat voorstellen. Zij spreekt over wat het zou opleveren.
De heer Sungur (DENK) kan zich voorstellen dat naar de praktijk gekeken moet worden, maar voor een deel is het voor hem ook een principieel punt. Hij is benieuwd naar de risico's die daaraan vasthangen, behalve capaciteit; hij denkt niet dat capaciteit een groot probleem zal zijn. Het gaat om een applicatie die anders ingesteld moet worden. Hij is benieuwd naar de mogelijke gevolgen voor de manier van werken door bewindvoerders.
Burgemeester Dijksma wil voorkomen het debat over te doen met de hoogleraren in de Raadsinformatiebijeenkomst; deze hoogleraren hebben gefundeerde opvattingen meegegeven. Daarbij zeiden ze onder meer dat meer regels niet per se leidt tot meer integriteit, het kan zelfs intrinsieke motivatie verdringen, het kan ertoe leiden dat er *loophole ethics* ontstaat.
Voor de burgemeester is dit geen principieel punt; wanneer dit een principieel punt is van de raad kan de raad dit voorstellen. Wanneer de raad dit in meerderheid op deze manier wil vormgeven is het een feit. Het gaat niet zomaar om een applicatie.

De voorzitter legt de vraag voor of er gemiste vragen zijn.

De heer Brouwer (CDA) had gevraagd naar hoe een *vinger aan de pols te houden* er concreet uitziet bij het Rijk.
Burgemeester Dijksma zet uiteen dat het college doorgaans goed in de gaten houdt wat er allemaal vanuit de rijksoverheid aan voorstellen worden gedaan. Andersom kan zij zich voorstellen dat dit type thema’s ook bij de formatie wel degelijk ingebracht worden.
De heer Brouwer (CDA) vraagt of hij het goed begrijpt dat hierover geen actieve gesprekken met het Rijk gevoerd worden; het is dus afwachten.

Burgemeester Dijksma antwoordt bevestigend; zij heeft hierover geen recent gesprek gevoerd; dat betekent niet dat er vanuit Utrecht niet over gesproken wordt met de mensen in Den Haag.

De voorzitter recapituleert de gedane toezegging.
De burgemeester
- Komt voor de zomer met een brief over het inperken van de lobbyactiviteiten van wethouders ten aanzien van activiteiten die in het verlengde liggen van hun voormalige of huidige portefeuilles.
- Zal het goede gesprek gaan organiseren.

De voorzitter legt de vraag voor of de agenderende fracties hun doel hebben bereikt met deze bespreking. **De heer Maas** (VOLT) denkt daarover na.

De voorzitter schorst de vergadering om 16.34 uur tot 20.00 uur.

14 Herijking Initiatievenfonds

Wethouder: Oosters, Beleidsterrein: Participatie
Geagendeerd door: Bert van Steeg (CDA), Ruud Maas (Volt),Fred Dekkers (GroenLinks),Cees Bos (Stadsbelang Utrecht),Berdien van der Wilt (D66) en Esma Kendir (Student & Starter)
Naar aanleiding van de raadsbrief van d.d. 3 november 2023 over de herijking van het Initiatievenfonds willen de fracties van CDA, Volt, GL, SBU, D66 en S&S in debat. Het Initiatievenfonds is belangrijk instrument om inwonersinitiatieven te faciliteren. De genoemde fracties willen praten over de gekozen aanpassingen die worden voorgesteld en kijken op welke manier initiatieven vanuit de samenleving verder kunnen worden versterkt. Genoemde fracties willen in het debat stilstaan bij de gekozen grens van € 35.000, de mogelijkheden om draagvlak voor initiatieven te krijgen en de rol die de gemeente daarbij kan spelen. Daarnaast willen de fracties stilstaan bij de manier van financiering van het Initiatievenfonds en de omgang met eventuele onderbestedingen in de toekomst. Als laatste willen de fracties ook stil staan bij de rol en functie van het Initiatievenfonds i.r.t. de ambities van de gemeente op het werken met een wijk- en/of buurtbudget. Mede n.a.v. de recente brief over de wijk- en buurtaanpak.
De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De bespreking is in één termijn.

De commissie
De heer Van Steeg (CDA) is enthousiast over het Initiatievenfonds en benadrukt het belang ervan. Hij beschouwt dit als een belangrijk middel om de samenleving mogelijkheden te geven mee te doen en goede initiatieven zelf te nemen om die door de overheid, de gemeente, te laten financieren. Hij vindt het een goede zaak dat dit fonds er al jarenlang is. Hij vindt het in dat licht goed om na te gaan wat goed en wat niet goed gaat.
In de brief en in de evaluatie leest hij dat het Initiatievenfonds op aarde is om het beleid te verrijken. Aan de andere kant leest hij dat initiatieven niet strijdig moeten zijn met het beleid van het college. Hij vraagt welke van de twee hij moet aanhouden. Niet strijdig met het beleid vindt hij iets anders dan dat het het beleid verrijkt. Wat hem betreft moet de overheid niet teveel barrières maken voor initiatiefnemers. Hij pleit ervoor te zorgen dat initiatieven de ruimte krijgen en daarop niet teveel te gaan sturen. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) legt de vraag voor of het initiatief een beetje strijdig mag zijn met het beleid. Of doet het gemeentebestuur zichzelf dan tekort?
De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat hoe meer ruimte de samenleving krijgt, hoe beter hij dat vindt in dit verband. Hij kan zich wel voorstellen dat het college zegt dat dit beleid is uitgestippeld en dat het niet moet indruisen tegen dat beleid, tegen de keuzes die het gemeentebestuur maakt. In dat licht heeft hij begrip voor die regel.

Waar het gemeentebestuur de samenleving ruimte kan geven, moet het bestuur wat hem betreft dat doen. Hij hoopt ook dat hij de brief op die manier kan lezen; hij legt de vraag voor hoe het college dat interpreteert.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dit een belangrijk punt. Hij begrijpt dat heer Van Steeg het college vraagt dit specifiek te omschrijven omdat het nu wel heel zwart-wit is opgeschreven. Hij krijgt de indruk dat wanneer een initiatief op een of andere manier strijdig is, het niet mogelijk is.
De heer Van Steeg (CDA) krijgt met deze brief verschillende signalen; hij herhaalt zijn inbreng: “niet strijdig” “het beleid verrijken”. Hij bepleit bij “niet strijdig” niet te streng te zijn. Als het gaat om “het beleid verrijken” zegt hij dat het in eerste instantie gaat om wat in de samenleving gebeurt en dat die ruimte gegeven wordt. Hij vraagt toelichting van de wethouder hierop.
Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Hij voelt zich teleurgesteld over dat dit schrijven eerst vandaag is ontvangen. De wijzigingen zijn eigenlijk al ingegaan. Hij is ook teleurgesteld over dat het rapport van Berenschot niet bij de stukken zat. Hij heeft een vrij summier participatieverslag ontvangen; in het rapport van Berenschot staan belangrijke dingen. Wat hem betreft kan de raad de belangrijkste conclusies meenemen. Een ervan is beleidsinitiatieven niet te financieren vanuit het Initiatievenfonds; zijn fractie was bijvoorbeeld niet al te blij met het financieren van buurtbudgetten vanuit dit fonds omdat die financiering ook kan vanuit andere beleidsdoelstellingen. Hij ziet dat soms uitzonderingen gemaakt worden voor stedelijke evenementen die ook stedelijk worden gefinancierd die over de driejaars-termijn heen gaan en die ook op een andere manier te financieren zouden zijn. Hij krijgt daarop graag de reactie van de wethouder. Hij vraagt of daar niet naar gekeken moet worden en welke mogelijkheden de wethouder ziet om juist ook het Initiatievenfonds te houden voor de onderwerpen waarvoor het bedoeld is.
Is het Berenschot rapport staat de conclusie dat het Initiatievenfonds eenvoudig moet zijn en dat de bekendheid mag worden vergroot. Hij leest in de herijking dat dat gaat gebeuren, vooral in de richting van de wijken. Hij leest daarin ook dat ook op het stadskantoor het nodige moet gebeuren; hij vraagt wat op dat vlak gebeurt. Zou daar meer bekendheid te geven zijn aan het Initiatievenfonds zodat mensen zich een beeld kunnen vormen van de mogelijkheden?
Waar het gaat om de financiering in de verhouding met het stedelijk initiatief en de wijkinitiatieven is hij van mening dat het Initiatievenfonds vooral dient om de initiatieven vanuit de wijken te financieren. Een groot percentage - ongeveer 700.000 euro - wordt gebruikt voor de stedelijke initiatieven. Hij legt de vraag voor of dat nog wel in balans is. Hij legt de vraag voor of de financiering niet nog nadrukkelijker gericht moet zijn op de wijken en dat dat een doel moet zijn. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
De heer Van der Zweth (PvdA) deelt deze inbreng van de heer Van Steeg. Hij vraagt hem of hij met hem deelt dat dan ook nog gekeken kan worden naar een andere verdeling over de wijken. Hij vraagt naar zijn visie daarop.
De heer Van Steeg (CDA) heeft daarover discussie gevoerd met verschillende hiervoor verantwoordelijke mensen. Hij vindt de brief met de percentages er redelijk uitzien. In een aantal wijken vinden minder initiatieven plaats; hij is geneigd er naar te kijken; hij ziet dan niet direct waar te schuiven is.
De heer Van der Zweth (PvdA) vindt dat de verdeling behoorlijk gelijk is. Hij vraagt of de heer Van Steeg met hem van mening is dat het Initiatievenfonds zich vooral

moet richten op de wijken waar wat minder initiatieven zijn zodat ook in die wijken mensen ervan kunnen genieten en in aanraking komen met die overheid.
De heer Van Steeg (CDA) is het daarover eens. Die vraag zet hij door naar de wethouder; hij legt de vraag voor of het mogelijk is de aanvraag te doen in de papieren versie. Dat helpt zijns inziens om iedereen te bereiken. Moet de aandacht niet vooral zijn op vooral de kleinschalige initiatieven vanuit de wijken?
In de cijfers is te zien dat gestuurd wordt op een kleine onderbesteding. Ook is te zien dat het geld dat over is toegewezen wordt aan de algemene middelen; hij vraagt of het mogelijk is het deel dat over is op een andere manier te besteden in de toekomst. Het Initiatievenfonds is in de aard volatiel.

De heer Dekkers (GroenLinks) vindt het Initiatievenfonds heel waardevol voor Utrecht. Hij vindt het goed dat met de regels van participatie kritisch is gekeken naar de regels en voorwaarden om in aanmerking te komen voor bijdragen uit dit fonds. Zijn fractie ondersteunt de voorgestelde wijzigingen: de vergoeding voor vrijwilligers, initiatieven die net buiten de gemeentegrens vallen met meerwaarde voor Utrecht, geen activiteiten financieren waarbij dieren worden gebruikt, uitgezonderd de dierenweides en het paard van Sinterklaas. De voorstellen ter verbetering van de zichtbaarheid en toegankelijkheid zijn heel belangrijk.
Hij wil ingaan op de projecten tussen 25.000 en 35.000 euro, strijdigheid met gemeentelijk beleid, draagvlak en buurtbudgetten.
Op voorstel van GroenLinks is de maximum bijdrage voor initiatieven verhoogd van 25.000 naar 35.000 euro met als overweging dat juist initiatieven waarbij het Initiatievenfonds maximaal drie jaar de inzet van menskracht financiert, kunnen bijdragen aan de vernieuwing van het sociale en culturele aanbod in Utrecht.
Uit de gegevens over 2023 blijkt dat heel veel fysieke projecten profiteren van ophoging van het maximum. De projecten zijn interessant en kunnen een verbetering zijn. Soms is te overwegen of die fysieke projecten meer gefinancierd zouden moeten worden uit de fysieke programma's. Op dit moment is er nog wel een beetje ruimte in het Initiatievenfonds: een kleine onderbesteding. Vooral als het gaat om het plafond in het budget, vraagt zijn fractie zich af of het wellicht beter is wanneer in de standaard programma's in het fysieke domein meer ruimte gemaakt wordt om initiatieven van bewoners te realiseren en of als er overbesteding in het Initiatievenfonds in beeld komt, er onderscheid gemaakt zou moeten worden tussen de maxima voor sociale en fysieke initiatieven.
Bij het tot stand komen van het Initiatievenfonds is benadrukt dat de initiatieven van bewoners niet per se gebonden hoeven te worden aan het gemeentelijk beleid; de heer Dekkers refereert aan de inbreng van het CDA. Juist initiatieven kunnen bijdragen aan vernieuwing, aanpassen en verrijken van het beleid en die kunnen daarop vooruitlopen. Hij vindt het bijzonder dat nu in de notitie gewezen wordt op de bepaling uit de algemene subsidieverordening dat subsidie geweigerd zou worden als het niet past binnen het gemeentelijk beleid. Dat past wellicht bij andere subsidieregels, maar wat hem betreft niet bij het Initiatievenfonds. Aanvragen kunnen echt gericht zijn op aanpassing van het bestaand beleid.
Hij is van mening dat wanneer een initiatief bijdraagt aan gezond stedelijk leven en en die niet past binnen het Utrechtse uitvoeringsbeleid of gericht is op het aanpassen van bestaand beleid in aanmerking moet komen voor een bijdrage uit het Initiatievenfonds. Hij vraagt of de wethouder het met hem eens is. Hoe gaat het college dat duidelijk maken in de communicatie?

In het verleden kwam het regelmatig voor dat initiatieven met steun zijn gefinancierd waarbij later bleek dat er weer anderen waren die problemen hadden met het initiatief. Het is voor zijn fractie van belang dat een initiatiefnemer – en dan maakt het niet uit of het de gemeente is, een ontwikkelaar, een commerciële organisatie of een groep actieve buurtbewoners - nadenkt over wie voordeel heeft van het initiatief en het steunt en wie er last van heeft en er bezwaar tegen heeft. Bij de discussie over de totstandkoming van het Initiatievenfonds, is dat een lusten- en lastenanalyse genoemd. Een dergelijke analyse hoeft niet ingewikkeld te zijn. Niet ingewikkelder dan wat nu gevraagd wordt over het aantonen van draagvlak. De vraag is dan hoe om te gaan met bezwaren. Hij vraagt het college of het wellicht beter is dat een initiatiefnemer al nadenkt over de lusten en de lasten dan dat de initiatiefnemer alleen maar gaat over de steun en dat de gemeente moet toetsen of daartegen geen bezwaar is. Hij vraagt of het college bereid is om uit te zoeken hoe een eenvoudige lusten- en lasten-analyse onderdeel kan worden van de aanvraag uit het fonds.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of GroenLinks aanstuurt op meer eisen als het gaat om draagvlak. Hij vindt dat over het draagvlak een aantal goede zaken genoemd zijn in de nota. Moeten er meer en strengere komen?
De heer Dekkers (GroenLinks) licht toe dat GroenLinks voorstelt dat een initiatiefnemer laat zien dat hij nagedacht heeft over zowel de lusten als de lasten; hij herhaalt zijn desbetreffende inbreng.
Hij vervolgt zijn betoog met in te gaan op de buurtbudgetten. Zijn fractie heeft er op zich geen bezwaar tegen dat het Initiatievenfonds gebruikt wordt voor sommige vormen van buurtbudgetten, maar wel dat steeds weer alleen naar het Initiatievenfonds gekeken wordt. Budgetmonitoring en buurtbudgetten moeten wat hem betreft gericht zijn op het inzicht van de buurt in de geldstromen in de wijk en op invloed op de besluitvorming over de geldstromen. De vraag is waaraan de door de gemeente gesubsidieerde organisaties hun geld besteden.
De heer Van Steeg (CDA) verneemt desgevraagd van **de heer Dekkers** (GroenLinks) dat de heer Dekkers van mening is dat buurtbudgetten niet afgeschoven moeten worden op het Initiatievenfonds. De buurtbudgetten moeten gaan over de reguliere programma's. Hij vindt het een probleem dat daarom al verschillende keren gevraagd is en dat daarop nooit een adequate reactie is gekomen.
De heer Van Steeg (CDA) legt de vraag voor hoe dat onderscheid te maken; kan een buurtbudget uit het Initiatievenfonds komen, kan een buurtbudget in de wijkplannen zitten?
De heer Dekkers (GroenLinks) noemt de groenplannen als voorbeeld. Die initiatieven werden gefinancierd uit de groenbudgetten. Hij noemt een dergelijk buurtbudget in Zuilen: aan de inwoners werd gevraagd initiatieven in te dienen en gezamenlijk werd nagegaan wat de beste initiatieven waren. Hij vindt dit ingewikkeld. Hij herhaalt zijn inbreng met betrekking tot de geldstromen.
Hij vraagt of het college kan garanderen dat bij de herijking van Samen Stad Maken de raad echt een uitwerking krijgt van budget-monitoring en buurtbudgetten die echt over de gebruikelijke programma’s gaan.

De heer Ait Daoua (D66) vindt het fijn dat het bestuur stilstaat bij het Initiatievenfonds. Hij vindt dat een heel mooi middel. Zijn partij is daarmee heel blij. Hij vindt het goed dat het college dit fonds weer eens goed tegen het licht heeft gehouden. Dat levert wat hem betreft waardevolle inzichten op. Hij kan zich goed vinden in de voorgestelde wijzigingen van de verordening. De afwegingen zijn helder en zijn

fractie is er blij mee dat het college dit heeft kunnen vaststellen na gesprekken met gebruikers van het fonds en na inwoners op straat te hebben bevraagd. Voor goede participatie is in de ogen van zijn fractie een dergelijk thema extra belangrijk.
Zijn fractie vraagt aandacht voor twee zaken:
(1) Zij is blij met de extra aandacht voor het Initiatievenfonds voor kinderen. Met de nieuwe campagne die samen met jongeren is opgesteld en in samenspraak met bewoners in de stad, helpt het met het opstellen van concrete doelen om die gezamenlijk te realiseren. Die worden in dit stuk niet benoemd. Hij vraagt hoe de wethouder dit ziet. Welke concrete doelen zou de wethouder willen formuleren?
(2) Zijn fractie las eerder al in de brief over de wijk- en buurtaanpak in het kader van de aandacht voor het buurtbudget en was daarover teleurgesteld. Ook daar wordt gezegd dat het voor inwoners en de gemeente veel werk is om met echte wijkbudgetten te werken. Voorgesteld wordt iets te doen binnen het Initiatievenfonds. Initiatieven zijn weer niet opgepakt vanwege praktische redenen. In de brief is ook meer te lezen over de overwegingen om keuzes te maken. Zijn fractie begrijpt die gedeeltelijk. Niet iedere inwoner wil alle verantwoordelijkheid over een groot budget met alle organisatorische vraagstukken die daarbij komen.
Tegelijkertijd grijpt zijn fractie dit moment aan richting de inzet vanuit de wijk-/buurtaanpak als vanuit Participatie om de wethouder te bevragen over haar ambities met het wijkbudget. Wanneer alleen gekozen wordt voor een wijkvariant die bekostigd gaat worden vanuit het Initiatievenfonds, vraagt hij of het juist is dat het college de ambitie loslaat uit het akkoord of moet zijn fractie dit niet zo lezen? Hij leest namelijk dat het buurtbudget losstaat van het Initiatievenfonds. Al eerder heeft deze raad gesteld dat het buurtbudget nadrukkelijk niet voortkomt uit het Initiatievenfonds maar zoveel mogelijk uit bestaande programma's. Zijn fractie is altijd een groot voorstander geweest van het wijkbudget en wil graag van de wethouder persoonlijk vernemen waarom het college tot deze keuze is overgegaan en of het betekent dat meer met wijkbudgetten aan de slag gegaan wordt, conform de ambitie uit het coalitieakkoord.

De heer Snijder (Student & Starter) is fan van het Initiatievenfonds van de gemeente. Hij juicht het toe dat steeds meer inwoners het fonds ontdekken en benutten. Het fonds draagt bij aan de versterking van het speels gebruiken van de stad Utrecht en motiveert inwoners om zich met elkaar te verbinden, creëert zeggenschap en eigenaarschap voor Utrechters.
Hij dankt het college voor de inzet met de geleverde stukken. Hij vindt het goed te zien dat er goede participatie heeft plaatsgevonden.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) had begrepen dat er één sessie is geweest met 8 initiatiefnemers; hij legt de vraag voor of dat voldoende evaluatie is op een programma met na 8 jaar 8000 initiatieven.
De heer Snijder (Student & Starter) heeft dan ook nog andere stukken gelezen dan specifiek deze 8 initiatiefnemers. Hij vraagt of de heer Dijkstra die stukken ook heeft gezien.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt op welke stukken hij doelt.
De heer Snijder (Student & Starter) doelt op het totaalpakket aan participatie. Hij heeft meerdere documenten gelezen.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) zal dit nazoeken. Dit maakt hem nieuwsgierig.
De heer Snijder (Student & Starter) vindt het mooi te zien dat de beperking van initiatieven buiten de gemeentegrens wordt geschrapt; daarbij staat de meerwaarde voor Utrechters centraal. Hij vraagt zich wel af wat er dan precies wordt verstaan

onder *meerwaarde* en *net buiten de grenzen van de gemeente*. Hij vraagt een duidelijkere definitie en een eventuele uitleg daarbij.
Zijn fractie is blij dat de artikelen geschrapt worden die de nadere regel voor vrijwilligersvergoeding beperken. Het monitoren en het bijsturen van deze ontwikkeling vindt hij een positieve stap. Hij vraagt zich af of de gemeente de raad op de hoogte houdt wanneer aanzienlijk meer vrijwilligersvergoedingen worden toegekend en waarom er wordt aangenomen dat slechts een klein deel van de initiatiefnemers hierop een verzoek zal indienen. Hij vraagt hierover opheldering.
Als het gaat om de toegankelijkheid overweegt hij dat het wenselijk is dat de kosten voor e-herkenning te verlagen zijn voor kleine organisaties en de kosten mee te nemen zijn bij de aanvraag. Het kan de participatie van kleine organisaties stimuleren. De kleine organisaties hebben dat zijns inziens hard nodig.
Hij pleit tegelijkertijd voor de feedbackmechanisme waarbij gebruikers verklaringen kunnen worden gedeeld en suggesties voor verdere verbeteringen kunnen worden ingediend. Hij is benieuwd hoe de wethouder dit ziet.
In het stuk las hij iets over scholen. Hij vraagt zich af of scholen nog verder te activeren zijn om kinderen nog meer te laten betrekken bij eventuele initiatieven in hun buurt. Mogelijk is hier iets te doen met prijzen of met extra aandacht hiervoor.
Met betrekking tot de kosten geeft hij de overweging mee aan het college om een vergoeding te geven aan indieners van aanvragen uit Utrecht zelf, aantoonbaar uit Utrecht; mogelijk kan dat bijdragen aan de lokale economie.
Hiermee rondt hij zijn inbreng af.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft onderzocht of hij alles heeft gelezen. Hij heeft een participatieverslag met daarin vijf participaties waarvan 37 reacties online en een paar mensen die op straat hebben gereageerd. Acht initiatiefnemers hebben aan een workshop deelgenomen. Dat heeft hij goed gelezen. Naar zijn indruk heeft hij het totale beeld. Hij vindt dit op 8000 initiatieven wat mager. Hij legt de vraag voor of dit voor Student & Starter voldoende is.
De heer Snijder (Student & Starter) houdt het voor mogelijk dat meer initiatiefnemers dan acht konden worden bevraagd. Hij benadrukt dat dit niet het enige is wat gedaan is. Daarop doelde hij in zijn verhaal.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt vast dat dit onvoldoende is. Hij geeft dit de fractie van Student & Starter mee. Hij daagt die fractie uit daar nog kritisch naar te kijken.
De heer Snijder (Student & Starter) dankt voor het aanbod. Hij vraagt de heer Dijkstra goed te kijken naar wat de 8 gesprekken hebben opgeleverd.

De voorzitter stelt vast dat alle agenderende partijen hun inbreng hebben geleverd. Hij geeft de niet-agenderende partijen de gelegenheid een korte inbreng te leveren.

De heer Skori (DENK) kan zich in principe vinden in de aanbevelingen in het participatieverslag. Hij is ook blij dat het college de aanbevelingen overneemt.
Zijn fractie vraagt of de wethouder bereid is de keuze te herzien eten en drinken niet te vergoeden. Eten en drinken wordt gezien als een verbindende factor. Hij noemt als voorbeeld de Iftar-maaltijden. Hij vraagt de toelichting van de wethouder hierop en vraagt de wethouder wel de mogelijkheid te bieden eten en drinken te vergoeden uit het Initiatievenfonds.
Ten tweede vraagt hij hoe de toegankelijkheid van het Initiatievenfonds te vergroten is zo dat verschillende groepen Utrechters zoals jongeren en mensen met een

migratieachtergrond hierop een beroep kunnen doen. Hij krijgt graag daarop de reactie van de wethouder.

De heer Van der Zweth (PvdA) dankt de agendeerders.
Hij vindt het belangrijk te blijven werken aan een toegankelijk Initiatievenfonds dat door veel mensen wordt gevonden; hij vindt het goed daarmee bezig te zijn. Hij wil maximale benutting van het fonds. Veel zaken die worden voorgesteld steunt zijn fractie.
Hij brengt het navolgende in. Hij refereert aan de inbreng van D66 en GroenLinks over de buurtbudgetten; dat hoeft wat zijn fractie betreft ook niet uit het Initiatievenfonds te komen. Hij ziet juist de koppeling met de buurtagenda's in de wijken waar de overheid op afstand staat. Daarover zijn ook moties aangenomen; dat leest hij niet terug in het voorliggende. Hij benadrukt echt in te zetten op de wijken en op buurtbudgetten met de standaardfinancieringsstromen die het gemeentebestuur heeft beloofd vanuit de totale begroting van de gemeente.
Ten tweede refereert hij aan het debat tussen de heer Van Steeg en hem over de verdeling die evenredig is over de stad; hij is het eens met heer Van Steeg over stedelijk versus de wijk als het gaat om de verdeling van de initiatieven. Hij pleit ervoor om het juist meer te doen in de wijken met afstand tot de gemeentelijke overheid. Dat past bij de buurtagenda's en ook bij het Initiatievenfonds. Hij pleit ervoor dit zoveel mogelijk te koppelen. Hij vraagt of de wethouder dit met de PvdA deelt.
Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat de heer Van der Zweth eerst aangeeft dat de buurtbudgetten en het Initiatievenfonds los van elkaar moeten staan. Buurtbudgetten gaan al naar wijken waar iets gaande is, waar het budget meer nodig is. Nu stelt de heer Van der Zweth voor om ook het Initiatievenfonds onevenredig te gaan inzetten; zij vraagt naar zijn beweegredenen. Zij vindt evenredigheid juist goed.
De heer Van der Zweth (PvdA) pleit voor een schevere verdeling richting de wijken die het nodig hebben. Hij vindt het niet zo radicaal.
Hij wil de buurtbudgetten liefst in alle wijken. Dit kan in het kader van de doelstellingen op het groen in de stad. Het duurt maar langer en langer voordat het groter wordt. Hij pleit ervoor in de wijken te beginnen waar de weg naar de overheid niet gevonden wordt.
De heer Van Steeg (CDA) heeft de indruk dat het sturen op de kwetsbare wijken al plaatsvindt. Dat is te zien in de recente percentages. Hij vraagt of het voorstel van de PvdA niet strijdig is met de doelstelling om de initiatieven juist vanuit de samenleving te laten komen.
De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt ontkennend. De gemeente zal geen initiatieven weigeren die overal aan voldoen; het gaat meer om de communicatie over het Initiatievenfonds. Hij herhaalt zijn inbreng.
De heer Van Steeg (CDA) brengt in de indruk te hebben dat het al een beetje scheef is. Hij vraagt de wethouder of het college daarop stuurt.
De heer Van der Zweth (PvdA) deelt die vraag van de heer Van Steeg; uit de cijfers krijgt hij de indruk dat het grofweg wel gelijkelijk verdeeld is. Hij pleit voor ongelijk investeren voor gelijke kansen.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt de PvdA of ook ongelijk geïnvesteerd moet worden in de steun aan mensen die initiatieven willen nemen. Dat wordt dan niet gestuurd door de omvang van de budgetten, maar door mensen te helpen om aanvragen te doen.

De heer Van der Zweth (PvdA) kan zich dat goed voorstellen; via de buurthuizen en via de Buurtagenda. Dit zal worden teruggezien in de aantallen aanvragen en de aantallen en de hoeveelheden euro's die verdeeld zijn over de wijk.
Hij rondt zijn bijdrage af met op te merken dat initiatieven soms gaan naar producten die van de gemeente zijn, die de gemeente uit andere potjes zou moeten financieren. Hij vindt dat een dilemma; hij wil ook niet dat dit niet gebeurt. Deze zoektocht komt best vaak terug in de raad. Hij vraagt de reflectie van de wethouder hierop. Wat doet het gemeentebestuur hiermee? Hoe ervoor te zorgen dat dit op een goede manier gedaan wordt. Hij is benieuwd naar de reactie van de wethouder.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) kan zich vinden in alle verbetervoorstellen. Hij noemt de honorering van de vrijwilligersvergoeding in dit licht met name.
Hij brengt het navolgende in:
Is de evaluatie wel voldoende?; hij refereert aan zijn interruptiedebat met Student & Starter. Hij noemt de activiteiten gericht op dit fonds voor de gemeenschapsraden en dat gewerkt wordt aan Verbetervoorstellen. Tot nu toe moet de raad het doen met een herijking waaraan slechts acht initiatiefnemers hebben deelgenomen, los nog van de straatinterviews et cetera. Hij vraagt of de wethouder van mening is dat er al of niet voldoende is geëvalueerd. Hij vraagt of er voldoende initiatiefnemers betrokken zijn bij de evaluatie.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of voor met de rol van organisaties in de buurt het risico ontstaat van vertraging en complicerend is voor buurtbewoners die iets willen aanvragen.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) licht toe dat dit niet aan de orde is in de voorstellen voor de gemeenschapsraden. De functie van het Wijkbureau kan zo goed als dezelfde blijven; die nemen de vraag in ontvangst, nemen die in behandeling en wijzen toe. Het wordt pas spannend wanneer er meer vragen zijn dan aanbod. Dat is op dit moment niet het geval.
Hij vervolgt zijn inbreng met zijn tweede opmerking. Hij vindt *beter toegankelijk* een beetje summier uitgewerkt. Er staat bijvoorbeeld dat kleine organisaties wel de e-herkenning moeten gebruiken en dat dat opgenomen moet worden in de begroting. Hij bestrijdt dat dat werkt. Die kleine organisaties zullen die e-herkenning niet aanvragen. Dit is een drempel en niet handig.
Ten tweede zijn er veel initiatiefnemers die het vervelend vinden wanneer het budget op hun rekening komt. Dat is voor sommigen erg lastig. Hij vraagt of gekeken kan worden of het budgetbeheer bij een Wijkbureau of bij een derde terecht kan komen. Hij vraagt de wethouder of deze laatste twee laatstgenoemde zaken toe te voegen zijn. Die kunnen helpen om de toegankelijkheid te vergroten.
Zijn derde punt betreft de buurtbudgetten. Hij deelt met anderen dat dit gaat om een vermenging op een oneigenlijke plek. Hij moedigt het college aan wel door te gaan met de proeftuin nu er nog sprake is van onderbesteding. Zijn fractie zal een initiatiefvoorstel indienen in 2024 om te komen met een substantiële stevige inzet op buurtbudgetten. Dan gaat het over het groen in het sociaal beheer, dan gaat het over honderdduizenden euro’s. Hij vraagt de wethouder waarom gekozen is voor het maximumbedrag van 35.000 euro voor de buurtbudgetten.
Zijn vierde punt betreft het draagvlak. Hij vindt het heel goed dat initiatiefnemers uitgedaagd worden om dat goed te organiseren; hij twijfelt over of hen nog meer opgelegd moet worden met wat GroenLinks suggereert. Hij vindt het ook goed om te onderkennen dat het helpt wanneer initiatiefnemers geholpen kunnen worden; niet

iedereen vindt het nemen van een initiatief even gemakkelijk. Hij vindt ook goed dat er staat dat er handvatten gaan komen. Hoe beter mensen dit gaan doen des te meer ruimte en budget is te geven aan dit soort initiatieven. Hij krijgt graag een toezegging die handvatten actief te delen met de raad. Hij ziet dat als een belangrijk middel.

Zijn vijfde punt is meer algemeen; hij legt de vraag voor of de deelname wel divers genoeg is; hij kan dat niet goed teruglezen in de herijking. Wordt iedereen wel bereikt? Ook mist hij hoe dit beter te meten is. Hoe wil de wethouder de impact beter kunnen weten en hoe gaat de gemeente de bekendheid vergroten? Deze twee vragen stelt hij mede namens de heer Maas van VOLT.
Hij onderschrijft de inbreng van DENK; hij vraagt de reparatie daarvan. Hij onderschrijft de inbreng van GroenLinks over het aansluiten bij gemeentelijk beleid.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of de heer Dijkstra met zijn fractie van mening is dat de effecten beter kennen niet moet leiden tot een registratiedruk bij initiatiefnemers.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) is het daarmee eens en refereert aan zijn inbreng.
De heer Snijder (Student & Starter) citeert uit de stukken over met wie allemaal gesproken is. Hij vraagt de heer Dijkstra hoe dan wel de participatie en waar de grenzen liggen. Hij somt een aantal gesprekken op waarmee zijns inziens aangetoond is dat er een behoorlijk grote participatie was.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat in dat rijtje professionals zitten; hij sprak over het aantal betrokken initiatiefnemers. Hij herhaalt zijn stellingname.
De heer Snijder (Student & Starter) merkt op dat participatie voor hem veel meer is. Dan gaat het ook om het hele ambtelijke apparaat, over mensen die met elkaar in gesprek gaan. Dan gaat het over meer dan die acht initiatiefnemers. Hij herhaalt zijn vraag.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt op dat er meer experts en ambtenaren zijn geïnterviewd dan deelnemers. Hij benadrukt zijn standpunt vooral initiatiefnemers te benaderen om na te gaan wat zij ervan vonden. Dan vindt hij een honderdtal geïnterviewde initiatiefnemers acceptabel. Hij beveelt ook aan een goede sessie te organiseren met heel veel mensen die ervaring hebben in het nemen van initiatief. Uiteraard ook een aantal experts, en ook een aantal ambtenaren.
De heer Snijder (Student & Starter) vraagt de heer Dijkstra hieromtrent concrete plannen in te dienen over hoe de evaluatie te kunnen verbeteren en die plannen dan ook aan te bieden aan de wethouder.
De heer Dijkstra (EenUtrecht) refereert aan zijn antwoord. Het bestaande voorstel voor de gemeenschapsraden.

Mevrouw Meerding (VVD) is ook fan van het Initiatievenfonds. Haar fractie vindt het mooi dat Utrechters met een goed idee zich bij de gemeente kunnen melden. Tot haar spijt hoort zij vaak dat mensen het fonds niet kennen. Zij refereert aan de inbreng van haar collega's in deze commissie. Zij concludeert dat het nodig is om hiervoor aandacht te blijven houden.
Over één punt ging het nog weinig vanavond: de vrijwilligersvergoeding uit het Initiatievenfonds. Dat is een van de wijzigingen die nu wordt voorgesteld. Haar fractie heeft daarover lichte twijfels; het fonds is op zich is al een mooi middel waaruit bewoners geld kunnen putten om hun initiatief te verwezenlijken. Haar fractie vraagt zich af in hoeverre het dan nodig is om ook een vrijwilligersvergoeding te bekostigen uit

dit fonds. Voor nu vraagt de fractie de wethouder dit goed in de gaten te houden, hoe zich dit verder gaat ontwikkelen. Gaat dit heel veel aanvragen opleveren? Voor wat voor soort initiatieven worden dan vrijwilligersvergoedingen gevraagd. Zij hoort later graag terug in een rapportage hoe dat is bevallen.

De voorzitter schorst de vergadering tot 20:55 uur.
Beantwoording
Wethouder Oosters dankt de agenderende fracties voor dit mooie onderwerp. Zij bevestigt dat dit een bijzonder fonds is binnen de gemeente Utrecht. Hierin komt het eigenaarschap van bewoners naar voren. Goed om daarover nu te spreken.
Zij heeft zoveel mogelijk geprobeerd de vragen uit de commissie te bundelen. Zij gaat achtereenvolgens in op waarom het fonds op aarde is, de strijdigheid met het beleid, de grens van 35.000 euro, het draagvlak, de verdeling over de stad en de wijk het ongelijk investeren en de gemeentegrenzen, de toegankelijkheid van het fonds, de communicatie over dit fonds, de buurtbudgetten, vrijwilligersvergoeding en de participatie/evaluatie en de overige stukken die aan de brief waren toegevoegd.

Zij gaat in op waartoe dit Initiatievenfonds op aarde is. Het college heeft dat in de herijking goed proberen te duiden. Daarover werden specifiek twee vragen gesteld: wil het stadsbestuur dat dit iets is waarmee het beleid van het college wordt ondersteund of niet? In de basis is het college ermee eens dat het Initiatievenfonds niet het gemeentelijk beleid moet financieren. Het college is wel van mening dat een inwoner de gewenste Plus kan financieren. Bij de uitvoering van het Initiatievenfonds wordt al gekeken of er regulier budget of beleid is en wordt daar naar doorverwezen. Het college probeert ook intern te zoeken naar de juiste afdeling om iets te realiseren. Dat geldt ook voor buurtbudgetten en evenementen.
Het college is het erover eens dat fysieke initiatieven niet teveel de andere initiatieven moeten verdrukken. Het gaat om het verbinden van de bewoners onderling. In elke evaluatie komt terug dat fysieke initiatieven hele populaire zijn en ook effectieve als het gaat om de sociale cohesie in de wijken en de bijdrage daaraan. De grens van het budget is daarbij nog niet bereikt. Daarbij gaat het om de Plus en niet per se om het uitvoeren van klussen die al op de rol stonden bij de gemeente. Het gaat vaak om nieuwe plekken/voorzieningen die het college nog niet had bedacht. Deze vragen zijn gesteld door het CDA, GroenLinks en de PvdA.
De wethouder gaat in op de strijdigheid van het beleid en de frase die daarover was opgenomen in de herijking. Zij vindt dit een goede vraag van de heer Van Steeg en van de heer Dekkers. Die vraag stelde het college zichzelf ook; zij probeert na te denken over een goede formulering daarvan. Bij strijdigheid worden initiatieven afgewezen. Die grens is wel hoog. De brief kan zo worden gelezen dat de bewoners echt de ruimte gegeven wordt om de initiatieven zoals de bewoners het willen vorm te geven. Daarbij is te denken aan dat een initiatief behoorlijk kan ingaan tegen doelen op duurzaamheid, of discriminatie in de hand kan werken. Juist initiatieven waarvoor nog geen beleid is, zijn welkom. Het college ziet dat ook niet als strijdigheid.
Met betrekking tot de grens van die 35.000 euro is het bedrag vorig jaar opgehoogd op verzoek van de raad. Dit is het plafond voor alle initiatieven, ongeacht waarvoor een initiatief is genomen. De gemeente heeft nog nauwelijks tegen het plafond aangezeten. De keuze tussen fysiek en sociaal is nog niet echt nodig geweest daarbij.
Meer ruimte voor initiatief bij de standaardprogramma's ziet ook het college als iets positiefs; de wethouder refereert aan de desbetreffende vraag van de heer Dekkers.

Dat is dat aan het programma's zelf geprobeerd wordt de waarde te laten zien van Participatie, Samen Stad Maken en wijken. Het college is met afdelingen in overleg over de buurtbudgetten en wijkbudgetten. Het college kan dat niet eigenhandig bepalen.
Het draagvlak betreft het thema dat door verschillende fracties is aangedragen, onder andere de heer Dekkers over de lusten en de lasten en de heer Dijkstra over het delen van de handvatten die gezamenlijk opgesteld gaan worden. De wethouder vindt de suggestie van de heer Dekkers een mooie over de lusten en de lasten; tot haar geluk doet het college dat al veel in de gesprekken die gevoerd worden met de initiatiefnemers. De gesprekken zijn in voorbereiding op het uitvoeren van het initiatief. Het college vraagt hen niet een document te maken en dat zelf op schrift te zetten en aan te leveren. Het college schrijft de conclusies op die getrokken worden in de gesprekken. Het college voegt dat toe aan de documenten in het gemeentelijk systeem van het initiatief.
De wethouder antwoordt instemmend als het gaat om het delen van de handvatten; het college zal dat zeker doen. Het college krijgt jaarlijks een update over het Initiatievenfonds en hoe dat is besteed in het jaar voorafgaand. Het college zal dat daarin verwerken. De raad kan die handvatten daarin tegemoet zien.
Met betrekking tot het thema van de verdeling van de initiatieven over de stad; of dat op een eerlijke manier gebeurt. De wethouder gaat daarbij ook in op de vragen over de gemeentegrenzen. Het Initiatievenfonds is één regeling met een nadere regel en met één budget. De verdeling die per wijk gemaakt wordt, is vooral ter indicatie en voor een goed inzicht in de voortgang en de verdeling per wijk. Het fonds werkt daarnaast op basis van initiatieven die het college ontvangt. Tot nu toe is er ruimte geweest voor alle passende initiatieven in de stad. Vooraf vastzetten van hoeveel per wijk en stedelijk is te besteden, is wat het college betreft niet wenselijk.
Wanneer het budget per wijk verdeeld zou worden, benadrukt de wethouder dat goede wijken ook kwetsbare buurten hebben. De wethouder noemt enkele voorbeelden wijken in dit verband. Wanneer dan al nagedacht wordt over verdeling, denkt het college eerder in buurten.
Het college kiest ervoor om wat zichtbaarheid betreft en ondersteuning wel in te zetten op de Utrechters die minder snel een aanvraag zullen doen. Het college kiest er ook voor om ongelijk te investeren als het gaat om de inzet van ambtenaren. Veel tijd zal gestopt worden in de ondersteuning van initiatieven die die ondersteuning nodig hebben. Minder tijd zal worden gestoken in de ondersteuning van initiatiefnemers die goed de weg weten te vinden in de gemeentelijke organisatie. In dit verband noemt de wethouder ook de communicatieplannen die het college wil uitvoeren.
De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat wethouder zegt dat op die manier gewerkt wordt en dat binnen de wijken gekeken moet worden naar de buurten. Daarop heeft de raad geen zicht. De raad ontvangt de cijfers op wijkniveau. Hij vraagt hoe de wethouder de raad in staat gaat stellen hierop te sturen. Hoe gaat de raad dit terugzien?
Wethouder Oosters antwoordt die vraag te begrijpen. Zij verneemt van de ondersteuning dat het mogelijk is om per buurt iets meer inzicht te geven. Zij zegt toe dit te zullen gaan doen.
De heer Van Steeg (CDA) gaat in op de verhouding stedelijk – wijk als indicatie zoals gezegd door de wethouder. Hij vraagt wat het is. Gaat het om een indicatie of wordt achteraf gezien welk percentage het is?

Wethouder Oosters antwoordt dat het college kijkt naar één budget van het Initiatievenfonds, stuurt dan op een zo groot mogelijke besteding, maar het college gaat niet na of het van tevoren bepaalde budgetten voor een bepaalde wijk wil vastleggen. Het gaat haar meer om het bereiken van de mensen en daarop in te zetten hoe ongelijk investeren voor gelijke kansen te realiseren is op een betere manier.
Zij gaat in op de vraag van de heer Dijkstra of iedereen wel bereikt wordt en of de gemeente wel divers genoeg is in het honoreren van de aanvragen. De wethouder benadrukt dat het altijd diverser kan. De inzet is gericht op het bereik van een zo divers mogelijke doelgroep. Dat is de manier waarop ongelijk geïnvesteerd wordt bij het Initiatievenfonds. Zij hoopt volgend jaar een stuk diverser bereik te hebben.

Het college bedoelt met gemeentegrenzen dat ook initiatieven in Amelisweerd – niet de grond van de gemeente, maar wel een belangrijk gebied voor Utrecht – of in andere buitengebieden, te ondersteunen zijn. Zij doelt hierbij niet op een cultureel evenement in Groningen. Het initiatief moet voor alle Utrechters toegankelijk zijn. Het initiatief moet van meerwaarde zijn voor meer dan alleen de aanvragers; op die manier bedoelt het college de regel over de gemeentegrenzen.
De toegankelijkheid is een belangrijk thema bij het Initiatievenfonds; het CDA, D66, DENK, Student & Starter, EenUtrecht stelden hierover vragen. De eerste vraag ging over de mogelijkheid een aanvraag op schrift is in te dienen. Zij bevestigt dat dat nog kan en dat vindt ook best veel plaats.
Zij kreeg een vraag van D66 en DENK over hoe meer kinderen en jongeren te bereiken. Het college heeft in de herijking gezocht naar hoe samen met de doelgroep na te gaan hoe meer in de leefwereld van deze doelgroep te komen en hoe dat fonds voor die groep aantrekkelijker te maken. Dit is in het verleden niet altijd goed gegaan; daarom nu dit gezamenlijk onderzoek.
De e-herkenning betreft een thema over de toegankelijkheid. Die is wettelijk verplicht. De kosten komen niet voor rekening van de initiatiefnemer.
De heer Skori (DENK) vraagt hoe het betrekken van jongeren en kinderen voor zich moet zien.
Wethouder Oosters zet uiteen dat het college een aantal platforms heeft waarop dat eenvoudig is te doen; zij noemt YoungMind, ook is het mogelijk in gesprek te gaan met de scholen. De wethouder refereert aan de desbetreffende inbreng van Student & Starter. Zij staat zeker open voor suggesties. Zij nodigt de heer Skori daartoe uit.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt het college te kijken naar e-herkenning voor kleine organisaties. De beperking geldt vooral voor organisaties die die e-herkenning niet nodig hebben; daarvoor moet zijns inziens een andere oplossing gevonden worden.
Wethouder Oosters zal nagaan hoe dat zit. E-herkenning is wettelijk verplicht, maar volgens haar kan het op een gemakkelijker manier via zij-invoer, bijvoorbeeld via het wijkbureau.
De heer Snijder (Student & Starter) constateert dat e-herkenning nog steeds voor die kleine organisaties een drempel is.
De voorzitter merkt op dat de wethouder heeft toegezegd na te gaan of die online-aanvraag mogelijk is via het Wijkbureau.
Wethouder Oosters antwoordt bevestigend op de interventie van de voorzitter. Dat is ook nu al mogelijk. Zij zal nagaan of dit op een goede manier is weergegeven in de

herijking. Zij constateert dat de zin die de heer Snijder citeerde de indruk wekt als kan het alleen online. Het kan ook zeker op schrift.
Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op het eten en drinken in het kader van de toegankelijkheid en de populariteit van het Initiatievenfonds. In de nadere regels staat dat het Initiatievenfonds niet geldt voor straatfeesten. Wel worden Iftars en Eten voor Ouderen gefinancierd vanuit het Initiatievenfonds. De raad heeft bepaald dat dit geen betrekking heeft op straatfeesten en het college dit advies heeft gegeven. Voor nu is dit het raadsstandpunt.
Zij vervolgt met in te gaan op het thema communicatie; of er wel voldoende gecommuniceerd is en of het beter kan en welke suggesties daarvoor zijn. Een vraag in dat kader betreft het stadskantoor zelf: hoeveel ambtenaren kennen het bestaan van het Initiatievenfonds? De wethouder bevestigt dat dit middel heel bekend is en door heel veel mensen gevonden. Bij het stadskantoor hoeft dit fonds niet meer heel veel aan populariteit te winnen.
Student & Starter vroeg naar de feedbackplatforms: hoe die te gebruiken? Het college verzamelt continu feedback informatie. De standaardvraag bij het proces van het initiatief is hoe men het proces heeft ervaren; het college monitoort dat ook. Het zit in het systeem van het Initiatievenfonds om het te monitoren, onder andere omdat het college de raad ieder jaar een update zal sturen over hoe het is gegaan in het voorgaande jaar. Daarin zal het college dit zeker weergeven.
Veel fracties bespraken de buurtbudgetten uitgebreid.
De heer Dekkers (GroenLinks) komt terug op het thema communicatie. De wethouder ging in het begin van haar beantwoording in op tegenstrijdigheid van beleid, dat dat niet te smal opgevat moet worden. De wethouder heeft ook beaamd dat het goed is dat de initiatiefnemers over zowel lusten als lasten nadenken. Hij vraagt of de wethouder dit inhoudelijk aan de orde gaat stellen in de communicatie.
Wethouder Oosters denkt na over hoe dit het beste te doen. Het college probeert op de website de informatie over het Initiatievenfonds zo overzichtelijk mogelijk te houden. Het college zal vooral mondeling communiceren over de lusten en de lasten in de bespreking van het initiatief met initiatiefnemer zelf.
Zij vindt strijdigheid van beleid nog wel iets om over na te denken. Wanneer die expliciet op de website gezet wordt, maakt het college het wellicht groter dan het is. Zelden tot nooit betreft een aanvraag strijdigheid van beleid.
Met betrekking tot de buurtbudgetten is het college het eens met de woordvoerders over dat buurtbudgetten niet alleen moeten bestaan in het Initiatievenfonds. Wat veel woordvoerders hebben gezegd, is breed gedeeld. Het college is bezig in het kader van Samen Stad Maken in de nota van uitgangspunten van de sociale basis met het traject van de buurtbudgetten om na te gaan hoe dat op een goede manier tot zijn recht kan komen. Tegelijkertijd is te zien dat nu nog maar een zeer kleine groep Utrechters daarin interesse heeft. Om buurtbudgetten laagdrempelig en snel mogelijk te maken, is het Initiatievenfonds een goed instrument, zoals de heer Dijkstra al zei; ook om dit middel bekender te maken. Het college wil die mogelijkheid zeker behouden, maar kijkt ook verder. Het college zal dit bij Samen Stad Maken bespreken zoals de heer Dekkers vroeg.
De vraag van EenUtrecht waarom buurtbudgetten tot 35.000 euro gaan: het college heeft een maximum gekozen voor alle aanvragen in het Initiatievenfonds. Het college is er geen voorstander van een uitzondering bij buurtbudgetten.
De vrijwilligersvergoeding is door Student & Starter en de VVD aangekaart; het college wil zien hoe dit werkt. Dit is iets nieuws. Het college zal dat teruggeven in de

brief over het Initiatievenfonds, niet in het komend voorjaar maar volgend jaar. Dan is er een tijd mee gewerkt. De wethouder zal de toezeggingen herhalen aan het einde van het debat.

De vraag van het CDA over de financiering en onderbesteding beantwoordt de wethouder met uiteen te zetten dat de financiële spelregel is dat alles wat niet is uitgegeven wordt meegenomen in de integrale afweging bij de Voorjaarsnota; dus geld bestemmen vanuit de onderbesteding zou tegen die regel ingaan. Daarnaast is het de verwachting dat met al deze goede verbeteringen het Initiatievenfonds dit jaar volledig zal worden benut en ook in de komende jaren. Het lijkt haar niet wenselijk om bij voorbaat tegen de financiële spelregels in te gaan met dat geld te bestemmen.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat de raad meerdere keren heeft gezegd de buurtbudgetten niet te financieren uit het Initiatievenfonds. De wethouder zegt dat toch te willen doen om bepaalde redenen. Er was altijd ruimte in het Initiatievenfonds, maar dat fonds raakt nu voor het eerst uitgeput; hij voorziet dat dat gaat knellen. Hij vindt het dan vreemd dat het college dat toch doet terwijl er een andere raadsuitspraak ligt.

Wethouder Oosters zet uiteen dat middelen met een bepaald beleidsdoel uitbesteden aan bewoners die erover gaan iets anders is dan het budget uit het Initiatievenfonds aanvragen voor 35.000 euro en dat op een vrije manier uitgeven. Dat laat wel zien waartoe dat middel kan dienen. Dan raken bewoners ook bekender met een middel als het buurtbudget. Momenteel is een kleine groep Utrechters bekend met dit middel met een behoefte om daarvan gebruik te maken. Het college denkt dat met deze mogelijkheid uit het Initiatievenfonds het middel een stuk bekender is te maken en dat het stadsbestuur er goed mee kan experimenteren met wat dan succesfactoren zijn en mindere succesfactoren.

De heer Van der Zweth (PvdA) overweegt dat dat in ieder geval kan; wanneer bewoners aankomen met het Initiatievenfonds, kan het college aangeven dat er ook buurtbudgetten zijn; dan hoeft dat niet uit het potje Initiatievenfonds te komen.

Wethouder Oosters vraagt hierop verheldering.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat dat letterlijk is wat de heer Dekkers zei: de financieringskam die door de wijk heen gaat. Hij merkt op dat nu een ander potje wordt gebruikt om waarschijnlijk de buurtbudgetten te promoten. Wat hem betreft moet het budget groter worden.

Wethouder Oosters verwacht dat partijen elkaar zullen vinden. Zij refereert aan haar beantwoording: hoe meer te kunnen werken met een systeem als buurtbudgetten, waar zij Samen Stad Maken noemde en de nota van uitgangspunten voor de sociale basis, zoals beschreven door de heer Van der Zweth. Dit staat nog niet op poten. Het college vindt het zonde om nu al die mogelijkheid in het Initiatievenfonds uit te sluiten. Zij vindt dit een hele mooie manier om wel te experimenteren met het buurtbudget. Daarnaast is het college ook bezig met de vraag hoe op andere wijzen buurtbudgetten in te zetten.

De heer Van der Zweth (PvdA) herhaalt dat het potje uitgeput raakt. Dan moet de gemeente mensen teleurstellen die feitelijk recht hebben op een buurtbudget zoals mensen die een buurtfeest willen houden. Hij vindt dat niet in lijn met de bestuurlijke intenties.

Wethouder Oosters antwoordt dat het nu voor het eerst uitgeput lijkt; dat moet ook worden nagegaan vanuit financiën. Het lijkt haar te voorbarig om nu te zeggen dat er geen ruimte is voor buurtbudgetten; de wethouder ziet juist die ruimte in het Initiatievenfonds. Zij deelt met de heer Van der Zweth dat er ruimte moet zijn bij andere

normale programma's. Dat was ook een stevige raadsuitspraak; dat gaat het college ook onderzoeken.
De wethouder hoort de zorgen van de heer Van der Zweth over de situatie die zou kunnen optreden dat nee verkocht moet worden aan andere initiatiefnemers, en stelt voor dit expliciet mee te nemen in de evaluatie; in de update van het Initiatievenfonds die het college jaarlijks aan de raad stuurt.
De voorzitter vraagt wat dan specifiek meegenomen wordt.
Wethouder Oosters antwoordt op welke manier de buurtbudgetten effect hebben op het budget van het Initiatievenfonds.
Zij vervolgt met in te gaan op de participatie, evaluatie en de andere stukken die aan de brief waren toegevoegd. Het college heeft veel informatie en gesprekken gebruikt. De commissie heeft dat kunnen lezen. Die zijn niet allemaal toegevoegd als bijlage bij het uitvoeringsprogramma. Trainees van Berenschot hebben zich verdiept in de zichtbaarheid en toegankelijkheid van het Initiatievenfonds. Dat was geen betaalde opdracht. Zij hebben een online enquête uitgezet en een aantal professionals gesproken. De enquête heeft 38 respondenten en geeft zeker waardevolle informatie; zij deelt dat met heer Van Steeg. De wethouder benadrukt dat dat geen representatief beeld geeft. Daarom is ervoor gekozen dat niet op die manier neer te zetten en wel de informatie te gebruiken.
De vraag was ook hoe te blijven monitoren; de wethouder licht toe dat de monitoring plaatsvindt door de jaarlijkse rapportagebrief.
Het debat vond plaats in de commissie over hoe de participatie heeft plaatsgevonden; de wethouder kan de heer Dijkstra geruststellen. Het college heeft niet slechts met acht initiatiefnemers gesproken in die periode. Alle collega's op het stadskantoor en in het Wijkbureau staan iedere dag in contact met heel veel initiatiefnemers in de stad en zij gebruiken ook al die informatie die ze van hen krijgen voor evaluaties als nu besproken. Om die reden heeft het college ambtenaren van de Wijkbureaus in deze herijking van het Initiatievenfonds meegenomen. Er is ontzettend veel contact met de initiatiefnemers.
De wethouder heeft niets toe te voegen aan de opsomming die al eerder werd gemaakt over de participatie.

Gemiste vragen
De heer Skori (DENK) mist het antwoord op zijn vraag over mensen met immigratie achtergrond; hoe de toegankelijkheid van het Initiatievenfonds te vergroten voor die groep?
De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt hoe de wethouder de impact structureel beter wil kunnen meten. En hoe de bekendheid te vergroten; hij stelt deze vragen mede namens VOLT.
De heer Snijder (Student & Sarter) had een vraag gesteld over het betrekken van scholen en ook de suggestie gedaan voor het geven van prijzen om meer erkenning te krijgen voor de initiatieven.
De heer Dekkers (GroenLinks) herhaalt de vraag van de heer Dijkstra of het mogelijk is het geld niet op de privérekening te laten zetten maar op een andere manier.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten en heropent die.

Beantwoording

Wethouder Oosters beantwoordt de gemiste vraag van DENK over bewoners met immigratieachtergrond. Die bewoners kunnen goed geholpen worden op het Wijkbureau om samen met de Wijkbureaumedewerkers de formulieren in te vullen. Het college gaat zich juist op die doelgroepen richten die het Initiatievenfonds nog niet zo goed weten te vinden. Dit doet het college met de communicatieplannen waarmee het college aan de slag wil. Wanneer de heer Skori ideeën heeft om het college daarmee te helpen, staat het daarvoor open.
In antwoord op de vraag van EenUtrecht en VOLT over het vergroten van de bekendheid en het meten van de impact zet de wethouder uiteen dat het vergroten van de bekendheid een van de grootste acties is die het college zichzelf heeft opgelegd in de herijking. Het college wil met communicatie aan de slag gaan om bij een grotere groep Utrechters bekendheid te brengen met het Initiatievenfonds.
Met betrekking tot het meten van de impact zet de wethouder uiteen dat dat behoorlijk lastig is. Dat is ook niet te doen voor alle initiatieven. Te zien is dat er een grote sociale cohesie ontstaat bij het oppakken van een initiatief; de vraag is wel hoe dat te meten. Het college vindt het relevant om in de brieven die het college jaarlijks naar de raad stuurt, op de cijfers, de verdeling en de besteding van het budget te sturen en het gevoel te geven bij wat voor soort initiatieven daaruit gefinancierd worden. Het blijft lastig om de impact te meten.
De vraag van Student & Starter over de prijzen en initiatieven op scholen vond het college een goede suggestie. Het college neemt die suggestie mee in de aanpak met kinderen en jongeren om na te gaan of dat aanspreekt. Zij dankt Student & Starter voor die suggestie.
De vraag van de heer Dekkers en ook van de heer Dijkstra *het geld op een andere manier te storten dan op de privé rekening* beantwoordt de wethouder met op te merken dat dat mogelijk is. De gemeente doet dat op een prepaid tegoed; de initiatiefnemer krijgt een bankpas waarop geld staat en dat is dan niet de eigen rekening.
De heer Dekkers (GroenLinks) doet de suggestie op dit punt ook iets van communicatie te genereren; niet altijd weten de medewerkers van het Wijkbureau dit.
De wethouder antwoordt daarmee aan de slag te gaan.
Organisaties moeten zelf altijd belastingaangifte doen; daarom is voor hen de e-herkenning verplicht. Wanneer daarover vervolgvragen zijn stelt de wethouder voor daar nog naar te kijken.
De heer Dekkers (GroenLinks) benadrukt dat kleine organisaties dit niet hoeven te doen. Voor hen is dit een belemmering. Er mag wat hem betreft meer bekendheid gegeven worden aan de “zij-invoer”. Veel organisaties hoeven geen belasting aan te geven.
Wethouder Oosters ziet dat er verschil van mening is tussen de heer Dekkers en anderen die haar adviseren over e-herkenning. Zij stelt voor achter de schermen hierover te overleggen. Zij verwacht dat het college iets hiermee kan wanneer het inderdaad gaat om heel erg veel organisaties.
De voorzitter merkt op richting de heer Dekkers dat hij zijn instrumenten heeft om dit soort zaken aan te kaarten en te veranderen.
Wethouder Oosters deelt mee dat zij hiermee haar beantwoording heeft afgerond.

Toezeggingen
De wethouder zal
- Handvatten voor het draagvlak terug laten komen in de jaarlijkse raadsbrief over het Initiatievenfonds.

- Meer inzicht geven per buurt in de voortgang, in plaats van per wijk.
- Nagaan hoe de aanvraag ingediend kan worden via het Wijkbureau zonder e-herkenning.
- In het kader van communicatie goed nadenken over of en hoe het college op de website gaat publiceren over strijdigheid met het beleid zonder het groter te maken dan het is. (dit is geen formele toezegging)
- de buurtbudgetten in bredere zin bespreken bij Samen Stad Maken.
- De ervaring met vrijwilligersvergoedingen monitoren en terugkoppelen, nog niet in de eerstvolgende brief maar volgend jaar.
- Nagaan op welke manier de buurtbudgetten effect hebben op het beschikbare budget in het Initiatievenfonds. Het college neemt dit mee in de evaluatie, de jaarlijkse brief.

De heer Dekkers (GroenLinks) doet de suggestie in het kader van de kleinere toezeggingen op niet al te lange termijn terug te melden wat daaruit gekomen is; dat geldt onder meer voor de e-herkenning. Het zou mooi zijn wanneer de duidelijkheid over twee kwartalen komt.
De voorzitter voegt hierbij de prijzen voor scholen.
Wethouder Oosters streeft er naar die kleine toezeggingen gestand te doen in de brief over het Initiatievenfonds in Q2. Dit is aldus afgesproken.

De voorzitter vraagt de agenderende fracties of zij hun doel hebben bereikt met deze behandeling of dat zij nog zaken willen bespreken in een raadsbehandeling.
De heer Van Steeg (CDA) was verbaasd over de antwoorden over het stadskantoor. Gesproken is over de bekendheid van het Initiatievenfonds; hij overweegt dat het stadsbestuur daarmee iets moet. Hij wil nog kijken naar de verdeling over de stad/wijk. Hij neigt naar een behandeling in de raad.

De voorzitter vraagt of andere partijen ook een dergelijk gevoel hebben en verneemt dat dat in mindere mate het geval is. Hij verwacht dat het DB daarmee rekening houdt als het gaat om de behandelingstijd.

De voorzitter sluit deze commissievergadering om 21.40 uur. De volgende vergadering is op 15 februari 2024.

TOEZEGGINGEN
Naar aanleiding van agendapunt 13: Raadsbrief Lobbyregister zegt de burgemeester toe dat:

- het college voor de zomer komt met een brief over het inperken van lobbyactiviteiten van wethouders t.a.v. activiteiten in het verlengde van hun (voormalige) portefeuilles.

Naar aanleiding van agendapunt 14: Raadsbrief Herijking Initiatievenfonds zegt wethouder Oosters toe dat:

- in de brief over het initiatievenfonds in Q2 2024 zal terug te komen op: handvaten voor draagvlak, inzicht op buurtniveau over ondersteunde initiatieven, onderzoeken of initiatieven door middel van prijzen gestimuleerd kunnen worden, hoe scholen actiever betrokken kunnen worden en of het doen van aanvragen met e-herkenning ook via wijkbureaus kunnen lopen.

- Het monitoren van vrijwilligersvergoedingen en in hoeverre de buurtbudgetten op welke manier deze effect hebben op het beschikbare budget in het

initiatievenfonds; terugkoppeling volgt in de voortgangsbrief van het opvolgend jaar.

Toezeggingenlijst en moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024

.	Agendapunt	Toezegging	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
610	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 11-01-2024 14. Raadsbrief Herijking Initiatievenfonds	In de brief over initiatievenfonds in Q2 2024 terug te komen op: handvaten voor draagvlak, inzicht op buurtniveau over ondersteunde initiatieven, onderzoeken of initiatieven door middel van prijzen gestimuleerd kunnen worden, hoe scholen actiever betrokken kunnen worden en of het doen van aanvragen met e-herkenning ook via wijkbureaus kunnen lopen.	Participatie	31-12-2024	Het monitoren van vrijwilligersvergoedingen en in hoeverre de buurtbudgetten op welke manier deze effect hebbe op het beschikbare budget in het initiatievenfonds terugkoppeling volgt in de voortgangsbrief van het opvolgend jaar.	
609	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 11-01-2024 13. Raadsbrief Lobbyregister	Het college komt voor de zomer met een brief over het inperken van lobbyactiviteiten van wethouders t.a.v. activiteiten in het	Bestuurlijke zaken	30-06-2024	Het college komt voor de zomer met een brief over het inperken van lobbyactiviteiten van wethouders t.a.v. activiteiten in het verlengde van hun	

		verlengde van hun (voormalige) portefeuilles			(voormalige) portefeuilles	
578	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 30-11-2023 10. Forse vertragingen inning lokale belastingen	Naar verwachting in Q1 volgt een raadsbrief over de actuele situatie m.b.t. de achterstanden bij de BghU, de ICT-problematiek, de lopende contracten, een actuele waardering van de Waarderingskamer, een beeld van in hoeverre burgers last ervaren van de huidige achterstanden en mogelijk andere bestuurszaken (o.a. de keuze voor een huisbankier).	Financiën	31-03-2024		
583	Gemeenteraad 09-11-2023 5. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	Wethouder Schilderman zal in het tweede kwartaal van 2024 een brief aan de raad sturen over verduurzaming bij UW.	Financiën	30-06-2024		
550	Gemeenteraad 09-11-2023 5. Raadsvoorstel	M393 Online weerbaarheid jeugd	Openbare Orde en Veiligheid	09-05-2024		

	Programmabegroting 2024					
582	Gemeenteraad 02-11-2023 31. Afrondende besluitvorming na debat over Minimum uurloon 14 euro bij aanbestedingen	Wethouder Schilderman zal zich ervoor inzetten om bij nieuwe aanbestedingen een verhoogd minimumloon mogelijk te maken, binnen de wettelijke en juridische kaders, en de raad hierover voor de Voorjaarsnota 2024 informeren.	Financiën	30-06-2024		
531	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 25-10-2023 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	In Q2 2024 volgt een raadsbrief met een update over de aanpak huiselijk geweld, waarin ook het thema femicide wordt meegenomen.	Openbare Orde en Veiligheid	30-06-2024		
530	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 25-10-2023 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	Er volgt vóór einde 2024 een schriftelijke terugkoppeling aan de raad van het reguliere gesprek van de burgemeester met de directeur VRU over de	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2024		

		brandveiligheid van veestallen.				
529	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 25-10-2023 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	In Q1 2024 ontvangt de raad een brief met een update over het beleid t.a.v. verwarde personen	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2024		
535	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 24-10-2023 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	De wethouder zegt toe: de financiële spelregels in uit te werken inzake de financiële werkwijze als onderdeel van de financiële verordening in afstemming met de adviescommissie C&F (binnen een half jaar na gesprek met adviescie).	Financiën	30-06-2024		
528	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 12-10-2023 10. Raadsbrief Minimum uurloon 14 euro bij aanbestedingen	In Q2 2024 volgt een brief met een terugkoppeling over de pogingen om bij eerstvolgende, daartoe geschikte aanbestedingen, een minimumloon van 14 euro als criterium mee te wegen bij de	Financiën	30-06-2024		

		beoordelingscriteria (pilot), met daarin o.a. opgenomen: o het financiële aspect, voor zover mogelijk dit aangegeven kan worden o wat kansrijke contracten zijn om dit criterium in mee te laten wegen o wat gesprekken op dit vlak met de cateraar van de gemeente hebben opgeleverd				
526	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 12-10-2023 8. Raadsbrief Toekomst Wijkplatforms 2023 - 2026	In Q3 2024 volgt een raadsbrief met een update over de voortgang wijkplatforms, o.a. over: o inclusiviteit en diversiteit o de ontwikkeling van wijkplatforms in wijken waar de voortgang nu nog achterblijft o een beschrijving per wijk over wat er nodig om tot een wijkplatformfunctie te komen o de	Participatie	30-09-2024		

		ondersteuningsbehoefte per wijk/wijkplatform.				
506	Gemeenteraad 21-09-2023 23. Raadsvoorstel Aanpak burgerberaad jaarwisseling	M340 Inclusiviteit mag wat kosten	Participatie	30-06-2024		
524	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 14-09-2023 3.2. Raadsvoorstel Wijziging van de APV Utrecht partiële herziening 2023	De raad wordt Q1 2024 geïnformeerd over lachgascilinders in het afval en communicatie hierover richting inwoners.	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2024		
522	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 14-09-2023 12. Evaluatie handhavingsdossier binnenstad en het Berenschotrapport	- In Q4 2023 volgt een raadsbrief over de stand van zaken van dit dossier met: o o.a. een toelichting op de interne werkwijze in de organisatie o met mogelijk informatie over de mandaatregeling o een financiële paragraaf met een actualisatie van de cijfers uit de raadsbrief van maart jl.	Juridische zaken	31-12-2023		

482	Gemeenteraad 06-07-2023 11. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	M297 In control op reëel en structureel begrotingsevenwicht.	Financiën	01-06-2024		
450	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 28-06-2023 2. Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	Burgemeester Dijksma zegt toe om de raad voor het einde van 2023 in een brief te informeren over de rol die zij voor ervaringsdeskundigheid ziet binnen het veiligheidsdomein.	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2023		
449	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 28-06-2023 2. Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	Burgemeester Dijksma zegt toe om de raad voor het einde van 2023 in een raadsbrief te informeren over het plan van aanpak van het college rondom de problematiek van dakloosheid en verslaving. Daarin betrekt zij ook de aanpak van personen met verward gedrag.	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2023		
454	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 27-	Het College zegt toe bij de volgende VJN, wanneer de	Financiën	10-06-2024		

	06-2023 2. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	Meerjarenprogramma's toegankelijker worden weergegeven, concreet in te gaan op 'planningsoptimisme'. Daarbij gaat het College ook in op de vraag of fondsen en reserves op meerjarenprogramma's wenselijk zijn.				
453	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 27-06-2023 2. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	Het College zegt toe dat er bij de VJN 2024 scenario's komen voor de invulling van het tekort vanaf 2026 en 2027, zodat de Raad de voorkeur voor een bepaald scenario kan uitspreken.	Financiën	10-06-2024		
452	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 27-06-2023 2. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	Het college spreekt de ambitie uit de gevolgen voor Utrecht uit de Septembercirculaire c.q. de Meicirculaire tijdig, i.e. vijf dagen voorafgaand aan de bespreking van de	Financiën	10-11-2023		

		Programmabegroting resp. de Voorjaarsnota, met de Raad te delen.				
417	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15-06-2023 2. Raadsvoorstel Startdocument Burgerberaad	Wethouder Oosters zegt toe dat de raad bij het tweede burgerberaad in positie wordt gebracht om een keuze te maken uit meerdere uitgewerkte onderwerpen en dat die selectie van onderwerpen wordt voorbereid door middel van participatie met inwoners van de stad.	Participatie	30-09-2023	20231102: Genoemde deadline is hier niet van toepassing. Dit hangt af van de planning van een volgend burgerberaad.	
416	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 08-06-2023 11. Raadsvoorstel Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting	Wethouder Schilderman zal aan de begroting 2024 een overzicht van effectindicatoren bieden, zodat de raad kan besluiten over geschikte indicatoren.	Financiën	30-10-2023		
415	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 08-06-2023 11. Raadsvoorstel	Wethouder Schilderman informeert de raad in het tweede half jaar van 2023 in de nog te versturen raadsbrief over de	Financiën	30-10-2023		

	Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting	dekking van moties over de omgang die het college voorziet met de prioritering van ongedekte doelstellingen in beleidsnota's.				
414	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 08-06-2023 10. Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenbegroting BghU 2024-2027	Wethouder Schilderman informeert de raad in de tweede helft van 2023 over de verbeterplannen van de BghU om de bedrijfsvoering structureel te verbeteren.	Financiën	30-10-2023		
371	Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport 13-04-2023 8. Raadsvoorstel Visie en meerjarenperspectief 2022-2033 op dienstverlening	Een Beleidsnota over dit onderwerp volgt in Q1 van 2024.	Publieksdienstverlening	31-03-2024	De beleidsnota volgt in Q2 van 2024	
344	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 23-02-2023 8. Raadsbrief Regionale Veiligheidsstrategie	De burgemeester zegt toe in de jaarstukken stil te staan bij de voortgang op de verbinding van Veiligheid en Zorg. Zowel	Openbare Orde en Veiligheid	01-06-2024		

		op regionaal als op stedelijk niveau.				
203	Gemeenteraad 10-11-2022 6. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	M312 Plaats in natuurgebieden honden aan de lijn bordjes	Handhaving	10-02-2023		
237	Gemeenteraad 13-10-2022 20. Raadsvoorstel Vaststelling Besluit tot wijziging van de APV partiële herziening 2022	Burgemeester Dijksma zal inzichtelijk maken wat er in andere gemeenten bestaat aan beleid ten aanzien van darkrooms en de raad hierover per brief informeren	Handhaving	13-01-2023		
183	Gemeenteraad 13-10-2022 18. Raadsvoorstel Vaststellen Bestemmingsplan Woningbouw Haarrijn en Haarrijnseplas; verplaatsing grens bebouwde kom Maarssenseweg/Heldinnenlaan	M285 Ecologische waarde Haarrijn Poort Groene hart	Handhaving	13-01-2023		
238	Vragenuur 06-10-2022 MV.2. Nood breekt wet - Myrthe Minnaert (BIJ1)	Burgemeester Dijksma zal, na ruggespraak daarover met de driehoek, de raad	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2023	Uitstelbericht d.d. 4 april 2023	

	mede namens Rick van der Zweth (PvdA), Anne Sasbrink (PvdD), Mahaar Fattal (GroenLinks) en Yvonne Hessel (Utrecht Solidair)	uiterlijk in Q1 2023 informeren over de uitwerking van de Wet Handhaving kraakverbod en de omgang met kraken in de toekomst.				
217	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 06-10-2022 7. Raadsvoorstel Vaststelling Besluit tot wijziging van de APV partiële herziening 2022	De burgemeester zegt toe om opnieuw onderzoek te starten of de termijn en de wijze waarop kennisgeving moet plaatsvinden al dan niet beperkend werkt om te demonstreren. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen bij de volgende wijziging van de APV komend jaar (2023).	Openbare Orde en Veiligheid	31-05-2023	Uitstelbericht d.d. 4 april 2023 (kenmerk 11108194)	
192	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 08-09-2022 6. Raadsvoorstel Wijziging legesverordening 2022 in verband met een nieuw tarief voor het	De wethouder zegt toe in Q1 2024 - een jaar na invoering - de prijsverhoging van het thuisbezorgen van reisdocumenten te evalueren en in de	Publieksdienstverlening	30-03-2024		

	thuisbezorgen van reisdocumenten	evaluatie de mogelijkheden voor maatwerk inzichtelijk te maken.				
93	Commissie Mens en Samenleving 26-10-2021 2. Programmabegroting 2022	De wethouder zegt toe uiterlijk in januari 2022 de al eerder toegezegde nota WAAVA toe te sturen naar de raad.	Financiën	30-09-2022	Update - in maart 2022 is gesproken over de nota WAAVA en is deze naar aanleiding van deze bespreking teruggenomen door college. Er wordt gewerkt aan een nieuwe versie van de nota WAVAA, die naar verwachting in Q4-2023 aan de gemeenteraad kan worden aangeboden.	
45	Commissie Stad en Ruimte 29-04-2021 8. Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid ontwerp programmabegroting Regionale	De wethouder vraagt de RUD om een plan toe te sturen voor 1 september over de meerkosten van de omgevingswet, en stuurt dit plan in Q3 naar de raad.	Handhaving	30-09-2021		

	uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht 2022					
22	Gemeenteraad 28-05-2020 3. Ingekomen stukken	Beleidsveld Financiën - Beantwoording SV 2020, nr. 097 over Openbaarheid van bestuur bij gemeenschappelijke regelingen. De raad wordt uiterlijk 31 mei 2021 per brief geïnformeerd over de wijze waarop verbonden partijen per partij invulling geven aan de openbaarheid van bestuur en de uitkomsten van besprekingen over dit onderwerp met de verbonden partijen.	Juridische zaken	06-05-2021	De bijeenkomst is voorbereid en wordt georganiseerd zodra de coronamaatregelen dat toelaten.	

Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024 (ter informatie)

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar
18-01-2024	M55 Behandel commissieleden gelijk	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA)	Bestuurlijke zaken		
18-01-2024	M54 Integere fractiemedewerkers	Motie aangenomen	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Bestuurlijke zaken	18-04-2024	
18-01-2024	M32 Hoger beroep vermogensgrens kwijtschelding lokale belastingen minima	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks)	Bestuurlijke zaken	18-04-2024	
18-01-2024	M05 Zonder geld geen gemeenten	Motie aangenomen	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Bestuurlijke zaken	18-04-2024	
07-12-2023	M436 Verhoog de vermogensgrens!	Motie aangenomen	Stellinga, H.J.J. (Hessel) (CDA)	Financiën	30-03-2024	
07-12-2023	M438 Nachtstembureau	Motie aangenomen	Ait Daoua, A. (Achraf) (D66)	Burgerzaken	30-06-2024	
09-11-2023	M423 Investeer in gemeenschapskracht en ontlast de gemeente	Motie aangenomen	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Participatie	30-06-2024	

Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024 (ter informatie)

09-11-2023	M397 Samen keuzes maken en verantwoordelijkheid delen leidt tot betere resultaten	Motie aangenomen	Dada-Anthonij V. (Venita) (D66)	Financiën		
09-11-2023	M430 Ondersteun het Bevrijdingsfestival	Motie aangenomen	Bosch, D. (David) (UtrechtNu!)	Bestuurlijke zaken	31-05-2024	
09-11-2023	M409 Grip op investeringen	Motie aangenomen	Passier, C.E. (Charlotte) (Volt)	Financiën	30-06-2025	
09-11-2023	M387 Oproep staakt het vuren	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks)	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2023	
02-11-2023	M369 Adviesrecht voor de wijkplatforms	Motie aangenomen	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA)	Participatie	02-02-2024	
02-11-2023	M381 Hoger minimumloon bij aanbestedingen	Motie aangenomen	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Financiën	30-06-2024	
02-11-2023	M371 Het wijkplatform als onderdeel van samen stad maken	Motie aangenomen	van der Wilt, J.A.W. (Berdien) (D66)	Participatie	02-02-2024	
02-11-2023	M347 Reflecteer en informeer over	Motie aangenomen	van Vliet, D.J. (Dirk-Jan) (D66)	Bestuurlijke zaken	01-06-2024	

	verleden Prins Bernhard bij Prins Bernhardplein & Prins Bernhardlaan					
21-09-2023	M327 Geef vrijwilligers de keuze op verkiezingsdag	Motie aangenomen	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Burgerzaken	31-07-2024	
21-09-2023	M328 Bijstand in het stemhokje	Motie aangenomen	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Burgerzaken	21-12-2023	
06-07-2023	M294 Ambitie voor minder inhuur	Motie aangenomen	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Personeel en Organisatie	28-06-2024	
06-07-2023	M296 Eerst de sociale vraag goed kennen voordat je een bezuiniging overweegt	Motie aangenomen	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Financiën	29-03-2024	
06-07-2023	M249 Overnemen aanbevelingen raadstoets Bewoners en Bestuur	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Bestuurlijke zaken	16-05-2024	

Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024 (ter informatie)

06-07-2023	M250 Snel overzicht? Stoplichten in de jaarstukken	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Financiën	29-12-2023	
06-07-2023	M267 Vergoed ID en rijbewijzen van nakomelingen van tot slaaf gemaakten die naam wijzigen	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Burgerzaken	28-07-2023	Publiekszaken gaat uitvoering geven aan deze motie.
22-06-2023	M178 Continuïteit in aanpak Lucasbolwerk	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA)	Openbare Orde en Veiligheid	22-09-2023	
22-06-2023	M173 Zet in op lokale decriminalisering sekswerk	Motie aangenomen	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Openbare Orde en Veiligheid	29-12-2023	
11-05-2023	M98 Bevorder privacy bij private camera's	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66)	Openbare Orde en Veiligheid		
11-05-2023	M99 Waarborgen bij algoritmen en cameratoezicht	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks)	Openbare Orde en Veiligheid		
09-03-2023	M46 Stevige lobby	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66) Fattal, M.	Openbare Orde en Veiligheid	09-06-2023	

			(Mahaar) (GroenLinks) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Bosch, D. (David) (PVV)			
09-03-2023	M48 Blijf zoeken naar mogelijkheden om online in te kunnen grijpen	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Hessel, Y.H.	Openbare Orde en Veiligheid	09-06-2023	

			(Yvonne) (Utrecht Solidair) Pagter, M. de (Marijn) (VVD)			
09-03-2023	M38 Vergoed identiteitsdocumenten na wijziging geslachtsregistratie	Motie aangenomen	Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Deldjou Fard, M. (Melody) (GroenLinks) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Burgerzaken		
09-03-2023	M37 Zorg en veiligheid met rijk voor stationsgebied	Motie aangenomen	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks)	Handhaving	09-06-2023	

			Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Dada-Anthonij V. (Venita) (D66) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)			
09-03-2023	M35 Verkiezingsborden als standaard	Motie aangenomen	Bosch, D. (David) (PVV) Ramaker, M.F. (Margreet) (VVD) Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Burgerzaken		
02-02-2023	M02 Plantaardige melk in	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Personeel en Organisatie	25-12-2023	Zoals in de memo Update Plantaardige Melk

	gemeentelijke koffieautomaten					in Gemeentelijke Koffieautomaten van 12-09-2023 gemeld wordt de raad in Q2 2024 verder geïnformeerd.
02-02-2023	M01 Civielrechtelijk, niet strafrechtelijk bij kraken	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starter) Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren) Zwanenberg, P. (Pepijn) (GroenLinks) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Dijkstra, G.J.	Openbare Orde en Veiligheid	02-05-2023	13 april 2023 Uitstelbericht d.d. 4 april 2023 (kenmerk 11108194)

			(Gert) (EenUtrecht)			
22-12-2022	M410 Volgend jaar alsnog kwijtschelden belastingen minima	Motie aangenomen	Hellevoort, M.N. (Meike) (GroenLinks) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Vasters, J. (Joost) (D66) Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Financiën	31-03-2023	
10-11-2022	M355 Maximum bijdrage	Motie aangenomen	Dekkers, F. (Fred) (GroenLinks) Zweth, R. van der	Participatie		

	initiatievenfonds naar € 35.000		(Rick) (PvdA) Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starter) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie)			
10-11-2022	M358 Lobbyregister	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)	Bestuurlijke zaken		
10-11-2022	M321 Accres vanaf 2026	Motie aangenomen	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Hellevoort, M.N. (Meike) (GroenLinks) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter)	Financiën	28-04-2023	

			Vasters, J. (Joost) (D66) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie)			
10-11-2022	M334 Mensenrechten als voorwaarde voor aanbestedingen	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair)	Personeel en Organisatie	10-02-2023	
10-11-2022	M326 Utrechtse gemeenteraad Europa	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Internationale Zaken en Regionale samenwerking		
10-11-2022	M299 Kwijtschelden belastingen	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks) Chirino, C.C.	Financiën		

			(Bina) (ChristenUnie) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter)			
13-10-2022	M293 Genoeg Capaciteit voor Demonstraties.	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2023	07-04-2023 Uitstelbericht verzonden d.d. 4 april 2023 (kenmerk 11108194)
13-10-2022	M288 Doorzetten voor lokaal vuurwerkverbod GL	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Maas, R.A.H.M.	Openbare Orde en Veiligheid	30-04-2023	Voor het zomerreces 2023 informeren we u over de jaarwisseling 2023/2024.

			(Ruud) (Volt) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starter) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)			
13-10-2022	M292 Naar een veiligere jaarwisseling.	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66) Meerding, T.A.A. (Tess) (VVD) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Assen, H. (Hester) (PvdA)	Openbare Orde en Veiligheid		
13-10-2022	M291 Evalueer jaarlijks beleid	Motie aangenomen	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Openbare Orde en Veiligheid		

	rondom demonstraties		Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starter) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)			
13-10-2022	M267 Onafhankelijke klachtenafhandeling.	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Personeel en Organisatie	13-10-2023	

Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024 (ter informatie)

13-10-2022	M269 Ontslag als uitgangspunt voor discriminerend handelen	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)	Personeel en Organisatie	31-01-2023	Afgedaan met de raadsbrief Contouren van de Organisatiebrede aanpak Inclusie en Diversiteit van 22 december 2022
07-07-2022	M147 Versterken van raadsinstrumenten en de zichtbaarheid hiervan	Motie aangenomen	Pagter, M. de (Marijn) (VVD)	Personeel en Organisatie		
07-07-2022	M126 Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks) Koning, M.A. (Maarten) (D66) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Kendir, E. (Esma)	Bestuurlijke zaken		

			(Student&Starter) Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)			
10-03-2022	M68 Maak Utrechtse heffingen eerlijker	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Bakker, H. (Has) (D66) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starter) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Wijmenga, J. (Jan) (ChristenUnie)	Financiën		
23-12-2021	M493 Actieplan tegen etnisch profileren	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Openbare Orde en Veiligheid		
23-12-2021	M495 Lobby voor een progressiever,	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66) Corler, P.H. van (Peter)	Openbare Orde en Veiligheid	01-07-2022	afgedaan op 19 december met brief Verzamelbrief

	realistischer drugsbeleid		(GroenLinks) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starter) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Assen, H. (Hester) (PvdA)			Drugs en gokken 4e kwartaal 2023
11-11-2021	M399 Een inclusief uniform bij Toezicht en Handhaving	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starter) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)	Handhaving	30-06-2022	
11-11-2021	M396 - Betere begroting	Motie aangenomen	Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Streefland-Driesprong, R.	Financiën		

			(Rachel) (ChristenUnie) Bakker, H. (Has) (D66) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starter) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Deún, van H. (Henk) (PVV) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)			
11-11-2021	M360 Eerlijkere afvalstoffenheffing	Motie aangenomen	Bakker, H. (Has) (D66) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Koning, F. de (Floor)	Financiën		

			(GroenLinks) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starter) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)			
20-05-2021	M85 Verzamel oud voedsel	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starter) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Openbare Orde en Veiligheid		
04-02-2021	M24 Actuele Motie - Waardeer inzet van jongerenwerkers en buurtvaders en	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Koppelaar,	Openbare Orde en Veiligheid		

	andere vrijwilligers bij het voorkomen van avondklokrellen		J. (Jeffrey) (Student&Starter)			
04-02-2021	M23 Actuele Motie - Onderzoek mogelijkheden tot rechtsherstel voor de Roma en Sinti	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Abassi, I. el (Ismail) (DENK)	Burgerzaken		
03-12-2020	M422 Pleit voor afschaffing van het boerkaverbod	Motie aangenomen	Abassi, I. el (Ismail) (DENK) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Openbare Orde en Veiligheid		
03-12-2020	M421 Samen naar een veilige en ondernemende Amsterdamsestraatweg	Motie aangenomen	Corler, P.H. van (Peter) (GroenLinks) Koning, M.A. (Maarten) (D66) Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starter) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Openbare Orde en Veiligheid		

Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024 (ter informatie)

03-12-2020	M382 Eerlijkere verdeling woonlasten	Motie aangenomen	Bakker, H. (Has) (D66) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starter)	Financiën		
03-12-2020	M367 Doeltreffende raad	Motie aangenomen	Pagter, M. de (Marijn) (VVD)	Bestuurlijke zaken	30-06-2021	
05-11-2020	M327 - Meer bekendheid bij lokale ondernemers over gemeentelijke aanbestedingsprojecten	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starter)	Financiën		
05-11-2020	M326 Geen gemeentelijke opdrachten aan discriminerende bedrijven	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Koning, F. de (Floor)	Financiën		

			(GroenLinks) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Bakker, H. (Has) (D66) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starter)			
05-11-2020	M324 Toekomst van het aanbesteden in het sociaal domein	Motie aangenomen	Bakker, H. (Has) (D66) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Financiën		
15-10-2020	M311 Oproep tot vervroegd evalueren van boerkaverbod	Motie aangenomen	Abassi, I. el (Ismail) (DENK)	Openbare Orde en Veiligheid		

Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024 (ter informatie)

01-10-2020	M298 Escalatieladder	Motie aangenomen	Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starter) Ferket, J. (Jony) (D66) Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Wiegant, R. (Ruurt) (SP)	Openbare Orde en Veiligheid		
01-10-2020	M291 Venstertijden voor kwetsbare Utrechters	Motie aangenomen	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Ferket, J. (Jony) (D66) Waveren, A. van (Sander) (CDA)	Openbare Orde en Veiligheid		
01-10-2020	M292 Gemeenteraad in positie_	Motie aangenomen	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Ferket, J. (Jony) (D66) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri)	Openbare Orde en Veiligheid		

			(VVD) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Deún, van H. (Henk) (PVV) Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starter)			
16-07-2020	M222 Gebruik beschikbare handhavingscapaciteit voor verkeersveiligheid!	Motie aangenomen	Waveren, A. van (Sander) (CDA) Rajkowski, Q.M. (Queeny-Aimée) (VVD) Deún, van H. (Henk) (PVV) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Openbare Orde en Veiligheid		
16-07-2020	M212 Investeringsprogramma kaderbrief	Motie aangenomen	Bakker, H. (Has) (D66) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Streefland-Driesprong, R. (Rachel)	Financiën		

			(ChristenUnie) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Dalen, M.G. van (Martijn) (VVD)			
16-07-2020	M200 bestaanszekerheid op 1	Motie aangenomen	Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks)	Financiën		
12-03-2020	M68 Stop intimidatie abortuskliniek	Motie aangenomen	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starter)	Openbare Orde en Veiligheid		
20-02-2020	M62 Is gemeentelijke ombudsman terug van weggeweest	Motie aangenomen	Isik, B. (Bülent) (PvdA) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Koning, M.A. (Maarten) (D66) Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starter) Heuven, M. van (Maarten) (Partij	Openbare Orde en Veiligheid		

			voor de Dieren) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Deún, van H. (Henk) (PVV)			
20-02-2020	M61 Extra regels vragen zorgvuldige uitvoering	Motie aangenomen	Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Koning, M.A. (Maarten) (D66) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie)	Openbare Orde en Veiligheid		
20-02-2020	M60 Passende ondersteuning en begeleiding bij een vergunningsaanvraag	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starter)	Openbare Orde en Veiligheid		

			Koning, M.A. (Maarten) (D66)			
19-12-2019	M479 Volg meldingen van overlast over het Nieuwe Zandpad serieus op	Motie aangenomen	Assen. M.H. (Hester) (PvdA)	Openbare Orde en Veiligheid		
19-12-2019	M478 Motie Duurzaam en natuurinclusief Nieuw Zandpad	Motie aangenomen	Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren)	Openbare Orde en Veiligheid		
19-12-2019	M477 Tijdelijke natuur bij het Nieuwe Zandpad	Motie aangenomen	Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren)	Openbare Orde en Veiligheid		
19-12-2019	M471 Het Nieuwe Zandpad Dan ook (ver)nieuw(ende)hulpverlening en ondersteuning	Motie aangenomen	Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Schers, S.R.M. (Sophie) (GroenLinks)	Openbare Orde en Veiligheid		
14-11-2019	M399 Meer studenten inschrijven=meer initiatief uit de stad	Motie aangenomen	Homan, T. (Tim) (Student&Starter) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA)	Burgerzaken		

			Waveren, A. van (Sander) (CDA)			
14-11-2019	M334 Maak initiatieven mogelijk door meer flexibel en zonder schotten	Motie aangenomen	Dekkers, F. (Fred) (GroenLinks) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Bakker, H. (Has) (D66) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie)	Financiën		
17-10-2019	M302 Geen subsidie voor een topsalaris	Motie aangenomen	Abassi, I. el (Ismail) (DENK) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Deún, van H. (Henk) (PVV) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Homan, T. (Tim) (Student&Starter) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks)	Financiën		

			Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA)			
18-07-2019	M262 Wijs gebieden aan voor aanpak lachgas	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Openbare Orde en Veiligheid		
18-07-2019	M230 Sparen is verstandig, straf het niet af	Motie aangenomen	Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Waveren, A. van (Sander) (CDA)	Financiën		

			Homan, T. (Tim) (Student&Starter) Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie)			
11-07-2019	M127 Straatnamen	Motie aangenomen	Zwanenberg, P. (Pepijn) (GroenLinks) Saiah, M. (Mohammed) (D66) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren)	Burgerzaken		
06-06-2019	M110 Raadstoets draagt bij aan beter vormgeven beleid en bijsturen als het nodig is	Motie aangenomen	Dekkers, F. (Fred) (GroenLinks) Hoonte, GJ te (Gertjan) (VVD) Dekker-Abdulaziz, H. (Hind) (D66) Isik, B. (Bülent) (PvdA)	Financiën		

			Waveren, A. van (Sander) (CDA) Homan, T. (Tim) (Student&Starter) Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren)			
06-06-2019	M105 Verantwoorden mag wel iets kritischer	Motie aangenomen	Homan, T. (Tim) (Student&Starter) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Waveren, A. van (Sander) (CDA)	Financiën		
06-06-2019	M103 Voorkom onnodige tegenvallers: actualiseer de indexen	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Schilderman, S.E. (Susanne) (D66) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Wiegant, R. (Ruurt) (SP)	Financiën		
06-06-2019	M102 Jaarstukken leesbaar en op hoofdlijnen	Motie aangenomen	Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Streefland-Driesprong, R.	Financiën		

			(Rachel) (ChristenUnie) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Homan, T. (Tim) (Student&Starter) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Deún, van H. (Henk) (PVV)			
06-06-2019	M101 Goed verantwoorden begint met goede indicatoren	Motie aangenomen	Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Homan, T. (Tim) (Student&Starter) Zweth, R. van der	Financiën		

			(Rick) (PvdA) Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)			
06-06-2019	M98 Overnemen aanbevelingen raadstoets cultuur	Motie aangenomen	Assen. M.H. (Hester) (PvdA) Bijsterbosch, E. (Ellen) (D66) Pagter, M. de (Marijn) (VVD) Wijmenga, J. (Jan) (ChristenUnie) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starter) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Financiën		

			Deldjou Fard, M. (Melody) (GroenLinks) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)			
06-06-2019	M88 Steun bij het rijk voor aanpak criminaliteit en ondermijning in het bijzonder	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Deún, van H. (Henk) (PVV) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Rajkowski, Q.M. (Queeny-Aimée) (VVD) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Dun, C.M. van (Corine) (D66) Schers, S.R.M.	Openbare Orde en Veiligheid		

			(Sophie) (GroenLinks)			
23-05-2019	M63 Van Nationaliteit Onbekend naar Staatloos	Motie aangenomen	Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Assen. M.H. (Hester) (PvdA) Podt, A. (Anne-Marijke) (D66) Dekkers, F. (Fred) (GroenLinks) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starter) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Burgerzaken		
28-03-2019	M30 Reactie raad 030 op regionaal beleidsplan politie	Motie aangenomen	Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Deún, van H. (Henk) (PVV)	Openbare Orde en Veiligheid		

			Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Waveren, A. van (Sander) (CDA)			
28-03-2019	M31 Posters plakken? Dat kan anders en beter	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Deún, van H. (Henk) (PVV) Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Homan, T. (Tim) (Student&Starter) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA)	Burgerzaken		

Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024 (ter informatie)

14-03-2019	M16 Uitwerking integraal veiligheidsplan 2019-2022: Verkeersveiligheid	Motie aangenomen	Waveren, A. van (Sander) (CDA) Deún, van H. (Henk) (PVV) Wiegant, R. (Ruurt) (SP)	Openbare Orde en Veiligheid		
05-07-2018	M91 Verantwoordingsdag	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA)	Financiën		
08-02-2018	M20 Meer flex?	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Eggermont, M (Michel) (SP) Metaal-Froon, M.T.M. (Marloes) (CDA) Ooijen, M. van (Maarten) (ChristenUnie) Rajkowski, Q.M.	Openbare Orde en Veiligheid		

Aangenomen moties commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024 (ter informatie)

			(Queeny-Aimée) (VVD)			
09-11-2017	M195 Wij willen wijkagenten	Motie aangenomen	Vries, S. de (Steven) (GroenLinks)	Openbare Orde en Veiligheid		
09-02-2017	M1 Kinderburgemeester	Motie aangenomen	Podt, A. (Anne-Marijke) (D66)	Bestuurlijke zaken		
10-11-2016	M215 Geluidswerende maatregelen MotorCross op Lage Weide	Motie aangenomen	Sienot, M.F. (Matthijs) (D66) Uringa, G.J. (Jolande) (ChristenUnie) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren) Isik, B. (Bülent) (PvdA)	Openbare Orde en Veiligheid		
10-11-2016	M203 24 uursbezetting politiepost Leidsche Rijn	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Openbare Orde en Veiligheid		
30-06-2016	M84 Gezamenlijke aanpak discriminatie	Motie aangenomen	Kleuver J.A. (Arjan) (D66) Vries, S. de (Steven) (GroenLinks)	Openbare Orde en Veiligheid		

			Haage, M.W. (Marleen) (PvdA)			
09-06-2016	M77 Ook de Breedstraatbuurt maken we samen	Motie aangenomen	Freytag, F. (Reinhild) (Student & Starter) Bas, S. (Selma) (D66) Rajkowski, Q.M. (Queeny-Aimée) (VVD)	Openbare Orde en Veiligheid		
30-06-2015	M83 Democratische verankering nieuwe vormen van regionale samenwerking	Motie aangenomen	Schipper, T.W. (Tim) (SP) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren) Paardekooper , B.P. (Brechtje) (GroenLinks) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Menke, S. (Steven) (Student & Starter) Meijer, B. (Bas) (D66)	Bestuurlijke zaken		

			Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Haage, M.W. (Marleen) (PvdA) Ooijen, M. van (Maarten) (ChristenUnie)			
06-11-2014	M137 Aandacht voor subjectieve veiligheid	Motie aangenomen	Fokke, B. (Bram) (D66) Uringa, G.J. (Jolande) (ChristenUnie) Post, R. (Ruben) (PvdA) Gemert, N.M. van (Nicole) (SP)	Openbare Orde en Veiligheid		
17-07-2014	M52 Maak Babs voor één dag mogelijk in Utrecht voor alle Nederlanders	Motie aangenomen	Scholten, S. (Sanne) (D66) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Wijlhuizen, V.A. (Vincent) (SP) Menke, S. (Steven)	Burgerzaken		

			(Student & Starter) Rajkowski, Q.M. (Queeny-Aimée) (VVD) Vries, S. de (Steven) (GroenLinks) Metaal-Froon, M.T.M. (Marloes) (CDA) Ooijen, M. van (Maarten) (ChristenUnie)			
12-06-2014	M43 Wensen en bedenkingen Utrecht majeure projecten VRU	Motie aangenomen	Schipper, T.W. (Tim) (SP) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren) Kleuver J.A. (Arjan) (D66) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Menke, S. (Steven) (Student & Starter) Rajkowski, Q.M. (Queeny-Aimée) (VVD) Vries, S. de (Steven)	Openbare Orde en Veiligheid		

			(GroenLinks) Haage, M.W. (Marleen) (PvdA) Metaal-Froon, M.T.M. (Marloes) (CDA) Ooijen, M. van (Maarten) (ChristenUnie)			

VERSLAG ADVIESCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN
30 november 2023, 20.00-21.45 uur
Burgemeesterskamer Stadhuis

Gemeente Utrecht

Adviescommissie: Ruud Maas (waarnemend voorzitter), Fred Claasen, Gert Dijkstra, Margreet Ramaker, Bert van Steeg, Joost Vasters en Daniëlle Rijnders (raadsadviseur Control & Audit)
Overige deelnemers: Jurjen Bakker (strategisch adviseur financiën), Jasmin Grundauer (manager concernaudit), Katie Zwetsloot (concerncontroller), Gerth Molenaar en Paul Venhoeven (Rekenkamer), Rein-Aart van Vugt en Niels Fritz (Deloitte)
Niet aanwezig: Cees Bos, David Bosch, Ruben Snijder, Stevie Nolten, Rick van der Zweth en Jantine Zwinkels

Notulen: Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

1. a. Opening en mededelingen

De waarnemend voorzitter opent de vergadering en heet allen welkom. Er zijn geen mededelingen.

b. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld zoals opgegeven.

2. Vaststellen verslag vorige bijeenkomst (12-10-2023)

Geen bijzonderheden; de notulen worden vastgesteld.

3. Ingekomen en verzonden stukken

De commissie heeft het halfjaarverslag van Concernaudit 2023/2024 ontvangen.

4. Raadsbrief managementletter accountant en reactie college

Toelichting door de heer Van Vugt. Er zijn het afgelopen jaar echt stappen gezet, vinden de accountants. Zo is – onder andere op initiatief van de Adviescommissie – de begroting verbeterd. De heer Van Vugt adviseert om de aanpak bij gelegenheid te evalueren, en te bezien welke verbeteringen er nog meer mogelijk zijn. Verder hebben de accountants gesignaleerd dat de organisatie meer dan voorheen alert is op fraude. De financiële processen zijn op orde; het controleteam heeft geen omissies of tekortkomingen aangetroffen.

De interim-controle heeft de indruk bevestigd dat er nog altijd een mismatch is tussen beleidsambities en opgaven, waaronder de vele taken die de rijksoverheid de gemeente oplegt. Hiervoor schiet de capaciteit regelmatig tekort als gevolg van ziekteverzuim, de vele vacatures en het aanzienlijke personeelsverloop. In enkele organisatieonderdelen lukt het niet om documentatie tijdig aan te leveren. Dit is een risico, vindt de heer Van Vugt. De ambtelijke organisatie en de portefeuillehouder financiën weten hiervan.
Het benaderen van opgaven vanuit de beschikbare capaciteit is een van de belangrijkste adviezen van de accountant; voor uitvoering is immers niet alleen geld nodig, maar ook

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

uitvoeringscapaciteit. Het college en de ambtelijke organisatie zijn aan zet in dezen, maar van de raad mag worden verwacht dat zij nadenkt over hoe zij hieraan kunnen bijdragen en er mogelijk ook in kunnen sturen.

De rijksoverheid is de afgelopen jaren zo'n 20 à 25% meer capaciteit van gemeenten gaan claimen. Een jaar of vier gelegen waren er ongeveer 30 specifieke uitkeringen (spuks); dat zijn er nu ruim honderd meer. Dit kan op den duur ten koste gaan van de eigen ambities en opgaven van de gemeente. De toename van werk vraagt om gelijke groei van de organisatie: méér werk betekent ook dat er meer inkopers nodig zijn, meer controllers en zo meer. Dit kan ernstig gaan knellen, en daarom is het belangrijk dat er keuzes worden gemaakt en prioriteiten worden gesteld.

Wat betreft de inzet op innovatie geeft de heer Van Vugt aan het aanbeveling verdient om te bezien hoe terugkerende taken verder kunnen worden geautomatiseerd, en het is ook wel zinnig om eens na te gaan of alle registraties wel noodzakelijk zijn.

Zie blz. 13, investeringen. Het staafdiagram geeft een onrealistisch beeld, stelt de heer Van Vugt. Er zijn opgaven voor zo'n € 2 miljard – die met de huidige beschikbare capaciteit niet te realiseren zijn. Hierover wordt even doorgepraat. Het heeft er alle schijn van, wordt gezegd, dat de zaken uit balans gaan raken. Is dit nog wel verantwoord? De heer Van Vugt is het hier ten dele mee eens, maar, zo voegt hij daaraan toe, het raakt de accountantscontrole nog niet. De financiële bedrijfsvoering is nog steeds op orde, maar alertheid is geboden. Het is een organisatievraagstuk dat vooral deskundigheid van de specialisten in de organisatie vraagt. Mevrouw Zwetsloot bevestigt dat dit een belangrijk punt van aandacht is voor de concerndirectie. Het is een feit dat de werkdruk in de organisatie sterk oploopt als gevolg van de vele ambities, met daartegenover een uiterst krappe arbeidsmarkt. Dit vraagt om politieke keuzes waarbij de raad kan helpen, bijvoorbeeld door prioriteiten aan te geven.

Hoe heeft het college en/of de ambtelijke organisatie gereageerd op het advies om een uitvoeringstoets in te voeren? De heer Van Vugt geeft aan dat dit een recente ingeving was, die nog niet met het college is besproken. Enkele ministeries werken er al mee.

Op 29 november jl. organiseerde het controleteam een *elevation lab*, een bijeenkomst met de ambtelijke organisatie waarin van gedachten werd gewisseld over de samenwerking tussen het controleteam en het gemeentelijke team dat de jaarrekening samenstelt. De rechtmatigheidsverantwoording, de vele specifieke uitkeringen, Leidsche Rijn en boekingen na afloop van het boekjaar passeerden de revue. Over de aanpak van de rechtmatigheidsverantwoording is de accountant tevreden; dat was geen punt van kritiek, maar punt van bespreking omdat de financiële verordening erop moet worden aangepast. Zodra dit in concept gereed is, zal het aan de Adviescommissie worden voorgelegd. Mevrouw Zwetsloot vult aan dat dit in twee stappen gaat omdat er formeel nog geen besluitvorming is geweest over de

wet. De Adviescommissie kan eerst technische aanpassingen verwachten. De Gemeentewet is er al wel op aangepast, en een juridisch kader is er ook. De besluiten Begroting & Verantwoording en Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) worden waarschijnlijk pas in het eerste kwartaal 2024 door de Tweede Kamer behandeld. De financiële verantwoording gaat dan met terugwerkende kracht gelden.

Zie blz. 25, bevindingen interim-controle 2023. Wat betreft de subsidieverstrekkingen legt de heer Van Vugt uit dat er na een subsidieaanvraag regelmatig een voorlopige toekenning volgt. Op grond van de jaarrekening van de subsidieontvanger wordt de definitieve subsidie bepaald. Dit moet binnen een vastgestelde termijn gebeuren; als dat om wat voor reden ook niet gebeurt, kan de subsidieontvanger vragen om ambtshalve vaststelling. De bedoelde termijnen worden regelmatig overschreden. De gemeente Utrecht heeft een centraal subsidiebureau; mevrouw Ramaker pleit ervoor om beleid en uitvoering te scheiden.

In de volgende alinea geeft de accountant het advies om te zorgen voor een betere aansluiting met de systemen van BghU (betreft naheffingsaanslagen/parkeerboetes). Hierop vult de heer Fritz aan dat het hier niet gaat om een materieel bedrag, maar dat het belangrijk is dat de organisatie zich bewust is van dit systeem.

Het allerbelangrijkste punt van zorg is het capaciteitsvraagstuk, zegt de heer Van Vugt, en de concerndirectie deelt die zorg. Het is nadrukkelijk op de agenda gezet, waarbij onder andere wordt gedacht aan een heroverweging of herijking van (delen van) de organisatie (centraal / decentraal). Waarschijnlijk kan het effectiever, maar dat vergt een proces van bewustwording, in het bijzonder in de niveaus onder de concerndirectie. Mevrouw Zwetsloot bevestigt dit, en voegt daaraan toe dat het meespeelt in het traject in de richting van de Voorjaarsnota. In korte tijd zal dit niet opgelost kunnen zijn.

Zie blz. 7, de zes aanbevelingen van de accountant. De heer Dijkstra veronderstelt dat het tweede tot en met het zesde punt voor de ambtelijke organisatie bedoeld zijn. Alleen het eerste punt verwijst naar een uitvoeringstoets. Dat klopt, zegt de heer Van Vugt, voor veel punten zijn het college en/of de ambtelijke organisatie als eerste aan zet. De volgende alinea is echter ook tot de raad gericht: keuzes maken en prioriteiten stellen. Een uitvoeringstoets zou een behulpzaam instrument kunnen zijn.

5. Derde begrotingswijziging 2023

Er zijn vooraf geen schriftelijke vragen gesteld. Ook ter vergadering zijn er geen vragen.

6. Vooruitblik jaarplan 2024

a. Wintersessie

De wintersessie vindt plaats op 1 maart a.s. Programma: Leesbaarheid Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en/of investeringen, gesprek met VNG over inkomsten vanuit de rijksoverheid en gesprek met de accountant over verdieping van het budgetrecht van de raad. De heer Van Vugt adviseert om voor het tweede onderwerp contact te leggen met het ministerie van BZK, want men is daar bezig met een stelselherziening (specifieke uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen). Desgevraagd geeft mevrouw Zwetsloot aan dat de scenario's voor bezuinigingen in maart zeker nog niet klaar zullen zijn.

b. Raadstoets

Mevrouw Rijnders stelt voor om als tweede onderwerp Samenleven & Sport te kiezen in plaats van Economie. Hiermee gaan allen akkoord, en allen zullen in de eigen fractie vragen wie er aan de raadstoets wil deelnemen.

c. Volgende vergadering

De volgende vergadering is op 11 januari a.s., aanvang 09.00 uur. Met de voorgestelde onderwerpen (zie Jaarplan) gaan allen akkoord.

SCHORSING

De beide accountants verlaten de vergadering.

7. Aanbesteding externe accountant

Van dit agendapunt wordt separaat verslag gedaan.

8. Rondvraag en sluiting

De gemeente Utrecht heeft meegedaan aan een pilotproject van de Beroepsorganisatie van Accountants, waarbij de heer Meuleman als kwartiermaker voor de Commissie Toekomst Accountancysector een paar keer als toehoorder bij de vergadering van de Adviescommissie aanwezig was. Mevrouw Rijnders wijst erop dat het eindrapport onlangs is uitgekomen; zij was er zelfs bij toen het officieel aan mevrouw Kaag (demissionair minister van Financiën) werd overhandigd.

Er wordt verder geen gebruik gemaakt van de rondvraagmogelijkheid. De voorzitter sluit de vergadering.

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	3864
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 februari 2024
Agendapunt	8
Titel	Raadsbrief Reactie op Managementletter 2023
ID	4071
Behandelend ambtenaar	B. Siebelink
Telefoon	
E-mail	barbara.siebelink@Utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	15 februari 2024

Voorgesteld besluit

Deloitte.

CONCEPT-Managementletter 2023

Gemeente Utrecht, 14 november 2023

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS since 1845

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9830
www.deloitte.nl

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Onderwerp
Managementletter 2023

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk

Geacht college,

Hierbij brengen wij verslag uit van de bevindingen naar aanleiding van de recentelijk afgesloten interim-controle. De aanpak en de aandachtspunten van deze tussentijdse controle, die wij hebben uitgevoerd in opmaat naar de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeente Utrecht, zijn vastgelegd in het auditplan 2023.

Wij benadrukken dat de interim-controle primair is bedoeld om de interne-beheersingsmaatregelen in uw organisatie te beoordelen en te toetsen, als basis om te komen tot een oordeel over de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening 2023 opgenomen informatie. Het voorgaande impliceert dat onze werkzaamheden niet de hele interne-beheersingsomgeving van de gemeente Utrecht omvatten. Tevens heeft de interim-controle als doel om de aandachtspunten voor de jaarrekening 2023 te signaleren en onder uw aandacht te brengen.

Wij merken op dat deze managementletter is opgesteld ten behoeve van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht en niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.

Wij hebben deze rapportage ambtelijk en bestuurlijk (met o.a. uw gemeentesecretaris en portefeuillehouder financiën) besproken. Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en danken u en uw medewerkers voor de samenwerking tijdens de interim-controle en bij de totstandkoming van deze managementletter.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA N.R. Fritz RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting | Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle 5

Speerpunten adviescommissie controle en financiën 17

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2023 19

Bijlage | Detailbevindingen interim-controle 23

Bijlage | Opvolging aanbevelingen voorgaande jaren 26

Bijlage | Reikwijdte van onze werkzaamheden 31

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Uw controleteam

Wij beantwoorden graag uw vragen over deze managementletter:

Rein-Aart van Vugt
Partner
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +316 1100 2353
rvanvugt@deloitte.nl

Niels Fritz
Partner
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +316 5204 8682
nfritz@deloitte.nl

Bob Leeuwenkamp
Senior Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +316 1201 1643
bleeuwenkamp@deloitte.nl

Maurice Heuer
Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +316 8333 0192
maheuer@deloitte.nl

Monique van Doornum- van Duist
Senior Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +316 **12342787**
mvanduist@deloitte.nl

Rohini Garib
Junior Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +316 29653107
rgarib@deloitte.nl

Niels van den Akker
Junior Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +316 31024071
nivandenakker@deloitte.nl

Bart de Nijs
Junior Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +316 12104989
bdenijs@deloitte.nl

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Managementsamenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen
en aanbevelingen interim-controle

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Overall beeld interne beheersing en organisatieontwikkeling	Overall beeld interim-controle | Evalueren en keuzes maken Tijdens de heidag met uw adviescommissie controle en financiën hebben wij met u gesproken over een aantal belangrijke (financiële) uitdagingen, zoals: • Het realiseren van de maatschappelijke opgaven met als complicerende factoren: vacatures, rotatie van personeel en (langlopende) procedures. • Het verder uitvoeren van de grondexploitaties (nog te maken kosten, te realiseren verkopen en inzicht in robuuste posten). • De grote investeringsagenda, toename van specifieke uitkeringen en de keuzes en planning in relatie tot capaciteit. • De gevolgen van een eventuele economische recessie, met ook minder geld voor de gemeenten. • De ontwikkeling van de rente en inflatie. • De ontwikkeling van de algemene uitkering vanaf 2026 (korting en nieuwe systematiek). • Nieuwe taken op het gebied van de energietransitie, duurzaamheid, woningbouw, mobiliteit en jeugdzorg. Deze uitdagingen vragen veel van uw college en ambtelijke organisatie en dwingen tot plannen en prioriteren van ambities. In aanloop naar de jaarrekeningcontrole signaleren wij dat uw beschikbare capaciteit en ambities verder uit balans raken (zie bijvoorbeeld de ambities ten aanzien van: grondexploitatie, uw investeringsagenda en toenemende (aanvragen van) specifieke uitkeringen). Dit kan in de praktijk leiden tot een hoge werkdruk en kan de kans op fouten vergroten. De mobiliteit (instroom en uitstroom) van de ambtelijke organisatie is verder toegenomen, waardoor ambtenaren vaker van functie of project wisselen wat kan leiden tot kennisachterstand en inefficiency. Dit werkt het risico in de hand dat er, omwille van het “winnen” van tijd, steeds meer belangrijke informatie in de hoofden en “eigen vastleggingen” (in bijvoorbeeld excel) van medewerkers zit en er minder vastgelegd c.q. geborgd wordt binnen de processen/systemen. Dit is voor de continuïteit van uw bedrijfsvoering een blijvend belangrijk en urgent aandachtspunt. Uit gesprekken die wij hebben gevoerd begrijpen wij dat door het hoge personeelsverloop in uw organisatie kwetsbaarheden ontstaan. Bijvoorbeeld doordat kennis vanuit uw organisatie verloren gaat. U geeft aan dat personeelsverloop bij specifiek het organisatieonderdeel FIJ en Ruimte mogelijk een risico vormt voor het jaarrekening controleproces. Nieuw personeel beschikt vaak niet over een achtergrond in de gemeentefinanciën. Het up to speed krijgen van de nieuwe medewerkers vergt veel investeringstijd. Hierbij helpt het niet dat de processen en belangrijke dossiers niet centraal vastliggen en de spreekwoordelijke trein voort dendert. Mede hierdoor blijven werkzaamheden liggen (bijvoorbeeld: actualisering van verordeningen en inhoudelijk toezicht op verbonden partijen). Ons beeld is dat de organisatieonderdelen op basis van hun integrale verantwoordelijkheid op dit moment te weinig expliciet en zichtbaar de (eind)verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor hun (aan)deel in het opstel- en controleproces van de jaarrekening. De informatievoorziening van decentraal naar centraal is op onderdelen ontoereikend om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. In onze voorgaande rapportages hebben wij dit uitgebreid onder de aandacht gebracht. Daarnaast zien wij een toename van het aantal specifieke uitkeringen vanuit het Rijk, die een weerslag heeft op de capaciteit in de organisatie voor uitvoering en verantwoording. Hierbij is het proces van vorig jaar uitgebreid met ons geëvalueerd en zijn in opzet verschillende acties benoemd. Het is nu tijd om daadwerkelijk aan deze acties te werken. Hier ligt een belangrijke rol en verantwoordelijkheid van de decentrale organisatie, 1e en 2e lijn.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Overall beeld interne beheersing en organisatieontwikkeling	Overall beeld interim-controle | Evalueren en keuzes maken Om concrete stappen te zetten bij deze constatering en aanbeveling geven wij met name het college en de ambtelijke organisatie de volgende benaderingen ter overweging: • Benader de opgaven vanuit de capaciteit van de organisatie; stuur primair op capaciteit. • Zet voornamelijk in op actie en uitvoering; maak uitvoering belangrijk naast de beleidsinhoudelijke werkzaamheden. • Zet in op (nog meer) innovatie. • Structureer en borg de kennis in en van processen, zodat de organisatie bij onder andere de overdracht van werkzaamheden tussen medewerkers minder kwetsbaar is en er ook efficiency-winst wordt gerealiseerd. • Versterk de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad. Dit versterkt de integraliteit, het inzicht, de sturing en beheersing op concernniveau van alle opgaven binnen de gemeente Utrecht. Herijk hierbij zo nodig ook het evenwicht tussen centrale en decentrale sturing en beheersing. • Versterk de integraliteit door bij bijvoorbeeld de investeringsopgaven ook de benodigde capaciteit van en samenwerking met andere organisatieonderdelen en overheadtaken te betrekken (investeringen betekent bijvoorbeeld iets voor de gehele keten, zoals vergunningen, inkoop- en aanbesteding, controlling, juridische zaken). Voor de gehele gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) geldt daarnaast dat het belangrijk is om keuzes te durven maken. Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen. Ook dit helpt om de (stapeling aan) opgaven dichter bij de realistische uitvoeringskracht te brengen. Wij concluderen ten aanzien van uw interne beheersing dat de basis voor financiële verantwoording op orde is, met de kanttekening dat u op onderdelen (interne) controles achteraf uitvoert voor een adequate verantwoording in de jaarrekening. Daarbij constateren wij dat uw gemeentebrede risicomanagement (waaronder het frauderisicomanagement) verder verbetert. U heeft dit jaar een professionaliseringsslag gemaakt binnen uw frauderisicomanagement (en specifiek de frauderisicoanalyse). Tevens hebben wij de jaarrekeningcontrole 2022 met uw organisatie geëvalueerd, waarbij er best practices en concrete acties zijn benoemd voor een gestroomlijnd verantwoordings- en controleproces. Wat betreft de jaarrekeningcontrole hebben wij samen met uw ambtelijke organisatie specifiek aandacht voor de volgende onderwerpen: • Het aantal regelingen dat uw gemeente moet verantwoorden in de SiSa-bijlage en het aantal overige inkomende subsidiebaten nemen jaarlijks toe (2019: 12 regelingen, 2022: 66 regelingen). Het is belangrijk de interne controle op de getrouwe verantwoording in de SiSa-bijlage en op overige inkomende subsidies en de rechtmatigheid van de bestedingen (dit valt binnen de rechtmatigheidsverantwoording van het college van B&W) tijdig uit te voeren en adequaat te documenteren. Wij hebben dan ook reeds in vroegtijdig stadium afstemming met uw organisatie over de documentatie en interne controle, waaronder de te hanteren formats. • Het beschikbaar hebben van een toereikende onderbouwing van de waardering van het onderhanden werk (voorraad) inzake de grondexploitaties, inclusief position papers. Specifiek aandachtspunten hierbij zijn: een actuele onderbouwing van de voor 2024 e.v. verwachte inflatie, een kosten- en opbrengstenindexatie, de (potentiële) effecten van de stikstofproblematiek op de grondexploitaties van de gemeente Utrecht (programma en planning) en de (potentiële) effecten van het tekort aan bouwmaterialen. Vorig jaar zijn de verantwoording en de controle soepel verlopen. Wij zullen, in lijn met vorig jaar, met het organisatieonderdeel Ruimte afspraken maken over de voor de controle benodigde stukken en onderbouwingen. • Het beperken van de ‘periode 14 en 15’ boekingen, oftewel correctieboekingen op de eerste conceptjaarrekening. Daarnaast het beperken van de doorlooptijd van het aanleveren van stukken door uw organisatie en van doorlooptijd van de controle en de review bij ons. • Het actualiseren, onderbouwen en bespreken van de ‘robuuste posten’ met betrekking tot de grondexploitatie Leidsche Rijn, voorafgaand aan de start van de jaarrekeningcontrole 2023. Dit najaar plannen wij een Elevation lab, met als doel onze samenwerking naar een hoger niveau te tillen. Tijdens deze bijeenkomst, die wij onder leiding van een onafhankelijke facilitator organiseren, staan een optimale samenwerking en communicatie tussen de gemeente Utrecht en Deloitte centraal.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing | Frauderisicomanagement	**Fraude** Wij hebben in de afgelopen jaren tijdens onze frauderisicoanalyse en in de gesprekken over fraude gebruikgemaakt van onze interne forensisch specialisten. Dit heeft bijgedragen aan een robuuste frauderisicoanalyse en heeft ons ondersteund bij de advisering over uw interne frauderisicoanalyse en de werkzaamheden op het gebied van fraudepreventie. Fraude blijft een actueel en belangrijk thema. Wij informeren u daarom jaarlijks over uw aandacht voor fraude, en over onze zienswijze en evaluatie daarbij. U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw 'Jaarplan Concernaudit 2023-24'. Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over 2022 en 2023 wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Dit vinden wij een positieve ontwikkeling. De frauderisicoanalyse wordt naar verwachting dit najaar (2023) afgerond en vastgesteld door de directieraad. Wij hebben gesproken met de hierbij betrokken functionarissen en hebben tussentijds kennisgenomen van: • Jaarplan Concernaudit 2023-24 en plan van aanpak frauderisicoanalyse 2023 van Concernaudit • Themaworkshops (zoals over zorgfraude) • Thema-audits (zoals het afgeronde onderzoek inzake het proces van paspoortverstrekking) • De inhoud van frauderisicosessies en een risico-inschattingsrapportage van een van de organisatieonderdelen. Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren, die wij in detail beschrijven in het onderdeel opvolging aanbevelingen voorgaande jaren. Wij nemen voorafgaand aan onze jaarrekeningcontrole kennis van de (definitieve) uitkomsten van uw frauderisicoanalyse. U beziet momenteel op welke wijze u de frauderisicoanalyse wilt betrekken in de communicatie tussen het college en de Adviescommissie Controle en Financiën/de gemeenteraad.
Interne beheersing | Risicomanagement	**Ontwikkeling van uw gemeentebrede risicomanagement** In voorgaande jaren hebben wij kennisgenomen van uw voornemen om het risicomanagement breed te verankeren in de organisatie van de gemeente Utrecht. Hierbij staan de volgende door u opgenomen doelstellingen centraal: • Bewustwording in de organisatie dat het regelmatig voeren van een dialoog over risico's bijdraagt aan het verwezenlijken van de ambities en doelstellingen. • Het zorgen voor een positieve en open cultuur ten aanzien van strategische onzekerheden en dilemma's bij bestuur, management en organisatie. • Het zorg dragen voor gemeenschappelijkheid in de aanpak van risicomanagement. U heeft deze doelstellingen nog niet opgenomen in een geactualiseerde Nota risicomanagement en weerstandsvermogen. Hierdoor is de 'oude' Nota risicomanagement en weerstandsvermogen uit 2019 nog steeds van toepassing. U bent in de rapportering en verslaggeving (gedeeltelijk) vooruitgelopen op een aanstaande actualisatie van de nota. Zo zien wij dat de informatiewaarde van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is toegenomen ten opzichte van eerdere jaren. Tegelijkertijd bestaat hierdoor een discrepantie tussen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders en de daadwerkelijk in de praktijk opgestelde rapportering over het uitgevoerde risicomanagement binnen de gemeente. Hierin noemen wij bijvoorbeeld de classificatie van risico's naar categorieën (politiek, maatschappelijk, economisch, etc.). Wij adviseren u om kaders en uitvoering met elkaar in lijn te brengen.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing | Grondexploitaties	In onze voorgaande rapportages hebben wij aan u gerapporteerd dat de door ons geconstateerde en gerapporteerde bevindingen inzake de interne beheersing zijn opgevolgd. Op grond hiervan concludeerden wij dat de interne beheersing rondom de grondexploitaties in de basis op orde is. Deze situatie is in 2023 onveranderd. U wordt met verschillende uitdagingen geconfronteerd, die eveneens een raakvlak hebben met c.q. impact hebben op de ruimtelijke ontwikkeling binnen uw gemeente, zoals bijvoorbeeld de versnelling van de woningbouwopgave, de klimaattransitie (verduurzaming en stikstofproblematiek) en de opvang van statushouders en ontheemden (Oekraïners), evenals een sterk oplopende inflatie en rente. Gezien de omvang van de 'voorraad bouwgronden in exploitatie' in de jaarrekening, dienen deze (macro-economische) ontwikkelingen centraal te staan bij het actualiseren van de grondexploitatieramingen ten behoeve van de jaarrekening 2023. Specifiek benoemen wij hier de geschatte percentages voor kosten- en opbrengstenstijgingen. In ons accountantsverslag 2022 hebben wij aan u gerapporteerd dat, in onze optiek, het percentage opbrengstenstijging dat gehanteerd is bij de actualisatie ten behoeve van de jaarrekening wellicht wat te optimistisch was ingeschat, maar dat het totaal van de opbrengstenraming niet onaannemelijk is. Wij vragen uw aandacht voor de evaluatie van dit schattingselement, alsmede voor de impact daarvan op de opbrengstenraming in zijn geheel. Het is daarbij van belang dat u de opbrengstenramingen en overige indices kritisch blijft volgen en deze waar mogelijk in lijn brengt met de marktontwikkelingen. Vorig jaar hebben wij in relatie tot voorgaande jaren met elkaar een soepel verantwoordings- en controleproces voor de grondexploitatie doorlopen. Net als vorig jaar maken wij een aantal terugkerende afspraken en formuleren wij acties om het proces (net als vorig boekjaar) efficiënt en effectief te laten verlopen. Wij benoemen hier de belangrijkste aandachtspunten en afspraken: • De gemeente Utrecht informeert ons gedurende het boekjaar proactief over belangrijke vraagstukken. Er worden in ieder geval tussentijdse gesprekken gepland over de parameters voor de grondexploitatie (MPR 2024), en voor de (deel)projecten Leidsche Rijn – Centrum, Haarrijn, Strijkviertel, Groenewoud en de Deelplan overstijgende complexen, evenals het project Merwedekanaalzone OPG en Beurskwartier. Daarnaast worden wij graag (indien van toepassing) geïnformeerd over in het boekjaar nieuw geopende en te openen grondexploitaties. • Het voortzetten van de wijze waarop het projectmanagement gedurende het controleproces van de jaarrekening wordt toegepast door de afdeling Ruimte. • U geeft aan dat sprake is van personeelsverloop dat mogelijk een risico vormt voor het jaarrekening controleproces. Het spreekt voor zich dat het belangrijk is om de ontwikkelingen en de voortgang ter zake gezamenlijk nauwgezet te monitoren en tijdig met elkaar te overleggen indien er zich situaties voordoen die (mogelijk) een wezenlijke impact kunnen hebben op het controleproces. Over onze uiteindelijke bevindingen inzake de beheersing en waardering van de grondexploitatie rapporteren wij in het accountantsverslag bij de jaarrekening 2023.
Interne beheersing | Onderbouwing balansrekeningen	Wij hebben in de afgelopen jaren onze visie en aandachtspunten met u gedeeld wat betreft de inrichting van de interne beheersing op concernniveau, op het niveau van de decentrale organisatieonderdelen alsmede op de wisselwerking tussen beide. Wij hebben hier tijdens onze interim-controle opnieuw aandacht aan besteed, door met de organisatie van gedachten te wisselen over het verder versterken van de interne-beheersingsomgeving en over het efficiënter laten verlopen van het (jaarrekening)controleproces. Om met elkaar concrete doelstellingen te formuleren, hebben wij de gecorrigeerde afwijkingen en vertragende aspecten uit de jaarrekeningcontrole geanalyseerd en zijn de aard en oorzaak hiervan onderzocht. Wij concluderen op basis hiervan dat de decentrale organisatieonderdelen niet altijd (tijdig) de juiste brondocumentatie beschikbaar hebben die nodig is om een balanspost (en de weerslag daarvan op de baten en lasten) op een adequate wijze te kunnen onderbouwen. Een mogelijke oplossing hiervoor is het stellen van kaders voor het periodiek analyseren van balansrekeningen. Wij doen de suggestie om periodiek een zogenoemde 'balance sheet review' te implementeren, op zowel concern- als decentraal niveau. Hierbij wordt door een functionaris van de gemeente (bij voorkeur een medewerker buiten het decentrale organisatieonderdeel) periodiek een controle uitgevoerd op de balansrekeningen (al dan niet onderverdeeld naar organisatieonderdeel), waarbij de juistheid en de onderbouwing van de individuele balansposten worden beoordeeld. Wij verwachten dat de implementatie van een dergelijke review bijdraagt aan de betrouwbaarheid van de tussentijdse informatievoorziening en aan de efficiëntie van het controleproces.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing | Rechtmatigheids-verantwoording en Europese aanbestedingen	Uw gemeente heeft in de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen om de naleving van de interne en Europese aanbestedingsregels beter te borgen. Wij constateerden vorig jaar een toename in de omvang van de onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle over 2022 blijkt een fout van € 11,2 miljoen, terwijl over 2021 nog sprake was van een fout van € 3,5 miljoen. De fout komt voort uit opdrachten bij een veelvoud aan crediteuren, waarbij 85% van de fout is terug te voeren op twee opdrachten bij zes crediteuren (€ 9,5 miljoen van de totale fout van € 11,2 miljoen). Hierbij wordt opgemerkt dat deze opdrachten initieel Europees in de markt zijn gezet. De looptijd van het contract is hierbij overschreden, dan wel de opdrachtraming is niet toereikend geweest. De rechtmatige naleving van de aanbestedingsregels staat hoog op uw agenda en het onderwerp maakt vanaf dit jaar deel uit van uw rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Wij hebben kennisgenomen van de acties die u heeft ingezet om de interne beheersing te versterken, met aandacht voor: • Inkoopbesturing en structuur • De nieuwe maatschappelijke aanpak en het contractmanagement. • Inkoop HRM • Workflowmanagement en sturingsinformatie. Sinds december 2022 maakt uw organisatie gebruik van een nieuw inkoopsysteem, waarin het beheersen van de verschillende aanbestedingstrajecten beter te borgen is. Wij constateren echter dat de functionaliteiten van dit systeem nog niet optimaal (kunnen) worden ingezet. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de contractgegevens die zijn opgenomen in uw contractregistratiesysteem niet altijd betrouwbaar zijn. Daarbij komt dat de ‘inkoopkalender’ waarin de verschillende uit te voeren aanbestedingen zijn opgenomen, nog niet in dit systeem is geïntegreerd. Hiermee is er in 2023 nog geen sprake van een centraal inkoopsysteem waarbij er per contract een signaalfunctie is ingebouwd voor het al dan niet (moeten) starten van een nieuwe inkoopprocedure. Wij hebben dit aspect eveneens met de (inkoop)organisatie besproken. Uw standpunt is dat er in de praktijk veelal sprake is van een decentrale verantwoordelijkheid van het individuele organisatieonderdeel voor het tijdig starten van de juiste aanbestedingsprocedure. Dit past bij uw decentrale bestuursmodel en bij de integrale verantwoordelijkheid van het individuele organisatieonderdeel. Om hier ook centraal op te kunnen sturen en monitoren, adviseren wij u om uw centrale inkooporganisatie te voorzien van een instrumentarium voor het actief faciliteren, adviseren, monitoren en interveniëren bij (decentrale) inkopen. Hiermee handhaaft u de integrale verantwoordelijkheid van de organisatieonderdelen en borgt u dat op concernniveau kan worden gestuurd en gemonitord op de rechtmatigheid van de inkopen. Voor uw rechtmatigheidsverantwoording is uw repressieve controle door middel van steekproeven, die worden uitgevoerd door de afdeling Concernaudit, een belangrijke beheersmaatregel. Daarbij wordt jaarlijks nagegaan of een opdracht niet via een verkeerde procedure ‘in de markt’ is gezet. Dit gebeurt aan de hand van een spendanalyse.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing | Betrouwbaarheid en continuïteit geautomatiseerde gegevensverwerking	Jaarlijks geven wij u een update van de opvolging van de bevindingen uit de IT-audits van voorgaande jaren, waarbij wij op basis van gesprekken met de betrokken functionarissen de voortgang op de bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid van de algemene IT-beheersmaatregelen onderzoeken. Deze werkzaamheden zijn geïntegreerd in onze jaarrekeningcontrole. U heeft in de afgelopen periode een hoge prioriteit gegeven aan het oplossen van onze detailbevindingen, onder meer door middel van een projectmatige aanpak. Dit betreft met name de noodzakelijke organisatorische aspecten. In samenwerking met concernaudit zijn er door u prioriteiten toegekend aan de noodzakelijke acties. U heeft ons dit jaar in verband hiermee gevraagd om door middel van een quickscan de opvolging te evalueren van de geconstateerde observaties met betrekking tot de IT-audit over voorgaande jaren (2021/2022). Wij hebben met elkaar afgesproken dat wij deze evaluatie beperken tot het beoordelen van de opzet van de door de gemeente gekozen oplossingsrichtingen. Hierbij is de nadruk gelegd op de observaties met een gemiddeld tot hoog risico. De scope van deze evaluatie betreft de verschillende SAP-systemen en de netwerkomgeving. Onze werkzaamheden zijn uitgevoerd in de periode van mei tot en met juni 2023. De uitkomst is dat wij een positieve indruk hebben gekregen over de door de gemeente Utrecht gerealiseerde verbeteringen op het gebied van logische toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer. U heeft opvolging gegeven aan alle bevindingen die wij in dit kader hebben geconstateerd. De doorgevoerde oplossingen hebben hierbij tot het gewenste resultaat geleid, waarbij de oorspronkelijke bevinding (in de basis) is opgelost. Wij willen u aanbevelen om tijdens de implementatie van SAP4HANA te borgen dat de algemene IT-beheersingsmaatregelen ook op een betrouwbare manier worden opgezet en geïmplementeerd. Wij beperken ons dit boekjaar tot de minimaal noodzakelijke IT-werkzaamheden wat betreft de opzet en het bestaan van de interne-beheersing(smaatregelen), en dus niet op de werking, monitoring en/of eventuele continue verbetering. Net als in voorgaande jaren hanteren wij tijdens onze controle op voorhand een aanpak waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. Wij hoeven daarom onze aanpak bij de controle niet te wijzigen. Een belangrijke motivatie hiervoor betreft de implementatie van uw nieuwe systeem SAP4HANA per 1 januari 2025. Indien gewenst, voeren wij in aanloop naar deze implementatie een diepgaandere toetsing uit op het bestaan en de werking van de betreffende beheersmaatregelen in en rondom SAP. Wij maken hierover afspraken met uw organisatie.
Interne beheersing | Sociaal domein	Actuele ontwikkelingen en vierkantbekostiging Een belangrijk aandachtspunt in het kader van de beheersing van budgetten en mogelijke tekorten is de ontwikkeling van de financiële positie van zowel aanbieders van jeugdzorg als aanbieders die zich bezighouden met de uitvoering van de Wmo. In toenemende mate zien wij dat zorgaanbieders moeite hebben om tot een sluitende exploitatie te komen. Daarbij zijn de lonen in de zorg fors toegenomen op basis van de recentelijk gesloten cao's, hetgeen zeer waarschijnlijk voor gemeenten van invloed zal zijn op de kosten van de jeugdzorg en de Wmo (aangezien verwacht wordt dat de hogere lonen resulteren in hogere tarieven). Wellicht heeft dit ook effect op de vaste afspraken volgens de vierkantbekostiging (taakgerichte uitvoeringsvariant) en op het (beperkter) deel dat op basis van P*Q (inspanningsgerichte uitvoeringsvariant) wordt afgerekend. U geeft aan dat u reeds heeft geanticipeerd op loon- en prijsstijgingen en dat het risico voor uw gemeente beperkt is. Zodra knelpunten ontstaan die niet binnen de beschikbare budgetten en indexatie kunnen worden opgevangen, voert u het gesprek met zorgaanbieders over de mogelijkheden en keuzes. U verwacht op basis van het gesprek met zorgaanbieders en analyse van jaarverslagen van uw grote aanbieders, tijdig te kunnen anticiperen op tekorten. Bijstelling vierkantbudget en timing jaarrekeningcontrole Jaarlijks verkrijgt u inzicht in het definitieve vierkantbudget aan de hand van kwartaalgesprekken met zorgaanbieders in het opvolgende boekjaar. De overeenstemming over het definitieve vierkantbudget krijgt zijn weerslag in een wederzijds ondertekend document, waarin de financiële afspraken over het boekjaar definitief zijn vastgelegd. Als gevolg van de timing van deze ondertekening in mei of juni van het opvolgende boekjaar, maakt de overeenkomst betreffende het definitieve vierkantbudget géén deel uit van uw onderbouwing bij de jaarrekening. Dit heeft invloed op de doorlooptijd van uw verantwoordingsproces en van ons controleproces. In de jaarrekening verantwoordt u immers een schuldpositie die gebaseerd is op een voorlopige inschatting. Wij vragen u om het proces van het komen tot een definitieve afrekening met uw zorgaanbieders te vervroegen, zodat in de jaarrekening geen onzekerheid bestaat over de afrekening met deze zorgaanbieders en/of over de schuldpositie in de jaarrekening.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

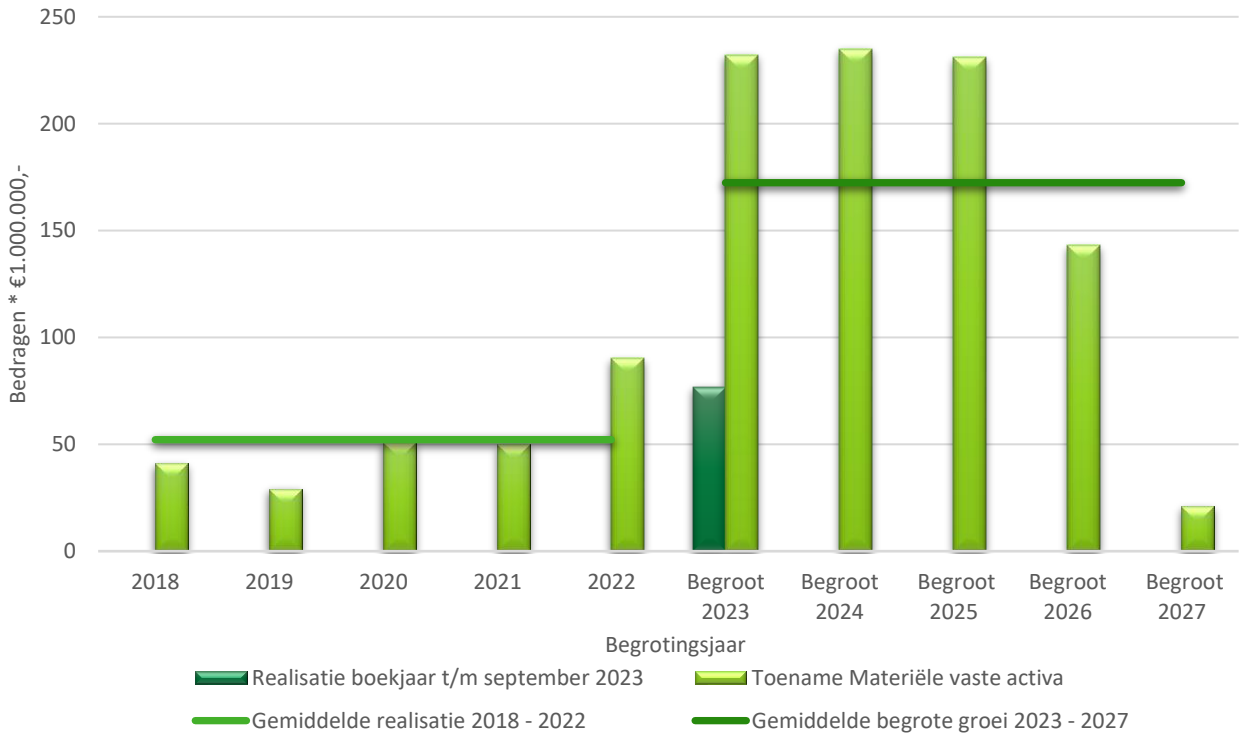
Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing | beheersing Investeringsagenda	Uit uw recentelijk vastgestelde begroting 2024 blijken grote investeringsambities en doelstellingen ten aanzien van het voorzieningenniveau. In totaal blijkt dat uw gemeente voornemens is om de balanspositie materiele vaste activa de komende vijf jaar te laten groeien met € 862 miljoen. Een dergelijke ambitie heeft eveneens gevolgen voor de personele capaciteit van zowel het ambtelijk apparaat, de marktpartijen als van de overige ketenpartners (zoals nutsbedrijven). Een goede planning, prioritering en communicatie zijn dan ook cruciaal voor de beheersing van dergelijke investeringsprojecten. Dit is zichtbaar in onderstaand diagram met de groei van de materiële vaste activa over de afgelopen vijf jaar (realisatie) en de voor de komende vijf jaar begrote groei. Hieruit blijkt dat u de ambitie heeft om de investeringen met een factor 3,3 te verhogen de komende jaren.

Wij achten deze ambitie uitdagend, gezien de huidige arbeidsmarkt, de macro-economische ontwikkelingen, en de overige uitdagingen die op uw gemeente afkomen.

De onderliggende investeringsbegroting wordt per organisatieonderdeel opgesteld, waarbij de verschillende individuele investeringen worden samengebracht tot een totaal bij de begroting. Wij merken echter op dat uw organisatie onvoldoende (centraal) inzicht heeft in de timing van de kasstromen die samenhangen met de individuele investeringen per jaarschijf. Daarbij wordt door de organisatie richting de gemeenteraad geen inzicht gegeven in de begrote investeringskredieten voor een individuele jaarschijf, maar wordt enkel het totaal aan gevoteerde investeringskredieten tot en met een bepaald begrotingsjaar inzichtelijk gemaakt.

De informatievoorziening ten aanzien van de investeringsagenda geeft onvoldoende inzicht om de gemeenteraad optimaal te faciliteren in haar kaderstellende en toezichthoudende rol. Uw organisatie erkent dit en heeft uw adviescommissie Controle en Financiën recentelijk voorstellen gepresenteerd om de informatievoorziening op dit vlak te verbeteren. Daarbij is de kanttekening dat het verkrijgen van het gewenste inzicht om te kunnen plannen en prioritering, tijd en capaciteit in beslag neemt.

In het verlengde hiervan adviseren wij u ook om de centrale monitoring en beheersing van investeringskredieten in dit proces mee aan te passen naar de gewenste vernieuwde rapporteringswijze.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing | beheersing Investeringsagenda (vervolg)	De organisatieonderdelen stellen de individuele investeringsramingen op. Dat geldt ook voor investeringen die een integraal karakter kennen en daarmee meerdere organisatieonderdelen (zouden moeten) raken. Om dergelijke investeringen optimaal uit te voeren en te beheersen, is een goede afstemming en een periodieke communicatie tussen de verschillende organisatieonderdelen van belang. Wij merken op dat in dit geval geen sprake is van integrale afstemming tussen de verschillende investeringsplannen van de individuele organisatieonderdelen op het gebied van middelen en ambtelijke capaciteit. Daarbij komt dat in zijn algemeenheid de afstemming tussen ambities en realiteit niet synchroon loopt. De decentrale inrichting van uw organisatie bemoeilijkt hierbij het integraal plannen en prioriteren van dergelijke (investerings-)projecten. Om op een verantwoorde wijze invulling te kunnen geven aan uw investeringsambities, adviseren wij u het volgende: • Het opstellen van een integrale investeringsplanning, waarbij de investeringen over de jaarschijven zijn afgestemd op de ambtelijke capaciteit. Aan de hand van deze planning kan tevens worden geïnventariseerd welke organisatieonderdelen een verdere ambtelijke versterking nodig hebben. • Het per individuele investering uitvoeren van een zichtbare inhoudelijke controle op de onderliggende ramingen, waarbij tevens de realiseerbaarheid van de investering in relatie tot de integrale planning kritisch wordt bekeken. • Het prioriteren van de investeringen die zijn opgenomen in de nieuwe investeringsbegroting (2024-2027), om zo tot een meer realistische planning voor de komende jaren te komen, die realiseerbaar is voor de gemeente. Overigens merken wij op dat wij de bovenstaande uitdagingen bij meer gemeenten zien. De situatie bij de gemeente Utrecht past in het landelijke beeld. Uw organisatie onderkent dit als belangrijk aandachtspunt en doet voorstellen om te komen tot een adequate planning en prioritering van investeringen.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing | Overall beeld	Tijdens de interim-controle hebben wij de interne beheersing onderzocht van de voor de jaarrekening relevante processen. Overall is de interne beheersing – vanuit de opdracht voor de jaarrekeningcontrole bezien – van een voldoende niveau. De processen die wij tijdens de interim-controle hebben onderzocht, zijn: • Memoriaalboekingen en financiële verslaggeving • Investeringen • Grondexploitatie • Inkopen (inclusief aanbestedingen) en betalingsverkeer • Belastingen • Salarissen • Sociaal domein en uitkeringen Sociale Zaken • Treasury • Subsidieverstrekkingen • Overige opbrengsten: subsidie-, verhuur-, erfpacht- en parkeeropbrengsten. In deze managementletter hebben wij onze detailbevindingen weergegeven (inclusief status opvolging eerdere aanbevelingen).

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen interim-controle

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing | Aandachtspunten voor de jaarrekening 2023	Voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening benoemen wij op basis van de jaarrekeningcontrole 2022 en de nterim-controle 2023 de volgende specifieke aandachtspunten: • Een toereikende onderbouwing van de waardering van het onderhanden werk (voorraad) inzake de grondexploitaties, inclusief position papers. Specifiek aandachtspunt hierbij is een actuele onderbouwing van de voor 2024 e.v. verwachte inflatie/kosten- en opbrengstenindexatie. Met het ruimtelijk domein hebben wij separate afspraken gemaakt over de voor de controle benodigde stukken en onderbouwingen. Tevens plannen wij periodieke gesprekken, waarin wij elkaar actief op de hoogte houden van belangrijke ontwikkelingen. • Het mogelijk doorbreken van de interne beheersing door het management (‘management override’), waarbij wij specifiek aandacht vragen voor de onderbouwing van de materiële schattingen in de jaarrekening (inclusief een evaluatie van de in de jaarrekening 2022 opgenomen schattingen) en een toereikende autorisatie van en controle op memoriaalboekingen. • Aandacht voor uw standpunt en onderbouwing ten aanzien van juridische claims en geschillen. • Het aantal regelingen dat uw gemeente moet verantwoorden in de SiSa-bijlage neemt naar verwachting verder toe. U bent daarom gestart met de (voorbereiding van de) uitvoering van de benodigde interne controles op de getrouwe verantwoording in de SiSa-bijlage en de rechtmatigheid van de bestedingen. Voor de jaarrekeningcontrole maken wij – zodra de verantwoordings- en controle-informatie vanuit de rijksoverheid voor 2023 definitief is – nadere (plannings)afspraken.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Speerpunten adviescommissie controle en financiën

Verslag speerpunten auditplan

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Verslag speerpunten auditplan

Onderwerp	Boodschap
Speerpunt adviescommissie | inzicht in capaciteit ten aanzien van de realisatie van doelen en geplande activiteiten	Wij rapporteren hierover in ons accountantsverslag bij de jaarrekening.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2023

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2023

Onderwerp	Boodschap
Rechtmatigheids-verantwoording	De rechtmatigheidsverantwoording is per 1 januari 2023 in werking getreden. De verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders voor de rechtmatigheid wordt hiermee benadrukt, doordat het college een verantwoording over rechtmatigheid moet gaan afgeven in plaats van dat de accountant dit doet. De accountant geeft vanaf de jaarrekening 2023 een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat de accountant nagaat of de rechtmatigheidsverantwoording van het college een getrouwe weergave is van de mate waarin het college rechtmatig heeft gehandeld. Het uitgangspunt van de wetgever is dat de reikwijdte van de verantwoording die het college aflegt niet wijzigt ten opzichte van de situatie waarin de accountant een rechtmatigheidsoordeel gaf. In de Kadernota Rechtmatigheid 2023 is door de commissie BBV een nadere invulling gegeven aan de rechtmatigheidsverantwoording en aan de wijze waarop het college deze vormt dient te geven. Specifieke vereisten die de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording moeten onderbouwen, worden hierin behandeld. Het is van belang dat de gemeente de richtlijnen uit deze Kadernota nauwgezet opvolgt, om daarmee een gedegen basis te hebben voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Wij lichten enkele belangrijke aspecten hiervan onderstaand toe. Actualisatie verordeningen Doordat het college formeel verantwoordelijk is voor het controleren van de rechtmatigheid en het daarover dient te rapporteren in de jaarstukken, vervalt hiermee het oordeel van de accountant voor wat betreft het onderdeel rechtmatigheid. Dit betekent ook dat de Controleverordening (ex art. 213 Gemeentewet) aangepast dient te worden door de gemeente, om hieraan invulling te geven. De VNG heeft hiertoe een geactualiseerde modelverordening opgesteld, die hier in de basis voor kan worden gebruikt. Naast de Controleverordening kent de gemeente ook de Financiële verordening (ex art. 212 Gemeentewet). De VNG heeft ook hiervoor een geactualiseerde modelverordening opgesteld, met enkele specifieke aanpassingen/toevoegingen die voortkomen uit de Kadernota Rechtmatigheid 2023. In de modelverordening wordt bijvoorbeeld invulling gegeven aan de verantwoordings- en rapportagegrens die de gemeenteraad dient vast te stellen en aan het vaststellen van het autorisatieniveau van de begroting waarbinnen het college uitgaven mag doen. Controleprotocol In het Bado (Besluit accountantscontrole decentrale overheden) zijn goedkeuringstoleranties voor de accountantscontrole vastgelegd voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Vanaf 2023 gelden deze toleranties niet alleen voor de accountant, wat betreft het getrouwheidsoordeel, maar ook voor het college, voor wat betreft het rechtmatigheidsoordeel (de zogenaamde 'verantwoordingsgrens'). In de modelverordeningen van de VNG is opgenomen dat de toleranties inzake de verantwoordings- en rapportagegrens worden verwerkt in de Financiële verordening. Daarnaast is het wellicht ook wenselijk voor de gemeente om deze toleranties nu juist in een controleprotocol op te nemen en deze tezamen met het normenkader door de gemeenteraad te laten vaststellen. U heeft aandacht voor het tijdig door de gemeenteraad laten vaststellen van deze toleranties en het normenkader. Interne-controleplan In de rechtmatigheidsverantwoording leg het college verantwoording af over een drietal rechtmatigheidscriteria, te weten: het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het criterium misbruik & oneigenlijk gebruik. De basis voor het toetsen van deze drie rechtmatigheidscriteria als onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording, ligt in het interne-controleplan van de gemeente. Op deze wijze geeft het college hieraan een nadere invulling, waarbij het college deze criteria zichtbaar toetst. Het door de gemeenteraad vastgestelde normenkader is hiervoor de basis. Een en ander moet leiden tot een toetsingskader in de vorm van specifieke werkplannen per financiële stroom of proces. U heeft in uw controleplan rechtmatigheidsverantwoording 2023 een passend tijdpad opgenomen voor het uitvoeren van de interne-controlewerkzaamheden en voor het trekken van conclusies als basis en onderbouwing voor de rechtmatigheidsverantwoording in de conceptjaarstukken over 2023. U constateert dat voor alle Verbijzonderde Interne Controles (VIC's) door de betreffende organisatieonderdelen een VIC-plan van voldoende kwaliteit is opgesteld, met daarin de geïdentificeerde rechtmatigheidsrisico's en controlewerkzaamheden, teneinde in te spelen op de geïdentificeerde risico's. Concernaudit heeft deze plannen beoordeeld en de hieruit voortkomende bevindingen zijn door de organisatieonderdelen opgevolgd en in de VIC-plannen verwerkt. Ten tijde van onze interim-controle zijn de geplande werkzaamheden naar aanleiding van de VIC-plannen, zoals procesbeschrijving en lijncontroles (toetsing opzet en bestaan van beheersmaatregelen) afgerond. Volgens planning worden uw gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd tot en met medio februari 2024. Concernaudit verricht vervolgens een kwaliteitstoets op de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2023

Onderwerp	Boodschap
Rechtmatigheids-verantwoording (vervolg)	Algemene aandachtspunten Graag geven wij u nog enkele algemene aandachtspunten mee: - Voor het door de gemeenteraad bepalen van het normenkader zijn bij wettelijke bepalingen alleen de financiële beheershandelingen van belang, zoals bijvoorbeeld Europese aanbestedingsrichtlijnen. Voor de verordeningen geldt dat alle verordeningen deel uitmaken van het normenkader, voor zover deze bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen. Andere besluiten van de gemeenteraad, dus niet zijnde verordeningen, met een kaderstellend karakter die bepalingen bevatten met betrekking tot financiële beheershandelingen, zijn ook een verplicht onderdeel van het normenkader. Het is niet toegestaan dat de gemeenteraad eigen verordeningen buiten beschouwing laat bij de rechtmatigheidsverantwoording. Wel kan de gemeenteraad besluiten dat aan bepaalde onderdelen van verordeningen geen consequenties voor de financiële rechtmatigheid worden verbonden. Dat kan alleen als deze onderdelen niet verplicht voortvloeien uit hogere regelgeving. Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidsverantwoording, tenzij de verantwoording hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen. In dit kader adviseert de Commissie BBV om de door de gemeenteraad aan het college gedelegeerde bevoegdheden niet op te nemen in het normenkader rechtmatigheid. - Van begrotingsonrechtmatigheden is sprake als het college van B&W bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt (1), toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves doet die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld (2) en als bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast (3). Wat niet tijdig concreet betekent wordt bepaald door de ‘spelregels’ tussen de gemeenteraad en het college van B&W over het informeren en vaststellen van begrotingswijzigingen bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot. De Commissie BBV adviseert gemeenten duidelijke afspraken te maken op welke wijze begrotingsonrechtmatigheden in deze nieuwe situatie benaderd worden. Deze afspraken kunnen worden vastgelegd in de Financiële verordening. Zo kan de gemeente een nadere invulling geven op welk abstractieniveau de onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen door het college. - U heeft voor het rechtmatigheidsbegrip misbruik & oneigenlijk gebruik een (actueel) beleid en geeft hieraan opvolging bij het uitvoeren van uw interne-controlewerkzaamheden volgens het controleplan rechtmatigheidsverantwoording 2023. De Kadernota Rechtmatigheid 2023 schetst diverse interne-beheersmaatregelen die erop zijn gericht te borgen dat er in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruikt te voorkomen, dan wel op te sporen. Wij adviseren u hiervan kennis te nemen. Het is aan de gemeente om er zorg voor te dragen dat dit rechtmatigheidsbegrip voldoende is afgehecht in de organisatie en dat daarover kan worden gerapporteerd. - Voor wat betreft de verbonden partijen van de gemeente is onderscheid te maken naar diverse soorten verbonden partijen. Wij vragen u om – mede op basis van de toelichting in de Kadernota Rechtmatigheid 2023 – in kaart te brengen voor welke verbonden partijen er sprake is van invloed op de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeente. Hierbij is het ook van belang om na te gaan of uw gemeente een centrumgemeente is. Zo wordt duidelijk of u de betreffende hiermee samenhangende financiële stromen dient te betrekken in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij voeren op regelmatige basis overleg met uw organisatie over de uitvoering en de uitkomsten van de VIC’s voor de rechtmatigheidsverantwoording.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2023

Onderwerp	Boodschap
Fraude	Vorig jaar heeft de beroepsorganisatie voor accountants, de NBA, bepaald dat accountants vanaf het controlejaar 2022 in hun controleverklaring verplicht dienen te rapporteren over (hun werkzaamheden op het gebied van) fraude. Dit moet dan niet gebeuren in algemene bewoordingen, maar specifiek per klant, met aandacht voor de onderkende risico's, de uitgevoerde werkzaamheden, en - indien mogelijk en relevant - ook de uitkomsten van die werkzaamheden. In de afgelopen twee jaar hebben wij hier ook aandacht aan besteed en is dit in de controleverklaring toegevoegd als een separate paragraaf. U heeft het thema 'fraude en interne frauderisicoanalyse' een prominente plek gegeven in het 'Jaarplan Concernaudit 2023-24' en heeft blijvende aandacht voor (de beheersing van) fraude. U onderkent mogelijke kwetsbaarheden op het gebied van fraude in een frauderisicoanalyse, onderbouwt deze met de getroffen beheersmaatregelen, en kwantificeert de risico's op basis van kans x impact. De actuele frauderisicoanalyse wordt vastgesteld in de directieraad. Deze frauderisicoanalyse zou in onze optiek een door het college vastgesteld document moeten zijn, waarover het college periodiek het gesprek voert met de Adviescommissie Controle en Financiën en/of gemeenteraad. Zo gaat en blijft u in gesprek over, en blijft u continu aandacht houden voor, het onderwerp 'fraude'. Naast deze frauderisicoanalyse beschikt uw gemeente over diverse beleidsdocumenten en over een intern beheersingssysteem, zoals een de gedragscode voor iedereen die werkt bij de gemeente Utrecht, met als titel 'Betrouwbaar werken voor Utrecht'. Verder noemen wij de klokkenluidersregeling, het Onderzoeksprotocol integriteitsschendingen en misstanden, het Integriteitsprotocol, uw integriteitsmeldingen en het integriteitsjaarverslag.
Aanpassingen BADO	Op basis van de huidige verwachtingen zal het Besluit accountantscontrole decentrale Overheden (BADO) vanaf 2025 worden aangepast, waarbij de goedkeuringstolerantie wordt aangepast van 1% naar 2%. Daarnaast wordt ook de omvangsbasis aangepast. Op dit moment omvat dit de totale lasten, inclusief dotaties aan de reserves. Dit laatste komt te vervallen, waardoor de omvangsbasis alleen de lasten omvat, exclusief de reservemutaties. Dit heeft in beginsel geen gevolgen voor de gemeente of voor de controlewerkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording. Wel kan dit betekenen dat er sprake is van een impact op de omvang van uit te voeren controlewerkzaamheden vanaf boekjaar 2025, zoals het uitvoeren van detailcontroles. Op basis van de begroting 2025 kan een eerste inschatting gemaakt worden van de impact hiervan tussen boekjaar 2024 en 2025. Wij treden tijdig met u in overleg om te bespreken wat deze wijziging voor boekjaar 2025 betekent.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bijlage

Detailbevindingen interim-controle

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bevindingen interim-controle 2023

Onderwerp	
Data-analyse in de controle	Gedurende de interim-controle hebben wij kennisgenomen van uw werkzaamheden op het gebied van data-analyse en process mining. In de afgelopen jaren heeft u forse stappen gezet op dit gebied. Middels data-analyse kan gericht worden gezocht naar bijzondere ontwikkelingen en trends, zodat hierop specifiek kan worden ingezoomd. Op basis van process mining zoomt u in op de werking van de bedrijfsprocessen, met als doel eventuele afwijkingen of optimalisatiemogelijkheden te identificeren. U heeft deze controletechniek tijdens het afgelopen boekjaar ingezet op het bestel- en factuurverwerkingsproces, waarna de bevindingen zijn opgenomen in een “Memo Process mining SAP 2022”. Wij hebben tijdens onze interim-controle vastgesteld dat de bevindingen uit deze rapportage, waar mogelijk, door uw organisatie zijn opgevolgd of nader zijn toegelicht. Wel identificeren wij nog een (rest)risico ten aanzien van het handmatig verwijderen van betaalblokkades. U heeft hiervoor namelijk geen richtlijnen vastgesteld. Uw systeem dwingt geen (systeemtechnische) functiescheiding af bij het handmatig verwijderen van een betaalblokkade. Ook wordt niet gedocumenteerd wat de aard en oorzaak zijn van het verwijderen van een betaalblokkade. Hierdoor kunt u niet (altijd) traceren of het verwijderen van deze betaalblokkades op een accurate wijze heeft plaatsgevonden. Uw organisatie loopt hierdoor het risico dat er betalingen worden verricht aan niet-rechthebbenden. Wij adviseren u: • Een formeel beleid op te stellen voor het verwijderen van betaalblokkades. • Indien mogelijk: systeemtechnische functiescheiding te implementeren. • Een ‘audittrail’ te documenteren, waaruit de aard en noodzaak van de te verwijderen betaalblokkade blijken. • De interne controle (die nu door uw betaalorganisatie wordt uitgevoerd) bij een onafhankelijke positie te beleggen (bijvoorbeeld bij de 2e lijn: Business Control). Uw organisatie heeft de ambitie om het gebruik van data-analyse verder door te ontwikkelen. Ook wij gebruiken in de praktijk IT-tools en data-analyse. Om deze ontwikkeling verder te brengen, vinden wij het van belang dat er wordt geïnvesteerd in de datakwalteit. Wij concluderen dat de registratie van orders, goederen en facturen in het proces nog niet zodanig is ingericht dat op een effectieve wijze gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden van data-analyse. De wijze waarop bestellingen en ingekomen facturen worden geregistreerd, is niet uniform, waardoor er sprake kan zijn van ontbrekende informatie of inaccurate gegevens. Daarnaast is een belangrijke randvoorwaarde de inrichting van de automatiseringsomgeving. Wij adviseren u dan ook om hier actief beleid voor op te stellen en daar uitvoering aan te geven.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bevindingen interim-controle 2023

Onderwerp	
Subsidie-verstrekkingen	Wij hebben de interne beheersing inzake het verstrekken, beheersen en vaststellen van uitgaande subsidies beoordeeld. Hierbij hebben wij, naar aanleiding van uw VIC werkzaamheden (Concernaudit rapport VIC subsidies), vastgesteld dat de termijnbepalingen (zoals opgenomen in uw algemene subsidieverordening) niet in alle gevallen worden nageleefd. Hierbij ontstaat het risico dat u niet voldoet aan uw verordening en/of aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Daarnaast bestaat het risico dat de subsidieontvanger de subsidie ambtshalve kan laten vaststellen en hiermee recht heeft op het volledige subsidiebedrag. Dit onverwijld het antwoord op de vraag of de subsidieontvanger volledig heeft voldaan aan de subsidievoorwaarden. Wij adviseren u om intern waarborgen te treffen om te voldoen aan de termijnbepalingen volgens uw verordening, bijvoorbeeld aan de hand van een signaleringsfunctie in uw subsidieregistratiesysteem bij een dreigende overschrijding van de termijn, op basis waarvan tijdig actie kan worden ondernomen.
Parkeeropbrengsten	Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de procesgang en interne beheersing met betrekking tot de parkeeropbrengsten. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft de wijze waarop u borgt dat alle opbrengsten uit parkeergelden, naheffingen en vergunningen worden verantwoord. Voor het innen van naheffingsaanslagen (lees: parkeerboetes) maakt uw organisatie gebruik van de diensten van belastingsamenwerking BghU. BghU is eind 2022 overgestapt op een nieuw IT-heffingssysteem. Hierdoor is het proces en de informatievoorziening gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar. Wij hebben middels bevestigend vragenonderzoek vastgesteld dat er op dit moment geen aansluiting kan worden gemaakt tussen het aantal naheffingen en de gerealiseerde inkomsten die zijn ontvangen vanuit BghU. Hiermee is het voor uw organisatie momenteel onvoldoende inzichtelijk of alle opgelegde naheffingsaanslagen ook hebben geleid tot een inkomst voor uw gemeente. Daar komt bij dat als gevolg van het ontbreken van deze aansluiting niet kan worden gemonitord of geprognosticeerd wat de te realiseren inkomsten zijn ten opzichte van de begroting. Wij adviseren u om, in overleg met BghU, passende maatregelen te nemen met als doel de benodigde informatie te ontvangen. Zodat periodiek de aansluiting kan worden gemaakt tussen de opgaven van BghU en uw eigen financiële administratie. Voor de tussenliggende perioden adviseren wij u om op basis van uw eigen handhavingssysteem de opgelegde naheffingen (in aantallen en aard) te monitoren, en om een verwachting op te bouwen van de omvang van de totale naheffingsaanslagen over het boekjaar 2023.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bijlage

Opvolging aanbevelingen voorgaande jaren

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Opvolging aanbevelingen voorgaande jaren

Nr.	Bevinding	Follow-up 2023	Status 2023
01	**2019 – Frauderisicomanagement** ML 2019: Wij adviseren u om het proces inzake het frauderisicomanagement te versterken, met het implementeren van een tussentijdse bewaking van de risico's, het implementeren van beheersmaatregelen en de follow-up hiervan, om daarmee de potentiële impact van de risico's te verkleinen.	U geeft aan ons adviespunt opvolging met uw frauderisicoanalyse en met (het uitvoeren van) het controleplan voor de rechtmatigheidsverantwoording. Aandachtspunt is dat de geïdentificeerde risico's en interne-beheersingsmaatregelen zoals geïnventariseerd tijdens de frauderisicoanalyse aansluiten op uw controleplan voor de rechtmatigheidscontrole. De uitkomsten van de rechtmatigheidscontrole en de bevindingen ten aanzien van (relevante) interne-beheersingsmaatregelen vormen een waardevolle input voor het monitoren van de frauderisico's en de beheersing daarvan.	*Update jaareinde, om na te gaan of het punt is opgelost*
02	**2021 – Frauderisicomanagement** Uw interne frauderisicoanalyse is gericht op de geïdentificeerde risico's op basis van de eigen kernprocessen. Naast de focus op de risico's die worden geïdentificeerd via het perspectief en de processen van ieder organisatieonderdeel, adviseren wij om het gehele fraudelandschap bij de analyse te betrekken, om zo de kans te verkleinen dat er risico's worden gemist of weggelaten. Hierbij kunnen bijvoorbeeld aspecten worden meegenomen als: de waarschijnlijkheid van omkoping en corruptie, mogelijkheden van fraude (sturing) in de financiële overzichten, en het risico op het doorbreken van de interne beheersing door het management.	Dit aandachtspunt wordt meegenomen in de frauderisicoanalyse van Concernaudit. Uw frauderisicoanalyse wordt naar verwachting dit najaar afgerond. Wij nemen voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole kennis van de uitkomsten hiervan. Op basis daarvan gaan wij na of het gehele fraudelandschap bij de analyse is betrokken.	*Update jaareinde, om na te gaan of het punt is opgelost*
03	**2021 – Frauderisicomanagement** Concernaudit heeft het bestaan en de werking van de huidige beheersmaatregelen zelf niet getoetst en heeft de bruto/netto weging gebaseerd op de informatie uit de gesprekken. In de frauderisicoanalyse worden aanvullende beheersmaatregelen genoemd. Het is belangrijk dat de organisatie het bestaan en de werking van de (huidige en aanvullende) beheersmaatregelen zoals genoemd in de frauderisicoanalyse ook daadwerkelijk gaat toetsen. Wij adviseren dit op te nemen in het interne auditplan. Daarnaast verdient het aanbeveling om het bestaan en de werking van de beheersmaatregelen zowel centraal als decentraal te monitoren.	Concernaudit voert jaarlijks een thema-audit uit naar de effectiviteit van de controle-maatregelen bij een kwetsbare proces (in het afgelopen jaar: verstrekking paspoorten). Tevens organiseert Concernaudit frauderisicosessies, om input te verkrijgen voor de frauderisico-analyse en voor workshops, zoals de workshop zorgfraude in mei 2023. Daarnaast maakt het toetsen van opzet, bestaan en werking deel uit van uw controleplan voor de rechtmatigheidsverantwoording. De resultaten van de interne toetsing hebben wij (als gevolg van de lopende uitvoering van deze toetsing) nog niet kunnen beoordelen.	*Update jaareinde, om na te gaan of het punt is opgelost*
04	**2021 – Frauderisicomanagement** Uw interne frauderisicoanalyse wordt eens per vier jaar geactualiseerd. Op basis van de decentrale opzet van uw organisatie worden het risicomanagement en de interne-controleplannen tussentijds decentraal geactualiseerd. Op deze wijze speelt u in op actuele situaties, bijvoorbeeld op de frauderisico's ten aanzien van de nieuwe Tozo-regeling. Tevens maakt u voor het inventariseren en kwantificeren van de financiële risico's gebruik van Naris. Een aandachtspunt hierbij vormt het bij elkaar brengen en monitoren van de decentraal ingeschatte frauderisico's.	Het bij elkaar brengen en monitoren van de decentraal ingeschatte frauderisico's is belegd bij Concernaudit. De frauderisicoanalyse is opgenomen in het 'Jaarplan Concernaudit 2023-24', 'Plan van Aanpak Frauderisicoanalyse 2023' van Concernaudit. Uw frauderisicoanalyse wordt naar verwachting dit najaar afgerond. Wij nemen voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole kennis van de uitkomsten hiervan. Op basis hiervan gaan wij na hoe de ingeschatte frauderisico's vervolgens worden gemonitord.	*Update jaareinde, om na te gaan of het punt is opgelost*

Legenda: Niet opgelost — Gedeeltelijk opgelost — Opgelost

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Opvolging aanbevelingen voorgaande jaren

Nr.	Bevinding	Follow-up 2023	Status 2023
05	**2019 – Frauderisicomanagement** In de frauderisicoanalyse op het niveau van het organisatieonderdeel ontbreekt nog een beschrijving van de restrisico's en van de wijze waarop hiermee wordt omgegaan (e.g. accepteren/mitigeren/ vermijden). Het verdient aanbeveling om in te gaan op de risicobereidheid ten aanzien van fraude- en compliancerisico's, op zowel concernniveau als op het niveau van het organisatieonderdeel.	In de frauderisicoanalyse 2023 wordt een beschrijving opgenomen van restrisico's en van de wijze waarop hiermee wordt omgegaan. Wij hebben tussentijds inzage verkregen in het proces van uw frauderisicoanalyse en constateren dat u ons adviespunt opvolgt. Uw frauderisicoanalyse wordt naar verwachting dit najaar afgerond. Wij nemen voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole kennis van de uitkomsten hiervan.	*Update jaareinde, om na te gaan of het punt is opgelost*
06	**2020 – Prestatielevering** Wij raden u aan om te onderzoeken of het mogelijk is om in SAP een aanvullende controlestap in te richten bij het autoriseren van facturen voor prestatielevering. Wij raden u aan om, indien er facturen boven een bepaalde grens worden ontvangen, via het systeem te laten afdwingen dat de budgethouders onderbouwende documentatie bijvoegen, ter onderbouwing van de prestatielevering.	Ten tijde van de interim controle 2023 hebben wij vastgesteld dat dit punt per heden nog niet is opgevolgd. De levenscyclus van uw financiële pakket (SAP) en van de inkoopmodule (SAP MUIS) nadert haar einde. Uw organisatie is dan ook gestart met het implementeren van de opvolgers van deze pakketten. De organisatie verwacht de implementatie van het nieuwe systeem te hebben afgerond per 1 januari 2025. Tot en met de implementatie van het nieuwe pakket accepteert u dit risico. Wij hebben de opzet en het bestaan van uw interne-beheersingsmaatregelen getoetst en hebben vastgesteld dat deze in voldoende mate het onderkende risico mitigeren. Concernaudit voert interne controles uit door middel van process mining, om deze risico's te monitoren.	
07	**2018 – Erfpacht: controle volledigheid erfpachtopbrengsten** Wij hebben vastgesteld dat: • Niet alle controles zichtbaar worden vastgelegd. Hierdoor is noch door de gemeente Utrecht, noch door BDO achteraf na te gaan of de controles zijn uitgevoerd, en, zo ja, wat de mogelijke uitkomsten en vervolgacties zijn geweest. • Er geen periodieke controle wordt uitgevoerd op de volledigheid van de te factureren/geadministreerde erfpachtobjecten. Wij bevelen u aan om periodiek, maar ten minste eenmaal per jaar, een verbandscontrole uit te voeren op de volledigheid van het aantal te factureren/te verpachten objecten.	Uw organisatie heeft de 'basislijst', waarop de verschillende in erfpacht uitgegeven perceelnummers zijn opgenomen, nagenoeg gecompleteerd. Hierdoor is het mogelijk om een koppeling te maken tussen het grondperceel en het kadastraal perceel. In de komende periode wordt onderzocht op welke wijze de gegevens periodiek geactualiseerd kunnen worden (bij voorkeur in een IT-applicatie). Als volgende stap wordt een plan van aanpak opgesteld voor het uitvoeren van uw jaarlijkse steekproeven.	

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Opvolging aanbevelingen voorgaande jaren

Nr.	Bevinding	Follow-up 2023	Status 2023
08	**2018 — Verhuurproces: controle op naleving huurbeleid (kostendekkende huur/markthuur)** In het beleid van de gemeente Utrecht (Kaderbrief Vastgoed en MPUV 2017) is opgenomen dat: • Er een kostendekkende huur in rekening wordt gebracht voor activiteiten van de huurder die het beleid van de gemeente Utrecht ondersteunen. • De markthuur in rekening wordt gebracht in alle andere gevallen. Wij hebben, op basis van de door ons uitgevoerde lijncontrole op een nieuwe verhuring in boekjaar 2018, niet kunnen nagaan of er (door een onafhankelijke medewerker) een controle is uitgevoerd op de kostendekkendheid van de huurprijs zoals vastgelegd in de huurovereenkomst. Wij adviseren u om bij het muteren van huurovereenkomsten een check in te bouwen waarmee wordt vastgesteld dat de huur kostendekkend is.	De controle van de kostprijs dekkende huur komt, middels het routingformulier, tot stand onder controletechnische functiescheiding. Wij constateren dat de vraag of een potentiële huurder de markthuur of een kostprijs dekkende huur dient te betalen niet expliciet wordt meegenomen bij uw toetsing. Wij adviseren u om deze controle expliciet zichtbaar te maken in het routingformulier.	—
09	**2019, 2021 & 2022 – Subsidiebaten** In 2021 is er onderzoek gedaan naar de wijze waarop de inkomende subsidies zijn vastgelegd in SAP en elders in de organisatie. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden ter voorbereiding op het doorontwikkelen van de beheersingsomgeving voor de inkomende subsidies. Door uitval vanwege ziekte is de tweede projectfase niet in december 2021, maar pas in 2022 opgestart. De afronding van het project staat als gevolg hiervan door gepland voor december 2022. De interne beheersing van de inkomende subsidies wordt vanaf dat moment ingestoken, analoog aan de wijze waarop de SiSa-regelingen reeds worden beheerst binnen de gemeente Utrecht. Concreet betekent dit dat het jaarlijkse opstel- en samenstelproces decentraal wordt uitgevoerd, terwijl de toetsing en afstemming met de financiële administratie centraal worden verricht. In de komende maanden zullen de procedures en richtlijnen die met deze proceswijziging samenhangen nader worden uitgewerkt, waarbij de organisatie als doel heeft om per jaareinde over een in financiële zin sluitende administratie te beschikken, evenals over een geüpdatet handboek financiën. Daarnaast moet het proces van inkomende subsidies opnieuw onder de aandacht zijn gebracht bij díe organisatieonderdelen die verantwoordelijk zijn voor het gros van de aanvragen.	Wij hebben, door middel van een bevestigend vragenonderzoek met de betrokken functionarissen, vastgesteld dat het jaarlijkse opstel- en samenstelproces wat betreft de ontvangen subsidies decentraal wordt uitgevoerd, terwijl de toetsing en de afstemming met de financiële administratie centraal plaatsvindt. Om dit te borgen is door de gemeente een centraal subsidieregister ingericht. Wij hebben vastgesteld dat in dit nieuw ingerichte subsidieregister de specifieke voorwaarden per subsidie niet zijn opgenomen. Hierdoor bestaat er (nog) geen mogelijkheid om middels het subsidieregister te monitoren of er (tijdig) wordt voldaan aan de verplichtingen uit de toekenningsbeschikking van de specifieke subsidie. Daarbij hebben wij vernomen dat in de praktijk het gebruik van het subsidieregister niet bij alle relevante functionarissen binnen de gemeente bekend is, waardoor de gemeente regelmatig subsidiegelden ontvangt zonder dat er een registratie in het subsidieregister heeft plaatsgevonden. Op basis van deze combinatie van factoren achten wij de huidige invulling van het subsidieregister nog onvoldoende om de juistheid en de volledigheid van de subsidiebaten te kunnen garanderen. Wij adviseren u dan ook om dit proces verder aan te scherpen.	—

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Opvolging aanbevelingen voorgaande jaren

Nr.	Bevinding	Follow-up 2023	Status 2023
10	**2021 – Subsidieverstrekkingen** Wij hebben vastgesteld dat de gemeente geen periodieke aansluiting maakt (kan maken) tussen de financiële administratie en de nieuwe subadministratie van de subsidieverstrekkingen (EasyFunders). Wij adviseren u om tijdig en minimaal voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole afspraken te maken met EasyFunders, om tijdig zicht te krijgen op eventuele aansluitverschillen tussen EasyFunders en SAP. Tevens adviseren wij u om middels een service level agreement (SLA) afspraken te maken met EF over betrouwbare en bruikbare informatie voor uw interne-controlewerkzaamheden.	Vanaf het boekjaar 2023 heeft de gemeente de periodieke aansluiting gemaakt tussen de subadministratie (EasyFunders) en de financiële administratie (SAP). Wij hebben echter van de organisatie begrepen dat de data vanuit de subadministratie (nog) niet geheel betrouwbaar zijn, omdat de subsidiespecifieke gegevens niet altijd up-to-date zijn. Wij vragen dan ook uw nadrukkelijke aandacht voor de datakwaliteit en voor de beheersing daarvan binnen de geïmplementeerde subadministratie. Daarbij hebben wij vernomen dat de gemeente nog geen Service Level Agreement (SLA) heeft afgesloten waarin de verschillende afspraken zijn vastgelegd. Dit wordt verwacht voor het einde van het boekjaar.	—
11	**2021 & 2022 – Memoriaalboekingen** De gemeente heeft het proces rondom de controle van memoriaalboekingen in 2022 verder vormgegeven via een procesherziening, waarbij het vierogenprincipe is ingebed, met gebruik van vaste formats en een nadere duiding hiervan in de vorm van een gebruikershandleiding. Het doel van deze procesherziening is om de betrouwbaarheid van de memoriaalboekingen en de consistentie van de controles en onderbouwingen te borgen. Op de formats is een aantal kernwerkstappen opgenomen, zoals: juiste grootboekrekening, de aanwezigheid van onderbouwende documentatie, het correct boeken van btw en, indien van toepassing, de door de budgethouder of business controller uitgevoerde BBV-check. Het vierogenprincipe is tevens technisch in de financiële administratie ingebed. Hoewel wij dit een positieve ontwikkeling vinden, merken wij op dat er binnen het huidige proces: • Keuzes gemaakt zijn om normen te hanteren die aangeven vanaf welk moment er een BBV-check verricht moet worden vanuit Business Control, en wanneer een akkoord moet zijn van de budgethouder. • Geen sprake is van een gestructureerde wijze van het documenteren van de door de controlerend functionaris verrichte controlehandelingen, noch van de hierbij gemaakte overwegingen om een memoriaal te accorderen. In het systeem is alleen het akkoord zichtbaar dat door de controlerend functionaris wordt gegeven. Wij bevelen de gemeente aan om het systematisch documenteren van het controlespoor van deze verplichte tweede autorisatie te verankeren in het proces rondom memoriaalboekingen. Aangezien niet alle memorialen door een budgethouder of business controller worden gecontroleerd en geaccordeerd, terwijl het controlespoor van de controlerend medewerker bij financiën niet op een gestructureerde wijze wordt gedocumenteerd, achten wij het proces inzake de memorialen nog niet voldoende solide om het risico op memoriaalboekingen die zonder (juridische) grondslag (niet compliant zijn met het BBV) worden geboekt voldoende te verkleinen. Wij adviseren u om het proces op het gebied van het documenteren van de controlewerkzaamheden verder te concretiseren.	Mede als gevolg van de naderende implementatie van SAP4HANA per 1 januari 2025 heeft uw organisatie besloten het eerder door ons gerapporteerde (rest)risico te accepteren en onze aanbevelingen mee te nemen bij de inrichting van het nieuwe (financiële) systeem.	—

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Bijlage

Reikwijdte van onze werkzaamheden

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Reikwijdte van onze werkzaamheden

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel over de jaarrekening van 2023, teneinde vast te stellen dat deze een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente Utrecht, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Een jaarrekeningcontrole heeft niet als doel om enige zekerheid te geven over de kwaliteit van de interne organisatie. De controle bestaat uit een combinatie van controlewerkzaamheden, waaronder een risicoanalyse, analytische procedures, detailcontroles en, voor zover mogelijk en efficiënt, het testen van de interne-beheersingsmaatregelen die zijn gerelateerd aan en relevant voor de controle. Wij richten ons hierbij alleen op de interne controle-omgeving die relevant is voor onze oordeelsvorming over de jaarrekening.

De managementletter is gebaseerd op onze interim-controle als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2023. Volledigheidshalve merken wij op dat onze controlewerkzaamheden, analyse en evaluatie zijn uitgevoerd in het kader van de door uw gemeenteraad verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2023.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons als accountant van de gemeente Utrecht toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van het risico dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschatting nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe en rechtmatige beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

De risico-inschatting heeft niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing. Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel over de opzet, het bestaan en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt deze daarom niet noodzakelijkerwijs alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Daarnaast is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Indien wij aangesteld zouden zijn om een fraudeonderzoek bij de gemeente Utrecht uit te voeren, zouden wij wellicht andere bevindingen hebben geconstateerd en observaties hebben gerapporteerd dan die welke nu zijn opgenomen in deze managementletter.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 345,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

This communication contains general information only, and none of DTTL, its global network of member firms or their related entities is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte organization shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2023. For information, contact Deloitte The Netherlands.

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	B. Siebelink / J.D. Bakker	**Datum**	23 november 2023
Doorkiesnummer	14 030	**Kenmerk**	11809531
E-mail	barbara.siebelink@utrecht.nl jurjen.bakker@utrecht.nl	**Onderwerp**	Reactie op de Managementletter 2023 Gemeente Utrecht
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Financiën

Geachte leden van de raad,

Wij reageren met deze brief op de Managementletter 2023 die wij van de accountant hebben ontvangen. De managementletter is als bijlage bij deze brief opgenomen. In de managementletter zijn de bevindingen van de accountant en aanbevelingen voor verbeteringen vanuit de interim-controle opgenomen. De interim-controle is recentelijk afgerond en wordt uitgevoerd ter voorbereiding op de controle van de nog op te stellen Jaarstukken 2023. Met de interim-controle kijkt de accountant naar onze werkprocessen en beoordeelt en toetst de interne beheersingsmaatregelen.

Bevindingen en aanbevelingen interim-controle 2023
Een zeer belangrijk thema blijft de balans tussen het ambitieniveau voor de komende jaren en de beschikbare financiële middelen en personele capaciteit in onze organisatie. In de begroting gaven we ook al aan dat we onze ambities de komende jaren nog scherper moeten prioriteren, beter moeten koppelen aan de beschikbare uitvoeringscapaciteit en blijven investeren in de flexibiliteit en veerkracht van de organisatie in een tijd van een krappe arbeidsmarkt. Er is sprake van verloop in het personeelsbestand en in een krappe arbeidsmarkt is het lastig om de capaciteit op orde te brengen. Meer specifiek geeft de accountant de volgende benaderingen ter overweging:

- Benader de opgaven vanuit de capaciteit van de organisatie;
- Zet voornamelijk in op actie en uitvoering (naast beleid);
- Zet in op (nog meer) innovatie;
- Structureer en borg de kennis in en van processen;
- Versterk de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad;
- Versterk de integraliteit door bij bijvoorbeeld de investeringsopgaven ook de benodigde capaciteit van en samenwerking met andere organisatieonderdelen en overheadtaken te betrekken (investeringen betekent iets voor de gehele keten, zoals vergunningen, inkoop en aanbesteding, controlling en juridische zaken);
- Durf keuzes maken om opgaven dichter bij de realistische uitvoeringskracht te brengen: Stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen.

In dit licht is het bij de Voorjaarsnota 2024 van extra belang dat budgetten, capaciteit en taken in samenhang worden bezien en we toewerken naar een begroting die is gebaseerd op een realistische planning van activiteiten. Dat geldt voor de investeringen in het bijzonder. Personele krapte heeft ook zijn weerslag op het kunnen oppakken van bevindingen van de accountant en het implementeren van aanbevelingen. Enkele bevindingen en aanbevelingen lichten we hieronder verder toe.

Uitvoeringskracht
De uitvoeringskracht van de gemeentelijke organisatie is essentieel voor de realisatie van de opgaven waar wij voor staan. In de afgelopen en komende periode is er sprake van een toename van taken in het sociale en fysieke domein en dat wordt versterkt door de groei van onze stad. Onderdeel van die uitvoeringskracht zijn ook de daarvoor noodzakelijke ondersteunende processen in de bedrijfsvoering (ook wel overhead). De bedrijfsvoering zal moeten meebewegen om de uitvoering goed te kunnen ondersteunen. Een goede bedrijfsmatige ondersteuning is een voorwaarde voor een realistische planning en uitvoering van en verantwoording over activiteiten die past binnen de financiële kaders en voldoen aan wet- en regelgeving. Het verder digitaliseren van werkprocessen is daarbij nodig en vormt een belangrijke kans. Onze uitvoeringskracht is voor ons een zeer belangrijk aandachtspunt en dat vraagt om aandacht voor de organisatie en prioriteren in wat we gaan uitvoeren.

Investeringsagenda
We herkennen de constatering van de accountant dat investeringsramingen in kracht winnen als deze geïntegreerd worden opgesteld met een realistische inschatting van de te realiseren investeringen per jaar. Zoals de accountant ook aangeeft neemt het verkrijgen van het gewenste inzicht op centraal niveau tijd en capaciteit in beslag. Het is een zeer complex proces, dat mede gezien de beperkte capaciteit, niet in één jaar op orde zal zijn. In lijn met Motie 409 ‘Grip op investeringen’ zetten we allereerst in op de verbetering van uniformiteit, toelichtingen en leesbaarheid van de jaarlijkse investeringen en de meerjarenplannen. Daaropvolgend streven we naar een versterking van de (centrale) sturing op de investeringsvolumes en kapitaallasten, wat ook verder zal bijdragen aan realistisch begroten.

Risicomanagement
De accountant geeft het advies om de nota risicomanagement en weerstandsvermogen aan te passen zodat kaders en uitvoering meer met elkaar in lijn komen. De afgelopen twee jaar is risicomanagement binnen onze gemeente steviger verankerd in de organisatie. In de informatievoorziening naar de raad komt dit onder andere tot uiting in een verbeterde pararaaf risicomanagement en weerstandsvermogen, inzicht in de strategische risico's van de begrotingsprogramma's en uitwerking van de Regeling Risicovolle Projecten. Ook is inzicht en een weergave van de belangrijkste risico’s een standaardonderdeel van beleidsnota’s sinds de vaststelling van de Beleidsnota Standaard voor beleidscyclus. Binnen de gemeentelijke organisatie is het beleid hierop al aangepast. Het aanpassen van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen is een logische volgende stap. We onderschrijven dan ook het advies van de accountant om de kaders hierop aan te passen.

Sociaal domein
De accountant vraagt om het proces van het komen tot een definitieve afrekening met zorgaanbieders te vervroegen, zodat in de jaarrekening geen onzekerheid bestaat over de afrekening met deze zorgaanbieders en/of over de schuldpositie in de jaarrekening. Het proces is erop gericht om in februari met de Q4-gesprekken de definitieve afrekening vast te stellen en vervolgens het vaststellingsdocument te laten ondertekenen. Hierbij kan het voorkomen dat de gesprekken over een

vaststelling meer tijd vragen waardoor de vaststelling na het proces van de jaarrekening afgerond wordt. We zullen sterker gaan sturen op een spoedige afronding van het proces om de onzekerheid over deze posten in de jaarrekening zo beperkt mogelijk te maken.

Aanbevelingen uit eerdere jaren
Vijf van de elf aanbevelingen van de accountant uit eerdere jaren zijn inmiddels gedeeltelijk opgelost. Over vijf andere aanbevelingen wordt pas in het Accountantsverslag 2023 gerapporteerd over de voortgang. Eén punt van aanbeveling wordt naar verwachting pas begin 2025 opgevolgd bij de implementatie van de nieuwe applicatie voor de financiële administratie. Dit betreft het implementeren van een aanvullende controlestap bij facturatie en prestatielevering. De accountant geeft aan dat de aanwezige interne-beheersingsmaatregelen dit onderkende risico tot die tijd voldoende afzwakken. De komende tijd blijven wij ons inzetten om de aanbevelingen van de accountant verder te implementeren.

Rechtmatigheidsverantwoording
Over boekjaar 2023 legt het college voor het eerst zelf verantwoording af over rechtmatigheid in de jaarstukken. Voorheen deed de accountant dit in de controleverklaring. Om tot een gedegen verantwoording te komen hebben we, in afstemming met de interne auditafdeling en de accountant, een systeem van interne controle opgezet. De accountant zal nagaan of de rechtmatigheidsverantwoording van het college een getrouwe weergave is van de mate waarin het college rechtmatig heeft gehandeld. In overeenstemming met de aanbeveling van de accountant zullen wij daarbij de richtlijnen uit de Kadernota Rechtmatigheid 2023 nauwgezet opvolgen. In aanvulling hierop worden zowel de geactualiseerde financiële verordening als de geactualiseerde controleverordening in het eerste kwartaal van 2024 aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Deloitte.

Managementletter 2023

Gemeente Utrecht, 30 november 2023

Rein-Aart van Vugt en Niels Fritz

Kernboodschap

Kernboodschap

In aanloop naar de jaarrekeningcontrole signaleren wij dat uw beschikbare capaciteit en ambities verder uit balans raken (zie bijvoorbeeld de ambities ten aanzien van: grondexploitatie, uw investeringsagenda en toenemende (aanvragen van) specifieke uitkeringen).

Ons beeld is dat de organisatieonderdelen op basis van hun integrale verantwoordelijkheid op dit moment te weinig expliciet en zichtbaar de (eind)verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor hun (aan)deel in het opstel- en controleproces van de jaarrekening. De informatievoorziening van decentraal naar centraal is op onderdelen ontoereikend om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen.

Kernboodschap

Om concrete stappen te zetten bij deze constatering en aanbeveling geven wij met name het college en de ambtelijke organisatie de volgende benaderingen ter overweging:

- Benader de opgaven vanuit de capaciteit van de organisatie; stuur primair op capaciteit.
- Zet voornamelijk in op actie en uitvoering; maak uitvoering belangrijk naast de beleidsinhoudelijke werkzaamheden.
- Zet in op (nog meer) innovatie.
- Structureer en borg de kennis in en van processen.
- Versterk de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad.
- Versterk de integraliteit door bij bijvoorbeeld de investeringsopgaven ook de benodigde capaciteit van en samenwerking met andere organisatieonderdelen en overheadtaken te betrekken.

Voor de gehele gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) geldt daarnaast dat het belangrijk is om keuzes te durven maken. Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen. Ook dit helpt om de (stapeling aan) opgaven dichter bij de realistische uitvoeringskracht te brengen.

Aandachtspunten jaarrekening

Aandachtspunten jaarrekening

- Rechtmatigheidsverantwoording
  - Gewijzigde kadernota rechtmatigheid en actualisatie financiële verordening (2024 naar raad)
  - VIC-plannen op orde, inclusief risico-analyse en controleplan / Uitvoering VIC's tot medio februari 2024
  - Regelmatig sparren wij met uw organisatie over de inhoud en vastlegging
  - Aandacht voor onderwerpen begrotingsrechtmatigheid en EU aanbesteden
- Toenemende aantal SiSa-regelingen/SPUK's
- Robuuste posten Leidsche Rijn
- Opstelproces jaarrekening geëvalueerd: aandacht voor afsluitende journaalboekingen en 'vinger aan de pols' belangrijke thema's d.m.v. Regiegroep

Overige aandachtspunten

Overige aandachtspunten

- Geïnvesteerd in risicomanagement, aandacht voor aanpassen nota Risicomanagement en weerstandsvermogen
- Jeugdzorg en Wmo: Definitieve afrekening met zorgaanbieders vervroegen
- IT: verbeteringen doorgevoerd op het gebied van logische toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer / aandacht voor implementatie SAP4HANA per 01-01-2025

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	3865
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 februari 2024
Agendapunt	9
Titel	Initiatiefvoorstel "Open uitnodiging Gemeenschapsraad "
ID	4072
Behandelend ambtenaar	Gert Dijkstra (Raadslid EenUtrecht)
Telefoon	
E-mail	g.dijkstra@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Participatie
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	15 februari 2024

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Initiatiefvoorstel – “Open uitnodiging Gemeenschapsraad”

Beleidsveld	Participatie
Opsteller	Gert Dijkstra, EenUtrecht
Kenmerk	11942000
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Raadslid Gert Dijkstra (EenUtrecht) stelt de raad voor te besluiten:

1. Het instellen van GEMEENSCHAPSRADEN IN UTRECHT mogelijk te maken en te formaliseren in een nader uit te werken Verordening Gemeenschapsraden, waarmee Utrechters die hun buurt of (sub-)wijk willen vertegenwoordigen gebruik kunnen maken van de volgende rechten:

    a. **Visierecht**. Het recht om een buurt- of wijkvisie te maken. De visie kan gaan over wat voor een buurt of wijk ze willen zijn en op welke thema's (extra) moet worden geïnvesteerd. De gemeenteraad laat altijd weten welk deel van de visie wordt overgenomen.
    b. **Adviesrecht.** Het recht om de gemeente, het college en/of de gemeenteraad te adviseren op alle zaken die de leefomgeving van de eigen buurt of wijk raken; met de garantie dat ze ook een onderbouwd antwoord op elk advies terugkrijgen.
    c. **Recht op inzicht in de lokale begroting**. Het recht op inzicht in alle relevante uitgaven van de gemeente in de eigen buurt of wijk zodat lokale keuzes zichtbaar worden; waardoor zij zelf weer in staat zijn daar iets van te vinden en alternatieve keuzes voor te stellen.
    d. **Lokaal budgetrecht**. Het recht om op enkele domeinen die exclusief de eigen leefomgeving raken, bijv. op sociaal makelen (verbinden bewoners) en groenbeheer (van buurtgroen), het lokaal beschikbare budget te (her)verdelen en te sturen op het wie en hoe in de uitvoering.
    e. **Regierecht op het lokale initiatievenfonds**. Het recht om het lokale initiatievenfonds voor de eigen buurt of wijk te regisseren, dat wil zeggen te controleren op een correcte en volledige besteding en te adviseren over de verdeling van het fonds over verschillende onderwerpen.
    f. **Recht op ondersteuning**. Het recht op middelen voor het goed kunnen organiseren van de eigen organisatie en een eigen netwerk, als ook voor het organiseren van draagvlak voor bijv. de visie en de adviezen door het ophalen en peilen van meningen in de eigen buurt of wijk.

2. Utrechters actief uit te nodigen om in een Gemeenschapsraad op te komen voor hun eigen buurt of (sub-)wijk.

Het lid van de gemeenteraad van Utrecht,

Gert Dijkstra, EenUtrecht

Samenvatting

Vaststelling van het initiatiefvoorstel creëert een kader voor een open uitnodiging tot actief burgerschap en eigenaarschap van Utrechters voor hun wijk/buurt in hun eigen Gemeenschapsraad. Gemeenschapsraden met als ambitie om de Utrechters in hun eigen buurt of (sub-)wijk als leefgemeenschap meer zeggenschap te geven. Het initiatiefvoorstel beoogt Utrechters actief en open uit te nodigen om met een eigen voorstel te komen tot een Gemeenschapsraad voor hun wijk/buurt. Daarmee kunnen zij beter opkomen voor hun wijk/buurt, waar nodig ondersteund door de gemeente. Elke wijk/buurt bepaalt zelf wat het beste lokaal past; maatwerk dus. (N.B.: overal waar hier verder het woord “buurt” staat, kan dit ook de “(sub-)wijk” zijn).

Hoe kan een gemeenschapsraad er uit zien?

- Een plek of netwerk waar Utrechters uit een buurt elkaar weten te vinden.
- Waar bewoners, buurtondernemers en gebruikers van buurtvoorzieningen worden gevraagd mee te denken en mee te doen; waar verschillende groepen samen komen.
- Een lokale organisatie waarin Utrechters opkomen voor de belangen van de eigen buurt
- En van waaruit Utrechters zich gezamenlijk duurzaam inzetten voor de eigen buurt
- Een plek waar zij vanuit een gemeenschappelijk (te vormen) beeld over hun buurt komen tot voorstellen die de eigen leefomgeving verbeteren.
- Waarbij zij op zoek gaan naar een aantoonbaar breed draagvlak voor wat zij willen.
- Een plek om gemeenschapskracht te bundelen en eigenaarschap en zeggenschap bij Utrechters zelf te stimuleren.

Dit opkomen voor hun buurt kunnen zij doen met gebruikmaking van een 6 tal “rechten”:

a. Visierecht
b. Adviesrecht
c. Recht op inzicht in de lokale begroting
d. Lokaal budgetrecht
e. Regie op het lokale initiatievenfonds
f. Recht op ondersteuning

De kern van dit voorstel richt zich op:

i. *Gemeente nodigt uit.*
Gemeente nodigt Utrechters actief uit opdat elke buurt de gelegenheid heeft een Gemeenschapsraad te kunnen starten. Utrechters zullen zich écht uitgenodigd voelen als ze zien dat het de gemeente menens is om Gemeenschapsraden meer rechten te geven. Dan gaan Utrechters op buurtniveau zich veel actiever dan tot op heden organiseren. Ook in een grotere diversiteit. Gemeenschapsraden krijgen bij aantoonbaar draagvlak écht zeggenschap en dus meer invloed.

ii. *De Buurt*
De Gemeenschapsraad bepaalt zelf voor welke buurt zij wil opkomen, hoe zij zich wil organiseren en laten ondersteunen; inclusief de wijze waarop zij draagvlak voor de eigen adviezen of voorstellen wil organiseren (met bijv. een enquête, onderzoek, raadplegingen of peiling).

iii. *Erkenning Gemeenschapsraden*
Met het “erkennen van een Gemeenschapsraad-initiatief” voor een buurt geeft het college, gemandateerd door de gemeenteraad, expliciet specifieke rechten aan een buurt. Een gemeenschapsraad kan gebruik maken van een 6-tal rechten. Het stadsbestuur maakt door de erkenning van de gemeenschapsraad zo een meerjarige afspraak voor samenwerking.

iv. *Meer draagvlak, dan ook meer invloed*
De enige randvoorwaarde is dat een gemeenschapsraad meer invloed krijgt als zij aantoonbaar meer draagvlak weet te organiseren. Een Gemeenschapsraad heeft nadrukkelijk meer zeggenschap (en invloed) als zij kan laten zien dat de eigen voorstellen breed draagvlak hebben in de eigen buurt. Het stimuleert zo de deelnemers aan een gemeenschapsraad extra om dat draagvlak op te zoeken en te organiseren met bijv. bijeenkomsten, peilingen en enquêtes. Meer draagvlak betekent dat de visie en adviezen worden gedragen door een representatieve meerderheid van bewoners en buurtondernemers (en gebruikers van lokale voorzieningen) uit de eigen buurt.

v. *Samenstelling Gemeenschapsraad.*
Doordat actieve Utrechters zelf op zoek gaan naar draagvlak bij buren worden eerder degenen bereikt die nog niet vaak participeren of zelfs zijn afgehaakt bij de lokale politiek; zo ontstaat er ook meer diversiteit in het lokale netwerk. Een groep actieve burgers die initiatief hebben genomen tot een Gemeenschapsraad zorgen zelf voor een zo groot mogelijk bereik in hun buurt. Zij doen dit door bijv. het organiseren van bijeenkomsten, peilingen en enquêtes.

vi. *Gemeente levert maatwerk en ondersteunt waar nodig.*
De gemeente biedt elke (initiatief tot-) Gemeenschapsraad een passende ondersteuning die aansluit bij de behoefte van de buurt. Deze ondersteuning gebeurt door een gedreven "Gemeenschapsondersteuner" die in opdracht van de Gemeenschapsraad werkt. Zij/hij/hen functioneert als 'secretaris' / 'penningmeester' en is werkzaam bij een uitvoeringsorganisatie of zo mogelijk bij een lokale gemeenschapsorganisatie.

vii. *Maatwerk op buurt of wijkniveau*
De gemeente accepteert dat elke buurt een eigen aanpak kiest voor een Gemeenschapsraad. En dat niet elke buurt (of wijk) van een Gemeenschapsraad even groot is. Een gemeenschapsraad is een verzamelnaam voor alle organisaties van Utrechters die een buurt of (sub-)wijk willen vertegenwoordigen. De eigen naam kiezen ze vanzelfsprekend zelf; of het nu bijv. een wijkplatform is of een bewonerscommissie, bewonersactiegroep of een (wijk)coöperatief.

Context & aanleiding

Na het afschaffen van de wijkraden in 2018 hebben stadsbestuur en gemeenteraad veel minder adviezen gekregen van de Utrechters. In enkele wijken is er nog wel een adviserend wijkplatform of een vergelijkbare bewonersorganisatie actief en regelmatig zijn er groepen Utrechters die bijv. met een petitie van zich laten horen. Maar het is ad hoc, vaak te laat en reactief. Het vergroot de afstand van overheid en politiek met de burger. Dat is slecht voor de lokale democratie en moet echt beter.

Als bewoner of buurtondernemer vindt je dat iets beter kan in je eigen buurt, er is bijv. een onveilig kruispunt, te weinig speelruimte of behoefte aan meer woningen voor studenten en ouderen. In je eentje dat melden heeft geen zin, tijd om samen met de buren een actie te organiseren heb je niet altijd en soms is er wel een wijkplatform of buurtactiegroep, maar die krijgen het niet voor elkaar. Daar bestaat in Utrecht veel onvrede over. Na het afschaffen van de wijkraden in 2018 is er geen goed effectief kader voor teruggekomen. Daarom nu het voorstel hoe we gebruik makend van de actieve wijkplatforms en vergelijkbare groepen er voor kunnen zorgen dat Utrechters wel invloed kunnen krijgen op de leefomgeving in hun eigen straat, buurt of wijk.

Beoogd effect

Utrechters willen actief meedenken en doen, maar wel alleen als ze echt invloed hebben. De Gemeenschapsraad biedt een kader waardoor veel meer Utrechters zich uitgenodigd voelen om zich te organiseren en in te zetten voor hun buurt of wijk. Tegelijkertijd stimuleert het bestaande en nieuwe groepen om op zoek te gaan naar draagvlak voor de eigen ideeën en plannen, waardoor deze gemeenschapsraden ook representatiever gaan zijn. Bewoners, buurtondernemers en gebruikers van voorzieningen in een buurt weten als geen ander wat er nodig is. Je krijgt dus betere en vaak ook goedkopere oplossingen als je die lokale locatie- en ervaringsdeskundigheid goed weet te benutten. Geef Utrechters meer invloed, laat als gemeente zien dat je echt naar hen luistert en iets doet met de adviezen en ze zijn bereid zich in een gemeenschapsraad te organiseren.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Actieprogramma Samen Stad Maken – Hoofdstuk 3: verbinding met buurten en wijken verbreden – 01-01-2020 start van de Wijkplatforms
- Voortgangsrapportage Samen Stad Maken – 2020 – Hoofdstuk 4 – Wijkplatforms in beweging
- Voortgangsrapportage Samen Stad Maken – 2021 – Hoofdstuk 4 – Wijkplatforms
- Rapportage Evaluatie Wijkplatforms – raadsbrief 25 mei 2022
- Gesprekken met de wijkplatforms – raadsbrief 31 januari 2023
- Doorontwikkeling Wijkplatforms 2023 – 2026 – raadsbrief 12 april 2023
- Motie 369 adviesrecht voor de Wijkplatforms – Raad 9 november 2023
- Motie 371 Het Wijkplatform als onderdeel van Samen stad maken – Raad 9 november 2023

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	Het instellen van GEMEENSCHAPSRADEN IN UTRECHT mogelijk te maken door dit vast te leggen in een Verordening Gemeenschapsraden, waarmee Utrechters die hun buurt of (sub-)wijk willen vertegenwoordigen gebruik kunnen maken van de volgende rechten: a. Visierecht. Het recht om een buurt- of wijkvisie te maken. De visie kan gaan over wat voor een buurt of wijk ze willen zijn en op welke thema's (extra) moet worden geïnvesteerd. De gemeenteraad laat altijd weten welk deel van de visie wordt overgenomen. b. Adviesrecht. Het recht om de gemeente, het college en/of de gemeenteraad te adviseren op alle zaken die de leefomgeving van de eigen buurt of wijk raken; met de garantie dat ze ook een onderbouwd antwoord op elk advies terugkrijgen. c. Recht op inzicht in de lokale begroting. Het recht op inzicht in alle relevante uitgaven van de gemeente in de eigen buurt of wijk zodat lokale keuzes zichtbaar worden; waardoor zij zelf weer in staat zijn daar iets van te vinden en alternatieve keuzes voor te stellen. d. Lokaal budgetrecht. Het recht om op enkele domeinen die exclusief de eigen leefomgeving raken, bijv. op sociaal makelen (verbinden bewoners) en groenbeheer (van buurtgroen), het lokaal beschikbare budget te (her)verdelen en te sturen op het wie en hoe in de uitvoering. e. Regierecht op het lokale initiatievenfonds. Het recht om het lokale initiatievenfonds voor de eigen buurt of wijk te regisseren, dat wil zeggen te controleren op een correcte en volledige besteding en te adviseren over de verdeling van het fonds over verschillende onderwerpen. f. Recht op ondersteuning. Het recht op middelen voor het goed kunnen organiseren van de eigen organisatie en een eigen netwerk, als ook voor het organiseren van draagvlak voor bijv. de visie en de adviezen door het ophalen en peilen van meningen in de eigen buurt of wijk.
Argumenten	Direct ook vertaald in een zestal rechten
1.1	Een “Visie over de buurt of wijk” geeft Utrechters richting in door hen gewenste versterking van invloed/zeggenschap over hun eigen leefomgeving.
	Elke erkende Gemeenschapsraad heeft het recht om een **eigen buurt/wijkvisie** te maken, over wat voor een wijk ze willen zijn, willen worden, welke thema's belangrijk zijn om te koesteren of aan te werken en extra op te investeren. De wijkvisie is dan volledig van de buurt/wijk zelf; opgesteld door de wijkbewoners, de buurtondernemers en degenen die regelmatig gebruik maken van de voorzieningen in de wijk (zoals studenten die er studeren of sporters die er sporten). Voor het opstellen van de wijkvisie is het de gemeenschapsraad die de regie heeft op het proces (i.p.v. de gemeente) en dat kan betekenen dat zij ook andere stakeholders willen betrekken in het opstellen van de wijkvisie, zoals marktbedrijven (niet direct verbonden met alleen de buurt/wijk) en de diverse gemeentelijke of maatschappelijke instanties, zoals woningcorporaties en zorginstellingen. In Utrecht hebben we daar (voor een deel) al enkele ervaringen mee opgedaan zoals in Lombok, Lunetten en Welgelegen. Als een wijkvisie gereed is kan de gemeenschapsraad deze aanbieden aan het college én de gemeenteraad. Tegelijkertijd kan de gemeenschapsraad dan aangeven op welke wijze draagvlak is georganiseerd voor de wijkvisie. De **gemeenteraad reageert altijd op de wijkvisie** en laat de gemeenschapsraad beargumenteerd weten wat zij wel/niet ervan wil overnemen. Het college doet hiertoe een voorstel aan de gemeenteraad.

1.2	“Adviesrecht over eigen buurt” stelt Utrechters nog beter in staat om zelf op te kunnen komen voor een (nog) betere leefomgeving.
	Als de gemeenschapsraad kan laten zien dat er een breed draagvlak is voor de adviezen, bijv. omdat ze zijn gebaseerd op een eigen opgestelde wijkvisie of omdat er gericht peilingen onder een grote groep bewoners op is georganiseerd dan zal de gemeente (veelal eerst het college, zo nodig ook de gemeenteraad) dat advies overnemen of als dat advies deels/geheel niet wordt overgenomen dat goed beargumenteerd onderbouwen waarom dan niet. Het kan dan gaan om **adviezen gevraagd/ongevraagd** op alle denkbare leefdomeinen, zolang het maar relevant is voor de kwaliteit van de eigen leefomgeving in de buurt/wijk. Elke erkende gemeenschapsraad ontvangt **automatisch informatie** van het college c.q. de gemeente een kopie van alle voor de buurt of wijk relevante raadsbrieven zoals die door het college worden voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenschapsraad hoeft daar geen advies over te geven, maar is vrij om dat wel te doen. Daarnaast kan de gemeenschapsraad ongevraagd advies geven.
1.3	“Recht op inzicht in de lokale begroting” geeft- Utrechters de mogelijkheid hierop met gerichte adviezen te komen.
	Elke erkende gemeenschapsraad kan bij de gemeente vragen om **inzicht** in alle relevante uitgaven van de gemeente in de eigen buurt/wijk. Dan kan het gaan over alle relevante uitgaven op buurtniveau in het buurtgroen, buurtzorg, buurtruimtes, onderhoud en beheer van openbaar gebied, investeringen in straatverlichting, sociaal makelen (verbinden van bewoners), buurtsport, buurtcultuur, enzovoorts. Het inzicht in de wijkbegroting kan al **verhelderend** zijn, zowel voor de gemeenschapsraad als ook voor het college en de gemeenteraad. Zo kan duidelijk worden of de gemeente wel/niet aansluit op de prioriteiten en/of de thema's zoals benoemd in een eventuele eigen wijkvisie.
1.4	“Lokaal Budgetrecht” geeft Utrechters mogelijkheden voor meer directe zeggenschap over hun directe leefomgeving
	Elke erkende gemeenschapsraad heeft het recht om op enkele domeinen die exclusief de eigen leefomgeving raken (in de eigen buurt of wijk) zelf te beslissen over de besteding van de beschikbare gemeentelijke budgetten. Dat kan alleen op basis van door de gemeenteraad vastgestelde budgetten én een kader waarbinnen de gemeenschapsraad dient te opereren. Al eerder heeft de gemeenteraad geprobeerd dit **lokale budgetrecht**, onder de noemer ‘buurtbudget’, te doen starten, zoals met de motie ‘Buurtbudgetten serieus nemen’ (2019/398) en de motie ‘De buurt die stuurt’ (2019/429); nog zonder succes. Het kan dan bijv. gaan over de leefdomeinen ‘ontmoeten en verbinden van bewoners’, dus op welke wijze het sociaal makelen wordt ingevuld in de eigen buurt of wijk. Maar bijv. ook over het ‘buurtgroen’ en hoe het zelfbeheer versus het stedelijk beheer van groen wordt ingevuld. De gemeenschapsraad krijgt van de gemeenteraad bijv. dan bij respectievelijk het buurtgroen en het sociaal makelen een **geoormerkt buurtbudget** toebedeeld en een beknopt kader waar de besteding aan moet voldoen, waarna de gemeenschapsraad kan bepalen hoe zij dat budget gaan toedelen en op welke wijze de uitvoering moet plaatsvinden
1.5	“Regierecht op het lokale initiatievenfonds” geeft Utrechters een basis voor zeggenschap over hun directe leefomgeving
	Elke erkende gemeenschapsraad kan – vooral bij gebleken draagvlak – het lokale (en voor de buurt relevante) **deel van het initiatievenfonds beheren**. In dat geval spreken we dan van een bewonersfonds, feitelijk in analogie met het reeds bestaand ondernemersfonds, waar lokale (buurt)ondernemers gezamenlijk beslissen over het toebedeelde budget. Nu nog is bij het huidige initiatievenfonds de wijkmanager (en

	zijn/haar team van ambtenaren) degene die beslist of een aanvraag van bewoners past binnen de criteria van het initiatievenfonds. Net als met het ondernemersfonds zal ook **het bewonersfonds** alleen kunnen worden besteed als het voldoet aan een select aantal criteria, vastgesteld door de gemeenteraad. Verschil met nu is dat de betreffende gemeenschapsraad toeziet op de juiste besteding, het correct toepassen van de criteria en als er meer vraag naar is dan geld beschikbaar op welke wijze dan prioriteiten moeten worden gesteld, bijv. door de thema's/prioriteiten van de wijkvisie aan te houden (als die visie beschikbaar en vastgesteld is).
1.6	<u>“Recht op ondersteuning” geeft Utrechters de mogelijkheid om zich in Gemeenschapsraden te organiseren</u>
	Elke erkende gemeenschapsraad heeft recht op een **financiële bijdrage** van de gemeente in de kosten om adequaat te kunnen functioneren, namelijk om: bijeenkomsten te kunnen houden, te kunnen communiceren met de buurt of wijk en om draagvlak te kunnen organiseren, bijv. met wijkpeilingen offline en online. In beginsel gaat het dan om bijv. € 5 per woning per jaar. Dus voor een (sub)wijk als Lunetten met ca. 7.000 woningen gaat het dan om een budget van maximaal ca. € 35.000. Daar kan de gemeenschapsraad vrij over beschikken. Een belangrijke schakel in het goed functioneren van een gemeenschapsraad is de inzet van een zogenoemde ‘***gemeenschapsondersteuner***’. Iemand die als ‘secretaris’ opereert van de gemeenschapsraad, hen bijstaat met gevraagd en ongevraagd advies, de linking pin is met de ambtenaren van de gemeente en bijv. ook op verzoek van de gemeenschapsraad het beheer kan doen van het eigen organisatiebudget. Deze gemeenschapsondersteuner kan werkzaam zijn bij het wijkbureau, maar ook bij de sociaalmakelorganisatie of eventueel ook bij een lokale buurt- of bewonersorganisatie (BBO) actief in de eigen buurt of wijk.
Aanvullende argumenten	
1.7	<u>Als Utrechters meer te zeggen hebben over hun eigen buurt wordt de kloof tussen overheid/politiek en burger wellicht ook kleiner.</u>
	Veel Utrechters willen zélf bedenken en bepalen wat goed is voor hun straat, buurt of wijk, maar hebben niet het gevoel dat daar ruimte voor is. In het verleden waren er de wijkraden, van waaruit Utrechters enige invloed uitoefenden op het beleid en de besluiten die hun directe leefomgeving raakten. Sinds de abrupte afschaffing van de wijkraad in 2019/2020 is de structurele invloed van bewoners en buurtondernemers op hun wijk / buurt beperkt. In sommige wijken zijn er nog actieve wijkplatforms, maar wel met een door de gemeente bepaald beperkt mandaat. We zien de laatste jaren in Utrecht een groeiende kloof tussen burger en politiek ontstaan. Hoog tijd de kloof te dichten door burgers structureel die ruimte te bieden om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun buurt als leefgemeenschap en hun specifiek zeggenschap te geven daar waar zij dat zélf willen. Als zij dat onvoldoende of niet kunnen is daarvoor ondersteuning noodzakelijk
1.8	<u>Als Utrechters meer te zeggen hebben over hun eigen buurt/wijk worden de oplossingen beter en vaak ook nog eens goedkoper.</u>
	Het zorgt voor betere en vaak ook goedkopere oplossingen, omdat we gezamenlijk alle lokale denkkracht, kennis en ervaringen gebruiken. De ervaring is dat groepen in een dergelijke diverse en brede samenstelling tot nog meer innovatieve en betere oplossingen komen (met een beter prijs/prestatie verhouding). Als je als Gemeenschapsraad gericht inzet op een zo breed mogelijk bereik en betrokkenheid, dan gaat dat in een Gemeenschapsraad wel eerder en makkelijker gebeuren.

1.9	Als Utrechters meer te zeggen hebben over hun eigen buurt ontstaat meer ontmoeting en verbinding.
	Vanuit zeggenschap en eigenaarschap worden meer Utrechters in de eigen buurt actief en gaan zij zich inzetten voor een betere leefomgeving. Dat doen zij door elkaar op te zoeken, als ze weten dat ze er samen uit moeten komen (omdat er niet een stadsbestuur of gemeenteraad is die voortdurend de knoop wel door zal hakken). Dat zorgt voor veel noodzakelijk overleg, maar vooral ook steeds meer voor samen zaken doen en uitvoeren. Dat kan niet zonder ontmoeting en zorgt uiteindelijk dus ook voor steeds meer verbindingen (cohesie). Ontmoetingsplekken, zowel binnen als buiten op straat, zijn dan ook heel belangrijk. Door meer ontmoeting en feitelijk Samen-Leven, zal ook de overlast afnemen, wordt er minder vernield, zal zelfs de criminaliteit kunnen verminderen in de buurt. De buurt wordt er daardoor prettiger én veiliger van. De leefbaarheid gaat er mee omhoog.
1.10	Met Gemeenschapsraden biedt de gemeente concrete ruimte biedt aan haar burgers om een meer actieve rol in de samenleving te spelen.
	Het is hoopgevend en bemoedigend dat initiatieven laten zien hoeveel kracht er in onze samenleving is. Maar ze laten ook zien hoe ze steeds het “systeem moeten trotseren”. Tegelijkertijd zien we daarbij een toenemende vraag naar “voorzieningen in zorg en welzijn”. Wanneer er ruimte gecreëerd wordt in de financiering van “de sociale basis” zouden Utrechters door hun eigen initiatieven zelf meer eigenaarschap & zeggenschap kunnen creëren. Een samenleven als gemeenschap in een buurt door een toenemende behoefte naar “actief burgerschap”. We kunnen leren van beginnende ervaring met de Burgerbegroting in Groningen (Hoogkerk), ervaringen vanuit Peel en Maas (Noord Limburg) met het eigen model ‘zelfsturing bij burgers’, als ook die vanuit Rotterdam – Bospolder-Tussendijken met “Werken aan Veerkracht in wijken” interessant om hierin te betrekken.
Kanttekeningen/ Risico’s	
1.1	Loslaten & vertrouwen: gemeenteraad durft het niet aan vanwege de onzekerheden.
	Bij de aanpak van dit initiatiefvoorstel is aan de voorkant moeilijk te voorspellen hoe de stad er op zal reageren. In plaats van Utrechters uit te nodigen op een vooraf met elkaar (inclusief participatie) bedacht concept gaan we nu een open uitnodiging doen waar vele groepen Utrechters op kunnen gaan reageren in allerlei vormen, kleuren en maten. Vragen en dilemma’s die dan kunnen gaan spelen: ▪ Hoe gaan we dan om met een groep die slechts voor één straat wil opkomen? ▪ Wat als een groep Utrechters uit een buurt een eigen Gemeenschapsraad wil terwijl er al in de wijk een Wijkplatform actief is? ▪ Wat als Utrechters in een buurt ineens zich ongelofelijk intensief gaan bemoeien met alles wat de eigen buurt raakt - zorgt dat dan niet voor een overbelasting van het ambtelijk apparaat? ▪ Gaat de ondersteuning dan niet heel veel extra geld kosten? ▪ Of leidt dit alles wellicht tot allemaal teleurstellingen omdat niet alles kan wat de Gemeenschapsraad wel graag zou willen? Hoe hier mee om te gaan? Dit is vooral een kwestie van loslaten en er terecht op vertrouwen dat Utrechters – net als jij en ik – in overgrote meerderheid heel goed in staat zijn om te begrijpen dat niet alles kan, dat je er samen uit moet komen en dat geld inderdaad schaars is.

1.2	Gemeenteraad is het om politieke redenen niet eens met het voor een deel delegeren van haar eigen mandaat aan een Gemeenschapsraad.
	Als een Gemeenschapsraad iets te zeggen krijgt over de eigen buurtvisie en deze zelf samenstelt en vaststelt kan de Gemeenteraad vinden dat dit een zaak is die thuishoort bij de gekozen Gemeenteraad. Datzelfde geldt ook voor het vaststellen van een wijkbegroting en zeker voor het overlaten van de wijze waarop een Buurtfonds (lokaal budgetrecht en regierecht op lokaal Initiatievenfonds) wordt georganiseerd en besteed. Hoe hier mee om te gaan? Door als Gemeenteraad aan de voorkant duidelijk in een uitnodigingskader aan te geven dat bij elk initiatiefvoorstel voor een Gemeenschapsraad zij (gemandateerd aan het College) van geval tot geval zal nagaan welke mate van zeggenschap mogelijk is op basis van de wijze waarop in het initiatief/voorstel draagvlak is georganiseerd; dit ook weer op voorstel van het lokale initiatief zelf. Dat zal mede afhangen van de samenstelling (qua breedte en diversiteit) van een Gemeenschapsraad, de manier waarop de Gemeenschapsraad Utrechters betrekt (bij loting bijv. meer zeggenschap) en op welke wijze bijv. de te organiseren wijkpeilingen en - enquêtes voor draagvlak gaan zorgen. Zo ontstaat al werkende weg een werkwijze. Bij de eerste initiatieven zal dat enige tijd en aandacht vragen van zowel gemeente als ook de gemeenteraad. Maar na enkele voorbeelden zal een praktijk ontstaan en zullen nieuwe initiatieven om tot een Gemeenschapsraad te komen redelijk snel besproken kunnen worden.
Beslispunt	
2.	Utrechters actief uit te nodigen om in een Gemeenschapsraad op te komen voor hun eigen buurt of (sub-)wijk.
Argumenten	
2.1.	Door Utrechters als gemeente actief uit te nodigen stimuleer je actief burgerschap (eigenaarschap en zeggenschap) van Utrechters vanuit hun buurt eigen leefomgeving. Utrechters kunnen dit doen door dit gezamenlijk voor de eigen buurt of wijk nieuw te starten of door als bestaande groep, bijvoorbeeld een wijkplatform, een beroep te doen op enkele of alle genoemde rechten.
	Een Gemeenschapsraad is een verzamelnaam voor alle Utrechters die een buurt/(sub)wijk willen vertegenwoordigen. De eigen naam kiezen ze zelf: of het nu een wijkplatform is of een bewonerscommissie of een (wijk)coöperatief. Het is van belang dat Utrechters actief en expliciet deze mogelijkheid geboden wordt. Om Utrechters hiertoe op te roepen stimuleer je als gemeente bewoners en ondernemers een (nog meer-) actieve rol te nemen. En je biedt met de 6 “rechten” uitgangspunten en zichtbare en herkenbare mogelijkheden wat Utrechters hierbij kunnen verwachten.
Kanttekeningen/ Risico’s	
2.1.	Bestaande wijkplatforms en sommige bewonersgroepen zullen zich afvragen of dit wel voldoende aansluit bij wat zij zelf nu al doen.
	Vooral de actieve Wijkplatforms en bewonersgroepen zullen terecht het idee kunnen hebben dat zij feitelijk al een soort Gemeenschapsraad zijn. En van daaruit zich verder willen ontwikkelen, mogelijk met meer positie en slagkracht, met soms ook meer invloed/zeggenschap. Zo kan het goed zijn dat een bestaand Wijkplatform onder de eigen naam door wil, maar wel gebruik wil maken van de extra mogelijkheden die het model van de Gemeenschapsraad biedt.

	Hoe hier mee om te gaan? Door daadwerkelijk te laten zien dat het voorstel juist aansluit bij hun behoeftes, hen alle ruimte biedt om door te ontwikkelen, maar tegelijkertijd ook in buurten waar geen actieve bewonersgroepen zijn. Dat het daar ook ruimte geeft om zich anders te organiseren, mogelijk meer en beter passend bij de samenstelling en/of behoeftes in die buurt.
2.2.	Kun je de voorgestelde Gemeenschapsraden wel zoveel “rechten” geven – slechts eisen stellen in termen van representativiteit en inclusiviteit is niet voldoende
	Gemeenschapsraden is een vorm van participatieve democratie, waarin gezocht wordt naar een ruime mate van zeggenschap creëren voor een (beperkte-) groep actieve bewoners. Mandatering van het budgetrecht van de Gemeenteraad op deze wijze, via het College naar een groep Utrechters toe brengt risico’s van rechtmatigheid en zorgvuldigheid met zich mee. Wanneer genomen besluiten leiden tot de nodige weerstand en/of vormen van bezwaar, kan dit zelfs leiden tot de nodige conflictsituaties tussen Utrechters onderling in een buurt. Onduidelijk is wat hiervoor een (juridische-) grondslag is om op terug te kunnen vallen indien “een nadere afwegingen van algemeen belang” noodzakelijk blijkt. Hoe hiermee om te gaan? Bij de start van Gemeenschapsraden is het vaststellen van een verordening wellicht noodzakelijk. Enerzijds worden daarmee de nodige kaders meegeven. Anderzijds moeten die kaders wel ruimte bieden om aan de slag te gaan en van daaruit te leren. Echter, daarom kan in lijn van hoe de Wijkplatforms zijn gestart de keuze gemaakt worden eerst een periode te oefenen. En dan op basis van de ervaringen die zijn opgedaan inhoud te geven aan die verordening. Belangrijk is dit vooraf duidelijk met alle betrokkenen te delen en op basis van eerste ervaringen zo een eigen Utrechtse praktijk op te bouwen hoe dit verstandig te doen.

Financiën

Dit initiatiefvoorstel heeft mogelijke financiële consequenties – een verkenning:

- Het stimuleren, initiëren en begeleiden van initiatieven om tot Gemeenschapsraden te komen vereist een programmatische inzet vanuit de gemeente;
- Een Gemeenschapsraad heeft ook een behoefte in de vorm van een “ondersteuningsbudget”; nu hebben wijkplatforms hiervoor een beperkt budget; er zullen meer Gemeenschapsraden dan wijkplatforms komen; dit vereist extra ruimte in dat budget (wat niet vooruit te plannen is)
- Als alle buurten in Utrecht zich organiseren met een Gemeenschapsraad zou dat op ca. 160.000 woningen en € 5,- per woning b.v. betekenen dat uiteindelijk een Gemeenschapsraadbudget nodig is van € 800.000. Bij de start gaat het vermoedelijk om enkele wijkplatforms en wijkorganisaties. Als startbudget kan dus worden volstaan met max. € 100.000; grotendeels ook nu al beschikbaar voor het ondersteunen van bestaande groepen.
- De ambitie om de gemeentebegroting op buurtniveau transparant te maken, zodat buurttafels vanuit gewenst inzicht hierover beter kunnen adviseren, vereist een expliciete gemeentelijke ambtelijke inzet;
- De beoordeling van aanvragen voor een “Buurtfonds”, opgebouwd vanuit het Lokaal budgetrecht en regierecht op initiatievenfonds, vereist in het begin mogelijk intensiever overleg tussen actieve bewoners & ambtenaren (van het Wijkbureau); dit zal tot uitdrukking moeten komen in de prioritering van inzet per Wijkbureau;
- Adviesrecht van Gemeenschapsraden vereisen een expliciete “weging & verantwoording” in besluitvormingsprocedures (inclusief actieve terugkoppeling van besluitvorming)
- Het eerder/beter kunnen betrekken van adviezen vanuit de buurt kan bij diverse trajecten en gemeentelijke projecten ook onnodige kosten voorkomen en leiden tot besparingen.
- Bij het raadplegen van de buurt kan de gemeente bij een goed functionerende Gemeenschapsraad bij diverse trajecten en projecten sneller, beter en goedkoper nagaan wat de buurt er mogelijk van vindt. Ook dat kan leiden tot besparingen in de diverse plankosten.

Dekking
Dit alles maakt het vooruit begroten van mogelijk extra kosten en goed voorspellen van eventuele besparingen nagenoeg ondoenlijk. Dat vooruit begroten kan wel beter zodra het traject met Gemeenschapsraden enkele jaren loopt. En als we met elkaar steeds beter zicht krijgen op de kosten en mogelijke besparingen. Ambitie is om dit initiatief zoveel als mogelijk budget-neutraal te doen. Het betekent nieuw, anders maar niet meer.
Het is zoeken naar nieuwe manieren van werken in gemeentelijke beleidsontwikkeling en – uitvoering waarmee Utrechters voor hun buurt als gemeenschap meer eigenaarschap & zeggenschap kunnen krijgen. In beleidstermen richt het zicht op de leefomgeving met thema's als buurt- en wijkgericht werken, de sociale basis, inzet van buurtteams en de basiskwaliteit van schoon, heel en veilig.

Vervolg
Het college kan, voor de inhoudelijke commissiebehandeling, zijn wensen en bedenkingen omtrent het initiatiefvoorstel schriftelijk aan de raad kenbaar maken. Na een debat in de commissie zal EenUtrecht waar mogelijk nog een 'strekt ter vervanging' maken en deze dan ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad. Start van agendering van dit voorstel is beoogd voor in de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 15 februari 2024.

Participatie
In de voorbereidingen om te komen tot het voorliggende initiatiefvoorstel heeft participatie plaatsgevonden. Het voorstel is in concept gedeeld met een enkele leden van de Wijkplatforms Noordoost en Overvecht en twee wijkcoöperaties in de stad (Oost en Kanaleneiland). Daarnaast is het besproken met diverse Utrechters actief op dit gebied. Organisch heen weer mailend, bellend en soms samen komend met deze kring van actieve Utrechters is het idee van de Gemeenschapsraad zo minimaal mogelijk verder uitgewerkt. Waarom minimaal? De kern van het voorstel voor Gemeenschapsraden is nu juist om niet in een kleine groep van actieve Utrechters te veel vooraf vast te leggen en te 'beslissen' voor al die andere Utrechters die we juist willen aanmoedigen om op een geheel eigen wijze zelf na te gaan hoe zij willen opkomen voor de eigen buurt. Het gaat hier feitelijk alleen om het vastleggen van 'de idee' van een open uitnodiging en met de overtuiging dat daarmee vele Utrechters actief willen worden in een vorm van een Gemeenschapsraad.

De uitwerking van dit voorstel biedt zodoende ruimte aan "initiatief & participatie" in de vorm van een "Gemeenschapsraad":

- Het is bedoeld dat Utrechters alle ruimte krijgen om zelf met voorstellen/initiatieven te komen voor een eigen invulling van een Gemeenschapsraad
- Ook op basis van reeds bestaande Wijkplatforms of vergelijkbare initiatieven.
- Bedoelt juist ook voor degenen die nu nog helemaal niet of zeer beperkt zich als een soort van Gemeenschapsraad hebben georganiseerd.
- Het is een open - en uitnodigende aanpak – "een uitnodiging tot doen"
- Door doen, met elkaar leren, wegen en meten van resultaten van Gemeenschapsraden maken dit tot een ontwikkeling voor de komende jaren in versterking van zeggenschap & eigenaarschap van Utrechters voor hun eigen buurt
- Dit gaat alleen mogelijk zijn als de gemeenteraad aan de voorkant laat zien dat zij bereid is dergelijke Gemeenschapsraden meer zeggenschap te 'gunnen' in de lijn van dit voorstel
- Het is aan de Utrechters zelf te laten zien dat hun inzet is gebaseerd op draagvlak.
- Het is aan de gemeenteraad te bepalen hoeveel zij zelf willen en kunnen overlaten (loslaten).
- Duidelijke kaders en afspraken over "aantonen draagvlak" van de Gemeenschapsraden zijn daarbij een belangrijke basis

Communicatie
Na de besluitvorming van het initiatiefvoorstel in de gemeenteraad is het aan de gemeente om actief en laagdrempelig de stad te laten weten wat de nieuwe mogelijkheden kunnen zijn. Dat zal maken dat bestaande Wijkplatforms (als zij dat willen) een voorstel kunnen indienen of nieuwe groepen bewoners een nieuw initiatief kunnen nemen voor een Gemeenschapsraad. Het met regelmaat actief communiceren door de gemeente van de mogelijkheden is hierin cruciaal. Dit komt naast het huidige traject waarin met bestaande groepen en Wijkplatforms wordt gezocht naar een nieuwe vorm voor een (nog) beter functionerend Wijkplatform.

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Jasper Stoorvogel	**Datum**	26 januari 2024
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	12015818
E-mail	jasper.stoorvogel@utrecht.nl	**Onderwerp**	Reactie Initiatiefvoorstel “Open uitnodiging Gemeenschapsraad”
Bijlage(n)		**Beleidsveld**	Participatie

Geachte leden van de raad,

Op 11 januari 2024 is door EenUtrecht een initiatiefvoorstel ingediend met als titel ‘Open uitnodiging Gemeenschapsraad’. Hierin wordt voorgesteld om het instellen van gemeenschapsraden mogelijk te maken en te formaliseren in een nog nader uit te werken Verordening Gemeenschapsraden, waarmee Utrechters met zes verschillende rechten hun (sub-) buurt of wijk kunnen vertegenwoordigen. Wij hebben het initiatiefvoorstel met belangstelling gelezen. Met deze brief geven wij u graag onze bedenkingen ten aanzien van dit voorstel.

Algemene reactie
In het initiatiefvoorstel geeft EenUtrecht aan zich zorgen te maken over de afstand tussen overheid en burger en de lokale democratie te willen verbeteren. Wij lezen het voorstel als een aanmoediging aan Utrechters om zich te verenigen, hun stem te laten horen en initiatief te nemen om zich in te zetten voor hun buurt of wijk. EenUtrecht geeft hierbij aan dat als Utrechters meer te zeggen hebben over hun eigen buurt de oplossingen beter worden en er meer ontmoeting en verbinding ontstaat. Het college deelt deze overtuigingen uit het initiatiefvoorstel. Zo staat in hoofdstuk ‘Contact maakt de stad’ van het coalitieakkoord: “De grote uitdagingen die spelen in onze stad, wijken en buurten vragen om meer ideeën, zeggenschap en tegenmacht van Utrechters, jong en oud.” De ambitie van het initiatiefvoorstel past ook bij het programma Samen stad maken waar we momenteel werken aan een herijking met onder andere een kompas voor zeggenschap en leidende principes voor houding en gedrag. In de raadsbrief 'Focus en koers herijking Samen stad maken' schreven we: “Daarnaast gaan we in het kompas nadrukkelijk aangeven waar we kansen zien voor meer zeggenschap en eigenaarschap voor Utrechters om zelf in positie te komen of de regie te nemen.” Dit kompas zullen wij als onderdeel van het kaderstellend beleid van Samen stad maken in het eerste kwartaal van 2024 ter besluitvorming aan u aanbieden.

Wij waarderen zeer dat EenUtrecht zich ook voor deze ambities inzet en hiervoor een uitgewerkt initiatiefvoorstel heeft geschreven. We delen de achterliggende overtuigingen, maar het college is van mening dat die op een andere manier beter bereikt kunnen worden. Daarom geven wij u hier onze bedenkingen over het initiatiefvoorstel. In hoofdlijnen gaat het ons om de volgende punten:

1. EenUtrecht doet een voorstel om een nieuw instrument toe te voegen, naast de bestaande mogelijkheden en de basis die is gelegd voor de wijkplatforms. Het heeft onze voorkeur om de bestaande kracht in de stad te versterken. Bewoners kunnen zich onder andere al verenigen in een wijkplatform, een zelfstandig overleg van bewoners dat bewoners onderling verbindt en zorgt voor een link met de gemeente.
2. In het initiatiefvoorstel wordt gesproken over een zestal exclusieve rechten voor erkende gemeenschapsraden. Het uitgangspunt dat Utrechters die verenigd zijn in een gemeenschapsraad meer rechten hebben dan andere Utrechters past niet bij de ambitie van Samen stad maken. Dat zit onder meer in het feit dat deelnemers aan een gemeenschapsraad zichzelf aanmelden en er geen sprake is van loting of verkiezing om een zo goed mogelijke afspiegeling van de stad te bereiken. Voor ons is de mening van iedere Utrechter belangrijk. In de raadsbrief Focus en koers herijking Samen stad maken schreven we hierover: “Door duurzame relaties met Utrechters en organisaties op te bouwen en te versterken, willen wij een breed beeld krijgen van wat er leeft in de stad. Daarbij hebben wij extra aandacht voor wat wij noemen ‘het ongehoorde geluid’.” Veel Utrechters willen zich niet verenigen in een wijkplatform, gemeenschapsraad of andere bewonersorganisatie, zij laten hun stem op andere manieren horen. Het geven van exclusieve rechten aan een gemeenschapsraad, maakt dat anderen deze rechten niet hebben en vergroot de betrokkenheid van Utrechters niet.
3. Een uitgangspunt van dit initiatiefvoorstel is dat Utrechters hun wijk via een gemeenschapsraad kunnen vertegenwoordigen. Het goed vertegenwoordigen van een hele wijk of buurt is echter lastig. Veel Utrechters willen niet worden vertegenwoordigd door de bewonersorganisatie in hun buurt, laat staan zich hierbij aansluiten. We gaan er daarom vanuit dat bewonersorganisaties een belangrijk geluid uit de wijk laten horen, maar zien volledige representativiteit niet als een haalbaar streven. Als college willen we graag de verschillende geluiden uit de wijk horen om een goede afweging te kunnen maken. Daarbij weegt een advies dat aantoonbaar breed gedragen wordt zwaarder dan een advies waarvoor dat niet is aangetoond. De gemeente houdt ook zelf een inspanningsverplichting om de verschillende geluiden te horen.
4. We willen graag toe naar een betere samenwerking met de stad. Het initiatiefvoorstel zet vooral in op het versterken van het geluid vanuit bewoners, maar niet in een vorm die maakt dat we beter gaan samenwerken. De voorgestelde rechten dragen het risico in zich mee de wij/zij-gedachte te versterken, bijvoorbeeld door de 'eigen' wijkvisie van gemeenschapsraden en het recht om advies te geven op raadsbrieven. Er zullen altijd tegenstrijdige belangen zijn, maar als college willen we juist investeren in vroegtijdige samenwerking, om als stad en gemeente zoveel mogelijk tot gezamenlijke plannen te komen.

Verder ontbreekt in het initiatiefvoorstel een financiële dekking. Het ondersteuningsbudget kan van €100.000,-, oplopend tot €800.000,- per jaar gaan kosten. Daarnaast zijn veel kosten niet beschreven, zoals de inzet van een gemeenschapsondersteuner, ambtelijke inzet en communicatiemiddelen. In het initiatiefvoorstel is te lezen dat er participatie heeft plaatsgevonden met enkele actieve Utrechters. Hierin missen we de inbreng van Utrechters die minder actief zijn in bewonersgroepen en we zijn benieuwd of die Utrechters zich door de voorgestelde rechten inderdaad eerder willen aansluiten bij een gemeenschapsraad. Wij zien dat enkele wijkplatforms dit voorstel omarmen, maar een deel ook zeer kritisch is op de voorgestelde rechten en liever het bestaande wil versterken.

Reactie op de zes voorgestelde rechten

Hieronder zijn onze overwegingen per voorgesteld recht beschreven:

- *Visierecht:* alle Utrechters hebben ook nu al het recht om een buurt- of wijkvisie te maken. EenUtrecht stelt voor dat gemeenschapsraden een visie opstellen zonder deelname van de gemeente en de gemeenteraad te laten reageren welk deel wordt overgenomen en welk deel niet. Een risico in dit recht is dat bewoners heel veel energie en tijd steken in een buurt- of wijkvisie

terwijl de raad altijd het recht houdt om er maar weinig van over te nemen omdat er niet voldoende wordt ingegaan op een aantal stedelijke ambities die eerder door de raad zijn vastgesteld. Daarnaast denken wij dat we tot een betere buurt- of wijkvisie komen als we het samen doen; als de gemeente de stedelijke ambities en vakkennis kan inbrengen en Utrechters en organisaties hun ervaring en hun kennis kunnen inbrengen. Als we gezamenlijk toewerken naar een visie die door de raad wordt vastgesteld heeft deze ook meer status.

- *Adviesrecht:* alle Utrechters hebben het recht om advies te geven aan het college en de gemeenteraad en alle adviezen worden serieus genomen. Dit is in lijn met de aangenomen motie M369 'Adviesrecht voor de wijkplatforms'. De gemeente hoort op adviezen een gedegen reactie te geven. Het adviseren op reeds verstuurde raadsbrieven, zoals in het initiatiefvoorstel wordt beschreven, is vanuit de gedachte van Samen stad maken in de meeste gevallen te laat. Als college willen we juist aan de voorkant met Utrechters in gesprek om gezamenlijk tot plannen en oplossingen te komen. Het voorstel om automatisch een kopie te krijgen van alle voor de wijk of buurt relevante raadsbrieven is in de praktijk lastig uitvoerbaar, omdat veel raadsbrieven voor elke wijk of buurt relevant kunnen zijn.
- *Recht op inzicht in de lokale begroting:* als gemeente geven we zoveel mogelijk openheid en transparantie over de inkomsten en uitgaven. Deze zijn veelal niet te verbinden aan een bepaalde wijk of buurt, omdat we programmatisch begroten. Daarnaast weten we op het moment van begroten vaak nog niet in welke wijk de middelen landen, dat is afhankelijk van waar het nodig blijkt. Bij stedelijke uitgaven is niet te zeggen hoeveel iedere buurt daarvan profiteert. Het is daarom niet mogelijk om alle uitgaven in de buurten nog verder inzichtelijk te maken.
- *Lokaal budgetrecht:* we delen de ambitie om voor een deel van het budget van enkele opgaves, die specifiek voor een wijk of buurt zijn bestemd, de regie bij bewoners te kunnen leggen als daar behoefte aan is. Dat doen we bijvoorbeeld vanuit de buurtagenda's. Bredere mogelijkheden en de behoeften hiervoor worden verkend. Zo is één van de ontwikkelopgaven uit de Nota van uitgangspunten Met elkaar, voor elkaar, Onderdelen van de Sociale basis en Basiszorg: "*Gemeenschap centraal: samen met bewonersinitiatieven, sleutelpersonen en de partijen in de sociale basis uitwerken wat "Gemeenschap centraal" concreet betekent voor onder andere de samenwerking in de wijken/ buurten en de verdeling van taken en (financiële) middelen. (…) Daarbij wordt ook verkend of een buurt- of wijkbudget daarin een toegevoegde waarde heeft*." We hechten eraan deze verkenning eerst samen met Utrechters te doen, voordat we hierover een besluit nemen.
- *Regierecht op het lokale Initiatievenfonds:* het is mogelijk om via het Initiatievenfonds een buurtbudget aan te vragen tot een maximum van €35.000,- per aanvraag. We verkennen daarnaast samen met Utrechters de mogelijkheden voor grotere buurtbudgetten vanuit de inhoudelijke opgaves, wat past bij de visie van Samen stad maken. Het beheren van het gehele wijkdeel van het Initiatievenfonds vinden we als college niet wenselijk. Onder andere uit de herijking van het Initiatievenfonds blijkt dat veel Utrechters het beheren en verdelen van gemeenschapsgeld een taak van de overheid vinden, niet van een beperkte groep Utrechters. Daarnaast is het de verwachting dat het de snelheid van de beoordeling niet ten goede komt.
- *Recht op ondersteuning*: betrokken bewonersorganisaties moeten de juiste ondersteuning krijgen, financieel en in natura. Dit kan momenteel via een aanvraag bij het Initiatievenfonds of vanuit het budget voor de wijkplatforms. Dit moet geen exclusief recht zijn voor erkende gemeenschapsraden, maar bieden we aan alle bewonersgroepen die dat nodig hebben.

Reactie op het actief uitnodigen van Utrechters

Als college zijn we het eens met het voorstel om Utrechters actief uit te nodigen om op te komen voor hun eigen buurt of (sub-)wijk. Utrecht kent veel soorten bewonersgroepen: wijkcoöperaties, VVE's, buurtcomités, wijkplatforms, bewonersoverleggen, etc. We moedigen Utrechters aan zich te verenigen, initiatief te ontplooien en van zich te laten horen. De vorm waarin zij zich organiseren is

voor elke bewonersgroep anders en nadrukkelijk aan hen zelf om te beslissen. Dit verschilt per buurt en is afhankelijk van de behoefte van de actieve Utrechters, zij weten het beste wat er nodig is.

Conclusie
Wij adviseren u om niet in te stemmen met het initiatiefvoorstel. We denken dat het door EenUtrecht beoogde doel niet wordt bereikt met de voorgestelde acties. Het bieden van exclusieve rechten aan een specifieke bewonersgroep gaat in tegen de gedachte dat we er willen zijn voor alle Utrechters. In het voorstel staan waardevolle elementen die voor een deel al mogelijk zijn, maar waar nog meer gebruik van kan worden gemaakt. Bijvoorbeeld het beheren van een buurtbudget, verschillende ondersteuningsmogelijkheden en het geven van adviezen. We zien daarom het initiatiefvoorstel als een aanmoediging voor het stimuleren en faciliteren van die mogelijkheden bij Utrechters.

We werken als college aan hetzelfde doel als in dit initiatiefvoorstel is beschreven, onder andere met de start van een Burgerberaad, de versterking van de wijkplatforms, de herijking van Samen stad maken en de aanpak om te komen tot de Nota van uitgangspunten: Met elkaar, voor elkaar, Onderdelen van de Sociale basis en Basiszorg. We bouwen voort op de energie van bestaande bewonersgroepen en stimuleren Utrechters zich te verenigen op plekken waar dat nog niet gebeurt. Wij geloven erin dat deze beweging de eigenaarschap en zeggenschap van Utrechters vergroot en bijdraagt aan een manier waarop we goed samen de stad maken.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	3906
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 februari 2024
Agendapunt	10
Titel	Initiatiefvoorstel Bedelverbod
ID	4114
Behandelend ambtenaar	
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	15 februari 2024

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Initiatiefvoorstel Pilot Tijdelijk Bedelverbod 2024

Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Opsteller	David Bosch (UtrechtNu!)
Kenmerk	Volgt
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Raadslid David Bosch stelt de raad voor te besluiten:

1. Het ‘besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, ‘tijdelijk bedelverbod’’ vast te stellen, waarmee een verbod op bedelen wordt ingesteld van 1 juni 2024 tot en met 30 september 2024 (artikel 2:27a APV).

2. Na afloop van dit tijdelijke verbod een evaluatie te laten uitvoeren.

Samenvatting

Bedelen is een praktijk die door de eeuwen heen heeft bestaan, en met het verhaal van de Utrechtse patroonheilige Sint-Maarten in het kielzog weten we dat het belangrijk is om genuanceerd te zijn als het gaat om dit onderwerp. Helaas wordt er de afgelopen jaren steeds meer overlast ervaren van bedelaars. De opkomst van de georganiseerde bedelbendes heeft deze negatieve ontwikkeling nog meer versneld. Vooral in de zomerperiode wordt er veel overlast ervaren. Dit initiatiefvoorstel is met name bedoeld om het aandeel van overlastgevende bedelaars en georganiseerde bedelbendes te verkleinen, door voor de zomerperiode 2024 een verbod op bedelen in te stellen. Handhavers van de gemeente en ook politieambtenaren krijgen met dit verbod meer handvatten om te handhaven op buitensporige situaties. Op die manier maken we de stad een fijnere plek om te wonen, te verblijven en te ondernemen. Ook kan het verbod helpen uitbuiting door georganiseerde bedelbendes te verminderen.

Met de voorgestelde wijziging van de APV is van 1 juni tot en met 30 september 2024 een bedelverbod van kracht. Om te voorkomen dat er tijdens dit kortdurende verbod een waterbedeffect ontstaat, geldt het verbod in de gehele stad. Via deze pilot kan worden bekeken of een bedelverbod de overlast kan verlichten. De ervaringen met dit verbod moeten goed worden vastgelegd, zodat de gemeenteraad hierover later uitgebreid kan spreken.

Context

Aanleiding

Bedelen is het vragen om een aalmoes.[1] Meestal is bedelen het gevolg van armoede, behoeftigheid of onmiddellijke nood. Het zou daarbij kunnen gaan om het vragen om hulp of liefdadigheid om in basisbehoeften te voorzien of om bijvoorbeeld een verslaving te faciliteren. Bedelen kan verschillende vormen aannemen, zoals geld vragen op straat. Het wordt vaak gezien als een gevolg van sociaaleconomische problemen of persoonlijke omstandigheden. Toch heeft bedelen ook een ander karakter gekregen. Zo zijn er bedelbendes actief, die zich bezighouden met het bedriegen van welwillende en vrijgevige personen.

Dergelijke organisaties gebruiken verschillende technieken om mensen te misleiden. Ze verzinnen valse verhalen, verzinnen ziektes of handicaps en brengen soms zelfs nepverwondingen aan of een vervormd uiterlijk om empathie op te wekken. Deze groepen veinzen dat ze in grote nood of in moeilijke omstandigheden verkeren om sympathie en financiële hulp te krijgen van nietsvermoedende voorbijgangers. Ze kiezen ook strategisch drukke gebieden zoals bijvoorbeeld de binnenstad. Vaak worden de bedelaars in busjes afgezet en worden ze later weer opgehaald.

Hoewel het belangrijk is om te erkennen dat niet alle bedelaars ‘’nep’’ of ‘’frauduleus’’ zijn, zijn er gevallen waarin georganiseerde netwerken of individuen opzettelijk het bedelen manipuleren voor persoonlijk gewin en daarbij ook voor overlast zorgen. Om overlast tegen te gaan van de steeds meer opdringerige vormen van bedelen, ziet de initiatiefnemer van dit voorstel noodzaak tot het invoeren van een tijdelijk bedelverbod tijdens de zomermaanden. Zo kan worden bekeken wat het effect is van een bedelverbod op de overlast in de stad.

Juridische context

Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) heeft in 2021 in de zaak Lăcătuş vs. Zwitserland[2] geoordeeld dat een landelijk algeheel en compleet verbod op bedelen in de openbare ruimte de menselijke waardigheid ernstig aantast (artikel 8 Europees Verdrag voor Rechten van de Mens; hierna: EVRM) wanneer iemand niet over voldoende bestaansmiddelen beschikt. Door een dergelijk verbod is het niet mogelijk om in een individueel geval de verschillende belangen af te wegen en worden overtredingen buitengewoon zwaar bestraft. Het EHRM komt tot dit oordeel, nadat uit rechtsvergelijkend onderzoek is gebleken dat andere landen minder vergaande strafbaarstellingen van bedelarij kennen, zoals het strafbaar stellen van agressieve vormen van bedelen.

In Nederland is sinds 2000 de strafbaarstelling van bedelarij uit het Wetboek van Strafrecht geschrapt. De wetgever heeft expliciet de mogelijkheid opengehouden dat op basis van de gemeentelijke

[1] Definitie van bedelen uit de Van Dale.

[2] Europees Hof voor de Rechten van de Mens, 19 januari 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:0119JUD001406515

autonomie een regeling ten aanzien van bedelarij wordt ingevoerd. Een gemeentelijke regeling ten aanzien van bedelarij is vooral kansrijk als het gedrag de openbare orde verstoort of dreigt te verstoren. Uit de uitspraak van het EHRM volgt namelijk dat de rechten in artikel 8 van het EVRM mogen worden beperkt wanneer dit een legitiem doel dient, een wettelijke basis heeft en noodzakelijk is voor de democratische samenleving. Of deze beperking noodzakelijk is in een democratische samenleving vereist een belangenafweging tussen die van het individu en die van de maatschappij.

Beoogd effect
Dit voorstel beoogt de overlast die wordt ervaren van bedelaars tegen te gaan. Handhavers krijgen met het verbod een middel om op te treden bij meldingen of tijdens surveillance. Zo kan worden opgetreden tegen agressieve, overlastgevende of hinderlijke bedelaars. Ook wordt Utrecht minder aantrekkelijk voor georganiseerde bedelende bendes en kan uitbuiting worden verminderd.
Op deze manier wordt een bijdrage geleverd aan het fijner maken van onze stad en aan de positieve beleving van bewoners, bezoekers en ondernemers. De zorgen, die bijvoorbeeld door veel Utrechtse ondernemers worden ervaren[3], over hinderlijk en agressief gedrag in verband met bedelen worden met dit verbod weggenomen. Ook helpt het verbod uiteindelijk bij een betere ervaring van de openbare ruimte.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- Schriftelijke vragen ‘Bedelaars en uitbuiting’ (SV 114/2016)
- Schriftelijke vragen ‘Bescherm de Utrechtse bedelaars en onze binnenstad’ (SV 224/2019)
- Schriftelijke vragen ‘Stop het nep-bedelen, stop oplichterij’ (SV 62/2020)
- Schriftelijke vragen ‘Buna ziua, mag ik geld?’ (SV 110/2023)
- Raadsbrief Bedelen

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	Het ‘besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, tijdelijk bedelverbod’’ vast te stellen, waarmee een verbod op bedelen wordt ingesteld van 1 juni 2024 t/m 30 september 2024 (artikel 2:27a APV).
2	Na afloop van dit tijdelijke verbod een evaluatie uit te laten voeren.
Argumenten	
1.1	Verbetering openbare orde en veiligheid
	Een van de belangrijkste argumenten voor een verbod op bedelen is de potentiële verbetering van de openbare orde en veiligheid. In sommige gevallen kan agressief of aanhoudend bedelen ongemak en angst veroorzaken bij voorbijgangers, wat leidt tot een afname van de algehele kwaliteit van de openbare ruimte. Door een verbod in te voeren, kunnen autoriteiten de orde handhaven en mogelijke gevallen van intimidatie of agressief gedrag in verband met bedelen verminderen.
1.2	Vermindering van uitbuiting
	Bij bedelen zijn vaak kwetsbare mensen betrokken, waaronder mensen die worstelen met dakloosheid, verslaving of geestelijke gezondheidsproblemen. Door bedelarij te verbieden, is het mogelijk om de uitbuiting van deze mensen door criminele organisaties uit bijvoorbeeld Oost-Europa tegen te gaan en beter in kaart te brengen. Zo zouden kwetsbare bedelaars kunnen worden verwezen naar verschillende hulpverlenende organisaties die actief zijn in de stad, zoals Stichting Barka die daklozen, voornamelijk afkomstig uit Oost-Europa, kan ondersteunen.

[3] Zie bijvoorbeeld: https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3584418/ineens-zijn-commerciele-bedelaars-terug-in-utrecht-discussie-over-bedelverbod-weer-van-stal

Kanttekeningen/Risico's	
1.1	Het bedelverbod pakt onderliggende problematiek niet aan.
	Het criminaliseren van bedelen pakt de onderliggende oorzaken van armoede, werkloosheid, gebrek aan sociale steun of andere problemen niet aan. Voor het aanpakken van onderliggende problemen zijn er sociale voorzieningen en hulpverlenende instanties, zoals bijvoorbeeld Stichting Barka.
1.2	Het opleggen van een boete aan een bedelaar kan diens problemen verergeren.
	Bedelaars zullen veelal weinig bestaansmiddelen hebben, waardoor het opleggen van een boete een risico vormt dat een bedelaar nog verder afzwakt. Bij de handhaving van dit verbod kan hiermee rekening worden gehouden bijvoorbeeld door de bedelaar eerst te waarschuwen en naar hulpverlenende instanties te verwijzen.

Financiën
Handhaving geschiedt vanuit de bestaande financiële middelen en risico-inschatting. De handhavers richten zich op meldingen en het constateren van heterdaad situaties tijdens reguliere surveillance.

Vervolg
Algemeen

- Na vaststelling wordt het 'Besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, tijdelijk bedelverbod' op www.overheid.nl bekend gemaakt. Daarbij hoort ook een aan de wijzigingen aangepaste toelichting. De wijzigingen worden geconsolideerd verwerkt (opgenomen in de APV). Na de officiële bekendmaking op www.overheid.nl passen we de Utrechtse webpagina www.utrecht.nl/apv aan.
- Na 30 september 2024 zal het tijdelijk bedelverbod worden geëvalueerd. Uit de evaluatie moet blijken wat het effect is geweest van het tijdelijk bedelverbod. Over de uitkomsten van de evaluatie wordt de raad geïnformeerd.

Communicatie
Zie ook 'Algemeen' onder het kopje 'Vervolg'.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming

- Besluit tot wijziging van de APV Utrecht 2010, tijdelijk bedelverbod

Bijlagen informatief:

- Overzicht van de APV-wijziging (was-wordt lijst)
- Toelichting op de APV-bepaling

Besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, tijdelijk bedelverbod

De raad van de gemeente Utrecht;
Gelezen het voorstel van raadslid David Bosch van X-X-2023, kenmerk X;
Gelet op artikel 149 en artikel 108 eerste lid Gemeentewet;
Overwegende dat met het oog op het verminderen van overlast een bedelverbod wenselijk is.
Besluit de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010 als volgt te wijzigen:

Artikel I

Artikel 2:27a komt te luiden:

Artikel 2:27a Bedelverbod *geldend van 1 juni 2024 tot en met 30 september 2024*

Ter voorkoming of beëindiging van overlast is het van 1 juni 2024 tot en met 30 september 2024 verboden op een openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw om geld of andere zaken te bedelen.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op 1 juni 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van X-X-2023.

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Merel van Hall

Overzicht van de wijzigingen in de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, tijdelijk bedelverbod

Onderstaand de teksten van de artikelen die inhoudelijk wijzigen. De wijzigingen zijn *cursief* aangegeven in de bestaande tekst en onderstreept in de nieuwe tekst. Bij nieuwe artikelen is alleen de kolom ‘Nieuwe tekst’ ingevuld. Bij artikelen die vervallen is alleen de kolom ‘Bestaande tekst’ ingevuld. Daar waar de wijzigingen artikelleden betreft, zijn alleen de betreffende artikelleden opgenomen (de stippeltjes geven aan dat er meer artikelleden zijn die niet gewijzigd worden).

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
	Artikel 2:27a Bedelverbod *geldend van 1 juni 2024 tot en met 30 september 2024* Ter voorkoming of beëindiging van overlast is het van 1 juni 2024 tot en met 30 september 2024 verboden op een openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw om geld of andere zaken te bedelen.

Bijlage:

Toelichting bij ‘Tijdelijk bedelverbod’

(deze toelichting wordt opgenomen in de informatieve toelichting bij de APV op www.overheid.nl)

Artikel I

Artikel 2:27a Bedelverbod

Sinds 2000 is bedelarij niet langer strafbaar gesteld in het Wetboek van Strafrecht. Met het opnemen van een tijdelijk bedelverbod in de APV wordt beoogd de overlast van bedelaars die vooral in de stadscentra tijdens de zomermaanden wordt ondervonden, te verminderen. Bedelen kan tot ernstige overlast leiden, bijvoorbeeld doordat opdringerig, agressief, intimiderend of hinderlijk om geld wordt gevraagd. Dit artikel, dat beoogt bedelarij tegen te gaan, voorziet in het voorkomen van overlast door bedelarij.

In dit artikel is naar aanleiding van een uitspraak van het Europese Hof van de Rechten van de Mens expliciet het motief opgenomen, omdat uit de uitspraak blijkt dat bedelarij alleen kan worden tegengegaan wanneer er een legitiem doel mee is gediend, er een wettelijke basis is en het noodzakelijk is voor de democratische samenleving. Met het verbod op bedelarij is de afweging gemaakt tussen de belangen van het individu om te mogen bedelen om geld of andere zaken tegenover het belang van de maatschappij om overlast door bedelarij te voorkomen.

Om een waterbedeffect te voorkomen geldt het bedelverbod voor de hele gemeente in de periode van 1 juni 2024 tot en met 30 september 2024. Overigens valt het spelen van straatmuziek niet onder dit verbod, maar onder artikel 2:8. Ook de verkoop van daklozenkranten valt niet onder dit verbod, aangezien dit in strijd zou zijn met de vrijheid van meningsuiting als bedoeld in artikel 7 van de Grondwet.

Burgemeester van Utrecht
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	J. Baijens / J. Porton	**Datum**	22 december 2023
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	11940794
E-mail	j.baijens@utrecht.nl, j.porton@utrecht.nl	**Onderwerp**	Reactie initiatiefvoorstel pilot tijdelijk bedelverbod 2024
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Op 30 november heeft raadslid David Bosch (UtrechtNu!) het initiatiefvoorstel ‘pilot tijdelijk bedelverbod 2024’ aangeboden.

Sinds het schrappen van het bedelverbod uit de APV in 2010 is bedelen een terugkerend onderwerp van debat in uw raad. Wij waarderen initiatieven om met eigen voorstellen te komen en zien dit initiatiefvoorstel van UtrechtNU! als een waardevolle bijdrage, zodat u zich goed geïnformeerd kunt uitspreken over het al dan niet invoeren van een (pilot) bedelverbod in de stad. Hieronder treft u onze reactie op het initiatiefvoorstel.

Huidige situatie
Op dit moment is bedelen op zichzelf niet strafbaar in Utrecht. We hebben oog voor overlast maar sluiten onze ogen ook niet voor kwetsbare personen in de stad. Eerder is aangegeven dat uit de meldingen van bewoners en ondernemers uit de stad en waarnemingen van handhavers blijkt dat overlast en ergernis door bedelen in de praktijk verschillend wordt ervaren en gekwalificeerd. U heeft dit ook meegekregen tijdens de raadsinformatiebijeenkomst op 1 februari 2022. Wat door de een als onwenselijk of als overlast wordt ervaren, wordt door een ander gezien als een (mensen)recht of een roep om hulp.

Het aantal meldingen over bedelen laat de afgelopen jaren een wisselend beeld zien. Dit jaar zien we een toename ten opzichte van 2022, maar het aantal meldingen is lager dan in de jaren 2019 t/m 2021. Over het algemeen zien we het aantal meldingen in de zomerperiode toenemen, maar we zien ook uitschieters in andere maanden. In de maand november van dit jaar zijn er bijvoorbeeld meer meldingen binnengekomen dan in één van de zomermaanden.

Aandachtspunten initiatiefvoorstel
In het initiatiefvoorstel wordt aangegeven dat met een bedelverbod wordt beoogd om “het aandeel van overlastgevende bedelaars en georganiseerde bedelbendes te verkleinen” en dat met het instellen van een verbod de handhavers van gemeente en de politie meer handvatten krijgen om te handhaven op buitensporige situaties.

In dat verband wijzen wij er op dat uw raad in juni 2021 is geïnformeerd over de mogelijkheden en onmogelijkheden van een bedelverbod. Wij geven graag een aantal aandachtspunten mee:

1. Handhaving op overlast is nu al mogelijk
Als er sprake is van aantoonbare overlast door bedelen, dan is handhavend optreden door politie en boa's van gemeente nu al mogelijk. Daarbij valt te denken aan hinderlijk opdringen, volgen of bewust de weg versperren. Bij aanhoudende overlast kan de burgemeester de veroorzaker een tijdelijk gebiedsverbod opleggen.
Om handhavend te kunnen optreden, moet de overlast worden waargenomen door politie of handhaving. Het aantonen van overlast is in de praktijk op dit moment vaak lastig omdat de overlast stopt zodra politie of gemeentelijke handhavers in de buurt zijn. Met het instellen van een bedelverbod door uw raad is het niet nodig om overlast aan te tonen; alleen het feit dát er gebedeld wordt is dan voldoende om te handhaven.

2. Een bedelverbod geldt voor iedereen
Dit raakt gelijk aan het tweede aandachtspunt. Bij het instellen van een bedelverbod kan geen onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende (groepen) bedelaars die er in de stad zijn. Een bedelverbod zal ook (kwetsbare) personen die geen overlast veroorzaken treffen. Wij zijn uiteraard gebonden aan de beginselen van gelijkheid en verbod op discriminatie en er is in de handhaving dan ook beperkt ruimte voor maatwerk. In veel gemeenten waar een bedelverbod van kracht is, wordt gewerkt met een escalatiemodel, waarbij vaak eerst wordt aangesproken en gewaarschuwd alvorens handhavend op te treden. Dit wordt ook genoemd in het initiatiefvoorstel. Dit zal bij het instellen van een pilot nader uitgewerkt moeten worden in een handhavingsinstructie.

Bij het handhaven van een eventueel bedelverbod is het van belang om rekening te houden met de achtergrond van een bedelaar als het gaat om de doorverwijzing naar zorgpartijen. Hier is nu ook aandacht voor in het werk van politie en gemeentelijke handhavers door alert te zijn op zorgsignalen en daarbij door te verwijzen naar de juiste hulpverleningsorganisaties. Dit geldt uiteraard ook voor signalen van mensenhandel/uitbuiting, zodat hierop adequaat wordt gereageerd.

We weten dat er in Utrecht ook geregeld georganiseerde groepen en/of families veelal uit Oost-Europese landen bedelen. Dit zijn meestal groeperingen die rondtrekken door Europa en op de hoogte zijn van steden waar geen bedelverbod geldt. In de raadsinformatiebijeenkomst waar al eerder aan is gerefereerd over bedelen, heeft Stichting Barka ook aangegeven dat deze specifieke groepen voor hun moeilijk te benaderen zijn, omdat ze vaak korte periode in Utrecht verblijven.

Misleiding door het fingeren of overdrijven van armoede of gebreken komt ook voor, hetgeen overigens niet strafbaar is. Naar het fenomeen van rondtrekkende groepen die georganiseerd bedelen en die ook in Utrecht worden waargenomen, wordt momenteel onderzoek gedaan door het Expertisecentrum Mensenhandel & Mensensmokkel (EMM)[1].Het georganiseerd bedelen door groepen en/of families door Europa vinden wij een onwenselijke situatie. Hierbij kan ook sprake zijn van structurele dwang of uitbuiting. Het is belangrijk dat politie en gemeente alert zijn op dergelijke signalen zodat er strafrechtelijk kan worden opgetreden. Mede door het rondreizende karakter door Europa van groepen is (strafrechtelijk) onderzoek in de praktijk vaak moeilijk om uit te voeren.

3. Duur van de voorgestelde pilot
Om conclusies te kunnen verbinden aan de effecten van een verbod is een periode van vier maanden erg kort. Het invoeren van een dergelijk verbod vraagt zorgvuldige communicatie naar de doelgroep, een opbouw in de handhaving met wellicht een langere periode van informeren en waarschuwen alvorens te gaan bekeuren.

[1] Dit expertisecentrum is een samenwerkingsverband van politie, Openbaar Ministerie, Arbeidsinspectie, Koninklijke Marechaussee en de Immigratie- en Naturalisatiedienst.

Tegelijk waarderen wij de proportionaliteit van het voorstel om op basis van ervaringen in een pilotperiode te ervaren wat de gevolgen zijn van een bedelverbod.

Tot slot
Indien uw raad besluit tot het instellen van de pilot tijdelijk bedelverbod, zal dit gedurende de pilotperiode worden opgevangen binnen de bestaande schaarse handhavingscapaciteit. In de huidige situatie wordt er ook geacteerd op overlastsignalen door handhavers en politie en in de praktijk zal moeten blijken of dit zal toe- of afnemen na het instellen van een verbod. In de evaluatie zal dit punt meegenomen moeten worden.
Tevens is het dan van belang een handhavingsstrategie verder uit te werken (conform het hiervoor genoemde escalatiemodel) en samenwerkingsafspraken met hulpverleningsinstanties in de stad te actualiseren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	3806
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	15 februari 2024
Agendapunt	11
Titel	Raadsbrief Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden’
ID	4013
Behandelend ambtenaar	Angelique Vaars
Telefoon	14030
E-mail	secretariaat.veiligheid@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Raadsadviseur/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	15 februari 2024

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Angelique Vaars, Lexa van Daalen, Monique Groenhuijzen	**Datum**	28 november 2023
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	11870520
E-mail	secretariaatveiligheid@utrecht.nl	**Onderwerp**	Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Bij deze brief treft u, zoals in het voorjaar aan u is toegezegd, de eerste uitgebreide voortgangsrapportage aan van de door u vastgestelde ondermijningsnota *"Grenzen stellen, perspectief bieden"*. Deze rapportage met tussentijdse resultaten opgesteld aan de hand van de methode "Rijker Verantwoorden" waarbij we niet alleen cijfers, maar ook verhalen en ervaringen uit de praktijk gebruiken om te laten zien wat is gedaan met welk effect. Dit omdat we weten dat bepaalde criminaliteitsontwikkelingen en fenomenen zich moeilijk laten vatten in data.

Vanwege de grote zorgen die we allen hebben over de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit in onze stad, is begin 2022 gestart met de opbouw van een integrale aanpak met tientallen partners in het veiligheids- zorg en sociaal domein. Dit in nauwe samenhang met de regionale samenwerkingsverbanden zorg- en veiligheidshuis en het RIEC (Regionale Informatie en Expertisecentrum voor georganiseerde criminaliteit). Onze integrale aanpak in Utrecht heeft als belangrijkste uitgangspunt de titel van de nota: grenzen stellen en perspectief bieden gaan hand in hand, ze zijn beide nodig om criminaliteit duurzaam te doorbreken. De aanpak is gestoeld op twee pijlers: het doorbreken van criminele carrières (voorkomen jonge aanwas en voorkomen doorgroei in criminaliteit) en het doorbreken van criminele geldstromen (waarbij we meer inzicht willen krijgen in criminele verdienmodellen en fenomenen om waar mogelijk en nodig barrières op te werpen). In beide pijlers is focus aangebracht voor de komende periode.

In de rapportage ziet u wat we de afgelopen periode hebben gedaan op de focuspunten. Enkele voorbeelden:

- Om criminaliteit te voorkomen: op 40 scholen zijn les- en spreekuren gestart over risico's van drugscriminaliteit. Scholen kunnen zorgen melden, er zijn vadertrainingen gehouden, ondernemers zijn voorgelicht over de risico's van ondermijning en op mogelijkheden gewezen van het (anoniem) melden van signalen van criminaliteit.

- Om doorgroei in criminaliteit te voorkomen: er zijn 22 professionals opgeleid als VOG-ambassadeur (die jongeren helpen met hun tweede kans). In totaal zijn 35 jongeren gestart met een werk- of sportprogramma met intensieve begeleiding voor een ander perspectief dan criminaliteit. Verder zitten inmiddels tientallen jongeren /jongvolwassenen in een zogenaamde Top X doorgroeiers aanpak (PGA).

- Er is een project opgezet voor de integrale aanpak ernstig overlastgevende en criminele families, aangezien in Utrecht relatief veel criminele samenwerkingsverbanden zijn met familiaire relaties.

- Er is veel tijd geïnvesteerd in het inzichtelijk maken van de omvang van plofkraker-problematiek in Utrecht die helaas voor veel problemen in Duitsland zorgen. Er is inmiddels een groep van naar schatting 400 personen in Nederland, waarvan ongeveer 2/3 afkomstig is uit Utrecht/Midden-Nederland. Zij plegen in wisselende samenstelling deze gewelddadige delicten.

- Er zijn 5 extra PGA-experts aangesteld (persoonsgerichte aanpak experts) die in de wijken achter de voordeur komen, bij mensen thuis op de bank zitten om te helpen voorkomen dat criminele jongeren doorgroeien in criminaliteit of hun broertjes of zusjes het voorbeeld volgen. Er zijn daarnaast met geld vanuit het Rijk drie Re-integratie Officieren (RIO's) gestart. De RIO’s richten zich op jongeren en jongvolwassenen in detentie die betrokken zijn geweest bij ernstige criminaliteit met een hoog risico op recidive, waarbij er specifiek ingezet wordt op het begeleiden naar werk of dagbesteding. De RIO’s houden dagelijks spreekuur in de gevangenissen. Gezien de problematiek van plofkrakers, doen wij dit binnenkort ook in Duitsland (als uitkomst van de plofkrakentop met de Utrechtse driehoek in april 2023).

- De vergunningplicht is toegepast op de autobranche op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Bedrijven die vallen onder de vergunningplicht voor de autobranche worden gescreend en geholpen aan een geldige vergunning zodat het bedrijventerrein veilig en op orde is. Sinds de bekendmaking van de vergunningplicht hebben 14 autobedrijven het bedrijventerrein verlaten.

- Er zijn op basis van concrete signalen van ondermijnende criminaliteit door het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUIT) 296 controles uitgevoerd. Met verschillende partners zijn integrale (verkeers)controles en actiedagen georganiseerd gericht op ondermijnende criminaliteit.

- In de hele stad zijn zo’n 100 zogenaamde ‘Knock & Talk’ gesprekken gevoerd met ondernemers waarbij we in gesprek gaan met ondernemers rondom bewustwording.

- Ook voor vastgoedeigenaren, medewerkers bij woningcorporaties, notarissen, medewerkers van de Container Terminal Utrecht zijn sessies georganiseerd. Op deze manier dragen we bij aan het verhogen van de weerbaarheid in de stad van groepen die mogelijk onder druk worden gezet door criminelen.

Bovenstaande toont aan dat we niet alleen als gemeente, maar ook met tientallen andere organisaties fors aan de slag zijn gegaan met de aanpak van dit veelkoppige monster. We blijven benadrukken dat het lange adem vraagt, we hebben dit probleem jaren laten groeien en nu kost het ook jaren om het “terug te snoeien”. We hebben er vertrouwen in dat we een vuist kunnen maken tegen deze vorm van criminaliteit, onze jongeren kunnen behoeden voor een carrière in de misdaad en onze inwoners en ondernemers weerbaarder kunnen maken.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris de burgemeester,

Voortgangsrapportage Grenzen stellen, perspectief bieden 2023

Een rapportage voor de gemeenteraad van Utrecht

Gemeente Utrecht

utrecht.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Introductie en leeswijzer 4

1. Uitgelicht: Jonge aanwas en doorgroeiers in ondermijnende (drugs) criminaliteit 5

Zicht op jonge aanwas en doorgroeiers 5

Lerende aanpak & netwerk 6

Focusgebieden 7

2. Pijler doorbreken criminele carrières 9

In het algemeen 9

Criminele carrières:
Preventie en Weerbaarheid 12

Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers 15

3. Pijler doorbreken criminele geldstromen 25

In het algemeen 25

Criminele geldstromen: Stadsbrede inzet 26

Criminele geldstromen: Vastgoed 29

Criminele geldstromen: Financiële logistiek 32

Criminele geldstromen: Transport en Logistiek 35

Criminele geldstromen: Aandachtsgebieden 39

4. Tot slot 43

Voorwoord

Utrecht speelt een centrale rol in de (inter)nationale cocaïnehandel. Geweld wordt niet geschuwd, beschietingen, liquidaties en explosies vinden ook in onze stad plaats. Het is onvoorstelbaar hoeveel geld er in deze wereld omgaat en met hoeveel ontwrichting dit gepaard kan gaan. Als stad moeten we weerbaarder worden tegen deze druk.

Uw raad heeft eind december 2021 de pijlers van de aanpak vastgesteld en in het nieuwe coalitieakkoord (d.d. 1 juni 2022) zijn structurele middelen beschikbaar gesteld, bovenop het bedrag vanuit het Rijk die de ernst van de problematiek in onze stad onderschrijft. Het is onze plicht om als gemeente, samen met de politie, lokale organisaties en u, vastberaden op te treden tegen de ontwrichtende effecten van drugscriminaliteit in onze stad. Het is geen makkelijke opgave en het vraagt lange adem. Het gaat met vallen en opstaan. Maar het alternatief – niets doen en een hele generatie opvolgers laten zijn van de huidige zware beroepscriminelen – is geen alternatief.

Laten we de komende jaren blijven samenwerken om onze straten veiliger te maken, de toekomst van onze jeugd te beschermen en drugscriminaliteit in onze gemeente te verminderen.

Dit jaar is veel geïnvesteerd in de samenwerking met onze partners. We doen dit niet alleen met de politie, het OM en andere veiligheids-partners zoals de Reclassering en het gevangeniswezen, maar ook met zorgpartners,

organisaties werkzaam in het sociaal domein alsmede met private partijen als banken.

In deze voortgangsrapportage berichten we over de tussentijdse resultaten en rapporteren we over de voortgang van de aanpak.

Zo leest u in deze rapportage meer over de start die is gemaakt met het opleiden van 22 professionals als **VOG (Verklaring Omtrent Gedrag)-ambassadeur**. Daarmee worden zij beter in staat gesteld om jongeren te adviseren, te begeleiden en ondersteunen bij het verkrijgen van een VOG. We zijn trots om te kunnen delen dat er dit jaar 3 **Re-Integratie Officieren (RIO's)** zijn gestart. De RIO's richten zich op jongeren en jongvolwassenen in detentie die betrokken zijn geweest bij ernstige criminaliteit met een hoog risico op recidive, waarbij er specifiek inzet is op het begeleiden naar werk of dagbesteding.

Er is een nieuwe interventie gestart: de **proeftuin Multidisciplinair Toezichtteam**. Dit team bestaat uit PGA-experts, reclasserings-medewerkers en een procesregisseur van het Zorg- en Veiligheids-huis. Nieuw is de inzet van de expertise van de Reclassering dat in een eerder stadium dan het toezicht wordt ingezet. Ook wordt gebruik gemaakt van het informele netwerk, zoals een voetbaltrainer of ervaringsdeskundige.

U leest verderop in deze rapportage meer over de extra inzet op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht, waar eerder ook de 'Utrechtse plofkraakschool' gevestigd was. Zo is de **vergunningsplicht** op de autobranche opgelegd. Er zijn verschillende bijeenkomsten met ondernemers geweest rondom het melden van signalen van onder-mijnende criminaliteit. Het BUIT (Bestuurlijk Utrechts Interventie Team) heeft, soms samen met andere partners, op het bedrijventerrein naar aanleiding van signalen van ondermijnende criminaliteit **24 controles** bij bedrijven uitgevoerd. Er zijn 56 laagdrempelige 'Knock & Talk' gesprekken gevoerd, waarbij we in gesprek gaan met ondernemers rondom bewustwording van het herkennen van signalen en mogelijk-heden bespreken voor het melden van deze signalen.

Er is in samenwerking met **Container Terminal Utrecht** een training ontwikkeld voor medewerkers binnen het bedrijf voor het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit.

In de pagina's hieronder leest u meer over onze activiteiten in deze aanpak en wat we zien gebeuren, aangevuld met praktijkvoorbeelden.

Burgemeester

Introductie en leeswijzer

In december 2021 heeft de Utrechtse gemeenteraad de nota Grenzen stellen perspectief bieden vastgesteld. Daarin is beschreven hoe we met lokale middelen en met landelijke middelen uit het programma Preventie met Gezag van het ministerie van Justitie en Veiligheid een brede aanpak kiezen voor het voorkomen en bestrijden van dergelijke vormen van criminaliteit.

In het eerste hoofdstuk zoomen we specifiek in op de problematiek van doorgroeien in de drugscriminaliteit en de ontwrichtende gevolgen hiervan voor de stad. We schetsen de context van deze aanpak. In het tweede en derde hoofdstuk geven we meer gedetailleerd zicht op onze activiteiten, de resultaten en de monitoring. In hoofdstuk 2 staat de pijler doorbreken criminele carrières centraal en in hoofdstuk 3 het doorbreken van criminele geldstromen. In het laatste hoofdstuk sluiten we de rapportage af met informatie over de samenwerking met partners, de financiën en de doorontwikkeling van het “Rijker Verantwoorden” via het Utrechts sturingsmodel.

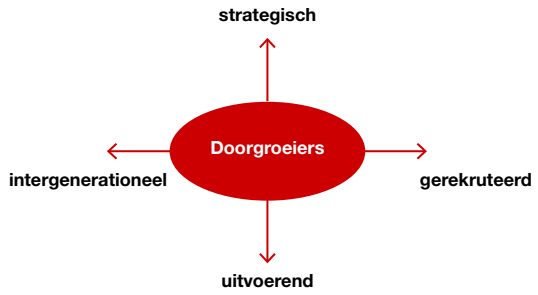
1. Uitgelicht: Jonge aanwas en doorgroeiers in ondermijnende (drugs) criminaliteit

Zicht op jonge aanwas en doorgroeiers

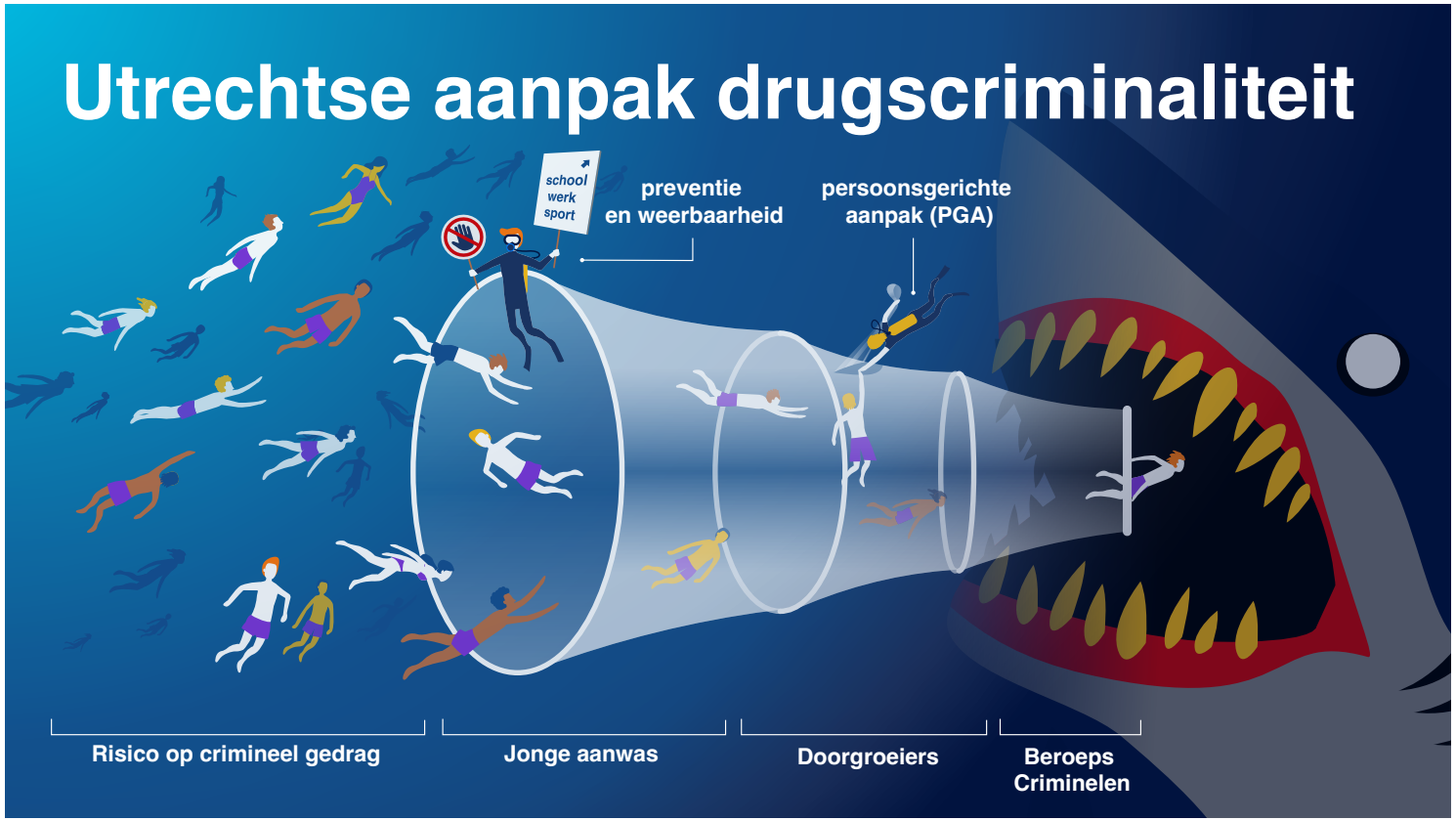
Alles begint bij een gedegen beeld van de doelgroep. Wie zijn deze jonge aanwas en doorgroeiers? Welke kenmerken hebben ze en over welke individuele personen en netwerken hebben we het eigenlijk? In 2023 hebben we vanuit actieve dialoog met ketenpartners en vanuit literatuuronderzoek gewerkt aan het versterken van ons gezamenlijk beeld van de doelgroep. Daarbij hebben we een inventarisatie gemaakt van zo'n 20 risicofactoren voor doorgroei in (drugs) criminaliteit.

In mei 2023 heeft de lokale driehoek een bezoek gebracht aan de autoriteiten van De Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. Aanleiding hiervoor was het feit dat opvallend veel daders en verdachten van plofkraken uit Utrecht komen en dat in de eerste maanden van dit jaar van dit jaar al meer plofkrakers zijn aangehouden dan het gehele afgelopen jaar. Daarbij zijn afspraken gemaakt over een integrale en grensoverschrijdende aanpak. Er wordt niet alleen gewerkt aan intensivering van de gezamenlijke opsporing en vervolging, maar ook aan goede terugkeer van in Duitsland gedetineerde delinquenten. Deze plofkrakers vormen een topje van een ijsberg van mensen met criminele carrières en criminele verdienmodellen. Op de top van deze ijsberg treffen we een moeilijk zichtbare oude garde van criminelen die snel geld oogst. Zij zijn de opleiders van een nieuwe garde van jongeren die stap voor stap doorgroeien. Met hun nieuwe inkomsten verwerven zij status en kopen zich vermoedelijk soms ook verder in de drugscriminaliteit. We willen hen aanpakken, we willen de jonge aanwas en doorgroeiers zoveel mogelijk "terug ronselen" uit de fuik van de criminaliteit én we willen voorkomen dat kwetsbare jongeren erin worden gezogen.

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen uitvoerende en strategische doorgroeiers. Uitvoerende doorgroeiers zijn vaak beïnvloedbare en impulsieve personen. Ze worden onder andere ingezet als loopjongens bij gevaarlijke klussen. Er kan sprake zijn van een licht verstandelijke beperking en soms is er ook sprake van vermoedelijke criminele uitbuiting. De strategische doorgroeiers kunnen charmant en berekenend overkomen maar zijn tegelijkertijd ook meedogenloos en verhard. Ze zijn sociaal handig en manipulatief.

Als ze in hun netwerk een statuur van betrouwbaarheid weten te verwerven zijn dit de mensen die doorgroeien naar de harde kern van de georganiseerde criminaliteit.

Om te kunnen interveniëren is het goed te weten wat de risico- en beschermende factoren voor hun gedrag zijn. Onze inventarisatie van risicofactoren behelst familiefactoren (relationele problematiek, kindermishandeling en een criminele omgeving), armoede, schulden, verzuim, schooluitval en slechte huisvesting. Al deze factoren hinderen een gezonde ontwikkeling en scholing. Dat leidt al snel tot het ontbreken van een startkwalificatie. Wanneer deze jongeren komen tot strafbare feiten kan dit leiden tot onzekerheid over het al dan niet verkrijgen van een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag). Daarbij dragen dergelijke factoren ook nog eens aanzienlijk bij aan een risico op discriminatie op de arbeidsmarkt en het uiteindelijk plegen van strafbare feiten

De beschermende factoren vormen voor een deel het spiegelbeeld. Samengevat zijn dit opgroeien in een veilige omgeving, betrokkenheid van ouders, gezien worden en de mogelijkheid om je talenten te ontwikkelen. Ook een goede dagbesteding zoals school of werk is een beschermende factor. Keer op keer toont onderzoek ook dat geld een sleutelfactor is. Waar schulden zijn, vermindert gezonde denkkracht. Als het inkomen van het huishouden toereikend is ontstaat een basis voor gezond gedrag.

Lerende aanpak & netwerk

Bij deze aanpak kunnen we het belang van samenwerking met partners niet genoeg benadrukken. Alleen samen maken we het

verschil. Dit betekent dat we veel investeren en hebben geïnvesteerd in gezamenlijke planvorming en in goede structuren van besluitvorming en gezamenlijk leren.

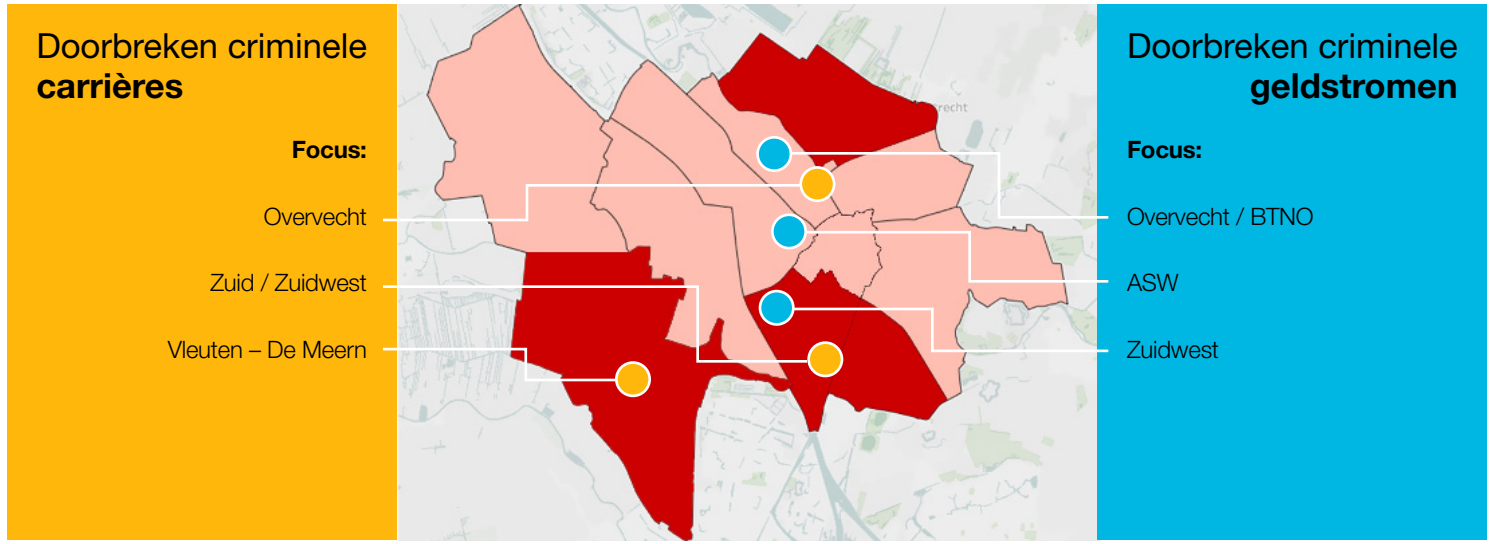
Voor veiligheid en zorg is een governancestructuur voor de stad Utrecht opgezet. Met zo'n dertig partners geven we vorm aan een periodiek, tactisch en strategisch overleg. Daarin bespreken we actieplannen en delen we kennis. De overleggen, zoals die dit jaar bijvoorbeeld plaatsvonden in stadion Galgenwaard (met aandacht voor de inzet van FC Utrecht voor onze doelgroep) of in buurtcentra in onze focuswijken, zijn bedoeld als ontmoetingsplaatsen en als ruimte voor gezamenlijke beeldvorming, het afstemmen van plannen en het bespreken van de resultaten en effecten van onze aanpakken. Naast besluitvorming op concrete plannen wordt daarbij steeds ruimte gezocht voor thematisch leren.

Ook wordt in de regio gewerkt aan een lerend netwerk Preventie met Gezag. Vanuit dit netwerk zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd, waarin kennis wordt gedeeld en plannen worden afgestemd en de eerste resultaten worden besproken. Hierbij is ook aandacht gegeven aan Rijker Verantwoorden, om daarmee te bevorderen dat er op een vergelijkbare wijze verantwoording wordt afgelegd over de aanpak.

Voor het onderdeel criminele geldstromen is de Districtelijke Integrale Stuurploeg (DIS) een belangrijke plaats van sturing. Hier vindt afstemming en besluitvorming plaats. Daarnaast wordt per project afgestemd met ketenpartners. De kunst blijft elkaar hierin op een effectieve wijze te informeren om tot goede gezamenlijke prioriteiten te komen. Er wordt hard gewerkt om deze afstemmingslijnen verder te versterken, zodat op een goede wijze wordt geprioriteerd waarop de inzet gericht kan worden.

Focusgebieden

We geven invulling aan een stedelijke opgave met focusgebieden (rode gebieden). Geïllustreerd door onderstaand figuur.

Grenzen stellen, perspectief bieden in cijfers

39% 2018 - 2020
Jonge verdachten handel harddrugs
Utrecht heeft relatief veel jonge verdachten (18 t/m 24 jaar) die handelen in harddrugs

37% 2018 - 2020
Drugsverdachten heeft een familielid die ook drugsverdachte is
In Utrecht zijn er relatief veel drugsverdachten die ook drugsverdachten in de families hebben

€15.031.217,- 2022
Ruim 15 miljoen geschatte straatwaarde in 2022 van geconsumeerde cocaïne in Utrecht

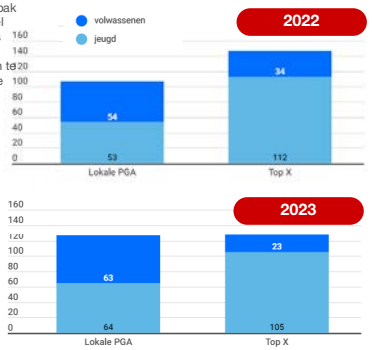
We willen de Utrechters bewust maken van wat er op het gebied van ondermijning kan spelen in hun buurt of binnen hun werkveld én zorgen dat daarmee de meldingsbereidheid wordt vergroot.

€11.564.212- 2022
Ruim 11,5 miljoen geschatte straatwaarde in 2022 van geconsumeerde cannabis in Utrecht

50 2022
Criminele families in Utrecht

We investeren in onze Persoonsgerichte aanpak en de Top-X om zoveel mogelijk jonge aanwas en doorgroeiers uit de criminaliteit te halen en te begeleiden naar betere alternatieven

Persoonsgerichte aanpak (PGA) en Top-X

Zo begeleiden we veel van deze doelgroep richting duurzame leerwerktrajecten

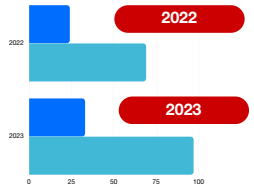
Colosseum Gym
17 deelnemers, waarvan 12 nog actief

FC Utrecht Inside
11 deelnemers

FC Utrecht Outside (U4U)
3 deelnemers

Current Werkt
8 deelnemers, waarvan 4 uit detentie en 3 al aan het werk

33
Aangehouden verdachten plofkraak
Tot oktober 2023 zijn er 33 verdachten van plofkraken aangehouden in Midden-Nederland/Utrecht. Dat is hoog ten opzichte van het totaal in Nederland.

400
Personen plegen deze gewelddagen delicten
Naar schatting pleegt een groep van 400 personen deze gewelddadige delicten in Nederland, waarvan 2/3 afkomstig is uit Midden-Nederland/Utrecht.

252
Bewoners en professionals bereikt
Tot de zomer van 2023 zijn 13 bijeenkomsten georganiseerd waarbij we 252 bewoners en professionals hebben bereikt.

227
Deelnemende teams aan de AR Game
In mei en juni werd men op een speelse wijze bewust gemaakt van ondermijning via een AR Game. Utrechters werden door de stad geleid om te zien wat de criminaliteit in hun buurt aanricht.

181
Deelnemende teams aan de Escape Room
In mei en juni kon men ook gratis deelnemen aan de Escape Room 'Het verlaten drugslab'. Hieronder is weergegeven welk aandeel van de deelnemers aan de Escape Room aangeeft een positieve ontwikkeling te hebben doorgemaakt op onderstaande mechanismen van meldingsbereidheid

58%
Deelnemers meer bewust
Ruim 58% van de Escape Room deelnemers geeft aan zich meer bewust te zijn van de ernst van de problematiek

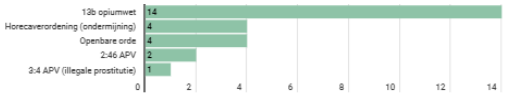
Voorlichting op scholen
En proberen we nog meer aan de voorkant te komen door al in een vroeg stadium voorlichtingen te geven op scholen.

12 PO scholen meegedaan aan Kapot Sterk (jan-juni 2023)
2 VO scholen bijeenkomsten over zorgstructuur
9 VO scholen waar jongerenwerk actief is
15 PO scholen waar jongerenwerk actief is
86 PO klassen waar HALT training gaf
57 VO klassen waar HALT training gaf
1 MBO klas waar HALT training gaf

Verdiepend onderzoek
Middels verdiepend onderzoek hebben we zicht gekregen op de risicofactoren waardoor jongeren gemakkelijk afglijden in de criminaliteit en ook op de beschermende factoren die helpen te voorkomen dat dit gebeurd.

296
Controles Bestuurlijk Utrechts Interventie Team (BUIT)
Waaronder:
68 locaties in het kader van vergunningplicht BTNO
16 locaties in het kader van de TFOC-week (Transport & Logistiek)
30 locaties in het kader van Vastgoed
28 locaties elders dan BTNO
8 locaties elders in Overvecht
23 locaties Amsterdamsestraatweg

14 **Pandsluitingen op basis van 13b Opiumwet**

14
Autobedrijven verhuisd buiten BTNO

4
Autobedrijven verhuisd binnen BTNO

2. Pijler doorbreken criminele carrières

In het algemeen

In dit hoofdstuk kijken we terug op de pijler “Doorbreken criminele carrières”. Per onderdeel presenteren we een meer gedetailleerde terugblik op wat we tot nu toe hebben gedaan, geven we toelichtende cijfers, duiden wat we zien gebeuren aan trends en ontwikkelingen. Daarbij zijn verhalen uit de praktijk of een relevant (media) artikel toegevoegd om effecten en impact van de aanpak te laten zien.De pijler ‘Doorbreken Criminele Carrières’ bestaat uit de onderdelen: Preventie en weerbaarheid en de persoonsgerichte aanpak (PGA). Onder de PGA onderscheiden we nog “Werk, sport en opleiding”, de “Aanpak Ernstig Overlastgevende Criminele families” en “Straf en zorg met elkaar verbinden: de proeftuin Multidisciplinair Toezicht Team”.

FOCUS: Persoonsgerichte aanpak

De persoonsgerichte aanpak (PGA) richt zich via intensieve begeleiding op jonge aanwas en doorgroeiers in (drugs)criminaliteit. Bij een plan van aanpak worden ouders, broertjes en zusjes betrokken. De PGA gaat om begeleiding naar werk, opleiding en inkomen, waarbij kansen pakken en perspectief bieden centraal staat. De PGA is niet vrijwillig! Ook als de jongeren niet wil meewerken, krijgt hij een regisseur en komt er een plan van aanpak, grenzen stellen en perspectief bieden gaan immers hand in hand.

Kenmerkend voor de persoonsgerichte aanpak (PGA) is dat er coördinatie is op het totaal. Dat houdt in dat een regisseur alles wat er speelt rondom de persoon overziet en ook contact heeft met deze persoon en zijn omgeving. Samen met partners wordt er een plan van aanpak gemaakt waarbij interventies vanuit zowel straf-, civiel- en

Preventie & weerbaarheid

Persoonsgerichte aanpak

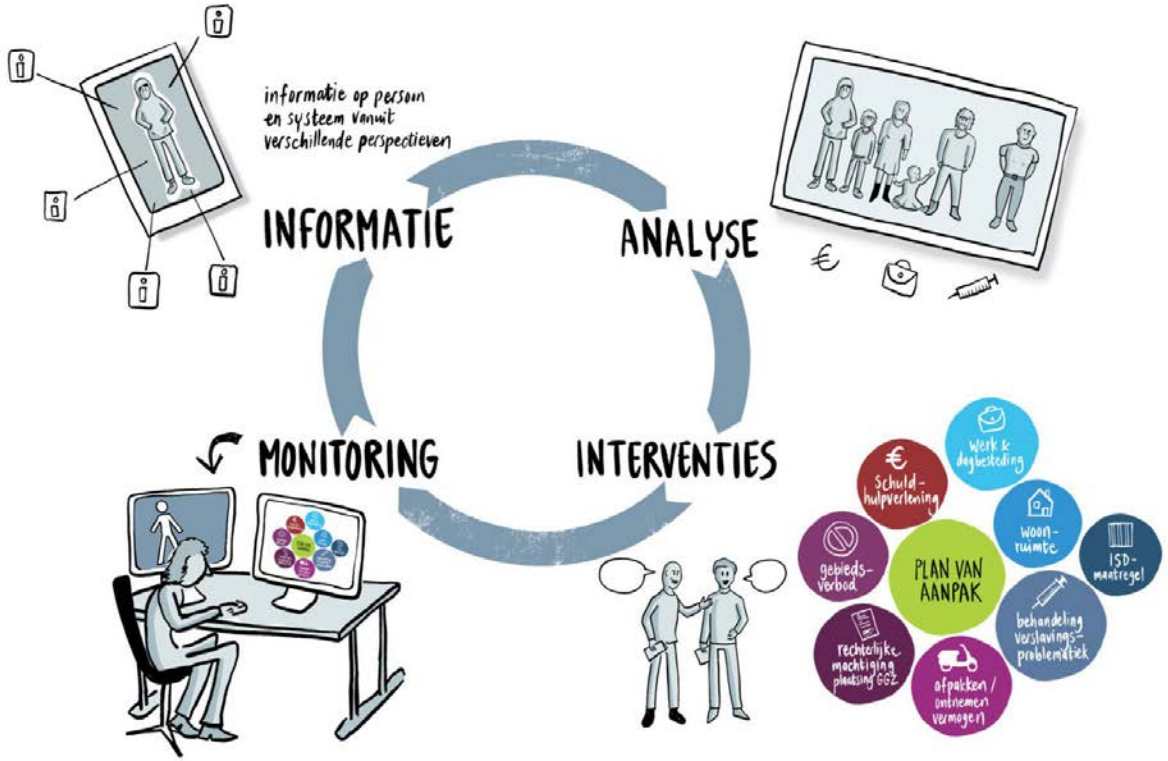
- **Werk Sport & Opleiding**
- **Criminele families**
- **Straf & zorg**

bestuursrecht in combinatie met ggz- en maatschappelijke zorg en hulptrajecten kunnen worden ingezet. We realiseren hiermee op casus- en procesniveau een gezamenlijke focus onder 1 regisseur.

Lokale PGA en Top X zijn beide persoonsgerichte aanpakken. De lokale PGA zit in de wijk, overleg vindt veelal plaats met lokale partners (politie, zorgpartners) en de instroomcriteria zijn lichter dan voor de Top X in het ZVHRU. ZVHRU is ook een escalatieladder van de lokale PGA. Instroomcriteria zijn zwaarder en bij de Top X zijn de Reclassering, Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming convenantpartners aan tafel.

We tonen in de paragraaf PGA hoe we jonge aanwas en doorgroeiers beter in beeld kunnen krijgen, hoe we contact leggen, ondersteunen en begrenzen. En we tonen hoe we interveniëren op de criminele structuren waarvan ze onderdeel uitmaken. We laten zien hoe we samen met ketenpartners over de volle breedte versterking brengen en bouwen aan de langjarige inzet die nodig is voor een veilige en leefbare stad. We investeren in deze aanpak in samenwerking met ketenpartners en in het binden van de juiste (dedicated) professionals voor onze aanpak. We zetten in op het gebruik van bewezen effectieve interventies en op vroegtijdig en preventief werken (preventie en weerbaarheid). Krachtig begrenzen is daarbij ook een belangrijk deel van het interventierepertoire.

Om jongeren en jongvolwassenen die betrokken zijn geraakt bij druggerelateerde criminaliteit eerder integraal in beeld te krijgen hebben we met onze partners gewerkt aan objectieve selectiecriteria voor de lokale PGA en de Top X en aan een eenduidig op- en afschalingsmodel voor deze aanpak. Ook hebben we onze monitoring en informatiepositie verbeterd, zodat we meer informatiegestuurd kunnen werken.

Daarmee zijn we in staat geweest om samen met het Zorg- en Veiligheidshuis regio Utrecht en ketenpartners, het aantal personen in de PGA (jonge aanwas en doorgroeiers) in de stad Utrecht uit te breiden van 120 naar zo'n 200 personen. De totale omvang van de groep die we in beeld hebben is nog aanzienlijk groter. De groep zal waarschijnlijk nog toenemen naar (schatting) 300 potentiële PGA klanten. We hebben dus t.o.v. voorgaande jaren meer mensen in beeld én al opgenomen in onze integrale en persoonsgerichte aanpak en deze groeit nog verder.

Daarbij richten we ons in onze aanpak ook steeds actiever op ouders en proberen we broertjes en zusjes te beschermen door ze weerbaar te maken. Zo bezochten we de ouders van dealers die opgepakt werden bij een projectmatige integrale aanpak van drugsdealers met een sms-bom. Deze lijn van interventie willen we verder versterken. Met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid is een aanpak ontwikkeld om in te grijpen op ernstig overlast gevende criminele families. Deze families zijn ook beter bij ons in beeld gekomen door onderzoek en analyse. Met deze aanpak willen we in de toekomst samen met ketenpartners meerjarig ingrijpen op de intergenerationele criminele dynamiek in specifieke families in Utrecht.

GSPB CRIMINELE CARRIERES
Highlights uitvoeringsprogramma

Preventie en weerbaarheid

Weerbaarheids-interventies zoals het programma Kapot Sterk op scholen

Individuele gedragsinterventies en trajecten

Versterken ouderbetrokkenheid

Het convenant veiligheid en school actualiseren en uitdragen vanuit een netwerk van schoolbestuurders

Docententrainingen en inzet school-jongerenwerk/HALT

Persoonsgerichte aanpak (PGA) jongen aanwas en doorgroeiers

Focus op doelgroep jonge aanwas in de lokale PGA en TopX

Ontwikkelen en inzetten monitor fluide netwerken en monitor PGA

Versterken programma Detentie en Terugkeer voor thema plofkrakers

Versterken kennis attitude en vaardig-heden bij professionals in de PGA

Uitbreiden partner-netwerk in de PGA

Werk, Sport, Opleiding

Verbreden van het aanbod aan interventies op het gebied werk, sport, opleiding en cultuur

Inzet re-integratieofficieren in integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA)-coaches

Versterken voorlichting over juist gebruik Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en ondersteunen jongeren bij het verkrijgen daarvan

Aanpak enstig overlastgevende en criminele families

Onderzoek naar aard en omvang van criminele families in Utrecht

Verbinden bestaande aanpakken op individuele personen tot integrale aanpak op familieniveau

Samen met partners ontwikkelen van een integrale aanpak en evaluatie-instrumenten

Versterken weerbaarheid professionals

Verbinden straf en zorg

Ontwikkelen en inzetten van een netwerk credible messengers

Vormgeven van een proeftuin multidisciplinair toezicht kleinschalig starten

Voorkomen dat iemand (verder) het criminele pad op gaat door het versterken van weerbaarheid van jonge mensen, begeleiden op maat en met een combinatie van preventie en repressie

Motiveren en Perspectief

Om te zorgen dat jongeren hun kansen en perspectief kunnen verbeteren, investeren we in werk, sport en opleiding. Via projecten zoals Current Werkt, Colosseum Gym en U4 U van FC Utrecht hebben we zo'n 30-40 plekken beschikbaar gemaakt waarmee geïnvesteerd wordt in de arbeidsvaardigheden van jongeren en deze worden voorbereid of beter gezegd "fit to work" gemaakt voor een baan. Deze trajecten zijn intensief, kleinschalig en persoonlijk. De ervaring leert dat jongeren alleen goed functioneren in deze trajecten als ze ook rondom het traject intensief worden begeleid. Onze PGA-experts en de eerdergenoemde RIO's en IPTA-coaches spelen hierin een belangrijke rol. In de komende periode zal worden gewerkt aan het verder uitbreiden van het aanbod van dergelijke (tussen)voorzieningen.

Ook werken we aan het meer toegankelijker maken van de arbeidsmarkt voor onze doelgroep. Veel werkgevers zijn zich onvoldoende bewust dat zij bij de werving van nieuwe medewerkers onze doelgroep een tweede kans kunnen bieden. Bijvoorbeeld als een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) niet perse is vereist voor het werk. Daardoor krijgen de jongeren uit onze doelgroep te weinig kansen en hebben de werkgevers zelf ook minder kans op het vervul-len van hun vacatures. In 2023 is een start gemaakt met het opleiden van 22 jeugdzorg professionals als VOG-ambassadeur. Daarin worden zij beter in staat gesteld om jongeren te adviseren, begeleiden en ondersteunen bij het verkrijgen van een VOG. Ook wordt gewerkt aan het opzetten van een netwerk van VOG-ambassadeurs en het voorbereiden van een brede bijeenkomst in het voorjaar van 2024.

Doorbreken Criminele carrières: **Preventie en Weerbaarheid**

Terugblik:
Wat hebben we gedaan?

- We hebben het beschikbare training- en voorlichtingsprogramma (Onderwijscurriculum) gebundeld in de flyer Veilig en Weerbaar, zodat onderwijsinstellingen in één oogopslag zien welke lessen en trainingen we met partners verzorgen en beschikbaar zijn voor leerlingen, ouders en docenten van po, vo, (v)mbo en praktijkonderwijs. Ook de activiteiten op scholen van Jongerenwerk en Bureau Halt delen we via de flyer.
- We gaan het aanbod voor scholen de komende tijd toespitsen op 1. erkende en gevalideerde trainingen, 2. trainingen gericht op individuele leerlingen en 3. trainingen in de doorgaande lijn po–vo/mbo.
  We gaan #Leerlingalert inzetten met evaluatie/actieonderzoek waar we vooral kijken naar impact en/of effectiviteit bij leerlingen.
- Het schooljongerenwerk (SJW) is uitgebreid naar 9 po-scholen en 15 vo-scholen in 2023. We zijn bezig met de opdracht aan JoU om het schooljongerenwerk op basisscholen in de focusgebieden in te zetten voor minimaal 4 uur per week.
- Door inzet van GSPB-middelen zijn we met Bureau Halt overeengekomen om Halt extra en gerichter in te zetten op scholen waar dit relevant is (vo, (v)mbo). Doel is om spreekuren te houden voor leerlingen, ouders en docenten met als doel vroegtijdig en zo nodig zorg en hulp in te schakelen.
- Bureau Halt heeft in de eerste helft van het jaar klassikale voorlichting gegeven aan 86 po-klassen, 57 vo-klassen en 1 mbo-klas. Onderwerpen waren; invloed van de groep, gedrag online, tolerantie en respect, jeugdcriminalitiet, online veiligheid, geldezels en wapens en geweld.
- We zijn gestart met de voorbereiding voor tenminste 1 jongerenrechtbank op een vmbo school en verkennen de start van een 2e jongerenrechtbank op een ROC. De jongerenrechtbank is een preventie- en bewustwordingsproject op scholen (vo en mbo) en maakt jongeren zelf verantwoordelijk (onder voorwaarden) voor het oplossen van incidenten en conflicten.[1]
- Op 12 basisscholen hebben we van januari tot juli 2023 het lesprogramma '**Kapot Sterk**' gedraaid met een afsluiting bij FC Utrecht voor alle deelnemende basisscholen. Met het programma willen gemeente, politie en Openbaar Ministerie (OM) de jonge jeugd bewust maken van de minder aantrekkelijke kanten van een loopbaan in de drugscriminaliteit. Op een positieve manier ervaren leerlingen uit groep 7 en 8 van de basisschool dat er andere wegen zijn naar succes dan een crimineel pad.
- Voor een pilot vroegsignalering en preventie met als doel gedragsverandering gericht op kwetsbare kinderen in Overvecht hebben we een financiële bijdrage gevraagd aan het Rijk. Als onze aanvraag wordt toegekend, wordt de pilot uitgevoerd door Lokalis en Spoor030.
- Samen met partners hebben we een eerste verkenningsbijeenkomst gehouden om te bespreken hoe we ouders beter kunnen betrekken bij het voorlichtingspakket. We werken dit verder uit onder de actielijn veerkrachtige ouders

1 In dit project geven leerlingen in de rol van rechter, officier of advocaat uitvoering aan het afdoen van overtredingen (gepleegd door medeleerlingen in en om de school). De jongerenrechtbank wordt ingezet bij lichte strafbare feiten waarvan geen aangifte is gedaan bij politie (een zogenaamde buitengerechtelijke afdoening). Zie ook de nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden' onder jongerenrechtbank.

Doorbreken Criminele carrières: **Preventie en Weerbaarheid**

- In samenwerking met het Ministerie van Justitie en Veiligheid: inzet van de (erkende) ‘evidence based’ gedragsinterventie ‘**Alleen jij bepaalt**’ waarmee we in eerste instantie 50 jongeren via sport een gestructureerde vrijetijdsbesteding bieden gedurende een periode van twee jaar. We hebben dit uitgebreid naar 100 plekken.
- Naar aanleiding van de (online) schooldreiging in mei jl. zijn we in gesprek met po- en vo-scholen om een handelingskader voor het onderwijs te ontwikkelen bij dit type incidenten. Daarnaast bespreken we regulier ondermijnende criminaliteit en andere onderwerpen die met (sociale) veiligheid te maken hebben met scholen. Dit leidt uiteindelijk tot een vernieuwd convenant School en Veiligheid. Daarin willen we ook de versterking van de veiligheid- en zorgstructuur op scholen vastleggen. Gesprekken hierover met de partners onderwijs, zorg en veiligheid zijn in volle gang. Dit vraagt tijd.

Prestatie-indicatoren

12 PO scholen meegedaan aan Kapot Sterk (jan-juni 2023)

2 VO scholen bijeenkomsten over zorgstructuur

15 PO scholen waar jongerenwerk actief is

9 VO scholen waar jongerenwerk actief is

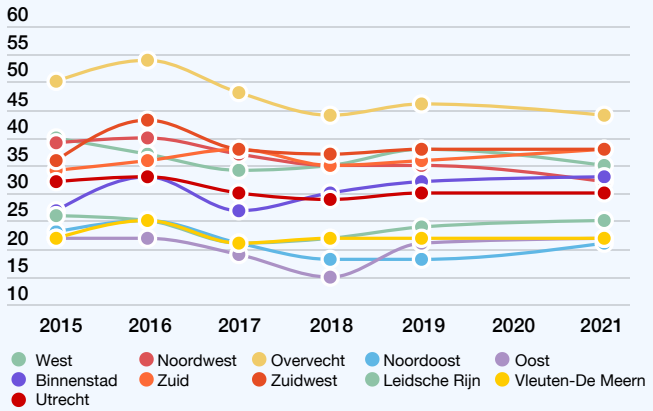
86 PO klassen waar HALT training gaf

57 VO klassen waar HALT training gaf

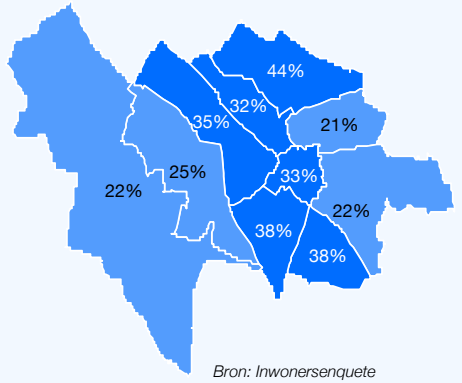
1 MBO klas waar HALT training gaf

Effectindicatoren

% inwoners dat aangeeft zich vaak onveilig te voelen in de eigen buurt

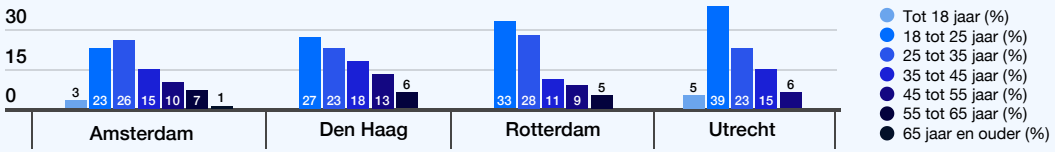

Aandeel bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt (2021)

Bron: Inwonersenquete

Utrecht relatief veel verdachten handel harddrugs 18 t/m 24 (2018-2020)

Doorbreken Criminele carrières:
Preventie en Weerbaarheid

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

- Op basis van de analyse van risico- en beschermende factoren zien we dat meer vroegsignalering nodig is samen met partners in het sociaal domein. Ook om de ingroei in de criminaliteit door jongeren te voorkomen moeten we al op zeer jonge leeftijd signaleren en aanpakken.
- Scholen krijgen meer te maken met diverse aspecten van veiligheidsproblematiek en criminaliteit zoals (online) bedreigingen, agressief gedrag, online pesten en sexting. Onderwijspersoneel praat daar ook meer over met leerlingen (bewustwording).

Praktijkverhaal

De wijkagent: “Kapot Sterk biedt mij de mogelijkheid om al op de basisschool verbinding te maken met kinderen. Dat vroege contact betaalt zich later uit”.

Maart 2023 lesbrief PO.2 west.pdf

Risicofactoren die een rol spelen bij ingroei in de (drugs)criminaliteit

Persoonlijke factoren	Familie en peers factoren	School en werk	Omgeving	Overig
Lage IQ met disharmonisch profiel	Criminele (historie) ouders/familie	Schoolverzuim	Armoede/ ongelijkheid	Eerder jeugdzorg of andere intensieve interventies
Moeite met empathie, autoriteit	Verstoorde familiestructuren	Houding op school	Aanwezigheid jeugdgroepen	Eerder jeugdzorg of andere intensieve interventies
Externaliserende gedragsstoornissen (ADHD, agressie etc.)	Kindermishandeling/ getuige HG	Geen werk	Slechte huisvesting	
Gemarginaliseerd voelen	Opvoedstijl en -kennis ouders		Geen of weinig voorzieningen	
Drugsgebruik, m.n. soft drugs	Omgang met criminele peers		Schulden	
Geloof in straatcultuur/lef	Kwetsbaar voor ingroei in (drugs) criminaliteit			
Gevoelig voor status en bezit				

Beschermende factoren

Persoonlijke factoren	Familie en peers factoren	School en werk	Omgeving
Hoge intelligentie	Geen schulden hebben	Zelf belang hechten aan onderwijs	Positieve, veilige plek
Emotioneel stabiel	Partner, ouderschap	Competentisch ontwikkelen én er erkenning voor krijgen	Een betekenisvolle/ steunende andere hebben
Empatisch vermogen/je kunnen verbinden	Verbondenheid	Een baan en/of startkwalificatie hebben	
Autonomie/ zelfregulatie	Support van leeftijdsgenoten	In staat baan te behouden	
Goed kunnen reflecteren/ moreel inzicht	Behandeling van het trauma		
Ambities hebben			
Het criminele leven te stressvol vinden			

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Terugblik:
Wat hebben we gedaan?

- De samenwerking met partners bij de lokale PGA en de Top X op jonge aanwas en doorgroeiers is versterkt en geïntensiveerd. Zowel binnen het Zorg- en Veiligheidshuis, als met externe aanbieders van forensische interventies en binnen de gemeente op het gebied van (beschermd/begeleid) wonen, werk & inkomen, onderwijs, schuldhulpverlening, buurt- en jongerenwerk en dagbesteding.
- De Top X is uitgebreid op basis van gezamenlijk vastgestelde objectieve criteria waarbij professionals, waaronder partners in het Zorg en Veiligheidshuis Regio Utrecht.
- Het aantal van de stedelijke Top X en de lokale PGA is gegroeid van 120 naar 200 persoonsgerichte aanpakken en we verwachten nog een toename vanwege onder andere het opnemen van potentiële plofkrakers in de PGA.
- We hebben geïnvesteerd in kwantitatieve en kwalitatieve uitbreiding en (specialistische) versterking van lokale PGA-experts en ervaren procesregisseurs in het Zorg- en Veiligheidshuis. Daarnaast blijven we ook doorgaand investeren in vakontwikkeling en het veilig werken van onze professionals en partners.
- Dit met inzet van GSPB en PMG middelen, ook is er extra inzet vanuit OM, politie, Reclassering, Raad voor de Kinderbescherming, vanuit middelen voor de gezagspartners vanuit Preventie met Gezag (justitie in de wijk).
- De PGA-experts participeren in integrale acties, zoals de project-matige aanpak van drugsdealers met een sms-bom: na aanhoudin-gen van drugsdealers, heeft de politie een sms-bom gestuurd naar contacten in de mobiele telefoons van de drugdealers. Naast de aanhouding van deze verdachten en het includeren in de PGA aanpak van deze verdachten en hun systeem, wordt ingezet op hulpverlening om te stoppen met drugsgebruik of dealen. Als de impact van de aanhoudingen in sommige buurten groot is, biedt de gemeente een voorlichtingsles aan op scholen in de omgeving. Wijkagenten en gemeentemedewerkers gaan het gesprek aan met wijkbewoners over de signalen en het gevaar van drugscriminaliteit.
- Resultaten actie drugsdealers; ruim 1.000 sms-meldingen gestuurd, tientallen WhatsApp- en telefoongesprekken gevoerd, drie hulpvragen gekregen en in contact gebracht met Jellinek. 5 aanmeldingen PGA lokaal en 2 aanmeldingen Top X.
- Gezamenlijke focus op de doelgroep is er ook vanuit het **programma Detentie en Terugkeer**. Boven op het basisaanbod voor gedetineerden (Raadsbrief detentie en terugkeer) is er binnen GSPB aandacht voor gedetineerden met een hoog risico op voortgezet crimineel handelen vanuit detentie of (potentieel) doorgroeien in druggerelateerde criminaliteit.
- Hoe doen we dat? Als er sprake is van een detentiemelding van een persoon die reeds opgenomen is in de persoonsgerichte aanpak, dan vindt er vanuit de Frontoffice Detentie en Terugkeer een doormelding plaats naar de betrokken PGA-expert. Zodoende kan het reeds bestaande plan van aanpak tijdens detentie worden voortgezet of verder worden vormgegeven.
- Versterking van het werken in – en aansluitend aan – detentie is volop in ontwikkeling. Door de toekenning van Rijksmiddelen is het mogelijk om de Re-Integratie Officieren (RIO's) en de Individuele Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA) in te zetten.
- De RIO's richten zich op jongeren en jongvolwassenen in detentie die betrokken zijn geweest bij ernstige vormen van criminaliteit en bij wie sprake is van complexe en langdurige problematiek. Er zijn tot nu toe 3 RIO's aangesteld. De RIO zorgt voor een intensieve en langdurige begeleiding van de jongeren met een hoog risico op recidive in de leeftijd van 18 t/m 27 jaar, waarbij er specifieke inzet is op het aansluiten bij de talenten en het begeleiden naar een adequate dagbesteding.
- De IPTA-coaches zijn vooral gericht op de (risico)jongeren in de leeftijd tussen de 16 en 27 jaar die geen werk of opleiding hebben. Beide interventies zijn bedoeld om de kans op recidive (herhaling van strafbaar gedrag) te verminderen. RIO- en IPTA-kandidaten stromen uit als zij tenminste 6 maanden lang positieve resultaten

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

behalen op school, bij een werkgever of ander soort dagbesteding, en er geen grote instabiliteit (meer) is op andere leefgebieden.

- Plofkrakers: een integraal actieplan op het voorkomen en tegengaan van plofkraken is in ontwikkeling. Met een belangrijk accent op specialistische PGA inzet op (potentiële) plofkrakers met als doel plegen van strafbare feiten en recidive (herhaling van strafbaar gedrag) te voorkomen en het verdienmodel hierachter te verstoren en ontwrichten (geen in- en doorgroei meer).
- Er is al specialistische inzet vanuit Detentie en Terugkeer op personen die in detentie zitten vanwege een plofkraak. Als de plofkraker nog niet in een PGA zit, kan gerichte inzet van de **Re-integratie Officier (RIO)** plaatsvinden, die tijdens detentie intensief aan de slag gaat om de re-integratie met de gedetineerde vorm te geven.
- Ervaringsdeskundigen: we werken verder toe naar een stevig netwerk van enkele tientallen '**credible messengers**'/ervaringsdeskundigen/ 'geloofwaardige boodschappers' die zich inzetten en ons adviseren om Utrechters met crimineel gedrag of die dreigen af te glijden letterlijk en figuurlijk te bereiken en te motiveren naar een beter perspectief. We willen een netwerk van geloofwaardige boodschappers neerzetten. We zijn al kleinschalig begonnen met de inzet van enkele credible messengers in detentie, bij de PGA en in het onderwijs lesaanbod. Op basis van evaluatie en goede randvoorwaarden breiden we het aantal uit naar een bestendig netwerk.

Werk Sport en Opleiding: leer- werktrajecten en investeren in arbeidsvaardigheden

Leerwerktrajecten (Colosseum, U4U)

- We zijn gestart met partijen waarmee wij in eerste instantie grote stappen willen gaan zetten in de (door-) ontwikkeling van leer- en werktrajecten. Deze zijn: Colosseum Gym (15 plekken beschikbaar), FC Utrecht/ U4U (14 plekken beschikbaar).
- Aantal bereikt:
  17 Deelnemers trajecten Colosseum Gym, waarvan nog 12 actief
  11 Deelnemers trajecten FC Utrecht Inside &
  3 Deelnemers FC Utrecht Outside (U4U

VOG

- 22 VOG-ambassadeurs zijn gestart op 8 juni 2023 in een netwerk van VOG-ambassadeurs. De VOG-ambassadeurs helpen fabels over de VOG te doorbreken en helpen bij een tweede kans.
- Ze werken onder andere bij Werk & Inkomen, de Reclassering, SAFE, JoU en Raad van de Kinderbescherming. We gaan dit verder uitbreiden met: stage- en beroepsbureaus van MBO's.
- We organiseerden een grote online bijeenkomst voor werkgevers en opleidingen waarin het gesprek werd gevoerd over het stellen van reële en kansrijke eisen. In 2024 organiseren we nog zo'n bijeenkomst.

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Project Current Werkt: Extra investeren in arbeidsvaardigheden tijdens de detentieperiode.

- We zijn gestart met de pilot “Current Werkt” in de Penitentiaire Inrichting Nieuwegein. Het project van Current Werkt in PI Nieuwgein heeft een intensieve voorbereiding gehad, voor de daadwerkelijke start in PI Nieuwegein.
- Er hebben meerdere voorlichtingsrondes plaatsgevonden om zowel het personeel als de medewerkers van PI Nieuwegein te informeren en te enthousiasmeren.
- Er zijn ‘banners’ geplaatst in de PI, zodat voor zowel gedetineerden als voor het personeel bekend werd dat Current Werkt ging starten.
- In totaal hebben 8 deelnemers het traject van Current Werkt in PI Nieuwegein doorlopen. Inmiddels zijn er daarvan 4 uit detentie gekomen en werken er 3 bij Current Werkt.
- Er vindt evaluatie plaats van dit arbeidstoeleidingsproject. Bij positieve resultaten willen we verder kijken of, en hoe, dit soort arbeidstoeleidingstrajecten een meer vaste plek kunnen krijgen in het aanbod tijdens en na detentie. Zo willen we ervoor zorgen dat gedetineerden de kans krijgen om hun leven weer beter op orde te krijgen en terugval in criminaliteit voorkomen.

Extreem Overlastgevende en Criminele families (EOCF)

- We hebben onderzoek gedaan naar de indicatie van aard en de omvang van criminele families in Utrecht. De geschatte omvang is ongeveer 50 gezinnen.
- Er is akkoord van alle betrokken partijen op het plan EOCF.
- Op basis van de ervaringen met de aanpak van één familie en met gebruikmaking van de beschikbare kennis uit vergelijkbare ontwikkelingen elders in het land, komen we tot een aanpak voor de instroom van meerdere families. Hierbij worden we ondersteund door het CCV. In de tweede helft van 2024 is de ambitie om een methodiek voor samenwerking uitgekristalliseerd te hebben.
- We onderzoeken met direct betrokken professionals en omwonenden hoe we hen kunnen ondersteunen om weerbaarder te zijn tegen de overlast en intimidatie van criminele families. In de tweede helft van 2024 hebben we hier meer inzicht in.

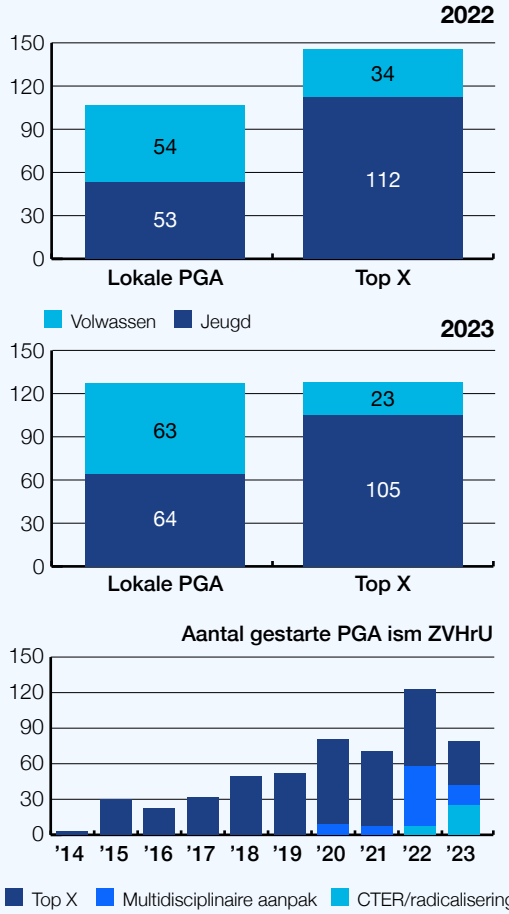
Verbinden Straf & Zorg: Multidisciplinair Toezicht Team (MDT)

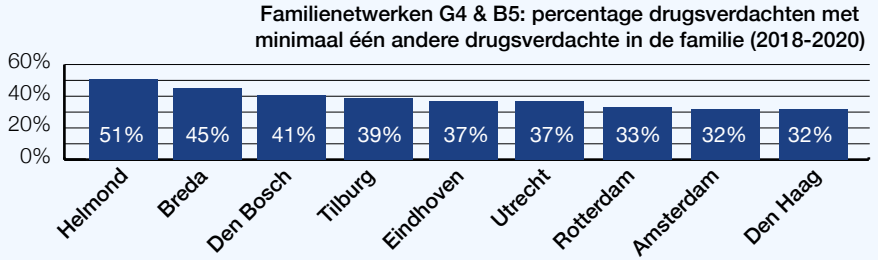
- In 2023 is gestart met een nieuwe interventie gestart: de proeftuin Multidisciplinair Toezichtteam. Dit team bestaat uit PGA-experts, reclasseringsmedewerkers en een procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis. Nieuw aan deze pilot is de inzet van de expertise van de reclassering in een eerder stadium dan het toezicht wordt opgelegd. Ook wordt gebruik gemaakt van het informele netwerk, zoals een voetbaltrainer of een door de jongere zelf ingebrachte mentor, iemand die wordt vertrouwd, die hem/ haar inspireert, en zo nodig confronteert. De pilot start kleinschalig in Overvecht en zal in een later stadium worden uitgebreid naar andere wijken. Op dit moment worden de eerste 5 personen opgenomen in deze proeftuin. Deze vernieuwende werkwijze wordt met actieonderzoek ondersteund en met wat we al geleerd hebben van andere bewezen aanpakken zoals in de top 600 Amsterdam, zodat de effectiviteit van deze interventie op een gedegen wijze wordt beproefd.
- 2023 staat in het teken van het opstarten en ontwikkelen van deze nieuwe methodiek/werkwijze.
- We realiseren een proeftuin. De kern van de proeftuin is ‘leren door doen’, interactief en met behulp van actieonderzoek.
- We richten het leerhuis verder in, waaronder nadere uitwerking van actieonderzoek en formuleren meetinstrumenten (voortgangsindicatoren).

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

- In de zomerperiode is gestart met de doelgroep die we hebben geselecteerd voor Multi Disciplinair toezicht (5 personen geselecteerd. Er zijn nu twee casussen die kansrijk lijken voor deze pilot op basis van weging/triage).
- We ontwikkelen teambuilding en werkprocessen met kernteam (inclusief reclasseringswerkers en procesregisseur ZVHRU).
- Er vonden drie werkbijeenkomsten plaats met onder andere een jongerenpanel en inspirerende sprekers, waarbij een vertegenwoordiging van ketenpartners, (ervarings)deskundigen en gemeentecollega's zich hebben gebogen over het 'waarom', het 'wat' en het 'hoe' van de proeftuin MDT.
- We formeren een kernteam van PGA-experts en reclasseringswerkers, ondersteund door een procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis.
- We realiseren de randvoorwaarden voor de uitvoering (uitvoeringskader, faciliteiten zoals digitale werkomgeving en registratiesysteem etc.)
- We voeren oriënterende gesprekken met zowel collega's als partners uit de diverse domeinen.
- Eind Q4 2023 willen we 5 tot 10 jongeren/jongvolwassenen (jonge aanwas en doorgroeiers opgenomen hebben in de aanpak.

Prestatie-indicatoren

ca. 50
Aantal criminele families Utrecht 2022
Bron: Broekhuizen

51 van de **71**
Aantal verdachten met broers of neven binnen netwerk Utrecht Zuid
Bron: SNA Zuid 2021

Werk sport en opleiding

3 Rio's

3 IPTA coaches

1 training VOG amassadeurs **20** deelnemers
1 bijeenkomst over VOG **200** deelnemers

6 deelnemende bedrijven VOG

17 Deelnemers trajecten Colosseum Gym, waarvan nog 12 actief
11 Deelnemers trajecten FC Utrecht Inside en **3** deelnemers FC Utrecht Outside (U4U)

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

In Utrecht zijn jongeren en jongvolwassenen die kwetsbaar zijn om in de drugs gerelateerde criminaliteit terecht te komen en erin door te groeien. Uit de rapportage van Bureau Broekhuizen blijkt dat een opvallend hoog aandeel 18-25-jarigen in Utrecht betrokken is bij de handel in harddrugs: 39% (bij andere G4 gemeenten 23% - 33%) (2018-2020). Uit onderzoek is gebleken dat Utrechtse jeugd veelal via bestaande sociale netwerken en familierelaties betrokken raakt bij de criminaliteit. Ook blijkt dat in Utrechtse wijken jongeren gerekruteerd worden door zware criminelen om bijvoorbeeld drugs te dealen of een rol te vervullen in een gewelddadig conflict.

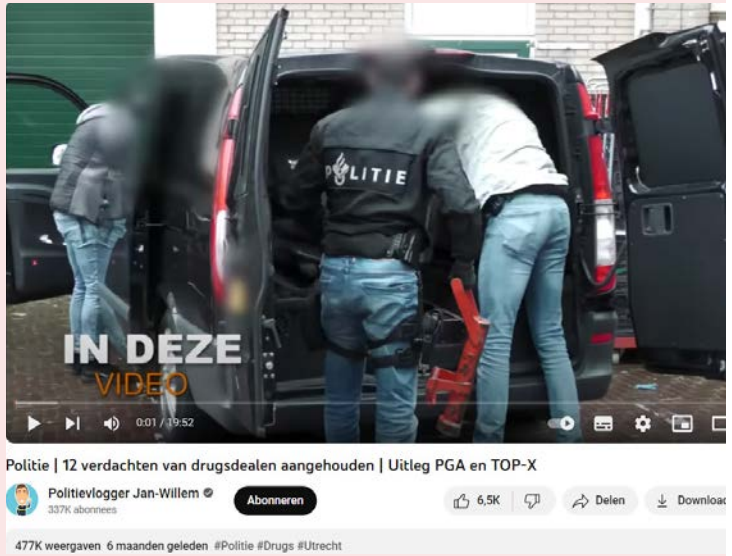
PGA Jeugd is outreachend en maatwerk. We willen continu blijven inzetten op versterking van de aanpakken en samenwerking met ketenpartners. We laten niet los. We investeren in behoud van kwaliteit. De PGA Expert is zelf een zeer belangrijk instrument in de aanpak, is regisseur op de inbreng van ketenpartners, dus op het geheel en houdt daarin het overzicht.

De PGA jeugd aanpak staat steviger. Ketenpartners zijn beter verbonden in de aanpak. Korte lijnen werken.

Praktijkverhaal

“Als PGA-expert komen we bij mensen thuis, maar ook in detentie en investeren in een netwerk. Een belangrijke les die we de afgelopen jaren hebben geleerd, is inzetten op motivatie. En als iemand dan bereid is het andere pad te kiezen dan moeten we ook iets te bieden hebben. Denk aan passend werk of opleiding, sport en een dak boven je hoofd. Dit vraagt maatwerk. En veel afstemming met alle partners ook met bijvoorbeeld de reclassering omdat je ook grenzen moet stellen bijvoorbeeld door te adviseren het in de voorwaarden bij een toezicht op te nemen”

Taoufik, PGA-expert gemeente Utrecht

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

We zetten in op het versterken van domein-overstijgende begeleidingsvormen. Met de inzet van Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid, ofwel de (IPTA)-coaches kunnen we de samenwerking tussen onderwijs, werk en inkomen en veiligheid verder versterken. Het doel is maatwerk leveren in de toeleiding van kwetsbare jongeren (16 t/m 27 jaar) naar scholing en/of arbeid. De IPTA-coaches vormen samen met re-integratieofficieren (RIO's) een integraal team; deze functies hanteren dezelfde werkwijze. De RIO bedient echter wel een andere doelgroep, namelijk (ex)gedetineerden die ernstige delicten hebben gepleegd, waarbij sprake is van complexe problematiek.

We zetten in op:

- Zelfredzaamheid en talenten van (ex) gedetineerden en kwetsbare jongeren;
- Begeleiden naar werk en opleiding voor perspectief en betere kansen;
- Voorkomen van recidive door inzet op afgestemd plan van aanpak op de leefgebieden;
- Het leveren van maatwerk en intensieve coaching en begeleiding.

Praktijkverhaal

Magaidy, IPTA-coach: "Betrokkene heeft een lange tijd in detentie gezeten waardoor een grote afstand tot de arbeidsmarkt is ontstaan. Momenteel ontvangt hij een bijstandsuitkering en wil ondersteuning bij het vinden van een betaalde baan of een Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL). Na een aantal (kennismaking)gesprekken kwam hij met de wens om als beveiliger of brandwacht te werken. De IPTA-coach is samen met betrokkene gaan zoeken naar een passend bedrijf en hebben dat gevonden. Dit bedrijf vergoedt de opleiding tot brandwacht volledig, verstrekt een leenauto van de zaak als betrokkene niet in bezit is van eigen vervoer. Ook wordt betrokkene niet afgewezen op het gebrek aan een VOG. De IPTA-coach heeft samen met betrokkene een cv en motivatiebrief opgesteld en zijn in afwachting van een sollicitatiegesprek. Tot slot heeft de IPTA-coach samenwerkingsafspraken met dit bedrijf gemaakt om meerdere jongeren in de (nabije) toekomst te kunnen voorstellen.

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Werk, Sport en Opleiding: Leer-, werktrajecten en investeren in arbeidsvaardigheden

Duiding:
Wat zien we gebeuren?

Leerwerktrajecten: We werken samen met sociaal ondernemers die kennis van en ervaring hebben met de doelgroep en zichzelf reeds bewezen hebben in Utrecht en/of andere steden op het gebied van werk, opleiding, sport en cultuur en/of een combinatie. Deze samenwerking biedt de mogelijkheid om het aanbod aan te laten sluiten op de behoefte en dit ook gedurende het traject te kunnen bijstellen en eventueel onderling uit te wisselen.

VOG-fabel: Veel jongeren met een justitieel verleden vragen geen VOG aan omdat ze denken geen VOG te kunnen krijgen. Dat is lang niet altijd terecht en daarmee lopen zij kansen op opleiding of baan mis.

We trainen de VOG-ambassadeurs en organiseren regelmatig korte bijeenkomsten voor hen waardoor we kennis vergroten en onderlinge samenwerking warm houden. De ambassadeurs zijn voor de dienst Justis aanspreekpunt en blijven zo gemakkelijk op de hoogte van eventuele wijzigingen in wet- en regelgeving.

Cijfermatig
In Utrecht heeft 64,6% van de volwassen inwoners betaald werk in loondienst of als zelfstandige. In Overvecht ligt dat aandeel veel lager (50%). Het aandeel vroegtijdig schoolverlaters is 1,9% in Utrecht. In Overvecht ligt dat aandeel op 3,5% en in de binnenstad op 3,1%.

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Werk, Sport en Opleiding: Current Werkt

Duiding:
Wat zien we gebeuren?

Werk en inkomen is één van de leefgebieden bij het vormgeven van het plan van aanpak in detentie en de terugkeer naar de samenleving. Samen met de Penitentiaire Inrichting Nieuwegein, de gemeente Utrecht en Current Werkt is verkend wat er extra nodig is om arbeid in én aansluitend aan detentie beter vorm te geven. Idealiter heeft iemand aansluitend aan detentie direct betaald werk. In de praktijk is dat lastig te organiseren. Zo sluit de reguliere arbeid in detentie niet direct aan op werkgevers buiten en ontbreekt de juiste begeleiding en ondersteuning om vanuit detentie bij een nieuwe werkgever aan te komen. Deze situatie willen we verbeteren door tijdens detentie te investeren in het verbeteren van het perspectief op een betaalde baan aansluitend aan detentie.

Praktijkverhaal

Een deelnemer zegt over zijn deelname aan Current Werkt: “in de gevangenis wordt er veel voor mij bepaald. Meedoen aan Current Werkt is daarentegen iets wat ik zelf heb morgen kiezen. Ik voel me gezien. Samen maken we een plan waar ik straks ga werken. Ik kan na detentie al meteen terecht bij Current Werkt en vandaar uit verder werken aan mijn toekomst”.

Door aan te sluiten bij de talenten van de deelnemers, lukt het de begeleiders van Current Werkt om in contact te komen met de deelnemers en zicht te krijgen op hun talenten. De begeleiders bij Current Werkt zijn zelf ervaringsdeskundigen.

In het werken met de doelgroep in detentie, valt op dat er in de Penitentiaire Inrichting eerst wat ‘wantrouwend en afwachtend’ werd gekeken naar deze interventie. Dit zien we vaker bij nieuwe initiatieven tijdens detentie. Gedetineerden volgen dan liever eerst de ontwikkelingen en haken aan op een later moment, als het voor hen goed voelt.

Om die reden is gewerkt met een flexibel instroommoment. Daardoor kunnen gedetineerden ook op een later moment tijdens het traject nog aanhaken.

Gedetineerde: “Straks gaan we naar buiten en dragen een enkelband. Niet iedereen zit dan op je te wachten. Maar als er dan werk is geregeld, is dat fijn. Delicten pleeg je vaak uit financiële nood. Het goede is dat je hier discipline bij wordt gebracht. Soms bewerken we hout of pakken we BBQ’s in – niet per se leuk werk nu maar je bent wel bezig met je toekomst. Dat motiveert.”

Al in de gevangenis werken aan je droombaan: het wordt de realiteit voor Utrechtse gedetineerden (link artikel AD).

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Criminele families

Duiding:
Wat zien we gebeuren?

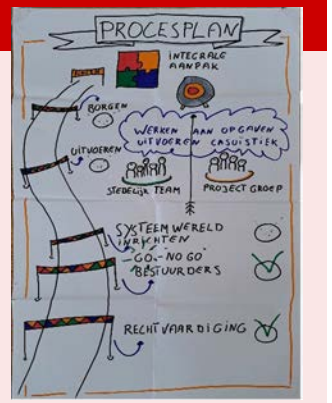
In Utrecht zijn diverse gezinnen/ families, waarbinnen het leven van de criminaliteit van generatie op generatie wordt doorgegeven. Een substantieel deel van de criminele kopstukken uit de drugshandel is afkomstig uit criminele netwerken met familiebanden. Jonge aanwas en doorgroeiers starten veelal in deze context.

We willen dat deze criminele gezinnen en families heldere grenzen worden gesteld en dat daar scherpe consequenties aan worden verbonden. Want de criminaliteit, het geweld, de overlast en de intimidatie moeten stoppen. Tegelijk willen wij dat de kinderen en jongeren in deze gezinnen veilig kunnen opgroeien. Wij bieden een helpende hand aan hen die het criminele pad willen verlaten en we helpen de professionals en burgers uit de directe leefomgeving van deze gezinnen om grensoverschrijdend gedrag niet te tolereren of te normaliseren.

Cijfermatig:
Van de G4 is het aantal drugsverdachten met een familieband groot. In een aantal Brabantse gemeenten is dat aandeel nog groter. Als je voor deze indicator naar alle Nederlandse gemeenten kijkt, staat Utrecht op de 82e plaats.

In de sociale netwerk analyse van een groep cocaïne-dealers uit Utrecht Zuid, kwam naar voren dat familierelaties daar van belang zijn, want 51 van de 73 verdachten had een neef of broer in het netwerk.

Praktijkverhaal

Projectleider EOCF: “Als het lukt om een stevige aanpak te ontwikkelen waarmee we integraal en langdurig in kunnen zetten op een familie, dan ontwikkelen we ook echt wel iets moois. Want door in te zetten op een familie werk je aan veel doelstellingen tegelijk: doorbreken intergenerationele overdracht, voorkomen jonge aanwas, aanpakken van doorgroeiers, verminderen of voorkomen van overlast en ga zo maar door.”

Doorbreken Criminele carrières:
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Multidisciplinair Toezicht Team

Duiding:

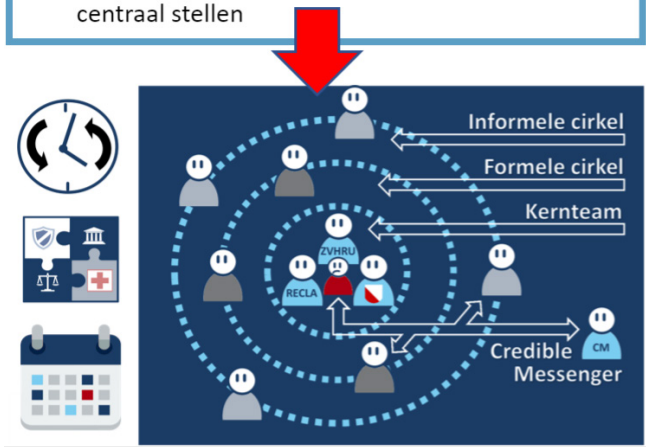
Wat zien we gebeuren?

We willen voorkomen dat jongeren/jongvolwassenen in de fuik van drugscriminaliteit belanden en doorgroeien tot geharde criminelen, door rondom de jongere/jongvolwassene cirkels te formeren ter ondersteuning, begrenzing en motivatie. Deze bestaan uit zorgvuldig geselecteerde professionals (de 'formele' cirkel) en niet-beroepsmatig betrokkenen (sleutelfiguren uit bijvoorbeeld het sociale en familiale netwerk, de 'informele' cirkel). Op deze manier wordt integraal en domein overstijgend gewerkt.

Met de proeftuin MDT voeren de reclassering en de gemeente de Motie Van Nispen-Van Toorenburg uit (TK 29911-289). We organiseren het werk binnen de PGA anders (lees: meer methodisch) en zorgen voor leren en verbeteren. Zo willen wij een (ver)nieuwe(nde), intensieve en methodische werkwijze ontwikkelen. De 'plus' op de bestaande inzet wordt door de gemeente en de reclassering geleverd, ondersteund door een procesregisseur van het ZVHRU.

Werkzame principes:

- Inzet van een dedicated kernteam
- Eerdere inzet van forensische (reclasserings)expertise
- Integraal werken met een zorgvuldige selectie van professionals (formele cirkel)
- Intensieve betrokkenheid van informele cirkels en sleutelfiguren/rolmodellen ('credible messengers')
- Levensloop en leefwereld van betrokkene centraal stellen

Praktijkverhaal

R. Laats, projectleider: "Slimmer, samen en selectief. Dat is denk ik wel kenmerkend voor de werkwijze MDT, die we samen met de reclassering ontwikkelen en die aansluit op de Top X. Slimmer combineren van forensische en gemeentelijke kennis, expertise en interventies door de nauwe samenwerking tussen reclasseringswerkers en PGA-experts vanuit één kernteam, met ondersteuning van een procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis. Selectief betrekken van (keten)partners en sleutelfiguren uit het netwerk van de jongere; enkel degenen die écht wat kunnen betekenen. Vervolgens samen met de cirkel van betrokkenen én de jongere zelf uitvoering geven aan een gezamenlijk plan, dat aansluit bij diens leef- en belevingswereld. Dat is waar het bij MDT om gaat!"

3
Pijler doorbreken criminele geldstromen

In het algemeen

Een belangrijke manier om het toetreden of doorgroeien in ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, is door in te grijpen in criminele verdienmodellen. Om op die manier een criminele carrière minder aantrekkelijk te maken. Via het programma GSPB richten we ons daarbij specifiek op transport en logistiek, vastgoedmisbruik, financiële logistiek en focus op gebieden waar criminele inmenging het grootste is. We proberen op ieder aspect van het crimineel handelen zicht te krijgen en in te grijpen. Daarmee wordt het crimineel handelen bemoeilijkt. Dat doen we onder andere door samen met RIEC-partners integraal te werken aan casuïstiek en door met partners (integrale) controles te houden. Zo organiseerden we tientallen controles op vrachtwagens, bedrijfsbussen en bestuurlijke controles bij bedrijven. Bij deze gezamenlijke acties zetten we het bestuurlijk instrumentarium in, zoals het sluiten van panden waarin drugs gerelateerde criminaliteit plaatsvindt.

Ook investeren we in het vergroten van weerbaarheid van ondernemers, bewoners en professionals en werken we aan het vergoten van de meldingsbereidheid. Daarom hielden we zo'n honderd 'Knock & Talk' gesprekken bij ondernemers, organiseerde we bewustwordingssessies met ondernemers en particulieren en een Augmented Reality (AR)-game en escaperoom 'het verlaten van een drugslab'.

In dit hoofdstuk vindt u een meer gedetailleerde rapportage van de initiatieven op dit vlak.

Per onderdeel presenteren we een terugblik op wat we hebben gedaan, geven we toelichtende cijfers, formuleren we wat we zien

gebeuren en delen we een verhaal uit de praktijk of een relevant (media) artikel.

De pijler 'Doorbreken Criminele geldstromen' bestaat uit de onderdelen: transport en logistiek, vastgoed, financiële logistiek en een tweetal focusgebieden.

Doorbreken criminele geldstromen: **Stadsbrede inzet**

Terugblik:
Wat hebben we gedaan?

Drugsgerelateerde criminaliteit is niet gebonden aan thema's, specifieke gebieden of gemeentengrenzen. Een deel van de inzet om de ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit tegen te gaan is dan ook stadsbreed. Hierbij zetten we, waar nodig, het bestuurlijk instrumentarium in om de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit tegen te gaan en ernstige verstoringen van de openbare orde in onze wijken te herstellen.

- We hebben tot 1 september 2023 met het BUIT[2] 296 locaties gecontroleerd/actiedagen gehad naar aanleiding van signalen van ondermijnende criminaliteit. In grafiek op de volgende pagina is te zien hoe het bestuurlijk instrumentarium stadsbreed is ingezet.
- Waar noodzakelijk en proportioneel kan de burgemeester een pand aanwijzen als vergunningsplichtig (artikel 2.47 APV). Hiermee voorkomen we (herhaaldelijk) misbruik van panden. Er is één pand aangewezen voor de vergunningsplicht.
- We zijn samen met de andere partners van het Hennepconvenant bezig met een herijking en vernieuwing van het Hennepconvenant Midden-Nederland. Met als doel om te zorgen dat de partners informatie kunnen delen om hennepcriminaliteit te voorkomen overtredingen te beëindigen.
- Samen met andere gemeenten uit de regio zijn we in gesprek met het Ministerie van J&V over de gewenste wijziging van artikel 174a Gemeentewet. Het wetvoorstel om de sluitingsbevoegdheid van burgemeesters uit te breiden bij beschieting van een pand of het gebruik van een wapen tegen een pand is 24 oktober jl. aangenomen door de Eerste Kamer.

Preventie en Weerbaarheid

Preventie en weerbaarheid is een belangrijk thema vanuit GSPB richting onze bewoners, ondernemers en professionals. De kern zit hem in het bewuster maken van wat er op het gebied van ondermijning kan spelen in hun buurt of werkveld én het vergroten van de meldingsbereidheid. Periodiek organiseren we een bijeenkomst speciaal op dit thema. Andere keren wordt er aandacht aan het thema besteed als onderdeel van één van de geprioriteerde thema's: vastgoed, financiële logistiek en transport & logistiek.

- Voor het vergroten van de meldingsbereidheid bij inwoners is de interventie, Eenheid 75, gekozen bestaande uit een AR Game en een Escaperoom. Deze is ingezet in de periode van 28 april 2023 tot en met 30 juni 2023. Deze Escaperoom is elders in het land reeds ingezet en uit de evaluatie daar kwam een positief effect op de meldingsbereidheid naar voren.
- Aan de AR Game hebben 227 deelnemende teams deelgenomen.
- Aan de Escape Room hebben 181 deelnemende teams deelgenomen.
- Bureau Broekhuizen heeft deze interventie geëvalueerd. Uit haar eerste bevindingen blijkt dat de interventie het gewenste effect heeft gehad en dat de bewustwording en meldingsbereidheid is gestegen. Zo geeft ruim 60% van de respondenten aan dat ze beter snappen waarom het van belang is om drugscriminaliteit te melden. Voor 46% van de respondenten geldt dat ze beter weten dat melden ook belangrijk is als het om een vermoeden gaat van drugscriminaliteit.

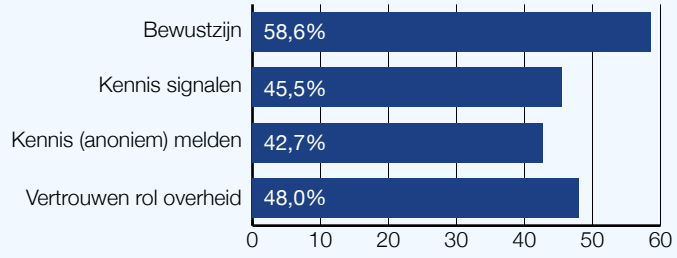
2 Bestuurlijk Utrechts Interventieteam: Een team vanuit Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH) dat samenwerkt met bijv. Politie, Nederlandse Arbeidsinspectie, Douane, Koninklijke Marechaussee, FIOD, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit etc

Doorbreken criminele geldstromen: **Stadsbrede inzet**

- Een vervolg van de evaluatie, om ook het effect op langere termijn in kaart te brengen, vindt later dit jaar plaats.
- We hebben in 2023 verschillende signaalkaarten ontwikkeld voor professionals, ondernemers en inwoners. Op deze kaarten staan voor verschillende thema's concrete voorbeelden van signalen van ondermijnende criminaliteit. Om zo te zorgen dat zij signalen beter herkennen en weten waar ze signalen kunnen melden. Deze signaalkaarten worden veelvuldig gebruikt bij bijeenkomsten en andere sessies.
- In de periode tot de zomer van 2023 zijn er 13 bijeenkomsten georganiseerd, voor en met bewoners of professionals uit de stad, waarbij we 252 bewoners en professionals hebben bereikt.

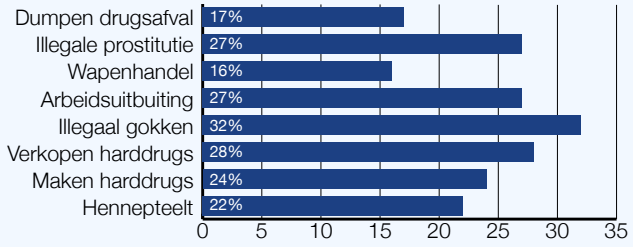
Effectindicatoren

Aantal deelnemers escaproom dat aangeeft een positieve ontwikkeling door te hebben gemaakt op onderstaande:

Bron: onderzoek Broekhuizen

Aantal deelnemers escaproom dat aangeeft een positieve ontwikkeling door te hebben gemaakt op onderstaande:

Bron: onderzoek Broekhuizen

Aantal Bibob onderzoeken

2022

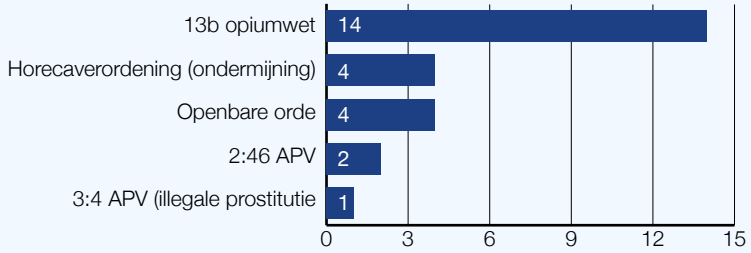
19 Vastgoed
65 BTNO
66 overige thema's

2023 tm 19 sept.

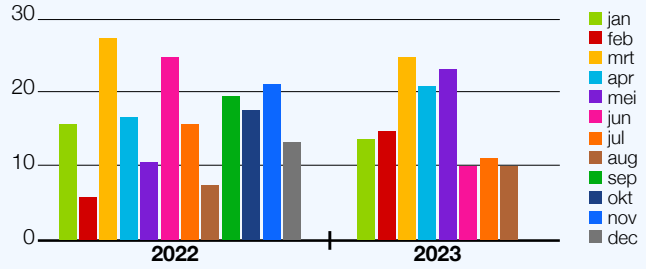

26 Horeca
25 BTNO
5 WABO
2 APV art 2:47

Pandsluitingen 2023 (t/m half september)

Aantal Last onder dwangsom (LOD) opgelegd vanwege drugshandel

Doorbreken criminele geldstromen:
Stadsbrede inzet

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

We zien landelijk en ook in Utrecht dat het aantal explosies toeneemt. Criminelen zijn in toenemende mate bereid om excessief geweld toe te passen, waar ook willekeurige omstanders slachtoffer van kunnen worden.

Overall heeft de escaperoom een positief effect op de mechanismen van meldingsbereidheid. Meer dan de helft (58,6%) van de deelnemers geeft aan zich meer bewust te zijn van de ernst van de problematiek. Ongeveer een derde (32%) gaf aan meer bereid te zijn illegaal gokken te melden.

Praktijkverhaal

Een van de bestuurlijke maatregelen die de gemeente heeft om criminaliteit te bestrijden, is het recht om panden te sluiten. Dat deed de burgemeester bijvoorbeeld in Vleuten, waar in het voorjaar van 2023 een explosie bij een woning was:

“De explosie was zondagavond rond 22.30 uur. Vermoedelijk werd bij de voordeur van het huis een brandbare stof verspreid en daarna aangestoken. Daarop volgde een harde knal en ontstond brand. Er vielen geen gewonden. Een verdachte is gevlucht via de Moersbergen in de richting van Breeveen. De politie zoekt nog getuigen van het incident.”

Lees meer in het artikel van DUIC:

Burgemeester Dijksma sluit woning aan de Moersbergen in Vleuten na explosie (duic.nl)

Doorbreken criminele geldstromen: **Vastgoed**

Terugblik:
Wat hebben we gedaan?

- Er zijn 43 'Knock & Talk'[3] gesprekken geweest op het thema vastgoed. De gemeente bezocht, samen met samenwerkingspartners, ondernemingen om het gesprek te voeren over onder andere signalen van ondermijnende criminaliteit. We vertellen ondernemers ook waar ze signalen kunnen melden. Hiermee wordt (de aanpak van) ondermijning concreter en zichtbaarder.
- De Meld Misdaad Anoniem (MMA) campagne specifiek voor vastgoed. Als gemeente hebben we deelgenomen aan de landelijke campagne, gefaciliteerd vanuit het ministerie van J&V. De campagne is gericht op het vergroten van het bewustzijn van professionals in de vastgoedbranche. Makelaars, notarissen, taxateurs, vastgoedbeheerders, hypotheekadviseurs, accountants en belastingadviseurs raken soms op de hoogte van criminaliteit doordat ze in hun werk afwijkingen signaleren. MMA biedt een veilige plek om dit soort signalen te melden.
- In 2023 is er in 13 dossiers een Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) onderzoek door de gemeente gestart gerelateerd aan vastgoed. Vorige jaar hebben we gedurende het hele jaar 19 onderzoeken gestart.
- Er werden 30 controles verricht door het BUIT om misbruik van vastgoed tegen te gaan.
- Er zijn weerbaarheidstrainingen voor 4 woningcorporaties en 6 particuliere verhuurders verzorgd. Medewerkers zoals beheerders, consulenten en verhuurders namen afgelopen periode deel aan bijeenkomsten vanuit de gemeente in samenwerking met de politie over ondermijning.

Preventie binnen de Utrechtse 'bewoonde wereld'

- De 4 Utrechtse woningbouwcorporaties en 6 particuliere (vastgoed) verhuur partijen worden steeds bewuster van signalen van ondermijning en weten hoe te handelen.
- Medewerkers zoals beheerders, consulenten en verhuurders hebben afgelopen jaar deelgenomen aan bijeenkomsten vanuit de gemeente over ondermijning. Toegespitst op wat zij in hun werk tegen kunnen komen (denk aan een hennepkwekerij of illegale prostitutie) spraken we met elkaar over de signalen hiervan. Wat doe je als de gordijnen altijd dicht zijn en er klachten zijn vanuit de buurt over een specifieke geur? Het begint vaak met het delen van een signaal en het onderbuikgevoel dat daarbij komt kijken met bijvoorbeeld de wijkagent. Uitleg vanuit de gemeente en politie over wat een signaal is, hoe om wordt gegaan met signalen, maar ook wat we er wel en niet mee kunnen doen qua opvolging, helpt voor een breed begrip en handelingsbereidheid van partners.
- Dit najaar organiseerden we een grote bijeenkomst, speciaal voor het Utrechtse notariaat. Eerder deden we dit voor vastgoedmakelaars. We zien dat de druk op deze beroepsgroepen wordt opgevoerd. Vanuit de branche is daar aandacht voor, maar als gemeente willen we hier ook de branche bij ondersteunen en aandacht vragen voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Signalen
hennepteelt en drugslaboratoria

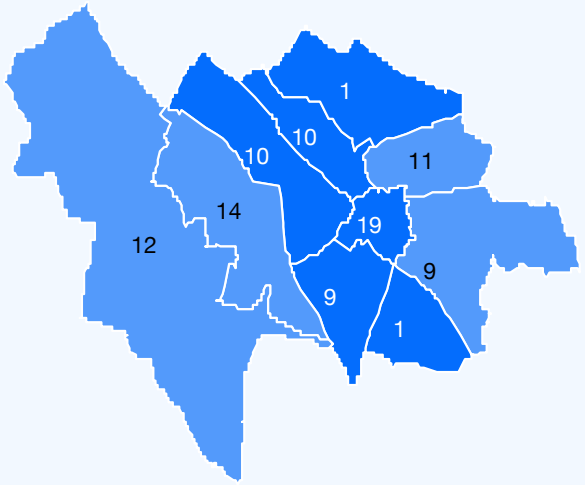
Gemeente Utrecht

3 Hierbij gaan collega's vanuit team ondermijning (Openbare Orde en Veiligheid) laagdrempelig in gesprek met ondernemers om hun bewust te maken van signalen van ondermijnende criminaliteit.

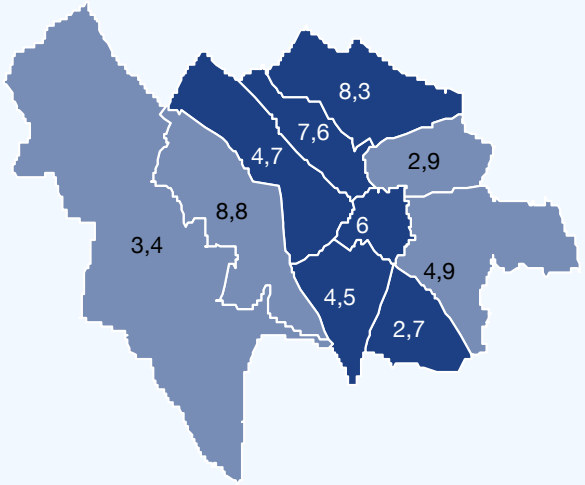
Doorbreken criminele geldstromen: **Vastgoed**

Effect-indicatoren

Percentage woningen gekocht met onverklaarbaar geregistreerd vermogen (ZoO, 2015)

Percentage verblijfsobjecten in bezit van een eigenaar met een veroordeling in de afgelopen 10 jaar (ZoO, 2015)

Prestatie-indicatoren

- **43** Knock & talk-gesprekken
- **1** Meld Misdaad Anoniem campagne ‘Vastgoed’
- **11** Bibob zaken gerelateerd aan vastgoed in 2023 (t/m 19 sept)
- **19** Bibob zaken gerelateerd aan vastgoed in 2022
- **296** Controles Bestuurlijk Utrechts Interventie Team (BUIT), waarvan:
  - **30** Locaties ihkv vastgoed
- **4** Weerbaarheidstrainingen bij corporaties
- **6** Weerbaarheidstrainingen bij particuliere verhuurders
- **2** Bibob zaken ihkv vergunningsplicht art 2.47 APV

Doorbreken criminele geldstromen: **Vastgoed**

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

Uit onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie-centrum (WODC)[4] blijkt dat er jaarlijks ongeveer 0,5% van de Nederlandse woningvoorraad en bedrijvenvoorraad wordt aangewend om ondermijnende criminele activiteiten te faciliteren. Hierbij kan gedacht worden aan witwassen van geld, het produceren, versnijden en/of het bewaren van drugs, het opslaan van (vuur)wapens, als onderduikadres of ontmoetingsplek en voor het bewaren van crimineel verdiend geld. Dit heeft negatieve gevolgen voor de directe omgeving en eventueel ook voor een verhuurder/pandeigenaar. Te denken valt bijvoorbeeld aan brand- en explosiegevaar door hennepplantages of drugslabs, dreigingen vanwege ruzies in het criminele circuit, woningen die onttrokken worden aan de krappe woningmarkt. We zetten op verschillende manieren in om het misbruik van vastgoed voor criminele activiteiten te voorkomen dan wel aan te pakken.

Cijfermatig

'Zicht op Ondermijning' laat zien dat verschillende wijken opvallen in verschillende analyses op vastgoed. Zo zijn er in de binnenstad bovengemiddeld veel woningen gekocht met onverklaarbaar geregistreerd vermogen. Zuid heeft de meeste verblijfsobjecten in bezit van een stichting met alleen- of beroepsbestuurder.

4 'Criminele gebouwen': De faciliterende rol van woningen en bedrijfsruimten bij ondermijnende criminaliteit in Nederland en vier EU-landen, WODC 2020.

Praktijkverhaal

Particuliere verhuurder naar aanleiding van een presentatie:
"Naar aanleiding van deze presentatie, ben ik blij dat ik nu een loket weet te vinden bij de gemeente, zodat ik mijn signalen kwijt kan. En dat jullie deze presentaties geven".

Interview met consulent Taijomi van corporatie Woonin:
De Utrechtse woningbouwcorporaties Mitros en Viveste fuseerden in 2023 tot Woonin. Met ruim 35.000 sociale huurwoningen zijn zij een grote speler. Zij huisvesten veel van onze bewoners en komen daarmee ook vele uitdagingen tegen in hun werk. Naar aanleiding van een goed bezochte bewustwordingssessie mei dit jaar, spraken wij Taijomi de Rooij nog. "Wij als buurtbeheerders/woon-consulenten komen in de praktijk geregeld vormen van criminaliteit tegen. Denk aan woonfraude, drugs en prostitutie. Binnen de organisatie kennen we het begrip ondermijning wel, maar we hadden hier nog nooit een sessie over gehad." In gesprek met alle deelnemers bleek dat zij genoeg signalen herkennen, maar dat er ook nog altijd wel twijfels zijn of je hier iets mee kunt en zo ja hoe je dat aanpakt en bij welke organisatie je met je signaal terecht kunt. "De bijeenkomst was goed bevallen. Fijne mix tussen theorie en interactie. Bewustwording en meldingsbereidheid vergroten onder bewoners en (ver)huurders is erg belangrijk. Zonder meldingen kunnen wij niet handelen".

Doorbreken criminele geldstromen: **Financiële logistiek**

Terugblik:

Wat hebben we gedaan?

- Vormgeven aanpak criminele geldstromen: de afgelopen periode is geïnvesteerd in het vormgeven van een solide aanpak van het doorbreken van criminele geldstromen. Het inzichtelijk krijgen hoe deze stromen lopen is daarvoor de basis, en niet makkelijk. Vervolgens moeten we met de relevante partners een strategie bepalen hoe we barrières opwerpen. Dit doen we samen met politie, de Belastingdienst, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), de Financial Intelligence Unit (FIU), het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) en andere netwerkpartners. Zo delen we kennis en expertise en wordt in gezamenlijkheid nagedacht over welke interventies nuttig en noodzakelijk zijn. Op dit moment werken we daarin samen met de gemeenten Hilversum en Amersfoort.
- We hebben één integrale casus binnen het RIEC samenwerkingsverband behandeld binnen het thema criminele geldstromen. We hebben met de Rabobank op bedrijventerrein Nieuw Overvecht een pilot gedraaid om aanwezige bedrijfsstructuren beter te leren begrijpen en adequaat te reageren op misstanden. Ieder vanuit zijn eigen rol en taak. In het najaar van 2023 wordt de samenwerking geëvalueerd, om de belangrijkste bevindingen te gebruiken voor verdere samenwerking op dit gebied. We verwachten aan het eind van het jaar een rapport op te leveren met de 'lessons learned'.

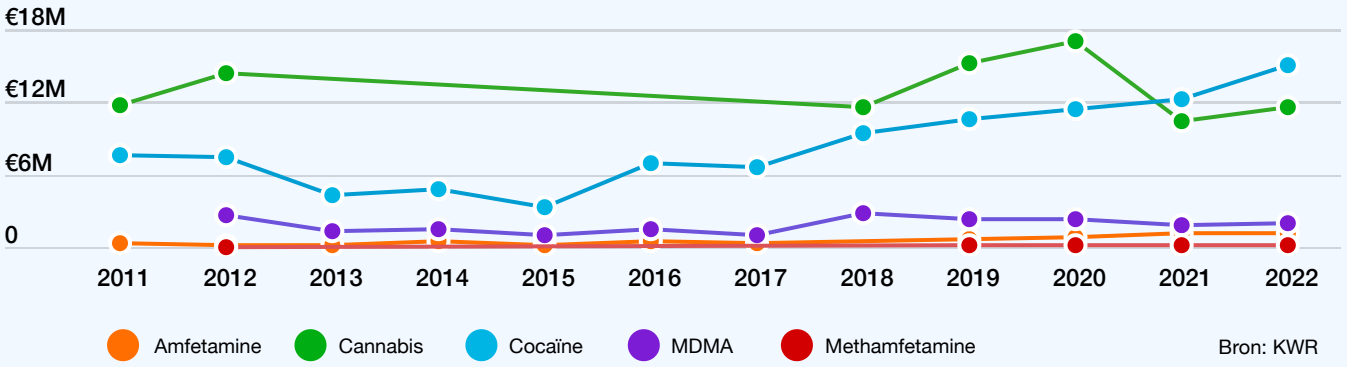
Bestuurlijke controles om witwassen tegen te gaan: in het najaar zijn, door het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUIT) bestuurlijke controles uitgevoerd in een witwasgevoelige sector in onze stad. Deze branche kenmerkt zich door risico's op witwassen en is aantoonbaar kwetsbaar voor criminele inmenging. Samen met de politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst en het RIEC werken we nauw samen om een passende vervolgstrategie vorm te geven. Naast deze 'lokale' aanpak voert onze gemeente verkennende gesprekken met de andere G4-gemeenten, de betrokken branchevereniging, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en landelijke toezichthouders en opsporingsdiensten om tot een landelijk beeld van deze sector te komen. Doel is om kwetsbaarheden in de sector te onderkennen en waar mogelijk barrières op te werpen. Onze gemeente is, samen met de Landelijke Eenheid van de politie, initiatiefnemer en kartrekker van deze gesprekken.

Doorbreken criminele geldstromen:
Financiële logistiek

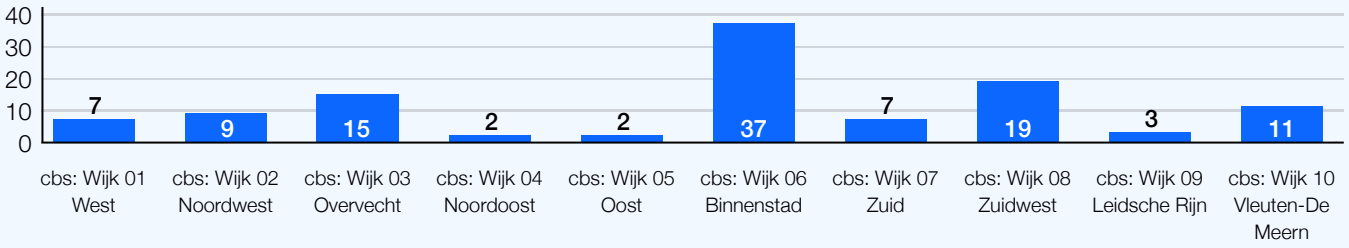
Effect-indicatoren

Geschatte straatwaarde gebruik in Utrecht

Bron: KWR

Witwassen (totaal per wijk 2019-2021)

Bron: Politie

€ 15.031.217
schatting straatwaarde per jaar in 2022 van cocaïne, geconsumeerd in Utrecht

€ 11.564.212
schatting straatwaarde per jaar in 2022 van cannabis, geconsumeerd in Utrecht

Doorbreken criminele geldstromen: **Financiële logistiek**

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

Criminele geldstromen zien we terug zowel ondergronds als bovengronds. Wanneer crimineel verkregen vermogen wordt besteed of geïnvesteerd in de 'bovenwereld', is er sprake van witwassen. Criminele samenwerkingsverbanden proberen gelden die zijn verdiend met illegale activiteiten een legale status te geven om zo de illegale oorsprong te verbergen en vrijelijk te kunnen beschikken over het opgebouwde vermogen.

"Witwassen kan per definitie niet gemeten worden".[5] Hoe omvangrijk de aanwezige criminele geldstromen in Utrecht exact zijn, is daarom niet te zeggen. Op jaarbasis wordt er in Nederland voor pakweg 16 miljard euro witgewassen en deze gelden hebben een sterk internationaal karakter.[6] Zo is de schatting dat 6,9 miljard gelden zijn die in Nederland zijn verdiend en binnen de landsgrenzen worden witgewassen. 9,1 miljard euro is crimineel verkregen geld dat in het buitenland is verdiend en naar Nederland komt om hier te worden witgewassen.

Onze gemeente richt zich op het inzichtelijk maken van het crimineel financieel systeem dat criminelen in staat stelt om wit te wassen. De primaire focus in de aanpak ligt op (rechts-) personen die (bewust of onbewust) een faciliterende rol spelen in dit proces en op sectoren of gebieden die kwetsbaar zijn voor criminele inmenging.

Als gemeente trekken we samen op. Net zoals de opsporingsdiensten hebben we de focus op de transport- en logistiek sector, kijken we in het bijzonder naar de vastgoedsector, investeren we in kwetsbare focusgebieden en werken we nauw samen met toezichthouders en opsporingsdiensten in het aanpakken van criminele (rechts-) personen.

Cijfermatig:

Op basis van rioolwaterdata wordt geschat dat de totale straatwaarde van vijf drugssoorten samen (cocaïne, cannabis, MDMA, amfetamine, methamfetamine) neerkomt op ongeveer 30 miljoen euro per jaar. Dit is een inschatting van maar een deel van de drugseconomie, omdat dit alleen gaat over de drugs die in Utrecht gebruikt is, niet het deel dat vanuit Utrecht verhandeld is en elders gebruikt.

Het delict witwassen komt het meest in de binnenstad voor, maar aangezien dit een haaldelict is zonder direct slachtoffer, meet dit met name inzet van veiligheidspartners en minder de omvang van het probleem.

Praktijkverhaal

"De politie en gemeente Utrecht hebben in de nacht van donderdag 12 op vrijdag 13 januari een inval gedaan in een bedrijfspand aan de Vlampijpstraat. Door verschillende meldingen en een eerdere inval waren er sterke aanwijzingen dat er in het pand geregeld 's nachts wordt gegokt. De politie heeft bij de inval een bedrag van € 18.900 in beslag genomen (…).

Illegaal gokken is oncontroleerbaar, gokkers hebben geen garantie op een eerlijk spel. Door gebrek aan toezicht is er eenverhoogd risico op gokverslaving of gokken door minderjarigen. Daarnaast is er geen zicht op geldstromen, die vaak aanzienlijk zijn. Mensen die geld inzetten, kunnen dat ongeregistreerd doen. Illegaal gokken wordt dan ook vaak gebruikt om crimineel geld wit te wassen."

De politie legt in een persbericht (link) uit over ondergronds bankieren.

Verstoring van crimineel ondergronds bankieren vraagt om internationale aanpak | Verhalen uit de praktijk | Nederland tegen georganiseerde misdaad.

5 Unger et al. (2018). *Aard en omvang van criminele bestedingen*. Den Haag: WODC.
6 Unger et al. (2018). *Aard en omvang van criminele bestedingen*. Den Haag: WODC.

Doorbreken criminele geldstromen: **Transport en Logistiek**

Terugblik:
Wat hebben we gedaan?

- In de regionale actieweek van 5 tot en met 9 juni hebben we samen met partners een grote integrale verkeerscontrole gehouden. De opbrengst van deze controle staat hieronder weergegeven.

Integrale verkeerscontrole

Gecontroleerd		Resultaten
40	Vrachtwagens	Illegale tewerkstellingen geconstateerd
10	Bedrijfsbussen	Illegale arbeid (mogelijk signaal mensenhandel)
16	Bestuurlijke controles bij bedrijven	€5000,– aan openstaande verordeningen geïnd
		Subsidiefraude
		Bestemmingsplanovertredingen
		Voertuig ingenomen

- In samenwerking met politie, Belastingdienst en Douane worden er in de stad verkeerscontroles georganiseerd met speciale aandacht voor ondermijnende criminaliteit. Hieronder een korte samenvatting van de inzet tot nu toe.

5 Aanvullende verkeerscontroles

- Openstaande vorderingen geïnd
- Voertuigen in beslag genomen
- Vorderingen geïnd
- Gesignaleerde personen aangenomen

- Er werden door het BUIT 16 controles uitgevoerd bij bedrijven in de transport- en logistiekbranche.

Preventie vanuit de Utrechtse scene van goederenvervoer

Afgelopen maanden is contact gelegd en kennisgemaakt met een viertal grotere Utrechtse bedrijven in de transport & logistiek branche, waarbij genoteerd moet worden dat veel grote transportbedrijven (net) buiten onze stadsgrenzen zijn gevestigd. De transportbedrijven die over een omvangrijk wagenpark beschikken met grotere vrachtwagens en (inter)nationaal goederen vervoeren zijn in kaart gebracht en benaderd voor een kennismaking en verkenning op het thema ondermijning. De eerste gesprekken waren positief en informatief. Komende periode continueren we dit contact en bespreken we een aanbod voor op maat gemaakte trainingen over ondermijning in de transportsector.

- Speciale aandacht ging uit naar de Container Terminal Utrecht (CTU). In totaal organiseerden we voor dit bedrijf 5 bijeenkomsten voor uiteenlopende afdelingen; van het kantoorpersoneel tot de container-kraanmachinisten. In het praktijkverhaal hieronder hiernaast leest u meer over deze weerbaarheidssessies.

Andere activiteiten

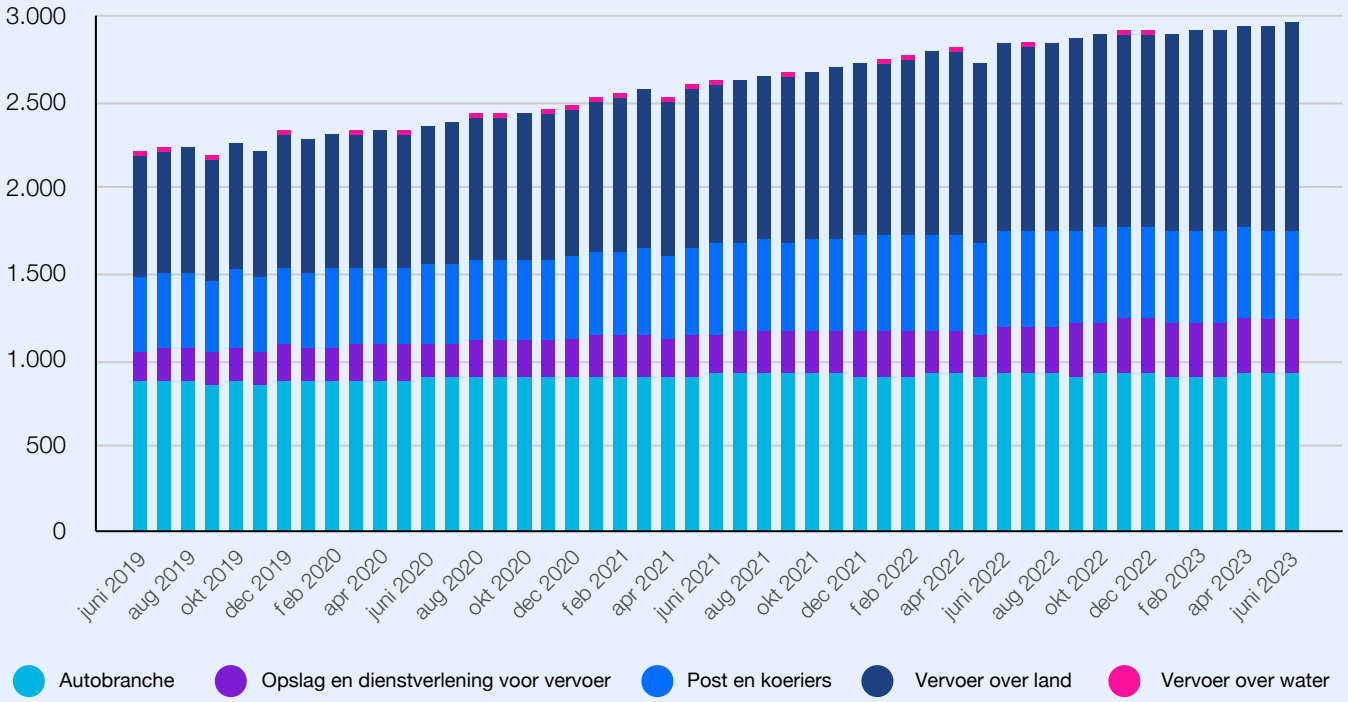
- Bijeenkomst ondernemingsvereniging Lage Weide
- Signaal opgewekt naar RIEC-casus

Doorbreken criminele geldstromen:
Transport en Logistiek

Effect-indicatoren

Aantal vestigingen Transport & Logistiek Utrecht

5,1%
aandeel vestgingen koeriersdiensten in Utrecht met minimaal 1 opvallend kenmerk (2020)
Bron: ZoO

12,9%
aandeel vestgingen handel en reparatie van auto's in Utrecht met minimaal 1 opvallend kenmerk (2020)
Bron: ZoO

Doorbreken criminele geldstromen:
Transport en Logistiek

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

Transport is, net als vastgoed, altijd nodig binnen het bedrijfsproces van drugscriminaliteit en daarmee belangrijk om op in te zetten. Door gebruik te maken van het logistieke netwerk worden criminele verdiensten verplaatst. De transportsector is kwetsbaar vanwege een grote diversiteit aan bedrijven die ingericht is op het drijven van handel en deze te faciliteren en niet zozeer om criminaliteit tegen te gaan middels het opwerpen van barrières. Er is vaak beperkt zicht op de lading die transporteurs vervoeren en er is regelmatig sprake van onderaannemerschap.

Het aantal actieve bedrijven in de Utrechtse transportsector is groot.

De gesloten bedrijfscultuur, kleine winstmarges en de afwezigheid van de overheid in gebieden waar de sector zich concentreert maakt dat de sector kwetsbaar is voor ondermijning.

Door de regionale actieweek 5 tot en met 9 juni is gewerkt aan een zichtbaardere overheid, zijn malafide ondernemers aangepakt door verkeers- en bedrijfscontroles en is voorlichting gegeven, ten behoeve van een weerbaardere branche.

Link naar de factsheet voor alle resultaten van de regionale actieweek Midden-Nederland (Factsheet)

Cijfermatig:

De transport & logistiek sector in Utrecht groeit jaarlijks. Vervoer over land is de grootste subgroep binnen de sector, gevolgd door de autobranche.

‘Zicht op Ondermijning’ heeft gekeken naar opvallende kenmerken van bedrijven, gebaseerd op indicatoren van Graydon. De meest voorkomende afwijkingen van Utrechtse bedrijven zijn ‘Kort na de oprichting van de onderneming heeft een wijziging in de bedrijfsleiding plaatsgevonden’ of ‘Het bedrijf heeft meerdere jaarrekeningen tegelijk ingeleverd’. Van alle koeriersdiensten in Utrecht voldeed 5,1% aan een opvallend kenmerk in 2020. In Nederland was dat 5,5% van alle koeriersdiensten. Voor vestigingen van handel en reparatie van auto’s was dat 12,9% in Utrecht en 8,2% in Nederland.

Doorbreken criminele geldstromen: **Transport en Logistiek**

Praktijkverhaal

In gesprek met terminal manager Patrick Bonne van Container Terminal Utrecht (CTU)

Onze stad beschikt over binnenhavens. Container Terminal Utrecht (CTU), onderdeel van Theo Pouw Groep, is er daar een van. Deze industriële onderneming is gelegen in ons buitengebied, aan het Amsterdam-Rijnkanaal en betreft een omvangrijk werkterrein. CTU richt zich op de op- en overslag van goederen vanuit containers over de weg en het water.

De gemeente heeft, samen met collega's van Platform Veilig Ondernemen (PVO) de samenwerking gezocht met CTU. We spreken Patrick Bonne van CTU over de samenwerking die eind 2022 ontstond. Dit heeft geleid tot 5 bewustwording-sessies. We vragen hem naar de manier waarop criminaliteit hun bedrijf kan raken en wat ze er tegen kunnen doen. "Je denkt dat het common sense is, maar tijdens de sessies word je bewust van de risico's die er zijn door personen met verkeerde intenties." De bewustwordingsessies maken je bewust over wat je als bedrijf en/of individuele werknemer wel of niet op social media zet. Dit geldt ook voor wie toegang heeft tot het werkterrein en hoe je toezicht hierop houdt.
In samenspraak met CTU en PVO bespreken we hoe we de aandacht en alertheid op dit thema voor komend jaar kunnen behouden.

Lees meer over de integrale verkeerscontroles in dit AD-artikel

Doorbreken criminele geldstromen: **Aandachtsgebieden**

Terugblik:
Wat hebben we gedaan?

Op de Amsterdamsestraatweg (ASW)

- Er is regelmatig overleg tussen politie en gemeente over signalen en meldingen die gedaan worden door de bewoners en ondernemers. Ondernemers en vastgoedeigenaren worden ondersteund door een straatconciërge en een vastgoedregisseur, zodat meldingen in het kader van criminaliteit en ondermijning, bijvoorbeeld illegaal gokken, illegale prostitutie en illegale verkoop van goederen, zijn opgepakt door politie en het BUIT. BUIT heeft op basis hiervan 23 controles uitgevoerd.
- We hebben tijdens een bijeenkomst samen met vastgoedeigenaren gesproken over de risico's van ondermijnende criminaliteit.
- We hebben met een aantal vastgoedeigenaren gesprekken gevoerd waarbij concrete ondersteuning is aangeboden om barrières op te werpen om hun vastgoed te beschermen tegen misbruik.
- Er zijn 12 'Knock & Talk' gesprekken gevoerd met ondernemers op de Amsterdamsestraatweg over signalen van ondermijnende criminaliteit en waar ze deze signalen kunnen melden.
- We zijn bezig met de laatste voorbereidingen om een pand op de Amsterdamsestraatweg 210 in gebruik te nemen. Vanuit dit pand worden vanaf 2024 samen met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren activiteiten georganiseerd. De extra activiteiten die in het kader van ondermijning worden georganiseerd zijn afgestemd met de reguliere activiteiten en de geplande herinrichting van de straat.

Op Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO):

- Voor Overvecht geldt dat het een Manifestwijk is, waarbij er met behulp van Rijksmiddelen (Regiodeal) breed wordt ingezet op allerlei leefgebieden, waaronder veiligheid. Ook vanuit de Rijksmiddelen Preventie met Gezag wordt er in de wijk op het voorkomen van doorgroeien in criminele carrières ingezet.
- Ondernemingen die op het BTNO actief zijn in de autobranche vallen sinds 2022 onder een vergunningsplicht. Dit betekent dat er strenge voorwaarde gesteld zijn aan de onderneming en de activiteiten. Hierdoor is het voor malafide ondernemers moeilijker om ongezien criminele activiteiten te ontplooien.
- Tot september 2023 hebben 65 ondernemers een vergunning gekregen. Op dit moment zijn er nog 17 aanvragen in behandeling, waar bij 12 (nog) een Bibob-onderzoek loopt.
- Door monitoring hebben wij goed zicht op welke bedrijven zich nieuw hebben gevestigd op het terrein en welke bedrijven hebben besloten om te vertrekken. In totaal zijn 14 bedrijven vertrokken van het bedrijventerrein sinds de invoering van de vergunningsplicht.
- Er zijn door het BUIT 68 controles uitgevoerd naar aanleiding van de vergunningsplicht.
- We bezoeken nieuwe bedrijven op het bedrijventerrein en informeren hen over de ondersteuning die er wordt gegeven aan ondernemers vanuit het Ondernemersloket. Dit Ondernemersloket is een initiatief van gemeente en ondernemers samen en is dan ook op basis van co-financiering.
- Ook heeft het BUIT, soms samen met andere partners, op het bedrijventerrein naar aanleiding van signalen van ondermijnende criminaliteit 24 andere controles uitgevoerd.
- Er zijn op het bedrijventerrein 56 'Knock & Talk' gesprekken gevoerd met ondernemers. In deze gesprekken is aandacht voor de vraagstukken waar ondernemers tegen aan lopen en signalen van ondermijnende criminaliteit en het belang van het melden daarvan.
- In april en juni hebben we integrale acties gehouden om aandacht te vragen voor ondermijning. Tijdens deze acties hebben we 75 mensen gesproken waarvan er 25 ondernemen op het bedrijventerrein. Tien personen willen na de actie in gesprek blijven over ondermijning op het bedrijventerrein.
- In juni 2023 heeft er een Hackathon plaats gevonden met 22 trainees van de gemeente Utrecht. Tijdens de hackathon stond het thema "Ondermijning op Bedrijventerrein Nieuw Overvecht" centraal. De opdracht was om te onderzoeken hoe de meldingsbereidheid kan worden verbeterd. In 3 groepen is er vanuit verschillende invalshoeken geprobeerd om de tanden te zetten in dit hardnekkige probleem. Dit betekende: brainstormen, toetsen en

Doorbreken criminele geldstromen: **Aandachtsgebieden**

testen met ondernemers, prototypes maken en de ideeën pitchen. Op basis van een stemming is besloten om één idee verder uit te werken.

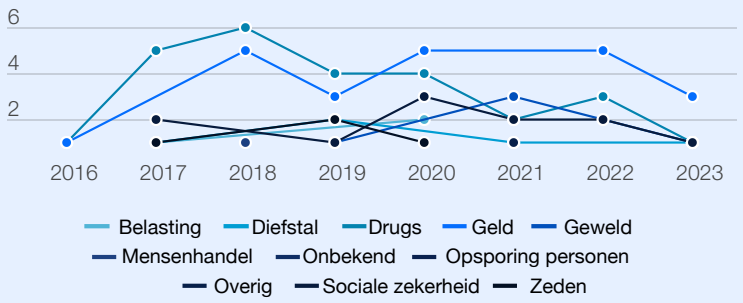
Effect-indicatoren

Verhuisbewegingen autobranche BTNO na instellen vergunningplicht

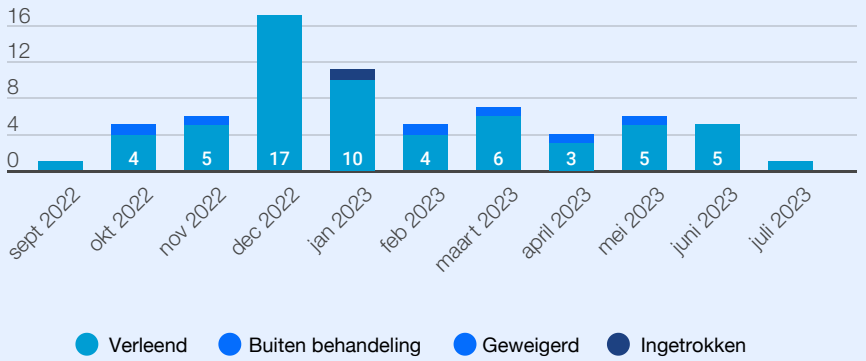
14
autobedrijven verhuisd uit BTNO

4
autobedrijven verhuisd naar BTNO

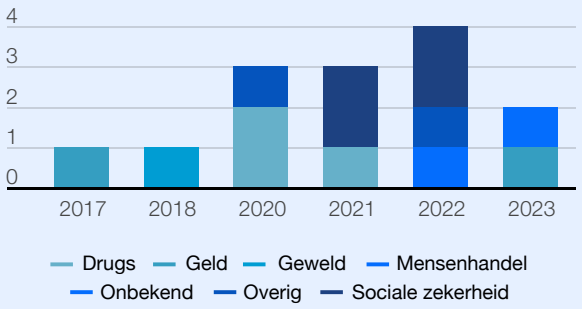
MMA meldingen ASW

Vergunningaanvragen BTNO

MMA meldingen BTNO

Prestatie-indicatoren

- **2** Bijeenkomsten meldingsbereidheid
- **10** Knock & talk-gesprekken
- **65** Integrale actiesBibob dossiers BTNO 2022
- **25** Bibob dossiers BTNO 2023 (t/m 19 sept)
- **296** Controles Bestuurlijk Utrechts Interventie Team (BUIT), waarvan:
  - **23** Locaties ASW
  - **68** Controles ihkv vergunningsplicht
  - **28** Controles elders BTNO, waarvan 4 tijdens actiedag Transport en logistiek

Doorbreken criminele geldstromen: **Aandachtsgebieden**

Duiding:
Wat zien we gebeuren?

Wat we zien gebeuren op de ASW:
Uit onderzoek van de gemeente Utrecht in mei 2021 blijkt dat ondermijnende criminaliteit op de Amsterdamsestraatweg systematisch en veelzijdig is. De criminele veelzijdigheid komt tot uitdrukking in de optelsom van illegaal gokken, drugscriminaliteit, (wapen)geweld, illegale prostitutie, zorgfraude en criminele of verdachte investeringen in vastgoed. Binnen de aanpak ondermijning zetten we verschillende interventies in om criminaliteit tegen te gaan en werken we samen om criminaliteit te voorkomen. Samen met het Programmateam Amsterdamsestraatweg werken we aan het verbeteren van de randvoorwaarden van een prettige winkelstraat voor bewoners en ondernemers.

Dagelijks zijn verschillende professionals bezig om de Amsterdamsestraatweg aantrekkelijk, schoon en veilig te houden. De straatconciërge is zichtbaar en laagdrempelig in de straat aanwezig en ondernemers en bewoners weten hem goed te vinden. Als er zorgen of problemen zijn zorgt hij dat de juiste afdeling of persoon dit snel oppakt. De vastgoedmakelaar zorgt in het gebied dat vastgoedeigenaren en ondernemers elkaar gemakkelijk vinden zodat misstanden snel opgemerkt worden en leegstand wordt voorkomen. De gebiedsmanager ondermijning ondersteunt bij het verhogen van de weerbaarheid en de meldingsbereidheid bij bewoners, vastgoedeigenaren en ondernemers. Dit zodat georganiseerde criminaliteit en misbruik voorkomen kan worden. Bovenstaande activiteiten van professionals zorgen dat de overheid zichtbaar en laagdrempelig aanwezig is in de straat en dat nieuwe zorgen snel opgepakt kunnen worden.

Cijfermatig:
Het aantal anonieme meldingen via Meld Misdaad Anoniem over de Amsterdamsestraatweg is niet erg hoog. De meeste meldingen gingen de afgelopen jaren over geld en de jaren daarvoor over drugs.

Wat zien we gebeuren op BTNO:
Uit onderzoek van de gemeente blijkt er sprake is van bovengemiddelde criminele inmenging op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. De kwetsbaarheid van het bedrijventerrein wordt mede geïllustreerd door de berichtgeving in lokale, regionale en landelijke media in de afgelopen jaren. Veelvuldig wordt bericht over criminaliteit en/of ernstige verstoringen van de openbare orde. Daarbij gaat het om onder andere illegaal gokken, drugshandel en illegale prostitutie.

Dagelijks zijn verschillende professionals bezig om het Bedrijventerrein Nieuw Overvecht aantrekkelijk, schoon en veilig te houden. In het kader van preventie zijn verschillende organisaties en domeinen actief: het Ondernemersloket zorgt voor een laagdrempelige ontmoetingsplaats waar ondernemers en vastgoedeigenaren terecht kunnen met vragen en ondersteuning. Vanuit OOV worden ondernemers via ‘Knock & Talk’ gesprekken actief benaderd om kennis te maken met het Ondernemersloket en worden vragen over veiligheid direct besproken. Bedrijven die vallen onder de vergunningsplicht voor de autobranche worden gescreend en geholpen aan een geldige vergunning zodat het bedrijventerrein veilig en op orde is. Bij twijfel over de juistheid van een vergunning wordt Bibob-wet ingezet zodat we voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt van de overheid. De gemeente zorgt voor het verhogen van de weerbaarheid van ondernemers en vastgoedeigenaren tegen de georganiseerde criminaliteit en het verhogen van de meldingsbereidheid. Dit door het organiseren van bijeenkomsten, aansluiten bij overleggen en het houden van acties.

Cijfermatig:
Op 6 september 2023 waren er 92 vergunningen aangevraagd. Daarvan zijn er inmiddels 65 verleend, 4 buiten behandeling gesteld en 5 aanvragen ingetrokken door de ondernemer en 17 nog in behandeling. Voor 1 aanvraag geldt dat deze is geweigerd.

Sinds de bekendmaking van de vergunningsplicht hebben 14 autobedrijven het bedrijventerrein verlaten.

Het aantal anonieme meldingen via Meld Misdaad Anoniem is laag. In 2023 was er een melding over geld en over een niet te duiden thema.

Doorbreken criminele geldstromen: **Aandachtsgebieden**

Praktijkverhaal

‘Ik onderneem hier met veel plezier en voel me veilig, maar dat moet natuurlijk wel zo blijven.’ Aldus een ondernemer op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Een belangrijke plek in de stad waar sinds een paar jaar extra aandacht gaat naar veiligheid. Na het opdoeken van wietplantages, een illegale sigarettenfabriek en een plofkraakschool was het hoogtijd voor een andere aanpak. Met resultaat. Lees meer in het interview op LinkedIn.

Actie meldings-bereidheid april 2023, Bedrijventerrein Nieuw Overvecht

Hackaton Overvecht juni 2023

Informatiebericht op social media voor ondernemers op BTNO, juni 2023

Tekstkar op BTNO, actiebereid-heid 30 juni 2023

Extra maatregelen tegen criminaliteit op voormalige autoboulevard werken: ‘Ik ben positief verrast’ | Utrecht | AD.nl

Meer over Amsterdamsestraatweg: Verbeteren Amsterdamsestraatweg | gemeente Utrecht

4. Tot slot

Samen met partners

Drugsgerelateerde criminaliteit is een breed maatschappelijk probleem waarvan de aanpak een brede coalitie van partners, bedrijven en bewoners vraagt. We doen dit dan ook niet alleen met de politie, het OM en andere veiligheidspartners zoals de Reclassering en het gevangeniswezen, maar vooral ook met zorgpartners, organisaties werkzaam in het sociaal domein alsmede met private partijen als banken. We trekken nauw op in de regio met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Midden-Nederland (RIEC), Het Zorg en Veiligheidshuis regio Utrecht (ZVHRU) en de andere Manifestgemeenten die middelen hebben ontvangen vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid/ Preventie met Gezag. Het samen uitvoering geven aan dit programma vraagt afstemming en overleg met meer dan 30 organisaties buiten de gemeente.

Financiën

Voor de uitvoering van de nota Grenzen Stellen en Perspectief Bieden (GSPB) zijn middelen beschikbaar gesteld vanuit het coalitie-akkoord en vanuit de rijksmiddelen Preventie met Gezag (PMG). Dit jaar is de beschikking en uitkering met betrekking tot de toegezegde rijksgelden daadwerkelijk ontvangen. Nu de rijksmiddelen er zijn kan uitvoering gegeven worden aan GSPB conform de vastgestelde beleidsnota.

De verantwoording over de financiële middelen is onderdeel van de begrotingscyclus.

Doorontwikkeling Rijker Verantwoorden

Voor de verantwoording hanteren we Rijker Verantwoorden, waarbij we naast cijfers ook verhalen en ervaringen gebruiken om te laten zien wat we hebben gedaan en wat het effect is.

Dit is het eerste jaar dat we conform deze systematiek de raadsrapportage vormgeven. De komende jaren zullen we de *effectindicatoren* verder ontwikkelen, bijvoorbeeld door analyses toe te voegen op basis van meerdere jaren. Daarnaast is het voornemen de komende jaren meer verdiepende verhalen en ervaringen toe te voegen. Ook willen we het Utrechts Sturingsmodel, waar deze vorm van verantwoorden een onderdeel van is, steviger implementeren zodat we de integrale sturing op deze opgave kunnen versterken.

Volgende voortgangsrapportage

In deze voortgangsrapportage zijn de resultaten opgenomen tot en met het derde kwartaal 2023, om zo tegemoet te kunnen komen aan de toezegging aan de Raad om in het vierde kwartaal te rapporteren. De volgende uitgebreide voortgangsrapportage aan de Raad wordt gekoppeld aan de planning en controlcyclus van de gemeente en de voortgangsrapportage van de Veiligheidsagenda. We rapporteren dan over een geheel kalenderjaar. Dit betekent dat de volgende uitgebreide voortgangsrapportage “Grenzen stellen Perspectief bieden” in het eerste kwartaal 2025 gepresenteerd zal worden.

Openbare Orde & Veiligheid

Datum
28-11-2023

utrecht.nl

